BIBLIOTECA NAZ.LE
110
E
15
NAPOLI

110
E
15

83
0
40

Aulus Flaccus Persius Cum glosis Scipionis ferrarii Georgii filii de monte ferrato artiū ⁊ medicine doctoris.

BIBLIOTECA NAZIONALE DI NAPOLI

B. R. NEAPOLIS

Illustrissimo Principi Gulielmo Marchioni Montisferrati Scipio uenetus Georgii filius de ucrolégo. S.P.D.

COgitanti mihi cui potissimum has studiorum meorum primitias dicarem princeps illustrissime occurristi imprimis tanq̃ fulgentissimum sydus duce quo res meæ initium caperent inchoate melius perficerentur. tutius enim te rectore cimba nostra undosum sulcabit æquor & celerius optatos attiget portus. hesitaueram prius has pueriles quodammodo nugas tanto principi destinare. nec nisi ad regem regia: sic ad principẽ digna principe munera tradere. Verum cum ex genitore meo istinc e ditione tua oriundo & innumeris aliis: presertim ex clarissimo equite uiro integerrimo & apud Illustrissimum uenetorum dominium oratore tuo urbano de serra longa: de clementia & magnanimitate: mira ante annos prudentia & morum facilitate: deq; incredibili erga litteratos & litterarũ studia quibus plurimum delectaris obseruantia accepissem: & probaui consilium meum & itrepido animo ausus sum iudicio & censure tuæ hæc mea scripta subiicere. quæ qualiacunq; fuerint si approbaueris animum meum ad ampliora excitabis & tuo nomini iam addictum parentem: me quoq; insolubili nodo deuincies suscipe igit̃ pusillum munus ne erubescat: hilari fronte & perseueranti aïo perlege. Non ingratos nec inutiles ut autumo ex eo fructus pcipies. Vale nostri spes unica secli.

Franciscus rossetus ueronensis studiosissi. Adolescenti Scipioni ueneto Georgii filio de monteferrato. S.P.D.

Elaboratas in Aulum persium summa cura & ingenio glosas tuas scipio mi suauissime cum plegissem: incredibili tũ gaudio: tum admiratione affectus sum: ꝙ Adolescentulus adhuc tam operosã ꝓuinciã & audacter suscepisses: & qđ factu cui uis arduũ uideri poterat strenue nauiterq; absoluisses: Quapropter ingeniosam & studiosis oib⁹ per q̃ utilẽ iđustriã tuã (οὐγ χάρσυ πονου σπεῖρειό) ita laudam⁹: ut fore eã multis etiã gratissimã affirmare nõ dubitem⁹: Apposuisti enĩ quo facilius cuncta & exquiri: & exq̃sita inueniri possent suas singulis pene uerbis litteras: quales habẽt iuriscõsultorũ libri: Effecistiq;: ne cui oĩno in his laborãdũ esset rerũ gestarũ locorũ omniũq; interp̃tamenti in margine uerbis indicib⁹ aptissime collocatis: quæ sane nõ mediocrẽ ingenii tui Acrimoniã demonstrãt: ac (ni fallor) maiora mihi ꝓpediem polliceri uident̃: neq; enim frustrabit̃ me ab incunabulis usq; spes de te cõcepta tantũ ingenio & facilitati tuæ tribuere libet ante paucoꝝ annoꝝ curriculũ talem te p̃stiturũ: ut nihil tam recõditum: tã abstrusum: tã difficile sit: qđ utriusq; linguæ p̃sidio fultus assequi & apertissimũ habere nõ possis: Siue per inuolucra dialecticoꝝ: & phiylosophorũ libros te inuolueris (ut facis) siue ad iurisperitos curiosius te cõuerteris: Nec me id aurib⁹ tuis donare existimes: Blãdiri enim in re seria discipulo uer⁹ p̃ceptor nõ debet: Noui ego animi tui dotes: ac q̃ tibi nihil negandũ natura duxerit: Fortuna defuit inquies: quæ te uix pleni trimatus puerũ sagittæ ministerio alteri⁹ oculi acie carere uoluerit: eximiũq; frõtis tuæ decus altero ceu sydere p̃repto dehonestari. Erras mi Scipio si hoc perinde ac maximo incõmodo mouere. quasi uero id cuiq̃ (quo minus illustres: clariq; euaderẽt) Impedimẽto unq̃ fuerit. ac nõ tales fuisse philippũ: hãnibalẽ. sertoriũ. antigonũ. atq; Horatium coclitẽ acceperim⁹: At quota hæc hois portio existimãda est: quã te partim orbatũ esse uel mediocriter doleas: quũ etiã utroq; lumine carere democritus utilissimum sibi non dubitauerit. ꝙ si nos minus tibi satisfacere uidemur. Euripidem ipsum audi tecũ iam sic loquentem πέπονθασ οἷα χἄτεροι πολλοὶ βροτῶν: Atqui iam uirtutib⁹ & animi bonis faciei dãna (si id damnũ dicẽdũ est) & adempti oculi casum rependis. qđ mihi clarus alioqn sæculi nostri phylosophus Georgius pater tuus minime cõsiderare uidet̃: quũ tam iniquo aĩo id fert: nec oĩno obliuisci põt: Et tamen ut idẽ inq̃t Euripides παλαιὰ καινοῖσ δακρύοισ οὐ χρὴ στένειν. Sed de hoc satis. Ad labores tuos redeo: de q̃

bus iudiciũ nostrũ expectare te nõ dissimulasti: Hos ego eruditorꝫ plau su excipiendos uulgari debere minimeqꝫ supprimendos esse existimo. Itaqꝫ Clarissimo Principi tuo: cui has frugũ tuarum primitias offerre constituisti intrepidus. & meo iam periculo dedica. Is est enim qui æuo nostro iter principes Italos sicut nobilitate & maiorũ stẽmatibus reliquos antecellit: ita tanq̃ martis alũnus armis p̃stantior & oĩ studiorꝫ genere eminentissimus apparebit. Vale studiosissime mi Scipio: & qđ dici solet. πεῖ πεῖσ ἔσχατον τῶν ἐπιτηδῶν.

Vita Persii.

PErsium aggressuro in primis necessarium uisum est eius uitã pcurrere. Aulus Persius Flaccus patre Flacco matre Fulua In Thuscia uolaterras habet patriã ut Eusebius testat̃. Ipẽqꝫ in ultima sua satyra de se scribit. Lunay portũ ope est cognoscere ciues. Nã luna oppidũ est & portus thusciæ ut sentiũt Stra. & Pli. li. 3. ca. 5. ante med. & li. 14. ca. 6. Natus est ibi Persius anno. 21. imperii Tiberii. tertio anno post passionẽ xp̃i dei nr̃i. Mediocri aũt statura fuit coeuus senece & lucano. Insigni forma. p̃batis moribus. Ingenio & doctrina p̃stanti. Prima adolescẽtiæ parte Palemonẽ grãmaticũ uicentinũ audiuit. Mox Rhetoricæ sub uirginio Flauio icubuit. Inde se Romã ad cornutũ p̃hum cõtulit ut ipse cecinit in satyra. 5. Me tibi supposui teneros tu suscipis annos socratico cornute sinu &c. Eumqꝫ summa pietate coluit & obediẽtia ad interitũ usqꝫ. Vsus est amicitia in primis Minutii Macrini Brixiani equestris ordinis principis uiri singulari modestia & fide. Et. c. Bassi poetæ lyrici. Tenuiũ opũ se fuisse declarat illic. Picas qs docuit uerba nostra conari Magister artis &c. Anno uero etatis suæ. 29. interiit. anno. s. nono ĩperii Neronis. quo anno thermæ a Nerone ædificatæ sunt. Vnũ hunc satyrarũ relinquẽs librũ in quo ueræ laudis plurimũ meruit. In eo nãqꝫ mira carminis acerbitate summa eius ingenii uirtus indicat̃ auctore quintilia. li. 10. Pli. in p̃fatione libri naturalis historiæ. Hæc doctissimum omniũ persium legere nolo.

Satyra quid.

SAtyra est cibi genus ex uariis & diuersis rebus conditũ. farcimen. s. ut scribit uarro ex uua passa. polenta. nucleis pineis musto conspersis: & granis mali punici. Est etiam satyra lex m̃ltis aliis referta legib⁹. Et gen⁹ carmis ubi de multis reb⁹ disputat̃ uerbis fucatis audientes fallens. ut aliud dicat aliud significet. sic dicta a satyris qꝫ in hoc carmine ridiculæ res pudendæqꝫ di cunt̃: uelut ab satyris diis siluestrib⁹ p̃cacibusqꝫ numinib⁹ nemorꝫ imo

equidem rusticis prolatæ ac factæ. Aut a satyra lance: quæ referta uariis multisq; primitiis in sacris cereris inferebat. & ab copia ac saturitate rei satyra uocabat. uel a lege satyra quæ uno rogatu multa simul cõphendit. q.a.s. in satyra multa simul poemata cõphendunt. Alii dicũt ideo satyrã uocatã esse ꝙ ita cõuitia & crimina hominũ libere inuadat ut saturi hoĩes .i. ebrii. ut dixi ĩ satyra prima. Hora. li. 1. sermo. in pricipio. uel a σάθη. qđ genitale mẽbrum significat ut scribit Macro. li. In satyra autẽ fabula apud græcos tragici poetæ nõ reges aut heroes sed satyros induxerũt ludendi causa iocandiq; simul. ut spectator inter res tragicas seria sq; satyroꝝ quoq; iocis & lusibus delectaret. Est igitur satyra carmẽ apud romanos maledicum ad carpenda hoĩum uitia cõpositum. Olim uero carmẽ qđ uariis poematis cõstabat satyra uocabat. In satyra ergo quæ auctoritate Quintili. li. 10. tota nostra est: primus insignẽ adeptus est laudẽ lucillius. qui quosdã ita sibi deditos habuit amatores: ut eũ oĩbus poetis pferre nõ dubitarent. q̃uis Hora. li. 1. sermo. satyra. 4. in prĩcipio (non sine tamẽ suspitione æmulationis) eũ lutulentũ fluere diceret. & aliquid esse qđ tollere possit. Secũdus post hunc Horatius. q etiã lucillio multo tersior ac purus magis habet. & ad notandos mores magis pcipuus. Tertius psius annumerat. Quartus Iuuenalis habetur.

LAtini poetæ ubi tractanda proposuere: Inuocare deinde: postremo narrare solent. Satyrici uero nec inuocant: nec quicq̃ primitus dicendum proponunt. sed ex abrupto cũ indignatione incipientes de quibus loquuturi sunt longiori processu narrant ut Iuuena. Semper ego auditor tantum &c. Et horatius satyra. 1. libro. 1. sermo. Qui fit mecænas ut nemo quam sibi sortem seu ratio & cete. Et hic noster persius. Nam quo maiore animi libertate alios deinde corrigeret seipsum in primis corripit. ꝙ festinanter nimium poeta prodierit. Non sine causa uero suum opus metro iambico inchoauit senario. Eiusmodi enim carmen incitatum ac uehemens repræhensioni conuenit qui & trimeter dicitur Priscianus. Hunc trimetrum ueteres graii cognomine dicunt. Constat autem pedibus sex. recipere potest iambum locis omnibus maxime apud tragicos. Dactilum & tribachum locis omnibus præter nouissimum. Spõdeum & Anapestum locis tantum imparibus. Et nonnunq̃ in sexto spondeũ. sed paulatim in cunctis sedibus secunda & quarta exceptis spondeum recipit. in prima tamen sede quandoq; anapestum pro spondeo. & in secunda tribachum pro iambo ea ratione persius posuit ꝙ Iambus cum tribacho anapestus cum spondeo in tempore conuenit. Loci ipares sunt primus ter

Trimeter. tius & quintus pares uero. 2.4.6. Queri autem solet cur trimeter appelletur cum senos accipiat pedes. qm. s. tanta breuitas est pedu͡z ut iunIambus cture binos complectan͂t pedes. Iambum autē pedem esse celerē ostendit Horatius in arte. Syllaba lōga breui subiecta uocatur; Iambus pes citus. de hoc dixi. Ode. 16. Horati. libro. 1. car. Antea autem totus uersus Iambicus iambis constabat nunc adhiben͂t etiam nothi. unde est illud Horati. in poet. Primus ad extremum similis sibi,. i. antea totum Iambicum metrum ex Iambis constabat. nunc uero ut dictum est adhibentur etiā nothi. unde quia in sexto pede retinuit huiusmodi carmen spōdeum siue trocheum cum Iambo aut pirrichio claudi deberet appellaScazon tum est scazon & choliambus. i. claudicās. ꝙ quasi alienis pedibus in fine maxime sustētet͂. quia penultima longa est quæ breuis esse deberet: & sic claudicat. Martialis lib. 7. Epig. 26. Apollinarē cōueni meū scazō. Iambichū metrū inuentū est ad nocēdū ab ἰάπτω. i. noceo Archilochū Archilochus lacedæmonium inuētorem fuisse testatur Hora. in arte. Archilochum ꝓprio rabies armauit iambo. quo carmine lycambē ꝑsequutus est. Nā cum lycābes ei neobolē filiā in matrimoniū promisisset. eāq; mox denegasset. iratus archilochus in eū scripsit unde ille dolore cōpulsus una cū filia laqueo se suspēdit. De quo Ouidi. in ibin. In te mihi liber iābꝰ Tincta lycambeo sanguine tela dabit. Hoc igit͂ inquā carmine erumpit poeta dicens se nō eo modo factū poetā potu fontis hyppocrenes quo alii hesiodꝰ dicuntur facti. Alludens ad hesiodū qui patris oues iuxta heliconem custodiens uisis musis & ab hiis ad fontē hyppocrenem. i. caballinū dedu- Primus ctus clarissimus factus est poeta aqs pegaseis epotis q postea primꝰ de agricultura apud græcos scripsit auctore Pli. li. 14. in prologo. Ouidiꝰ in fastis lib. 6. Ecce deas uidi nō quas ꝓceptor arandi. Viderat ascreas cū sequeretur oues. Et idem lib. 1. de arte amandi. Non mihi sunt uisæ clio cliusq; sorores. Seruanti pecudes uallibus ascra tuis. Nam clius & pimicides parentes cū paupertate apud eoles ꝓmerētur relicta patria cuma in thespiis ascram uicum iuxta heliconis partē incoluerunt. De quo homerꝰ merus auctore strabone lib. 9. Ascram rus miserꝝ penes hic helicona colebat. Hiberno durum triste æstu optabile nunq̄. Sicq; eos latenter notat qui putent egregiū fieri poetam non posse nisi fontes & loca musis cōsecrata celebrarit. subtili arte ostendēs uirtutē homini labore & industria parari: nō inani & uana reꝝ argumentatione. Principiū igit͂ factū ab indignatiōe more satyrico & ex abrupto opus suū incipiēs tanq̄ affirmet qđ ab aduersario longa disceptatione obiiciebat͂ se nullū ꝓrsus cu͡z musis cōmertiū habere. ut sit sensus. fateor me nec hyppocrenē bibisse nec somniasse in monte parnaso ut de se alii iactāt. Et gestu adiuuandū.

a Nec. cōiūctio est disiūctiua: ut nec legit nec scribit. ponit̃ et ꝓnō aduerbio. Turpil'. Nec recte dici mihi iam dudū audio. b Proluit lot⁹ sū. imersi ut biberē. Cōpositū est a lauo qđ e prima in tertiā transit coniugationē ut dilluo alluo abluo. c Labra. Labrū ꝓprie est margo & extrema ora fluminis: lacus: fōtis: & alioꝝ huiusmodi: quæ leui aque motu perluunt̃. Hinc labra & oris & aliarum rerum extremitates uocam⁹ ut īfra saty. 5. Labra mouet̃ tacitus recutitaq; sabbata palles. a lauādo dicta q; aq̄ supficie pluātur quæ ī homine etiā labia dicunt̃. Terentius in Eunu. cōtinuo accurrit ad me q̄ longe quidē īcuruus tremulus labiis demissis gemens. Ab hoc fit sublabro qđ significat intra labra īmitto. d Fonte. dict⁹ est fons. græce. πηγή q; aquā fundat. e Caballino. nō dicit equo eo q; satyræ humiliora uerba cōueniūt. In helicone fontē caballinū musis cōsecratū esse auctor est strabo li. quē equus pegasus neptuni & medusę gorgonis auctore higino filius. ut alii uero scribūt ex medusę sanguine & ceruice a perseo interempte ꝓcreatus fecit: quū in heliconē trāsuolauit. atq; ubi primū ungula saxū uel terrā percussit siti opppressus fons scaturiuit. qui ex ei⁹ noie caballin⁹. i. hyppocrene dictus est. ἵππος eni equū significat. κρήνη fontē. hūc postea equum fama est ut scribit strabo cū potaret pirenē in agro corintho a Bellorophōte dęphensum fuisse. unde primū eum fuisse qui equo ueheret̃ scribit Pli. lib. 7. cap. 56. de hoc dixi in Ode. 27. Hora. li. 1. car. & ī Iuue. saty. 3. Ad quā gorgonei delapsa est penna caballi. 1. & in. 3. geor. in principio. i Memini. ut nullo ꝓrsus pacto addat̃ me. nā uersus nō staret. primus eni pes est anapestus ultim⁹ spondeus cū semp īdifferēs ultima ponat̃ syllaba: reliq uero iambi. g Somniasse. Ostendit id sibi nō cōtigisse ut illico poeta fieret qđ ennio accidisse legitur/qui in principio annaliū suoꝝ per somniū animā homeri in corpus suū intrasse fassus est. & statim poetam factū. unde est illud. Cor iubet hoc enni postq̄ destertuit esse meonides. infra saty. 6. circha principiū h Parnaso. Quanq̄ seruius in thessalia parnasum ponat. & Tortelius in aonia Boetie parte. Herodotus tamē lib. Pōponius mella. Strabo libro. 9. Et plini. lib. 4. ca. 3. & alii ascribūt eum phocidi regioni. qua boetie accūbit & ad occiduos phocidis mōtes locatus. Ouidi⁹. Separat

Fons

pegasus

Hyppocrene.

Auli Flacci Persii Poetæ satyrarum opus.

Ec[a] fonte[d] labra[c] prolui[b] caballino[e]
a Nec in bicipiti[f] somniasse[g] parnaso[h]
Memini[i]: ut sic repente[k] poeta prodirē

Parnasus aonios acteis phocis ab aruis terra ferox. Mox addit libro. Mons ibi uerticibus petit arduus astra duobus. Nomine parnasus superatq; cacumine nubes. uniuersus aūt mons cōsecratus est. Nam & antra & alia loca honore & sanctitate digna cōtinet. e qbus celeberrimū & formosissimū extat coriciū nympharū antrum eodē quo ciliciū noie nuncupatū. Coriciū

f Bicipiti. i. in duos colles surgēti ut Lucan⁹ lib. 3. Parnasusq; iugo misit desertus utroq;. & lib. 5. Parnasus gemino petit ardu⁹ æthera colle. Mons phœbo bromioq; sacer. Et Ouidius. Mons ibi uerticib⁹ petit arduus astra duobus &c. Et in duo iuga discindi parnasum scribit seruius citherōnēq; liberi & heliconē appollinis. Tantū auctorē tortelius subsequutus ꝑpter heliconē & citherōnē. uel certe ꝑpter cyrrham & Nysam parnasum bicipitē uocat. Sene. in Oedipo. Gemina parnasi niualis arx trucem sonitū dedit. Virgi. in æglo. 6. Nec tm̄ phœbo gaudet parnasia rupes. & in. 3. geor. Contra tamē eorundē locoꝶ situs & antiquoꝶ auctoritas reperit. Parnasus enim in phocide regione est. Citheron atq; helicon mōtes in Boetia disiuncti sunt. & musis sacri sic dicti a citherōe & helicone fratrib⁹ qui illic singulari pugnauerūt certamine. ut scribit. lisima. ita ut helicō procul a parnaso circiter quindecim milia passuum. Citherō uero triginta locatus sit. Cyrrhā quoq; ac Nysam urbes in parnasi iugis fuisse ueterū nemo scribit. Cyrrha eni sub cirphim rupē parnasi in radicib⁹ montis in planicie mare uersus locata est. Nysa uero nō in parnaso: sed in fœlici arabia sita est. in qua cū bacchus nutritus esset in eius memoriā ipse postea aliā in india cōdidit. Apud homerū quoq; secūdo Illiados. Nysam in boetia urbē esse. Apud plini. lib. 5. ca. 29. ultra principiū. in caria. Apud strabonē lib. 9. uicū in helicone. Apud ptholomeū in Ionia ac licia urbē lego. nusq̄ uero in parnaso esse compio. Quare cum neq; hel icon neq; citheron iuga parnasi sed mōtes ab illo seiūcti sint. neq; cyrrha neq; nysa in iugis parnasi collocate sint. bicipitē rectius ad montis naturā situq; referemus. Nā ut strabo li. 9. refert ab australi parte cirphi ꝑruptā rupem cum ꝑfunda ualle per quā plurim⁹ amnis euoluit parnasus habet. A qua sane diuisione biceps cognominat. Hic Macrobio teste libro. Baccho & appollini sacer est atq; ut diodorus asserit libro. idem liber pater & phœbus est de hoc herodotus. in. 8.

citherō — Heliçō — Cyrrha — Nysa — citherō — Helicō. — Cyrrha — Nysa — Cirphi — Bacch⁹. — Apollo — liber pr̄ — Phœb⁹

k Sic repente. ut hesiodus & Ennius prodierunt.

l Heliconiadas i. musas qbus ut scribit strabo li. ædes in helicone cōsecrata est, & fons caballin⁹. Nam & helicon & pieriā & h

Heliconiadas[l]: pallidamq;[m] pyrenem[n]

bethrū & pimpillā eisdē musis consecrarūt thraces boetiæ accolæ:ut hii libethrū
qui libethridū nympharū antrū cōsecrarūt. & qui priscę musę curam stu
diumq̧ dederūt thraces fuisse perhibent. Ephorus. Orphe⁹ & museus
thamiris. Ob id etiā emolpo inde nomen inditū est. i. cantori optimo emolp⁹
Heliconiadas patronymicū est femininū. Trib⁹ mōis patronymica for
mant. fœminina in as quidē ut lemnias. in is ut priamis in ne ut nerine
Virgil. li. Nerine galathea thimo mihi dulcior hible. Helicon. ut so- Helicō
linus li. & Pli. lib. 4. ca. 3. refert mons est Boetiæ iuxta thebas. atq̧ ut
Strabo in. 9. meminit phocidi uicin⁹ est & nō ꝓcul a parnaso: eiq̧ æmu
lus & altitudine & circuitu. q & ipē apollini quoq̧ sacer & musis ē unde
heliconiades musæ sunt appellatę: Lucretius li. Adde heliconiadum
comites quorū unus homerus. m Pallidam. quia poetæ palleāt ibi
scribendi lassitudine. nō nulli hoc ad fabulā referūt quæ talis est. Pyrene Fabula
ut scribit pausa. li. Cum ex duobus filiis cenchreo legeoq̧ quos ex ne cēchre⁹
ptuno susceperat cenchreū adolescentē admodū amisisset eius mortem Neptu-
adeo fleuit ut in fontē sui nois deorum miseratione cōuersa sit unde pal nus.
lidam dixit. Ab hiis postea ut scribit Plini. li. 4. ca. 4. Angustiarū termi Legeus
ni corinthiaci sinus denominantur legæ & cenchræ. Alii uero interp̄tan
tur sic. nō p allentē sed pallidos facientem ut Virg. li. Mors pallida tri
stisq̧ senectus. Et idem alibi li. Attonite magna ora domus. i. attoni
tos facientis. scriptores. n. studio intenti solēt pallescere. ut persius saty.
5. Iuuat impallescere chartis. Et iuuena. saty. 7. Fuit utile multis pallere
& toto uinu₃ nescire decembri. n Pyrenem. Pyrene fons est sacer. Pyrene
Acrochorinthi de quo sic strabo lib. 8. Acrochorinthus mons est pelo-
ponēsi excelsus inter duo maria situs ægeū uidelicet & ioniū stadiorum
triū ac dimidiati altitudinē habēs ad perpēdiculū: ascensus ad stadia. 30.
in acutū terminat cacumen sub cui⁹ radice in plano instar mensę loco ia
cet oppidū corinthus. uertex ipse acrocorinthi sacrā habet ædiculā infra corīth⁹
uerticē pyrenē fontem aquas haud affluētes habentē. cæterū perspicu- Acroco
as ad imū potuiq̧ suauissimas. Plini⁹ itē de eo ita prodit. li. 4. ca. 4. Me rinthus
dio hoc interuallo qđ isthmi appellauim⁹ applicata colli habitat colo-
nia corinth⁹ ante ephire dicta. 60. ab utroq̧ littore stadiis e summa sua Ephire
arce quæ uocat acrocorinthus. i qua fons est pyrene diuersa duo maria
ꝓspectans de hoc Papinius & Plautus in Aulul. Inter bibere sola si uino
scateat corinthiensem fontē pyrenea potest. Hæc idcirco studiosius scri-
psi ut eorū opinio refelleret. & maxime tortelii qui pyrenē uallē eē cre
didit ubi ste derēt poetæ. Est etiā pyrene mons qui galliā distermiat ab
hispania. de quo tibull⁹ lib. Nō sine me est tibi part⁹ honos: tua bella
pyrene testis & oceāi littora santonici. de hoc dixi i Suet. de uita cæsaris.

a Illis relinquo. Iam ego inquit relinquo musas & fontes eis sacratos illis quibus ymagines hæderis coronatæ positæ sunt. i. qui tali ambitione uiuūt. latēterq; sui tpis poetas notat qui hiisce rebus decorati poetas se esse putabant eximios. unde poeta sic eos irridet ĩfra saty. 5. in princi. Grande loquuturi nebulas helicone legunto. Dicit igiť se quoq; & si nō sit ea eruditione quali habentur alii poetæ tamen carmina scripturum.

b ymagines. effigiē homi nū nō solebāt expmi nisi ali qua illustri cā

Illis relinquo[a] quorum ymagines[b] lambunt[c]
Hederæ[d] sequaces[e], ipse semipaganus[f]

ppetuitatē merētiū. hocq; ab atheniensib⁹ manasse uideť. qui primi omniū harmodio & aristogitoni tyrānicidis publice posuerunt statuas. eo anno quo & Romæ pulsi reges. Excepta deinde res est ut scribit Pli. lib. 34. cap. 4. a toto orbe terrarū humanissima ambitione. unde & poetis ymagines ponebanť & studiosis tm̄ ut quisq; nomē auctoris dilligebat. Martialis. li. 9. Epig. 1. Ad auitū statuā sibi ponentē edit carmē subscribendū. Hoc tibi sub nostra breue carmē ymagine uiuat. Quā nō obscuris iungis auite uiris. Iuuenalis saty. 7. Qui facis in parua sublimia carmina cella. ut dignus uenias hederis & ymagine macra. L. Accius poeta in æde caminaꝝ ut scribit Plini. li. 34. cap. 5. Maxima forma statuā sibi posuit cū is admodū breuis esset. c Lambūt. quasi lingua tergūt circū ducunt & circūeunt. Virgi. lib. Tactuq; innoxia molles lambere flāma comas & circū tēpora pasci. & li. Et sidera lambit. d Hedere. Cum hedera baccho sacrata sit iure illa poetæ coronabanť qui in tutella liberi patris sunt Virg. lib. buc. eglo. 7. Pastores hedera crescentem or. poetā. Hora. li. 1. car. Ode. 1. Me doctaꝝ hederæ præmia fontiū diis miscent superis. Hederaꝝ auctore Pli. lib. 16. ca. 35. Tres sunt species. Alba nigra & tertia quæ & elix dicitur. Nigra cui semen est crocatū poetæ utunť. quā quidā Misiam alii bacchichā appellāt q; bacchus cū uictor ex india rediret coronas hederæ portauit. hedera quæ semp uiuit & manet dicta est ut placet festo siue q; hereat siue q; edita. i. alta petat. siue q; cui adheserit edat. libero uero patri sacratæ sunt. uel qa sicut ille hominū mētes: ita hederæ oia illigāt qbus hærent. e Sequaces. epitheton est hederæ: cui⁹ natura est ea qbus adheret seq. brachia eni ramosa maximeq; robusta cū habeant qđ semel ceperint tenaciter ꝑsequūtur. sequaces ergo q; sequanť & sine fine repant. f Semipaganus. i. semipoeta. nec integre doctus in translatione uerboꝝ manet. Nā cum in caballino fonte se dixerit labra non imersisse. fons uero a græcis πηγη dicať unde pagus

Tirānicida. — Lambo — Hedera — Fons — Pagan⁹ — Pagus

i.uilla & paganus.i.rusticus deducit̃. eo ꝙ iuxta fontes uilla semp fieri consueuit. Nunc semipaganū se nominat. idest semirusticū & rudē poetam. ut Sueto. in cæsare semibarbaros gallos dicit. ut qui se nō pœnitus in hyppocrene ꝓluerit sed eius aquā summo tenus ore attigerit. ac propterea nūdū poeticis sacris ībutus sit. hinc xp̄iani paganos eos appellāt qui nō sunt nostre religiōis quasi qui nō sint ciues xp̄iane reipublice sed rusticani. At beniuolentiam hoc pacto sibi conciliat a modestia sua.

a Ad sacra. Nō ut quidā interp̄tant̃ ad certamina uatum. uel ad scripta & numeꝝ poetaꝝ. sed ad ædem apollinis & musarū. ad quā poetæ opera sua defferebāt & in qua oīum scriptoꝝ uolumina seruabant̃. Eam augustus ut scribit trāquillus apollini in ea parte pallatii erexit. quam fulmine disiectam aruspices a deo desiderari respōderūt. In eius aditu porticꝰ erat cū bibliotheca tam græca q̄ latina. Martialis loquēs ad librū suum li. 12. epig. 6. Iure tuo uenerāda noui pete limina tēpli. Reddita pierio sunt ubi tēpla choro. Iuuenalˢ saty. 7. Neqd tibi cōferat iste quē colis & musarum & apollinis æde relicta. ipse facit uersus. Hora. li. Scripta palatinus quæcūqȝ recepit apollo.

Ad sacra[a] uatum carmen[b] affero nostrum.
Quis expediuit[c] psitaco suū[d] chære[e]

b Carmen. i. poema. Virgi. li. Carminis incōpti lusus lecture ꝓcaces. inde liber carminū horatii. i. poematis. Carmē

c Quis expediuit psitaco. i. quis expedite loqui psitacū docuit. Antipophora est quasi aliqs dixerit qūo carmen scribes cū te semipaganuȝ dicas esse & imperitū ac rudem. Dicit igit̃ se nō īuidiose scripsisse ut poeta appareret. sed necessitate coactū: & lucri spe animum ad carmina scribēda applicuisse. idqȝ per similitudinē psitaci pice & corui facere se ostēdit. quæ aues cupiditate saciandi uentris uoces humanas ediscūt & emodulant̃. & ita urgente necessitate multos spe lucri compulsos: tanq̄ poetas bonos carmina scribere. Psitacus auis est auctore Plini. lib. 10. cap. 42. Super oīa humana uerba reddens & sermocinās quædā ita dearticulata uoce ꝓnunciat ut sibi peculiaria uideant̃. eam india mittit. Psitacem uocāt græci uiridem toto corpe lingua grossiore & latiore cæteris auibus. torque tm̄ miniato in ceruice distinctā. Imparatores salutat. Martia. li. 14. dist. 73. Psitacus a uobis alioꝝ nomia disco. hoc per me didici dicere cæsar aue. Statiꝰ humane sollers imitator psitace ligue. psitacus

d Suuȝ. non tam proprium: sed ꝙ id tam facile ediscant & expedite ꝓnuncient ut naturale illis esse uideat̃.

e Chere. atqȝ salue græce aue significat.

Pica a Picas. Auis est & ipsa uocalis cui quidē qđ ex lōginquo nō uenit minor est nobilitas sed expressior loquacitas. Martialis li. 14. dist. 76. Pica loquax certa dominū te uoce saluto. si me nō uideas esse negabis auem. Picæ uero pieri & aganippes nouē filiæ ausę cū musis de cantus uoce cōtendere: nymphis iudicib⁹ supatę: cum illas comitarent in picas a nymphis cōuersę sunt: in qbus ut ait. Ouidi⁹. Facūdia prisca remansit. Raucaq garrulitas studium q inane loqndi. b Conari. cū omni difficultate blādiendo loqui. c Magister. necessitatē eā

Picas[a] quis docuit uerba nostra conari[b]
Magister[c] artis[d] ingeniiq largitor
Venter[e] negatas[f] artifex sequi uoces
q[g] si dolosi[h] spes refulserit[i] nummi
Coruos[k] poetas & poetridas[l] picas

esse mōstrat quæ & aues quoq doceat uoces humanas loq & hoies idustrios reddat. Horati. lib. 2. Epl'a. 2. Et laris & fundi paupertas ipulit audax ut uersus facerē. Virg. li. 1. geor. Labor iprobus oia uincit. Et duris urgens in re. æ. d Artis. Ars pceptio est quædā qua ad aliquid cū ratione agendum instruimur. e Venter. i. ægestas & rerum difficultas. f Negatas. a natura. s. g Q si. cōfirmatio est supioris rōnis: ut cum hoies ægestate laborēt ad ea se mirabili studio accomodēt unde appareat lucrū. Sensus est si qua spes lucri apparuerit: credes non tm̄ hoies sed & coruos poetas & picas poetrides factas. ita docte cātabūt. h Dolosi. i. exitiosi calidi & potentis ad suasionē. quia ad oē facinus faciliter ipellat Virg. li. 3. æne. Quid nō mortalia pectora cogis Auri sacra fames. & redarguit illos qui spe lucri adducti ineptissima carmina ædere nō uerent Et est denoiatio. Dolosi nūmi. cu3 ab eo qđ fit id qđ facit denoietur. dolosos. n. appellat nūmos per quos inumeri doli fiūt. ut cū pigrū frigus qa pigra reddit corpa nūcupam⁹. i Refulserit. resplēduerit apparuerit nitorem metalli respexit. o Nummi. si spem habuerint poetæ ut acqrant nūmum. k Coruos poetas. Coruus effingendo humano sermone nulli cædit. Nam auctore Macro. li. Redeunti augusto ex actiaco bello cum igenti gloria: quidā romæ obuiā se illi cū coruo dedit qui ad iperatorē ait: aue impator inuicte. quo delectatus augustus. 20000. nūmum emit. cui⁹ exēplo alter excitus similē coruū edocuit: quē cū audisset august⁹. Taliu3 inquit salutatoꝝ satis domi habeo. Nobilitat⁹ est & olim ut scribit Pli. li. 10. cap. 43. Funere publico cōstrato lecto duoꝝ æthiopū humeris: pcedente tibicine & corona omniū generū latus usq

Ars

Coru⁹.

ad rogũ qui cõstructus est dextra uie appie ad secundũ lapidem in campo ridiculi appellato. Hic erat q Tiberiũ deinde Germanicũ. & drusũ ꝫ. cæsares noiatim mox transeuntẽ ro. po. salutabat. unde postea salutatoris nomẽ coruus obtinuit. Martia. li. 14. dist. 74. Corue salutator &c. quis ergo olim docuit coruos cõcauos ac rauca intra fauces uoce salutẽ oibus dicere. l Poetridas. formatio ẽ p modũ patronymici ut masculũ poetã & mulierẽ poetridẽ appellauerit a poeta enĩ poetria & poetris deriuaẽ.

Cantare credas pegaseium[m] mellos[n]

m Pegaseiũ. tã dulcem & suauẽ q̃lẽ solẽt musæ qb[9] fons pegase[9]. i. caballin[9] ut dictũ est in helicõe est cõsecrat[9]. Pegaseiũ. possessiuũ est a pegaso eo mõ formatũ quo apd Virg. li. Priameius. Ecce trahebaẽ passis priameia uirgo. Neq; ppositio per addenda est. uersus. n. & sensus simul deprauarentur. nõ. n. trocheus in hoc carminis genere excipiẽ. Illud addo auctore Pli. lib. 8. cap. 21. in princi. Penatos equos & cornib[9] armatos pegasos uocari. quorũ meminit ita cicero in oratiõe pro pub. Q. O hoiem fortunatũ q eiusmodi nũcios seu pegasos habeat. Pegasos etiã uolucres eqno capite dicit Pli. li. 10. ca. 49. In sythia esse. n Mellos. cantũ. & poniẽ indeclinabiliter genere neutro sicut & sophos sp ãliterq; dici uolũt cantũ pastoralem. Mart. li. 1. Epig. 32. Audieris cũ grande sophos. & lib. 6. Epig. 45. q tam grãde sophos clamet tibi turba cogata. Nõ tu põponi cæna dicta tua est. Melos dulce & nectareũ carmẽ: priorẽ habet correptã. Lactã. li. Fitq; repcusso dulcior aura melo. sed hoc loco geminauit. ll. ut scansionis stet ratio. ut Virgi. lib. Relliquias danaum. Pegas[9] Melos

Curas hominũ. Rephensurus hac satyra uaria poetarũ in componẽdis carminib[9] uitia: eos in primis satyrica indignatiõe psequiẽ qui inani quadã ostentatione carmina scribũt. ut inde lenocinio uerboꝝ plausuꝫ popularẽ aucupenẽ: putã

Satyra Prima.

Curas hoĩum[a] o q̃tũ[b] est in rebus inane

tes quæ sciãt nihil oino esse nisi aliis eadẽ inotescãt. Et auditores lectoresq; scripta lasciuia & mollia magis q̃ uirilia cõprobãtes rephẽdit. Monet itaq; poeta indecoꝝ esse ad eũ finẽ carmina scribi. nec ullo mõ assentationes uulgi esse quærndas & in dialogi pene morẽ introducit monitorem qui & respondeat & plerũq; cõsulat quid sibi agendum sit. Tota indignatio & fremitus in Nero. ferẽ quem multis in locis notat ambitiosum. Nã auctore tranqllo declamauit sæpius publice. recitauit & carmi

aa nõ modo domi: sed in theatro tanta uniuersorum lætitia ut ob hanc recitationẽ supplicatio decreta sit atq; pars carminũ aureis litteris ioui capitolino dicata. Præterea orõnis & carminis latini coronam: de qua ho nestissimus quisq; cõtenderat ipsorum cõsensu concessam sibi recepit. sed ne. n. studiosum fuisse cõstat. Cũ igit plausu populari & laudib⁹ alienis delectaret occulte a poeta notat ut suis locis dicem⁹. a O curas hoiu͂. Principiũ factũ est ab indignatiõe & ex abrupto ac usu satyrico. generalis enĩ est acclamatio in suorum tẽporum poetas. q fama tm̃ correpti carmina scribant. Sed hoc satyre initiũ ingenti arte in se detorquet: ut qd in se ipso turpe ostẽdit: in aliis licẽtius insectet. Hæ aũt exclamatões p ntũm actm̃ & utm̃ fieri solẽt & sine aliquo uerborum adminiculo. Per ntũm hoc modo. O romana militia. O mos antiquus. Per actũm ut o fortunatã nato me cõsule romã. Per utũm. O iane a tergo quẽ nulla ciconia pixit. b O q̃tum est in reb⁹ inane. O quãta est in rebus humanis uanitas cum omnes eo scribendi studio ferimur ut apud uulgus laudem queramus. c Quis leget.

Quis[c] leget hæc min[d]. tu istud ais: nẽo hercu[e] ul duo[g] ul nẽo. turpe[h] & misabile[i] q̃re[k] le[l] nẽo[f]

monitorẽ interrogat per qd apparet se laudis cupiditate & famæ scribere. hincq; exclamauit arguẽs turpe esse hæc sibi querere. Quidã attribuũt hoc initiũ poetæ cõsultanti supfluas hominũ curas inanesq; cogitatiões se omnino uelle rephendere. Persius enim dixerat cuidam se uelle satyrã scribere. ille superfluam eius curã omnibusq; ingratam deridens eum interrogat quis tam seuera & grauia scripta leget. d Min. i. mihi ne. si ne resis est. & sunt ita pronuncianda quasi de re manifesta audiat. suntq; uerba monitoris. uel psii respondentis cur se ita interroget cũ utilissima scribere ordiat. e Nemo hercu. subaudi a superiori leget: uel est affirmatio respõdentis si talia scripserit neminẽ scripta sua lecturũ esse. f Nemo. admirãtis simul neminẽ futurũ operis sui lectorẽ. Admirat enĩ poeta cur ille dicat a nemine hanc satyrã lectũ iri. uerũ cõtradictore frõte nõ sine admiratiõe pnunciãda dictio nemo est. g Uel duo. uerba monitoris qui duos uel tres tm̃ dictur⁹ erat. Sed quasi morum sui tẽporis memoria reuocat⁹ tres suppssit omniq; remota dubitatione dicit. Nemo affirmatq; qd ante dixit. Nemo hercule. sicq; inuidiosa notat sua tpa qbus ne utiq; in pcio poetæ erãt. Nemo sic pnuncia ut de re certa & manifesta. h Turpe. si duo. i Et miserabile. respõdẽtis asseueratio. uel duo. qd turpe est. uel nemo. qd miserabile est hoc carmẽ lecturos esse: qd sane ignominiosum scribẽti est. k Quare. tra

hitur in admiratiōe & īterrogat querēdo quā ob causam a nemine uel a paucis legi turpe ac miserabile fore putet sua carmina. cū alioꝝ & maxime Acci labeonis opa leganť. sui uero carmīs non sit qsq̄ futur⁹ lector a Ne. i. certe. Virg. i. 11. Tu ne etiā telis moriere diane. Terē. in. Ne ego hō sū īfœlix. nec alr q̄ affirmatiue accipi debet. b Ne mihi polidamas. Cōtinuat psius ab aduersario quærēs tā & si ob hoc ignominiosum existimet ne sibi a romanis labeo ꝑferať. Per polidamāta neronē intelligit. in cui⁹ īuidiā hoc scribit. Illiensium.n. adeo studiosus fuit ut & scripserit troica. Et plurimā ptēȝ urbis romane iꝯcēderit ut simi- Ne. Nero

Ne[a] mihi polidamas[b] & troades[c] labeonem[d]

tudinē ardētis troiæ cerneret. in cui⁹ incēdio. Halosim illi decātauit. i. captiuitatē. & coꝝ ut scri. Cor. causa suscepta claudio ipetante Romanū troia demissum. Et iulie stirpis auctorē æneā. Aliaq; haud pcul a fabulis facunde execut⁹ ppetrarit. ut opera de rebus troianis cōstaret qualia erāt Acci labeonis qui carmine res Illienses ꝓsequut⁹ fuerat. ut infra eadem satyra. Non est hic Ilias acci. Inde igiť satyrice ostēdit principi pterita carminis rōne ea tm̄ placere quæ de troianis sint cōposita. hinc idignatur. hinc excandescit. Polidamas. apte pro nerone polidamātis uiri troiani miscet psonā ut mirū esse uideať si uiro troiano res troiane placeant. cum ipse princeps originē a troianis ducere affirmaret. simulq; ad illud allusit qđ scribit homerus de hectore li. 22. Iliad. Qui cū quadam nocte cōtra uoluntatē polidamātis unius ex priorib⁹ urbis: suos cōtra achillē ducē græcoꝝ duxisset. ab achille supatus est. maxima troianorū strage facta. Quare Achilles in supbiā elatus ante portas urbis curru inuectus troianis īsultabat. Hector pro portis astans cū eo cōgredi parabat. uerū pater & mr̄ uerentes ne si cū illo cōgrederet occūberet multis pcibus orabāt ut in urbē se recipet. Hector parentū uerbis mie mouebatur. qn achillē superbū in se ꝓperantē expectaret. tamē Indignabundus magno secū aīo. Hei mihi inqt si intra muros me recipiā prim⁹ me polidamas arguet qui ut nr̄os intra mœnia reducerē hac exitiosa nocte qua in nos achilles īsurrexit cōsulebat. cui ego mie obsequut⁹ sum. qđ satius pfecto fuisset. Nunc cū temeritate mea pplm̄ amiserim: troianoꝝ troianarūq; cōspectū reformido. Ne qs ībecillior dicat. hectorē suis uirib⁹ fretū troianos ꝑdidisse. c Troades. Romanos qui in assentatiōe prīcipis eadē laudabāt quæ ei grata esse censerent. d Labeonē. Tortelli⁹ pro tragœdia de polidamāte a labeone cōscripta legit. Quidā homeri Illiada ab Acrio labeone cōuersam dicūt. De qua paulopost. Nō est hic Halosis Polidamas

Ilias acci. Ebria uerat ro. Et circiter satyre finē. Nullam tibi uendo Iliadā Sensus aūt talis est. Censes ne forsan ob id triste miserabileq; futurū ne romani me labeone dementiorē existimēt si audebo satyram scribere in malosq; inuehi & rei publice occupatores ut labeo fecit. Accius labeo iō neroni gratus qa homerū imitatus: res troianas carmine cōplexus est. Labeones a labiorū magnitudine auctore Pli. li. 11. ca. 37. ante med. sūt appellati sicut Cæsares cæsones a cæso matris utero sunt dicti. Pilūni q pilū in pistrinis iuenerūt. Pisones a pinsendo Fabii lentuli cicerōes sint quisqs aliqd optime genus leguminis sererent. Alius fuit pterea labeo ptorius iuris peritus. qui memor libertatis in qua natus erat multa con tumaciter aduersus augustū dixisse & fecisse dicit. de quo Hora. 1. smo nū Labeone i sanior iter sanos dicatur. a Pretulerit. ppofuerit temporis est futuri. ita pnunciādum est ut de re certa.

Labeo | cæsares | cæsones | Pilūni | Pisones | Fabii. | Lentuli | Cicero

Prætulerint[a]. nugæ[b]. nō[c] si qd turbida roma[d]
Eleuet[e]. accedas[f] examen[g] ue iprobū[h] in illa[i].

Nugæ.

b Nuge. sunt supple. i. fabulæ ut Teren. in Andria. Recepisse orbā: paruā: fabulæ. & habet uim rephensionis. quidā respōdētis hoc esse uolūt. insequētesq; uersus eidē per iterrogationē attribuūt. q Interroget persiū num discedat a iudicio ppli. & num redarguere eū audeat: & nū cæterorū more ab oībus laudari nō querat. Cum psertim nemo romæ sit qui nō itidē faciat. Doctiores tamē cū supiori uersu cōtinuātes poetæ tribuūt. Nugas eni si labeonē sibi romani ptulerint esse putat. uerū asseuerāter nō sine risu distorto paululū ore legendū est. ut sit sensus. pro nihilo habēdū est etiā si carmen meum nō recipiatur nec laudetur. dictæ nugæ q nihil agant. c Non si qd. Duo fugiēda esse monet unū ne populi iudiciū magnifaciat. qui nō ratiōe res colligit. unde Hora. 1. sermo. saty. 6. Iudice quo nosti pplo qui stultus honorē. sæpe dat idignis & famæ seruit ineptus. cū ergo pplus roman⁹ sit corrupto iudicio. si aliquē extulerit & laudauerit nō cures. nō. n. quia laudet a uulgo aliquis scriptor pbandus est. Alterū ne alienā laudē querat. qd homini turpissimū esse iudicat. Horati. lib. 1. sermo. saty. 10. Neq; te ut miret turba Labores cōtentus paucis lectoribus. d Roma turbida. quæ nō recto incedit iudicio. sed ex animi libidine cuncta iudicat ut sit turbida. i. cōfusi iudicii. translatio ab aqua. uel q multis gentib⁹ repleat. e Eleuet. altū faciat laudādo. uel incuset. aut dimiuat. tractū a re pōderosa q ut par sit eleuat. i. diminuit. Liui. li. 3. ab ur. cō. Miror inqt si uana uestra pres cū ad plebem auctoritas est: uos eleuatis eā, quippe qa plebs senatuscōsultū in cōtinuādis magistratib⁹

soluit ipsi quoqꝫ solutũ uultis ne temeritati multitudinis cedatis. Tranquillus in calligula. uersiculorũqꝫ fidem eadẽ hæc eleuant. & eo facili⁹ auctore sunt. Va. Adecto uersu græco q̃ fidẽ somnioꝝ eleuat. f Accedas. assentias. i. aures tuas nõ adhibeas. nõ cures. nõ plurimi facias. nõ enim quia laudef a uulgo aliqs scriptor ꝓbandus est. Accedimus. n. & aio & corpe. ut si dicas nõ accedo sniæ tuæ. i. nõ adhereo. tãq̃ male. g Examẽ. Examẽ ꝓpric est filũ trutinæ. Virg. li. 12. æne. Iuppit ipse duas æquato examine lances sustinet. hic uero metaphoricos pro iudicio ponit. quẽ admodũ. n. examen rei põderatioris nobis iudiciũ facit sic fit ut in quabet re pro iudicio sumat. h Improbũ. falsum. illud populare iudiciũ corrige qd ex ai libidine ꝓficiscit. i In illa. cũ cõtẽptu legẽdũ est. quasi q̃ iniqua sit.

Accedo

Examẽ.

Castiges[a] trutina[b]. nec te quæsiueris extra[c]
Nã[d] romæ est qs nõ[e]. at si fas[f] dicere. sed fas[g]

a Castiges. sensus est. Iudiciũ romãorũ qd nulla ratione ducit. i. qd habẽt in sua trutina iniustum emẽda. q. d. paruifacias. b Trutina. i. statera. uictruui⁹ li. 11. Id aũt ex trutinis quæ stateræ dicũtur licet cõsiderare unde trutinor deducit. Persius infra saty. 3. Atqꝫ exporrecto trutinant uerba labello Iuuc. saty. 6. Atqꝫ alia parte in trutina suspẽdit homerũ. Hora. in epl'a. 1. li. 2. Romani pẽsant eadẽ scriptores trutia. c Nec te quesiueris. i. nec te extrisecus & ex alieno iudicio existimes. snia est catholica qua monet neminẽ oportere in reb⁹ gerendis famã popularẽ captare nec alieno uiuere iudicio. Sed ut ex ciceronis phia hẽtur sufficere debere ad gloriã bñfacti cõscientiã. unde Virg. li. 9. Pulcherrima primũ dii moresqꝫ dabũt uestri: Tũ cætera reddet actutũ. pi⁹ æneas. Hora. epl'a. 17. lib. pri. Sed uereor ne cui de te plus q̃ tibi credas Noscas igit teipsum ut dixi in. 1. tuscul'. Cic. Illud attendendũ est. Persium tanta indignatione uehi: ut præ ira sermonem & sensum non absoluat plærũqꝫ. hic eni dicturus erat. Nec te q̃siueris extra quod alii faciũt. Nam mox sequitur. d Nã rome est. Aposiopisis figura est in qua qd tacetur incertũ est. aut lõgiori sermone explicandũ. Nam uel iudicio recto uel qui nõ male uiuat uel quis nõ est rudis & iperit⁹ in ppl'o. aut qs est romæ in ppl'o qui nõ se extra querat. uel huiusmodi aliqd subiungẽdum est. Sẽsus est igit quid de te hoies loquant nõ curabis. nõ quæres qd ab aliis fere oib⁹ fit. unde illud emergit. Et uerũ inquis amo. uerum mihi dicito de me. Quis ppl'i sermo. Nã romæ est quis nõ. hæc oia excipienda sunt risu. ut indignationẽ quã in aio cõcipit poeta ridẽdo ostendat. sequit eni sed sum petulanti splene cachino. Et paulo inferi⁹ Rides

Trutia.

Conscia

ait & nimis uncis naribꝰ indulges. Nā romæ est qs nō. subaudi laudis & gloriæ cupidus. quis romæ nō ideo aliqd scribit ut laudet. illud. n. uenerat in cōsuetudinē ut scriptores laudes alienas quærerēt unde Iuue. saty. 3. Librū si malus est nequeo laudare. Hora. li. 2. sermo. satyra. 5. Scribet mala carmina uecors laudato. Ouidius in arte. Quis petit sacris nisi tm̄ fama poetis. hoc uotū nr̄i summa laboris habet. e Non. hoc per sese paratim pōt legi. respondētis eni idignatio nō sine acrimonia frōtis est admirantis simul & stomachātis a persio dici neminē recto iudicio Romæ esse. ꝙ si supiora a cōtradicente ꝓlata per interrogationē sumpserimus: hanc negationem poetæ dabimus respōdenti se nolle extrinsecus quærere. f At si fas dicere. utcūq supiora legant: respōdentis hæc uerba sunt. Derugata eni fronte perinde inqt o Persi dicis corrupto iudicio oēs esse. maleq uiuētes ac si ita loq licitū sit. sed si est scriptū. at. nō ac. tātum sibi displicere mores poetaꝝ sui tpis ostēdit ut in eos multa & grauia diceret nisi sciret sibi periculū iminere. tum a nerōe tū ab aliis romanis. quare inqt. At si fas dicere. deest dicerē multa quidē. dubitat aūt sibi nō cōcedi ut libertate satyrica qua usi sunt priores dicat quæ sentiat. hoc aūt eo risu ꝓnūciandū est quo animi indignatio ostendit. g Sed fas. subaudi est. i. licitū est quidē dicere & sentire ita ac loqui. Et ita ꝓnunciādu3 est ut diu secū deliberas se uideatur.

Tūc cū ad[a] caniciē: & nr̄m[b] istud[c] uiuer triste

a Tūc cu3 ad. i. cū deprauatam corruptāq uitā etiā in senioribus uideat. satyram se scribere uelle significat. & pōt cōtinuari hic locus usq ad id Scribimus iclusi cuius sensus talis est. oēs quidē siue grauioris sumus ætatis siue excessimꝰ a pueritia ea rōne aliqd scribimꝰ ut a pplo laudemur. unde sequitur. At pulchrū est digito mōstrari & dicier hic est. Ordo est. tūc tūc scribimꝰ inclusi cū aspexi ad caniciem. b Et nostrum. figura locutionis est quū infinito uerbo cū appellatione fit usus. nostrā eni uitā uult itelligi. utimur & uerbo pro participio. Virg. li. 5. æne. Magnū dat ferre talentū tanq̄ ferendū. Et participio pro uerbo ut uolo datū. Sic etiam uarro usus est: cū ait in archadia scio me esse spectatū suē pro spectasse. tristē ergo dicit uitam nostrā mæstā & cū lachrymis mixtā. uel qa nimis ambitiosi sumꝰ & de laude aliena solliciti. & ideo ualde tristē. uel est uerbū pro nomine positū. Persius saty. 6. Postq̄ sæpe urbi cū pipere & palmis uenit. Et satyra. 3. Et similis regum pueris papare minutū poscis &c. c Istud. cum contemptu ꝓnunciandum. quia tantopere de gloria anxii sumus.

Triste.

a Aspexi. i. cum senes & iuuenes respicio & intueor cũ risu pnunciandum est. Illud hoc loco addo auctore Pli. li. 11. ca. 37. Post principiũ. caniciem hoi tantũ & equis dari. b Et nucibus. qbus pueri ludunt. Et cum aspicio quẽadmodũ uiri facti in puerilia uitia labimur. atq; sceleribus nõ cessamus, ætatẽ puerilẽ designãs quæ nucib9 delectat. Martial. li. 5. Epig. 85. Iam tristis nucib9 puer relictis clamoso reuocat a magr̃o

Nux.

Aspexi[a]: & nucibus[b] facimus[c] q̃cũq; relictis[d]
Cũ sapim9 patruos[e] tũc tũc[f] ignoscite[g] nolo[h]
Quid faciã[i] sed sũ[k] petulãti[l] splene[m] cachio[n]

Hora. lib. Postq̃ te talos Aule nucesq; ferre sinu laxo donare & ludere uidi.

A pueritie. n. ludo recedẽtes nuces spargebãt quo se puerilia cũcta spernere demõstrabãt. Catullus da nuces pueris iners cõcubine satis diu lusisti nucib9 lubet iam seruire talassio. c Facimus quecunq;. i. liberiore licẽtia uiuim9 p̃terita pueritia. i. postq̃ ad adolescẽtiã puentũ est. ut dixi in andria Teren. Postq̃ excessit ex ephæbis liberior fuit uiuẽdi potestas. d Relictis. omissis. dimissis. & depositis ludis puerilib9. e Cũ sapim9. i. sũmus patruis sapientia pares Adolescentib9. n. corrigẽdis seueriores patrui q̃ patres sunt. Parẽtes eni indulgentiores in liberos natura facit. Ob hoc patruis educãdi pueri tradebant. qm̃ & seuere eos corriperẽt & p̃pter sanguis ppin q̃tatẽ amore etiã nõ carerẽt. ut dixi i Hora. li. 3. car. Ode. 12. Metuẽtes patruæ uerbera linguæ. f Tunc tunc. Si satyrã scripsero subaudiendũ est. geminatũ est aduerbiũ qd̃ coniungit. ut Virgil. li. Nunc nũc o liceat crudelẽ abrũpere uitã. & me me adsum qui feci. ut sit tũc tũc. tunc inquã scribim9. g Ignoscite. illud spectat. sed fas. i. si uos fortasse offendero dũ dico qd̃ sentio ignoscite. hoc uerbũ ignoscite callide ostẽdit rem turpẽ esse de qua dicturus sit & risu satyrico oia pferenda & uenusta capitis agitatiõe pnũcianda. h Nolo. subaudi dicere uel ridere. dubitat an dicat. Ad illd̃ refert. At si fas dicere. i Quid fa. Dubitatio est ambigit. n. utrũ de duob9 poti9 eligat an scribat satyrã. ut sibi naturale est. an omittat. quasi dicat. quid pderit dixisse cũ iam oẽs p dita laborẽt ambitione. k Sed sum. Sed pticula est aduersatiua. quæ ita supioribus aduersat ut quãuis satius esset tacere cũ nihil loquẽdo pficiat tamẽ ostẽdit se tacere nõ posse cũ a natura pfusus sit in risũ. statuit ergo tandẽ satyrã scribere cum nõ possit uanitates & ineptias hominũ nõ ridere. Est aũt hoc gestu quodã liberali cũ iactatione utriusq; manus & cũ decora capitis agitatiõe pnunciandũ quo melius deliberantis affectio exprimat. l Petulanti. procaci a petẽdo unde dicim9 hoiem pe

Patru9.

Sed.

Petulãs

Splen. tulantē qui hunc & illū absq; pudore petit. m Splene. splen græ. lati
Lien. ne lien lienis dicit.(Et ut cornelius celsus uolumine. 4. refert sinistra in parte locatus est intestino innexus natura mollis & rarus longitudinis crassitudinisq; modice.(a quo splenetici & lienosi dicunt) nec hii iperiti audiēdi sunt qui lienē intestinū exponūt quo egerunt sordes alui. Scribit Pli. li. 11. ca. 37. Post mediū uersus fi. In splene peculiare cursus ipedimentū esse. & idcirco per uulnus etiā exēpto uiuere animalia. Opinionem etiā esse adimi risum simul homini. intēperantiāq; ioci constare
cachin⁹ lienis magnitudine. n Cachino. cachinus enim effusior risus est imo deratusq; cū uoce lasciua ac rephensioni admixtus. Iure igit satyrā descri pturus se esse dicit splene petulāti cachino. i. splene qui risu luxuriet & habundet. nam splenetici uehemētius ridere cōsueuerūt. dicit aūt hic cachino nonis. ut leno lenonis. palpo palponis. dicitur etiā cachino nas. & cachinor naris idest rideo. ut dixi in amphitr. Plauti.

a Scribim⁹. hactenus tan q̄ operis pro positio & de scribēde satyre

Scribimus[a] iclusi[b] nūeros[c] ille hic pede[d] liber
Grādē[e] aliq̄d qd̄ pulmo[f] aīæ[g] plargus āhelet[h]

deliberatio quædā fuit. Nunc uero narrationē ingredit. primū inue hens in scriptores sua opa publice recitantis & plausum pp lārem aucupantes. uerū quo magis rephendere eos possit in eorū numero se reponit. b Inclusi. a curis remoti. aut metri lege coartati. uel strepitū fugientes remoti a turba in secretis locis. ut eos rephēdat. q ut diligēti⁹ atq; accurati⁹ scribere putarent secretiora loca q̄rebāt. ut dixi i Iuue. saty. 7. Qui facis in parua sublimia carmina cella. Hora. li. Secreta petit loca
numer⁹ balnea uitat. c Numeros ille. i. uersus & carmina. qui certis pedū numeris cōstant & finiunt. infra satyra. 6. in princi. Mire opifex numeris ueterū primordia uocū. numeri pprie rithmi sunt. d Hic pede liber. i. a metri lege solutus. psaicam orationē intelligit. q̄ licet numeros cōcētusq; suos & ipsa habeat nō tamē pedib⁹ iisdem: qbus lex carmis circum scribit. e Grande aliqd. Ironia est. i. orōnem tumidā iflatam. ostēdit enī ampullosum aliqd turgidūq; describere qd postea magna cū anhe
Pulmo. latōe pnunciet ut tragædiā. f Pulmo plargus. Abundans spūs. Nā ut scribit Pli. li. 11. ca. 37. Post med. sub corde est pulmo spirādiq; officina attrahens ac reddens aīam idcirco spōgiosus ac fistulis inanib⁹ cau⁹. Et cornel. cel. in. 4. spūs capax est & a tergo spine iūctus in duas fibras ungule bubule mō diuidit. sed eo cum respiremus iure eū plargum aīæ
Anima i. spūs capacē atq; habūdantē appellat. g Aīe. spiritui. ut dixi in Vir

gi.li.8. Quantũ ignes aiæq; ualẽt. & li. 1. Ille regit dictis aios & i. Hora. Ode. 12. li. 4. car. Impellũt aiæ linthea thraciæ. h Anhelet. i. pferat ue hementi spũ. & sermone nõ humili sed poetico spũ quo pferentes poe tæ rumpunt: dum uolunt hoc quod scribunt facilius pronunciare.

Scilicet[a] hæc pplo pexusq;[b] togaq;[p] recenti[c].
Et natalicia[d] tandem[e] cum sardonice[e] albus[f]:

a Scilicet. hinc oĩs pendet idignatio poetæ q carmina ad laudem ppli qui nunq̃ recte iudicat cõsequendã scribant. ut si aliquid molli us turgidiusq; cõscrip serit: quũ bene cõptus atq; ornatus molliter ac la sciue scripta sua pnunciabit uidebis nec dũ uulgares ac uiles hoies, sed ui ros etiã militares ac nobiles tanta libidine affici ut eã gestu & uoce signi ficẽt. S. cũ ironia iferẽ. ut dixi i andria Terẽ. Id popul⁹ curat. s. & i Virg. li. 4. æne. S. is supis labor est ea cura quietos sollicitat. & in Iuue. saty. 6. S. expectas ut tradat mr̃ honestos nõ alios mores q̃ quos hẽt. & infra sa ty. 4. S. Ingeniũ & rerũ prudẽtia uelox ante pilos uenit. b Pexusq;. pectinatus. unde ppexã in pectore barbã. Virg. li. 3. geor. Styriaq; ipe xis induruit horrida barbis. Irrisio est in eos qui opa sua recitãtes. & car minis lasciuia & cultu corpis fauorẽ ppli querunt. p Toga. ut corpis habitu nõ dignitate carminis se audientibus cõmendaret. c Recenti. nitida ualde & albissima. aut noua. d Et natalicia. qua diebus natali bus uterent. & solẽni die. uel quia natali die dono missa fuit. Nã natalẽ diem celebrãtib⁹ dona ab amicis mitti solebãt ut dixi in Martial. lib. 10. Epig. 84. De natali restituti. Certẽt munerib⁹ beatiores agrippe. uicit ueros sardonicas sed ipsa tradat. d Tandẽ. legens. uel tandẽ albus. aut tandẽ cu; sardonice. & signũ est tarditatis dictũ in exprobrationẽ nimii cultus. Ouidius. Sint pcul a nobis iuuenes ut fœmina compti & cete. e Sardonice. gẽma quã ipse habebat aut ab amico accepat pro die na tali. Onix gẽma est cui nomẽ est cõiunctũ cũ sarda alio lapide. Nam au ctore Pli. li. 37. cap. 6. Onici candor est unguis humani similitudine. Itẽ chrisoliti & Iaspidis & sarde, unde noĩs societas orit. Sardonicẽ ptholo meus a sardonice mõte idie deriuari scribit. fuit quondã in magna æsti matione Policratis samii tyrãni annulo maxime celebrata. Qui circiter 230. annũ urbis romæ est iterfectus. Apud romanos aũt supior affrica nus primũ sardonice usus est. Pli. auctore li. 37. ca. 6. Hæc sola ppe gẽ marũ cærã in signo nõ aufert. Et ob hoc initio in ãnulis placuit. coloris est in candido cerulei cũ quadã spẽ purpurea ita ut transire in miniũ ui deat. In india arabia & armenia nascit. sed deteriora armenica. hæc & sar

Scilicet
Pexus.
Natalis
Tandẽ.
Sardonix
Policrates.
Samos.

donicus uirili genere dr̃. ut scripsi Iuue. saty. 13. Gẽmaq; priceps sardo nic⁹ & saty. 6. In manib⁹ dẽsi radiãt testudie tota sardonices. f Albus. festiua ueste indut⁹ & mũdus ac politus. sic eni sperat ppl'i fauorẽ ꝓmereri posse. aut alb⁹. i. pallid⁹. & cogitãdi pallore cõfectus. Hora. in saty. 2. li. 2. sermo. pinguẽ uitiis albũq; neq; ostrea. Nec scaurus aut põt pere grina iuuare lagois. hic autem & uitiis & recitationis metu pauebat.

a Sede celsa. pulpito ul' rostris recitans aut eminenti cathedra.

Sede[a] leges cælsa. liq̃do[r] cũ plasmate[b] guttur[c]
Mobile[d] collueri t[e]: patrãti[p] fractus[f] ocello[g]

b Cum plasmate. Irridet id uitium qd' frequens erat apud recitãtes. nã ut uoce molliore pronũciarent ad fauces molliendas uocemq; suauiter
Plasma emittendam nõnulli guttur empl'o colluebant. qd' plasma a plasso uerbo græco uenit qd' est fingo & cõpono. Ex plurib⁹ enim liquidioribus
Quitil'. cõmixtis rebus uocemq; adiuuãtibus miscebaẽ unde Quintillianus ita eos sugillat li. 1. instit. lectio sit uirilis & cum suauitate quadã grauis nõ tamẽ in canticum dissoluta nec plasmate ut nũc a plerisq; fit effeminata Plasma etiã genus esse potionis ostendit etiã cato cum ait de plasmate bibẽdis. r Liquido. i. non spisso sed diluto quia eo uox comẽdatur.
Guttur c Guttur. accipiẽ pro ea parte quæ est a faucib⁹ ad iugulum. unde Pli. li. 11. ca. 37. post med. guttur homini tm̃ & suibus intumescit aquarum
Gula. quæ potant plærunq; uitio. gula uero ea fistula appellaẽ qua cibus atq; potus deuoratur. cõstatq; neruo & carne. hæc tamẽ ab auctoribus confunduntẽ. d Mobile. ad gestum pronunciãtis rettulit. Nunc enim in dextram nunc in sinistrã partem guttur inflectitur. modo etiã pro re rum de quibus loqmur diuersitate atq; natura uel deprimiẽ uel attolli-
Colluo tur. e Collueri t. bibend lauerit. f Fractus. solutus effeminatus & in lasciuiã profusus dum ĩpudica carmina recitat. p Patranti. libidinanti quasi rem carmina recitãdo ꝑficiat. hic multa oris suauitate magnaq; gestus lasciuia & uenerea oculorũ mutatione uersus pronunciãs ipso quoq; molliori obtuitu ad libidinẽ auditores quodãmodo excitabat. q uero uenerẽ pagũt ocul' cõtremiscũt. ut dixi ĩ Iuue. saty. 7. i fi. ocu
Patrare losq; in fine tremẽtes. & in Virg. æglo. 3. Trãsuersa tuẽtibus hircs. Cũ autẽ aliqd turpe cõmittiẽ & ꝑficiẽ id patrare latini dicũt. patratũ. n. plu tarcho auctore finitũ qddã ac determinatũ significat. unde & patres pa tratos dici putãt. q ad patrandũ. i. peragẽdũ iuramentũ ubi de fœderi-
Ocellus bus cõuenerat mitterenẽ. diciẽ etiã patratio rei uenereæ cõsumatio. uñ & p̃res dicti. eo q patratõe pacta filios ꝓcreent. g Ocello. satyrice ho

minis lasciui ocellũ appellauit. quia illũ cõtrahendo minorẽ facit. Iuue. saty. 6. Gibbus & acre malũ semp stillantis ocelli. a Hic. aut hic pro tũc. aut hic pro illic. s. i auditorio. ubi recitãt poetæ. b Neq3 more pbo. honesto sed lasciuo gestu. cũ carmina legunt̃ ad audientiũ quoq3 animi ad libidinẽ incitantur. c Uoce serena. nec clara uoce & uirili sed tremula & fœminea qđ libido solet efficere. Auditorum ipudentiã notat qui turpi gestu& illiberali motu corpis recitantes subsequunt̃ laudãtes & clamantes. Hicq3 oñdit i scenis lasciua caria recitari cõsueuisse. qđ ut turpissimũ notat psius. Quare ñ debita laude fraudãdi sũt Massilieñses q i scenã ut ualeri⁹ tradit nullũ aditũ mimis dederũt. q̧ eoꝝ argumẽta ex maiore pte stuproꝝ cõtinẽt actus. ne talia spectãdi cõsuetudo etiã imitãdi licentiã sumeret.

Hic[a] neq3 more[b] pbo uideas. nec uoce[c] sena.
Ingẽtes trepidare[d] titos[e]: cum carmia lumbũ[f]
Intrãt[g]: & tremulo[h] scalpunt̃[i] intima uersu.
Tũ[k] uetule[l] auriculis alienis colligis[m] escas[n]

d Trepidare. i. quodã libidinis titillatu & gestu tremulo moueri & plaudẽdo recitãti lasciuiã demõstrare. cu3 tali pronũciatiõe & obtuitu facile ad libidinem mouerent̃. e Titos. Ironia. i. romanos principes & eqtes magne auctoritatis & urbis tutores. romanoꝝ. n. p̃nomen est titus a tuẽdo. unde & titi milites appellant̃ q̧ fortiter patriã tutetur. ut dixi in ep̃la. 1. Cic. li. 10. & in Tragædia. 1. Sene. & in Suet. de Tito. f Lumbũ. recipiunt̃ lumbis ubi sedes est ueneris & omnis libidinis excitatio. cũ eni eiusmodi recitantiũ molles affect⁹ lũbos penetrarẽt prurigine uenerea tangebant̃. Ad nates. n. lumboꝝ uergit extremitas in quibus libidis sedes est. g Intrant. i. tãgũt cũ carmẽ effeminatũ fuerit rep̃sentat ipsis cõcubit⁹ sicut tact⁹ mulierũ mouet intima. h Tremulo. uoce tremula & fragili p̃nũciato a poeta. Iuue. saty. 6. uox blãda & neq̃ digitos hẽt. i Scalpũt. titillant̃ & in libidinẽ excitant̃. k Tum. hoc pẽdet ex eo qđ supra dixit tũc cũ ad caniciẽ. rep̃hendit eũ q ætate extrema tali scriptoꝝ suoꝝ recitatiõe uulgi fauorẽ captare pp̃ loq3 placẽ & ab eo laudari studeat. & gl'ia3 q̃rat. l Uetule. poeta p̃nũciat gestu excãdescentis & irati & eo uultu quo delinquẽtes corã corripim⁹. ẽ. n. uetulæ nomẽ cõuitii. Nã plærũq3 uet⁹ infert̃ ad laudẽ interdũ ad uitupationẽ ut hic quasi curiose & rancide. Sic terẽtius in p̃logo. Sed qui maliuoli ueteris poetæ maledictis respõdeat. m Colligis. i. carmia scribis ut eoꝝ delectatiõe aures uulgi pascantur & inde te laudent. n Escas. fauorem & delectationem.

Titus.

Lũbus.

a Auriculis. Repetitio est ad maiorē indignationē. Teren. in andria. Olim istuc olim cū ita animū induxti tuū. uehemētius. n. admirat̄ quasi nō purgatis aurib⁹ & indoctis. b Quib⁹ & dicas. Irrisio est, qua ostendit q̄ turpe sit seipsum ostentare. c Cute pditus. ita quidē senex ut iam cutē amiserit qđ in senibus accidit. Iuue. de sene, saty. 10. Deformē pro cute pellē, ita inflationē animi sūmo artificio cutis tumori ac senectuti coniunxit.

Ohe. d Ohe. uox bachantiū est ut Hora. li. 2. car. Ode. 19. Quo me bacche rapis tui plenū. Ohe recenti mens trepidat metu. Donat⁹ tamē sacietatē significari docet. ut Iuue. saty. 7. Sat̄ est cū dicit horati⁹ ohe. & est interiectio ridentis. nā rn̄dentis loqt̄ uerbis qbus repħēderet̄ q̄ scripta sua pplo recitaret eiusq̄ fauorē plausumq̄ captaret. de hoc dixi in libro 4. Mar. Epig. 91. Ohe iā satis est Ohe libelle. Et in Adelph. Teren. Ohe iam desine. Et in Aulul'. Plauti. Hæc nō sine lætitia quadā monitorem ridens respōdet. e Quid didicisse. per detractionē: ut Quintil'. in. 9. refert figuræ multæ fiunt. quaꝝ una est cu; subtractū uerbū aliqđ satis ex cæteris intelligit̄. ut Virg. in buccoli. Eglo. 3. Nouim⁹ & qui te, decenter eni pudoris gr̄a stuprauerit. sustulit. ita hic psius breuitatis cā iuuat aut pdest uel aliqd tale substruxit. ut sit quid iuuat didicisse aliqd nisi recitatione pandat̄. hāc figurā eclipsim a grāmaticis appellari perspicio, quæ

> Auriculis^a qbus & dicas^b cute pditus^c ohe^d
> Quid didicisse^e. nisi h^c fermētū^f & q̄ semel it⁹^g
> Innata est rupto iecore^h exierit^i caprificus^k

Eclipsi. fit necessarie dictionis defectu ad integrum sensum percipiendū. Ex respondētis uero psona loquit̄ nil fore utile didicisse nisi quæ didicerimus ostendam⁹. f Fermentū. i. nisi hæc tua scia quæ pectore tuo uix p̄tumore cōtineri pōt ostensa fuerit. apte certe fermēto sciam ostentatoris cōparauit. Nam queādmodū fermentū qđ a feruēdo est dictū farina in uolutū suo feruore erūpit & tumore ita etiā scia in ostētatoris pectore īclusa erūpere oīno cupit nec coerceri pōt. g Intus. in altitudine pectoris. h Rupto iecore. perstat in metaphora. i. patefacto pectore. Iecur a nr̄is epar a græcis appellat̄. ut cor. cel. in. 4. Dextra in parte sub p̄cordiis ab ipso septo ortū. intrinsec⁹ gibbū est. quod leuiter pminens uētriculo insidet & in quattuor fibras diuidit̄. i Exierit. patefacta fuerit & diuulgata. k Caprificus. ut parietes & sepulchra caprificus penetrat ac disrūpit sic in eo qui doctrinā int⁹ cōceperit doctrina illa sicut caprificus penetrare ac iecore tanq̄ muro disrupto exire nitit̄. uerū in ferCaprificus. mento & caprificu trāslatio, color est a sil'itudine, Caprificus aūt ex fil

uestri genere ficus est nunq̃ maturescens auctore Pli.li. 5.ca.19.in pri
ci.sed muros & oia in quib⁹ nascitur ui sua penetrãs & disrũpens. Marti.
li.10.Epig.2.Marmora messalæ findit caprific⁹.Iuue.saty.10. Ad quæ
discutienda ualent sterilis mala robora ficus. Teré.i adelph. Illic etiam
ubi caprificus magna est. a En pallor. Suo loco & tẽpore exclamatõe
utitur cũ quadã significatiõe indignatiõis atq; doloris. Eũ eni indignan
ter repræhendit.qui cu3 et senio palleat.ita tamẽ alienũ a bõis moribus se ostẽdat ut sciam quæ nõ aliis inote

En pallor[a] seniũq;[b] o mores[c] usq; adeo ne
Scire[d] tuũ nihil est:nisi te scire hoc sciat[e] alter
At pulchrũ[f] ẽ digito mõstrari & dicier[g] hic ẽ
Ten[h] cirratorũ[i] centũ[k] dictata fuisse.

scat nihil possidenti ꝓfuturã existimet.uel est ironia.q.d. & cur nõ ostẽ
dat sciam suã cũ ex nimio studio & pallorẽ cõtraxerit & senio sit cõfect⁹.
si quidem pallent poetæ cogitando. ut supra. pallidamq; pyrenem.
b Seniũq;. o mores senectutis defecti & peruersi.Senium est ueluti ac
cersita miseria. c O mores. Exclamatio est cũ indignatiõe in ambitio
sum ostẽtatorẽ.cũ unusq̃sq; cõscientia benefacti cõtentus esse deberet. Conscia
d. Scire tuũ. qm̃ sepultæ pars est inertiæ celata uirtus. Similisq; uel ly
ræ quæ reticet.uel qui nõ tenditur arcus. Hora.ode.9.li.4. Luca.li.4.
Perit obruta uirtus. Suet. in Nerone. Occultæ musicæ nullũ esse respe
ctũ.hunc uersum allegat Quintil.li.9.Dicens in eo figuram esse quã re
gressionẽ appellat.q; sæpius idẽ repetat. fit aũt quandoq; in eodẽ sensu Regressio
quãdoq; etiã in diuerso sensu cum eadẽ uerba ponunt. interdũ etiã uer
borũ iteratiõe mutata. e Sciat. en tantũ est sciẽtia tua ad nihilũ redu
cta ut aliquid te scire nescias nisi alterius iudiciu3 de tua sciẽtia consulas.
f At pulchrũ. superiori interrogationi respõdet aduersari⁹. pulchrum
esse ꝑtereuntiũ digito demõstrari. Et hinc emergit oĩs indignatio poe Digit⁹.
tæ cum Ironia. Martial.li.5.Epig.13.Sed toto legor orbe frequẽs & di Scio.
cit hic est. Et li.9.Epig.99.Ad iuliũ dictata. Rumpitur inuidia q; turba
semp in omni. Mõstramur digito. Hora.2.car.Ode. q; monstror di
gito ꝑter cunctos. g Et dicier hic est. Paragoge figura est cũ ad finem
dictionis lra uel syllaba apponit. dicier.n. pro dici legit. h Ten dictata.
Interrogat an parui existimet a multis cõcelebrari:dicens putas ne pro
nihilo q; in scholis magistri pueris dictata ꝓtulerũt ex dictis tuis. Nam
dictata sunt quæ magistri pueris ꝓbent imitãda. Nec ea tm̃ i litteris sed
in aliis quoq; artib⁹ appellam⁹. Asconius hiis uerbis scribit. Ergo libellũ

ueterē uult intelligi attulisse ceciliū. unde magistri dictata pueris p̄bere cōsueuerūt. Suetoni⁹. in uita cæsaris. Tyrones per eqtes romanos ac ēt per senatores armoꝝ peritos erudiebat. p̄cibus enites ut disciplinā sin gulorū susciperēt. ipsiq; dictata exercētib⁹ darēt. Iuue. saty. 5. Donec g̃ agat dictata magr̄i. Hora. i ep̄la. 19. li. 1. ep̄laꝝ. Sic iterat uoces & uerba cadētia tollit. ut puerū sæuo credas dictata magr̄o. Reddere. Deriuatum est a dicto. Nā dictare est enūciare qđ alius excipiat & notet. ut dixi in agamēnone Sene. & in. 3. Rhet. no. Cic. & in sc̄do tuscul'. Cic. & in Menæchmis plauti. Ten. pro te ne. Ordo est pro nihilo pendas te fuisse dictata centū cirratoꝝ. i. ex libris tuis magistros dictata. 100. pueris p̄buisse. Hora. li. 1. sermo. saty. 10. In eo ita insurgit. An tua demēs uilib⁹ in ludis dictari carmina malis. Sapho. At mihi pegasides blādissima carmina dictant. i Cirratorum. 100. i. pueroꝝ quæ ætas capillis gaudet.

Cirri. Nam cirri capitis crines & capilli cōtorti sunt. unde cirrati pueri qui cirris utunť eiusmodi. Martial'. li. Caput nudū cirris grādibus. Et li. 9. Epig. 32. Nec matutini cirrata caterua magr̄i. Iuue. saty. 13. Flauam cæsariem & madido torquentē cornua cirro. k Centum. numerus finit⁹ pro ifinito. ut Virg. li. 2. geor. Nō mihi si linguæ centū sint oraq; cētū. a Pendas. ducat. occulte neronem tangit cui⁹ carmina qa imperabat per scholas celebrabanť.

Pro nihilo pēdas[a]. ecce[b] iter pocula[c] quærūt
Romulidæ[d] saturi[e] quid dia[f] poemata narrēt[g].

b Ecce. Persii uerba sunt. Satyrico risu eoꝝ cōsuetudinē rep̄hēdētis q scripta sua recitaturi familiares & notos ad cœnā cōuocabāt quo postea sibi magis applauderēt. Ostendit aūt bn̄ficiis obnoxios beneq; epulis saturatos inter ipsa pocula disputātes nō rectū de poetis iudiciū ferre posse. Ecce incipiētis est demōstrantisq; rē nouā & iauditā. cū id: gnatōe & animi ipatiētia dictū ecce. c Inter pocu. hinc exit indignatio & ardor poetæ. Hora. li. 2. sermo. saty. 2. in princi. Discite nō inter lāces mēsasq; nitētes. cum stupet isanis acies fulgorib⁹. uerū hic ipransi mecū disquirite. Et ifra. Male uerū examinat ois corruptus iudex. Et hoc iuidiose in neronē dicit. qui ut auctor est Corneli⁹ tacitus li. Et Sueto. Etiā doctorib⁹ sapientiæ impartiebat post epulas. d Romulide. Romani. Ironice. i. nō romulo similes. qui sūma cum sobrietate ad gerēdas res descēdebat. Quod docet. l. Piso. frugi quē ad cœnam uocatū ait non multum bibisse q̄m postridie negocium haberet.

Dia. e Saturi. post epulas. f Dia. sancta. magnifica & clara. ut dia camilla. Hora. li. 1. sermo. saty. 2. esto inqt sn̄ia dia catonis. g Narrent. i. scrib

bant & tractent. a Hic.i.in cõuiuio. b Et Ianthina. A qualitate ue stis diuitẽ designat & nobilẽ. De ipso nerone itelligi puto cũ reliqui cõuiuæ in ei⁹ grãm & assentationẽ qualiacũq; pnũciaret carmina laudarẽt Nam illud cõstat carmis studiosum fuisse. & sæpe priuatim & publice. carmina decãtasse. Iacithinã uestẽ ab iacintho puero ab apolline dilecto atq; ab eo per iprudentiã interfecto & in purpureũ florẽ sui nois uerso. Iãthina

in quẽ & aiax quoq; cõuersus est cogno miari fere ab Aiax.

Hic[a] aliqs cui circa hũeros &[b] iãthina lena[c] ẽ

oĩbus uideo. uerum nõ Iacithina sed Ianthina a uiole colore quasi uiolacea legendu3 est. Ion. enĩ uiolam. anthos florem significat. Pli. li. 21. ca. 6. De uiolis soleq; græco noie ab cæteris discernuntur appellate Ia & ab hiis Ianthina uestis. Cũ itaq; Plini. Ianthinã uestẽ a uiola appellatam dicat. Ianthis uero uiola sit. nemo debet ambigere nequaq̃ ab iacintho cognominari. licet eni Iacinthus flos sit purpureus ut apud Virgi. li. buc. Iacithus æglo. 3. Suaue rubens iacinth⁹. Inter uiolas tamẽ neq; a ueterib⁹ neq; a nostris herbariis numerat̃. Nam nec foliis nec caule nec radice uiole est ulla in parte cõsimilis. flore autẽ oĩno dissimillimus. Est enim flore lilio par nisi tñ colore distaret. de quo ita scribit Ouidius li. Tyrioq; nitẽtior ostro flos orit̃ formãq; capit quã lilia si nõ purpureus color hiis argenteus esset in illis. Quare cũ iacinthus uiola nõ sit. Pli. autẽ a uiola uestem cognominatã scribat uerisimili⁹ mihi sit antiqores librarios Iacinthinã pro ianthina nóis deceptos similitudine inuertisse. Martia. lib. 2. Epig. 39. Coccina famosæ donas & ianthina mœche. uis dare que meruit munera mitte togã. Quoniã uero ianthina prima syllaba breui legit̃. eorundẽ quoq; uitio factũ est. ut ignari cur & copula cũ ianthina iungeretur: Iacinthi in purpureũ florem cõuersi memores iacinthina ipsi describerẽt. Et uero pro etiã ad maiorẽ ignominiã recitantis nõ sine summo artificio poeta posuit. Nã cum circa humeros & iãthina lena. i. purpurea uestis sit maiorẽ profecto rephensionẽ meretur q̃ si necessitate & inopia urgeret̃. Et ergo ad indignationẽ posita est. ut illud. Et quisq̃ numen iunonis adoret. Magni enim pcii fuit uestis illa. luxuria tamen auctore Pli. li. 21. ca. 8. in princi. Vestib⁹ quoq; puocauit eos flores qui colore comendant̃. c Lena est. uestimenti genus est habitus duplicis & Lena. amictus augural̃. qd̃ appellatã ita existimant tusce. quidã grẽ. clamida. Clamis quã nõ solum domi sed & militiæ utebant̃. Nam sup ceteras uestes marcello teste iponebat̃. Virg. li. 4. Tyrioq; ardebat murice lena demissa ex humeris. Iuue. saty. 3. Cauet hũc quem coccina lena uitari iubet & comi

tum lōgiſſimus ordo. a Rancidulū ꝗddam. i. putidū. & inſipidum aut aſperi ſaporis. cōtemptæq; gulæ. ſumpta tranſlatōe a ſapore ad uerba. Iuuena. ſatyra. 11. Rancidula haud ideo peior gallina ſecatur. Et ſaty. 6. Nam quid Rancidius. ꝗ ꝙ ſe nō putat ulla. Hora. Rancidū aprum antiqui laudabāt. ꝗuis Rancidus nō iteger ſapor ſed uetuſtate corrupt⁹ ſit. Mar. lib. 7. Epig. 34. Ad ſeuerum. Qui ſic rancidulo loquatur ore. c Nare. i. bal- Rácid⁹

butiēti. In ꝓnunciantis irriſionem hoc poſuit. ſpiritus enī ad nares cum labiē. & in uerba difficulter cōciditur & ꝓnūciationem ingratā reddit. Et hinc indignaē. ꝙ ꝓnunciatione malos uerſus & alicna ſcripta iuuare conaē.

Rancídulū[a] ꝗddā balba[b] de nare[c] loquutus.
Phillídas[d] hyſiphílas[e]. uatū & plorabíle[f] ſiqd

Balbus b Balba. dicunē balbi qui uitio linguæ nō bēne poſſunt exprimere uerba. ut dixi ī epl'a. 9. cic. li. 2. d Phillidas. fabulā phillidis & numero plurali ſatyrice dixit. quaſi quæ a multis ſcripta eſſent.

Phillis. Phillis lycurgi thraciæ regis filia fuit quæ demophontē Theſei filiū regis atheníenſium de troiano ꝑlio redeuntē dilexit & in coniugium ſuū rogauit. Ille ait ſe ordinaturū rem ſuā antē & poſt ad eius nuptias reuerſurū. Profectus itaq; cum tardaret. phillis & amoris īpatientia & doloris īpulſu ꝙ ſe ſpretā credebat laqueo uitam finiuit: & cōuerſa eſt in arborē amigdalā ſine foliis. poſtea reuerſus demophoon cognita re: illius amplexus in truncū. qui uelut ſponſi ſentiret aduentū folia emiſit de ꝗ. Ouidi⁹ ī epl'a. 2. & multi alii. e Hypſiphilas. hypſiphile Thoātis lemni regis filia liberi patris neptis tpībus argonautarū a mulierib⁹ lemni regina cōſtituta fuit eiectis marib⁹. nam cū uulcan⁹ ueneris cum marte adulteriū dephendiſſet in lemno ut ſcribit Stati⁹: lemniades tanto uenerē cōtemptu habuere. ut cum oībus diis ſacrificarēt illam oīno ſine honore omitterēt: Quæ illis irata oībus fetorē hircinū imiſit. ob qđ a uiris cunctib⁹ in bellū aduerſus thraces ſpretæ cōmuni oīum conſenſu uiros e bello reuerſos interemerūt oēs. præter hiſyphilē quæ patrē thoantē ſeruauit. eūq; naui iпoſuit: quē ꝓſpera nauigatiōe bacchus in Coū inſulā pduxit. hypſiphile ſtructo rogo in ꝓpria regia alterius ſuppoſiti funera pro prē quē occidiſſe aiebat celebrauit. Mox cum argonaute colchos ꝓficiſcentes eo perueniſſent ab iis fœminis hoſpitio ac lecto ſuſcepti ſunt. Et hypſiphilē Iaſon cum biénium cū ea cōmoratus eſſet hortā- Hypſiphile.

tib⁹ deniq; ſociis pro diſceſſu grauidā reliquit quæ gemellos pepit Thoantē. ſ. & Euneū: quos deinde mater extra inſulā alendos miſit, ne contra legē maſculi domi nutrirenē. Seruatu ʒ igitur thoantē ab hyſiphile cum

lemniades cognoscerēt.eam ut perfidā ad cruciatū poposcerunt. At ea fugiens a piratis in littore capta: lycurgo regi Nemeæ dono data fuit. In cuius seruitio dū filiū eius opheltē qui postea archemorus est dictus nutrix aleret. Et redeūtibus ab obsidione thebaꝝ regib⁹ argiuis ac in nemea silua siti pene pereuntib⁹ aquā indicaret. suosq́ interrogata casus exponeret: a filiis qui cū adrasto erant cognita fuit in quorū amplexib⁹ dum morat᷑ infans quē inter flores & herbas ludentē liquerat a serpente necatus est. Quod licurgus pueri pater sentiens mulieri necem parabat. sed a regibus & filiis seruata est. ut dixi in epistola. 6. Ouidi⁹. in fi. Archemorus.

f Uatū ꝛ plorabile. deest. est. ut sit. Et si quid est plorabile uatū. i. si quid aliud poetæ flebile scripserūt iis simile. i. elegiam quæ carmē miserabile significat. Ouidius lib. Elegia flebile carmen Horatius. in poetria.

Eliquat[a] & tenero[b] supplātat[c] uerba palato
Assensere[d] uiri[e] nūc nō cinis ille[f] poetæ
Fœlix[g]. nō leuior[h] cippus[i] nūc iprimit ossa.

a Eliquat. i. liqda mollique uoce cū lenocinio ꝓnūciat in cantilenā dissoluēs. tractū ab iis. q̄ igni aut calore aliquo liquari solent. b Tenero palato. molli fragili & delicato. in trāslatiōe uerboꝝ manet supra. n. dixerat liqdo cū plasmate guttur mobile colluerit. Nūc uero eliquare & tenerum palatū ob eiusmōi cām dicit. & est ironia. tenero palato. i. delicato. aut palati epitheton est. c Supplantat. supprimit & mutatis accentib⁹ curtat. i. nō apta uoce effundit sed quasi uoce strangulata ꝓnunciat quo leuius & suauius esse uideat᷑. molli uoce ꝓnunciare ac quodāmodo de industria externus syllabis uerba inculcare eoꝝ est qui auditores ad libidinē excitare cupiūt. Nam cū leuiter uox infringit᷑ sonus ipse manat iocūdior. Iuue. saty. Vox blāda & nequā digitos hēt. hūc tñ ꝓnūciādi modū Quītil. i. institu. repehendit. In primis uitia si qua sunt oris emēdet ut expssa sint uerba ut suis quæq́ littere sonis enūcientur. & paulopost. curabit etiā ne extreme syllabe itercidāt ut par sibi s̄mo sit. d Assensere. q̄uis auditores assenserint nō tamen ꝓpterea bonum ac ꝓbandū poetā esse significat. & est ironice ꝓnunciandū. e Uiri. yronicos. quasi mulieres. f Nūc nō cinis ille. uerba laudantiū scripta aliena. & est ironia poetæ. In dictiōe nō. repetitio color est quæ tullio auctore fit cū cōtinēter ab uno atq́ eodē uerbo in rebus siilibus & diuersis principia sumunt᷑. Virg. li. Nū figeis occūbere campis. Num capti potuere capi. nū incensa cremauit troia uiros. g Felix. cinis poetæ felix est quotiens de mortuis bene loqtur. ueteres. n. dixerūt ꝑgrauari corpa eoꝝ qui tm̄ cor

pori studētes nihil memorabile reliquerunt. h Nō leuio. i. certe ita bene dixit poeta ut eius ossa deo𝞀 beneficio lapide sepulchri nō urgeātur. talia solent mortuis optari. Ouidius. li. Ossa quieta pcor tuta requiescite in urna. Et sit hum⁹ cineri non onerosa tuo. Iuue. satyra. 7. Dii maiorū umbris tenuem & sine pondere terrā spirantesq; crocos & in urna perpetuū uer. Martia. li. 6. Epig. 50. & li. 9. Epig. 32. Sit tibi terra lenis molliq; tegaris arena. Tibul. uero cōtra. O tu qui uenerem docuisti uendere primus. Quisqs es infœlix urgeat ossa lapis. i Cippus terra coaggerata in cumulū cippus est & pro sepulchro iterdū capit. aut pro lapide sepulchri. Hora. li. 1. sermo. saty. 8. Mille pedes in frōte trecētos cipp⁹ in agrū hic dabit.

Cippus

Laudāt[a] cōuiue nūc nō e manibus[b] illis
Nunc nō e tumulo[c] fortunataq;[d] fauilla
Nascent uiolæ[e]. rides[f] ait & nimis uncis[g]
Naribus indulges[h] an erit[i] qui uelle recuset

a Laudāt cōui. Irrisio est in laudātes. q in assentatiōem principis ita laudant caria ab eo recitata. b Nunc non e manibus. uerba sūt laudātiū. Manes antiq aias inferorū dixerūt. Manes tamē dii ab augurib⁹ uocabant q per eos oia manar credebāt eosq; deos supos atq; iferos dicebāt. c Tumulo. aggestio træ ubi nulla est mēoria tumul⁹ dr. d Fortunataq;. morē ātiquo rū respexit apud quos corpa mortuo𝞀 cremabant. licet apud romanos ueteris instituti terra cōdebant. At postq̄ ut scri. Pli. li. 7. ca. 54. Lōginquis bellis obrutos erui cognouere tunc institutū. tamē multifarie priscos seruare ritus. Sicut in cornelia domo nemo ante sillam dictatorem tradit esse crematus. Idq; eūq; uoluisse ueritum talionē; eruto Caii Marii cadauere. Iuue. saty. 7. Dii maio𝞀 umbris tenuē & sine pōdere terrā. Spirātesq; crocos & in urna ppetuum uer. Mart. li. 1. Epig. 116. Labicana leui cespite uelat humus. e Viole. in sepulchro eoru; qui bene meruerunt uiolæ nasci memorant. f Rides ait. respōdētis loqtur uerbis & sunt uerba monitoris introducti ad persiū. g Uncis narib⁹. i. cachino quia nimis irrides. nasum eni in rugas crispamus. & incuruamus nares cū eas soluto risu cōtrahim⁹. & cū quēpiā irridem⁹. Hora. lib. 1. smo. saty. 6. i prin. Naso suspēdis acuto. Et alibi acutis narib⁹ ho𝞀 hoium rideri possit. Mart. li. 1. Epig. 32. Et pueri nasum rinacerōtis habēt. Persius. ītra. saty. 3. Ingeminat tremulos naso crispāte cachinos. Nares a naritate dictæ sunt qa nos odoratu doceāt psto & ppe esse qd adhuc oculi nō uidēt. h Indulges. operam das. i An erit. Inuenieт ne qspiā q plau

Manes.

Viola.

Nares.

ſum ppl'i & laudes cū ex merito ueniāt cōtemnat. a Os ppl'i. i.laudē ac ſermonē gloriæ.quæ qa non niſi ore fieri pōt.id qđ facit pro eo qđ fit denoiauit. b Et cedro digna. i.elegantia & perpetuo ſeruari digna. Cedrus enim arbor tineā neſcit & nō facile uetuſtate corrūpit. ut dixi i. 7.æne. Virgi. Antiqua ex cedro.illi enī tanta uis eſt & pcipue quæ in ſyria naſcit ut in ægypto corpa defunctorū perfuſa eius liquore.qui ex ligno modo aque fluit ſeruent.libri au ctorū uitruuio oleo cedrino tincti non timent tineas nec cariem. Cedrus

Os ppl'i[a] meruiſſe.& cedro[b] digna loquutus
Linqre nec ſcōbros[c] metuētia carla nec tus[d]
Quiſqs[e] es o mō quē ex aduerſo dicere feci
Nō ego[f] cū ſcribo.ſi forte[g] quid aptius erit
Quādo hæc rara auis ē[h] ſi qđ tū aptius[i] exit

Hemina i annalibus ſcriptū Reliquit libros nūme reptos a.Gn. Teren.ſub ianiculo nō fuiſſe cōſumptos q̄uis annis. 535.in foſſos qm̄ cedrati eſſent. Plini. li.13. ca.13.Mar.li.5.Epig.7.Quæ cedro decorata purpuraq; nigris pagina creuit umbilicis. Idem lib.3.Epig.2.Speram'carmina fingi poſſe linēda cedro. Hora.lib.poetrie.Cedro licet ambules punctus. Ouidius li. Nec titulus minio nec cedro carta notet. c Scombros. Papiracei s cuculis ſalſamēta uendebant. Martia.li.4.Epig.87.Nec ſcōbris tunicas dabis moleſtas. Scōbri marini piſces ſunt qbus in aquis ſulphureus color eſt.extra uero aquas idem qui cæteris.atq; ut ſtrabo uolumine.3. auctor eſt.ex hiis laudatiſſimū fiebat garū.hoc ſalmēti genus eſt. quo liquore ut ſcribit Pli.li.31.ca.8.Nullus pene pter unguēta:maiore i prǽcio eſſe cœpit. Martia.li.13.diſt.102.Expirantis adhuc ſcōbri de ſanguine primo. Accipe faſtorū munera cara garū.hinc dicta eſt herculis iſula ad cartaginē nouā ſpectās.ab eaq; urbe.24.ſtadiis diſtans a ſcombrorū multitudine captorū ſcombria.auctor ſtrabo.li. d Nec tus. In arabia colligit in ſabota monte excelſo.in regione ſaba. ſaba uero myſteriū ſignificat ut græci interptant. Virg.li.1.geor. India mittit ebur molles ſua tura ſabei. e Quiſqs es o mō. Reſpōdet pſius nō ſe uerā laudē quæ ex recte ſcriptis oriatur reuerere ſed plauſus aſſentatorum cōtemnere. f Nō ego cū ſcribo. hoc ad illud refert. An erit qui uelle recuſet os ppl'i meruiſſe.ſenſus eſt.nō nego inqt ſi quid recte a me ſcriptu3 fuerit mihi quoq; placere laudes ppl'i. Si forte qđ apti'. ſi quid apte cōcinneq; deſcripſerim.qđ raro pauciſq; cōtingit tunc laudem meritam nō recuſo. h Quādo hec rara auis ē. uerecūde ſuas extenuat uires Iuue.ſaty.6.Ra-

Scōbri.

Scōbria
Saba.

ra auis in terris nigroq;. sumpta est translatio ex phœnice quē unū in to to orbe tradūt aq̄le magnitudine auri fulgore circa collū cætera purpu reū. Pli. li. 10. ca. 2. Ouid. li. Et uiuax phœnix unica sp auis. Stra. li.

Phenix.

i Si qd tu aptius. hoc loco cōduplicatio est rōne amplificationis facta plurīū uerbo rū iteratiōe.

a Metuā. im mo dico fa uorē appetē dū esse & gra tū si uersib⁹ laudabilib⁹ ex hibeat.

Laudari metuā[a]. neq;. n̄. mihi cornea[b] fibra[c] ē
Sed[d] recti[e] fineq;[f] extremūq; esse recuso[g]
Euge[h] tuū & belle. nā belle[i] hoc excute[k] totū.

b Neq;. n. mihi. i. mihi nō sūt pcordia dura ut laudis dulcedie nō moueat. Corneū. n. & a corno & a cornu deduci pōt. a corno Virgi. li. Cornea bina ferūt pfixa hastilia ferro. A cornu. Pli. li. 11. ca. 37. ān med. Pro labris cornea & acuta uolucrib⁹ rostra. c Fibra. Fibrum extremū dicit iecoris & cordis & cuiusq; uisceris. Antiqui fibrū dicebāt extremū unde & in sagis fimbriæ dicunt. fibræ etiā dicūtur in portis & in arborib⁹. Pli. li. 17. ca. 10. uersus fi. solū ait legi oportere q̄ minime rimosum ne sol exurat fibras. qui uero laudis spū nō afflantur corneas fibras quasi pduras hr̄e dicunt. & corneū pectus. durā quoq; & adamantinam dicim⁹ frontē iprobā: q affectibus nō mouet. d Sed. exaggeratio est. idem eni sonāt. hoc pendet ex stō superiorū carminū. Quid dicisse nisi hoc fermentū & quæ semel intus innata est rupto iecore exierit caprificus. sensus eni est. Recuso laudē esse eam pter quā rectum sit colendū quia sublata laude sequerent uirtutes nō esse colendas. dicit igitur se recusare laudē eam esse ad cui⁹ finem summū rectum sit colendū. Nam per se uirtus est colenda. Iuue. saty. 10. Quis eni uirtutē amplectitur ipsam pmia si tollas. Ordo est. Recuso euge tuū hoc & tuū belle esse finē & extremū recti i. laudes & adulationes ac assentationes quib⁹ hoc modo recitantib⁹ applauditis: esse eas ad quarū finē rectū. i. uirt⁹ colat. e Recti. amo laudē nō falsam: sed uerā. f Finem. scribentes non debent esse cōtenti ut euge tuū audiant. g Recuso. laudationē dissimulationē & applausum: esse finē honesti & recti: abnuo. h Euge. solent auditores euge & belle rn̄dere recitantib⁹. i Nā belle hoc. i. hanc laudem q̄ recitātes excipiunt ab auditorib⁹. hoc dicit si tibi has laudes inspexeris eas adulationū. assentationū & irrisionū iuenies plenas nec ex uero pficisci iudicio. hinc est idignatio poetæ. k Excute. euolue inspice. tractū a uestib⁹ ex qbus puluis excuti solet. hoc totū belle exteriori ex p

Fibra.

te atq; ex cute:itrinsecus uitiatū:uanū est.bellū enim a bono deriuatū ē. a Quid. s.rephensionis.ineptiarū.turpitudinis.adulationis & irrisionis. Assentatio.n.multū uitiorū & uanitatis intrinsecus habet. Teren.i eunu. Assentator hoies ꝓrsus ex stultis insanos facit. unde seqtur exclamatio poetæ. O iane a tergo quē nulla ciconia pinxit & ce. monet itaq; laudib⁹ credendū non esse cū heæ ex assentatiōe magis & irrisione ꝑfici scantur. Assentator.

Quid[a] nō ītus habet.nō hic[b] est ilias[c] acci
Ebria[d] ueratro[e].nō si qua elegidia[f] crudi[g]

b Hic. in satyra mea. c Est ilias. i.hic nihil sit e īsanis scriptis acci reperit Auferte ergo istas uestras laudes quæ irrisionis plenæ sunt. nā non sum ego labeoni & ꝑcerib⁹ sil'is qui & si male scribant:Laudis tñ tam cupidi sunt ut laudatores cœnis conducant. sicq; sua tēpora notat. Sunt qui hunc acciū ineruditū poetam autumāt homeri Illiadā latinis. uersib⁹ trāstulisse.quā ita male cōuerterit.ut ne ipē qdem opus suū itellexerit ac ꝑpterea helleboro se purgarit. Quidā Accium tragœdiarum scriptorē intelligūt. Cuius librū ifra quoq; uenosum scribit. d Ebria. Ironia est.i.nimis insana & plena. e Ueratro.i.helleboro.qđ ut melius scriberet sæpius sumpserat id.n.potabat ad aciē ingenii perpurgādam. Idcirco carneades Achademicus ut scribit Gelli⁹ respōsurus libris stoici zenonis elleborū candidū sumpsit. sumebat autē tutissime in Anticyra insula. Ouidi⁹.li. Dixissem purgantes pectora succos. Quicqd & in tota nascit anticyra. Quare eo ut scribit Pli.li.25.cap.5.ultra med. Liuius drusus nauigauit cū morbo comitiali laboraret sumptoq; elleboro liberat⁹ est. Id humores noxios & insaniā hominis emēdat neq; hyeme neq; æstate recte dat. optime uere. tollerabit autūno. auctor est celsus li. f Non si qua elegidia. Ordo est.hic liber meus nō est elegidia: si qua crudi ꝑceres dictarunt.i.nō ego sil'is sum diuitib⁹ & primoribus qui siue elegias siue qd aliud scribētes laudē cœnis & munerib⁹ uenant. Elegidiū ab elegia diminutiuū deducit quo diminutiuo molliciē quandam significāte iuidiose & satyrice usus est ut ostēdat eos etiā in minima re laudē quærere. In elegis claruerūt apud græcos. Callimachus. philetas. Alexāder. Aetholus. Antimachus. Calin⁹. Mimerin⁹. Tyrtheus lacædemonius. Apud latinos uero tibullus. qui auctore Fabio tersus atq; elegans auctor est talis carminis. ꝓpertius. Ouidi⁹. Gallus caluus. Catullus. Instituti elegi primū deflēdo desiderio mortuorū. mox ad amores traducti. sed nomē tamē retinuerūt a miserabili cantu quo olim mortu-

Accius. Veratrū. hellebo rus. Elegi.

os deplorabant. Nam eleo idē est qđ misereor. g Crudi. indigesti uel
Eleo. temulenti extra cœnā oscitantes. qđ corporis est ad animū trāstulit. cru
Crudus di eni dicunť cibi nō cocti. & qui nō facile cibos concoquūt. Ergo crudi
i. nō docti. nō pfectæ sciētiæ. alias crudeles ut dixi in. 10. æne. Virgi. In
duit & crudū per costas exigat ensem. & in Iuue. saty. 1. Turgid⁹ & cru-
dū pauonē in balnĕa portas.

a Dictarunt. nolo me lau-des uerbis quibus soles laudare elegos principū.

Dictarūt[a] pceres[b] nō qcqd deniq; lectis[c]
Scribit[d] in citreis. calidū[e] scis[f] ponere sumē[g].

Proce-res. b Proceres. primores & princi
pes urbis dicti q eminēāt in ea sicut in ædificiis capita trabiū quæ proce
res dicunť. Neronē notat. qui iuuenis carmina elegiaca scripsit. Martia.
li. Epig. Ipse tuas uerit⁹ & nero dř aures. Lasciuū iuuenis cū tibi lusit
opus.. c Lectis citreis. uel q in tabellis citreis. i. ex citro arbore sectis
Paries. atq; selectis describit. uel qm antiquiores poetæ parietes cubiculi ince-
Sōniu3 rabāt ut si qua noctu intra lectu3 carmina excogitassent. illic stilo facile
annotarēt. Hora. li. 2. sermo. saty. 3. Immeritusq; laborat. Iratis nat⁹ pa
ries diis atq; poetis. uel lectis citreis. i. discubitoriis. Nam antiq in lectis
discūbebāt. Hora. li. 1. ser. saty. 4. Sæpe tribus uideas lectis cœnare qua
ternos. Iuue. satyra. 5. Tertia ne uacuo cessaret culcitra lecto. Teren. in
adelph. Lectulos in sole ligneis pedibus faciūdos dedit ubi poteris uos
Virg. lib. 1. æne. in fi. Auleis iam se regina supbis. Aurea cōposuit spō.
Easdē toros appellarūt. Martia. li. 4. Epig. 9. Imperat extructos soluer
Torus. nona toros. Virg. li. 2. in prin. Inde toro pr̄ æneas sic orsus ab alto. i. le-
cto discubitorio. cōtra eos qui toros pro sellis exponūt cum nusq̄ hoc i
ueniať. Cœnātes. igiť plærūq; carmina dictabāt tanto scribēdi studio te
nebanť. Hora. li. Mutauit mentē pp lus leuis & calet uno scribēdi stu-
dio puerīq; patresq; seueri. Fronde comas uincti cœnāt & carmia dictāt
Atlas. Ex lectis ergo citreis hoiem diuitē designat. Atlas mauritanie mons ci-
trum arborē pducit quæ nō multū crescit & folia habet maiora q̄ laur⁹.
Mart. li. Epig. Et maurisiaci pōdera cara citri. uñ ex ea mēse citreæ fie
bant tanta taxatione ut harū sumpt⁹ fœmine uiris exprobrarēt cū ipsis
margaritaru3 luxus exprobraret. hæ pcipue laudabanť quæ undatim
pauonū caude oculos imitabanť. tanto auro rependebanť. Pli. li. 13. ca.
15. Mart. li. 14. dist. 89. Accipe fœlices atlātica munera siluas. Aurea q
dederit dona minora dabit. Et tricliniorꝫ lecti hiis tabulis opti pauoni
Citru3. ni dicebanť. Mar. li. 14. dist. 85. Noia dat spōde pictis pulcherria pēnis
Nūc iunōis auis sed pri⁹ arg⁹ erat. d Scribit. a nobilib⁹. e Calidū. hic

excandescit poeta q̄ laudatores cœnis uestib⁹ & aliis munerib⁹ cōducāt. Hora. i ep'la. 20. li. pri. Nō ego uentosæ plebis suffragia uenor. Impēsis cœnarū & tritæ munere uestis. Martia. lib. 6. epig. 45. q̄ tam grande sophos clamat tibi turba togata. Non tu pomponi cœna diserta tua est. f Scis ponere. cōuiuis. g Sumen. porcaꝝ mā̄ma salita est. uel ex papillis porcæ lactantis fit ut placet Pli. li. 11. ca. 37. uersus fi. idq̄ optimū ex porca primipara potiusq̄ uetere q̄ nouella: si mō fœtus nō hauserit. Mart. li. 13. dist. 44. Esse p̄ utes nōdū sumē sic ubere largo effluit & uiuo lacte papilla tūet. Sumen

Scis[a] comitē horridulū citra[b] donarē lacerna[c]
Et uerū inqs amo[d] uerū mihi dicito de me[e]
Qui pote[f]: uis dicā[g]: nugaris[h]: cū tibi calue[i]

a Scis comi. Horreo. pro trementi ponit. qm̄ frigus horrorē solet inducere. Virg. li. 3. geor. Campiq̄ natantes lenib⁹ horrescunt flabris. Iuue. saty. 1. & horrēti tunicā nō reddere seruo. de hoc dixi in Tragœdia. 1. Sene. & i. 3. æne. Virg. b Trita. ueteri. c Lacerna. gen⁹ uestis est. Iuue. saty. 1. Crispin⁹ tyrias humero reuocāte lacernas. unde lacernat⁹ a lacerna indut⁹ deducit. Iuue. saty. 1. Ipse lacernatæ du3 se iactaret amice. d Et uerū inqs amo qui scribebāt q̄uis munerib⁹ & cœnis laudatores cōducerēt tn̄ le assentatiōes odisse mōstrabāt & ueritatē quidem dilligere. Mart. li. 8. Epig. 76. in gallicū. Dic ueru3 mihi marce dic amabo. Nihil est qd' magis audiā libenter. e De me. cū inferiorib⁹ cōiungunt ut sit sensus & ordo. De me quis ppl'i sermo. cætera quæ interponunt a poeta tanto stō & irrisione iferunt ut singulis pene uerbis ardeat idignatio. f Qui pote. qūo possibile est. nā hic & hæc potis & hoc pote dicit. Virgi. li. Nec potis ionios fluct⁹ æquare sequendo. de hoc dixi in. 2. tuscu. Cic. Vnde cōparatiuū potior & potissim⁹. & aduerbia potius & potissime. dicit ergo. qūo possibile est te ex hiis ueru3 audire qui ob cœnas & munera accepta tibi assentari cogunt. qui pro qūo Teren. in andria. qui scis. i. qūo. g Uis dicā. uis ne ut tibi uerū & qd' sentio eloqr. q̄si ille dixerit cur nō mihi ueꝝ dicet. h Nugaris. Nugas loqueris ac ꝑpe insanis si ex te proficisci putas talia carmina quæ digna sint laude cum uētri tm̄ inseruias. & ingenio pingui ac rudi sis. Ex quo īnuit ex crasso hoie & gulæ tm̄ indulgēti subtilē sensum nō elici. Nam ut scribit Pli. li. 11. ca. 37. ultra med. Magis auidi sunt ciboꝝ quib⁹ ab aluo longi⁹ spacium. Idē minus solertes quib⁹ obesissim⁹ uenter. i. pinguis. Nam qd' uētris est ad aium atq̄ ingenium rettulit. De diogene aūt mutuatus est qui ut apud laer. legit in Anaximenē iocat⁹ inqt. Pingui aqua

Horreo. Lacerna Plautus in mostlaria. 147. Qui. Pote.

liculo rhetorē impartire & nobis paupib⁹ uentrē quippe & ipſe leuiga
Caluus beris. & nobis emolumēto eris. i Calue. per irriſionē eum caluū uo
cat. hoc eſt poetā ægregiū. nam Caluus poeta fuit epigrāmatum p̄ſtan
tia celeberrim⁹ tpib⁹. c. cæſaris de quo ita ſcribit Tranql. C. Caluo poſt
famoſa epigrāmata de recōciliatōe per amicos agēti ultro ac prior ſcri
pſit. Eiuſdē Pli. iunior ita memit. p̄terea pōpei⁹ ſaturnin⁹ facit uerſus q̄
les Catull⁹ aut calu⁹. & alibi. cāto carmina uerſib⁹ minutis. hiis olim qui
bus & meus catullus & calu⁹ ueteresq;. Macrobi⁹ li. Nā & apud caluū
Accerian⁹ affirmat legendū. Pollentēq; deum uenerē non deam. Obui
tis huic uenies hedera iuuenilia cinctus tempora cum caluo docte catul
le tuo. Eſt igitur ſenſus o Calue o tu poeta qui te alterum caluum carmi
nis p̄ſtantia p̄ſtas ſicq; irriſio eſt. Caluus item opimus orator fuit cui⁹.
Plini. & Tacitus ſæpe meminit in opere de claris oratoribus.

Aqualiculus. a Pinguis. Hinc fremit poeta. aquali cul⁹ eſt in quē ut receptacu

Pinguis[a] aq̄liculus p̄pēſo[b] ſexquipede[c] extet[d]
O iane[e] a tergo quē nulla[f] ciconia pinxit[g]

lum ſordes cōfluunt qui & ſi p̄prie porcoꝝ eſt quādoq; tñ de hoīe repe
Propenſus. ritur. b Propenſo. protento exteīo porrecto q; p̄cul pendeat. i. emi
neat uel q; deorſum pondere feratur. ut dixi in Truculento plauti.
c Seſquipede. i. uno & dimidio pede ſeſqui. n. indeclinabile ſignificat
unū & dimidiu₃. Pli. Iunior. Egerā tribus horis & dimidia. ſuperat ſeſq
Sexqui. hora: nam ita diuiſerat tpa reus. ut ego quinq; horis ille reliqs uteretur.
Feſtus ſic. Scipio aphrican⁹ primus fortiſſimū quēq; delegit qui ab eo ī
bello nō diſcederēt & cætero munere iuſtitiæ uacarēt & ſeſquiplex ſtipē
diū acciperēt. Varro li. 1. de re ruſtica. Ann⁹ eſt diuiſus ī q̄tuor ptes tot⁹
& idē ſubtili⁹ in. 8. ſeſqmēſes Seſqmenſis itaq; menſem unū & ſemis cō
plectit̄ cū ann⁹ in. 12. menſes partit⁹ ſit. de hoc dixi ī captiuis plauti. & ī
poetica hora. Prohicit ampullas & ſeſqpedalia uerba. & in Trinūmo.
d Extet. emineat. e O iane. Nimia īdignatōe exclamat poeta appel
lās ianū fœlicē cui a tergo ea nō fiūt q̄ aliis fieri ſolēt. Eiuſmōi. n. popu
Ianus. laris auræ cupidos a tergo poſtea irrideri ſignificat. Ianū aūt p̄pterea ī
Bifrōs. uocat q; cū bifrons pingat̄ a tergo nequeat irrideri. Ianū eni bifrontem
fabulata eſt antiqtas quaſi ſupmū & inferū ianitorē. ut Macrobius. li. 1.
ſatu. ſcribit. eundē etiā quadriformē quaſi cōplexū quattuor mundi cli
ciconia. mata. f Nulla ciconia. modus eſt. irriſionis. digiti in roſtri formam
collecti acerba man⁹ & brachii motatione ciconiæ collū & caput expri
mūt: in eius infamiā quē irridem⁹. ut dixi in calligula Suet. in fi. Occidiſ

se ciconiā in thessalia capitale fuit q̄ heæ serpētes necēt. quo e loco ueniant quo ue abeant: incertū est. Pli. li. 10. ca. 23. circa med. g Pinsit. irridet. assidue pcussit. pinso uerbū antiquū est. sumptū a pistorib⁹ qui añ usum molarū frumēta in pilam cōiecta pinsebāt. i. tondebāt. pinso eni ferio est. unde & pinsores dicti sunt qui postea pistores cognominati. & pistrinū & pistillus quo ferim⁹ in mortario. Diomedes pinsat legit a prima coniugatōe. ut dixi in Suet. de uita Augusti. & in Asinaria Plauti. in princi. Pinso.

Nec man⁹ [a] auriculas imitata [b] ē mobil' [c] albas [d]
Nec linguæ [e]: quātū [f] sitiat [g] canis [h] appula tātū
Vos [i] o patritius [k] sanguis quos uiuere fas est
Occipiti [l] cæco postícæ [m] occurrite [n] sanne [o]

a Nec man⁹. Applicatis ex pāsa manu uz ad tēpora pollicib⁹ crebro palmarū motu asini aures nō sine risu repsentant in eius ludibriū quē a tergo irrideamus. b Imitata. s. quæ tpibus apponit mouetur q̄ instar auris asinine. c Mobilis. facilis. d Albas. i. asininas quæ iteriori pte albicāt ut populi folia. qd' a Midæ aurib⁹ tractū est. de quo infra. e Nec ligue. subaudi cui ut sit ordo. O iane cui. Nec tantū linguæ deest exerit in derisione. linguā. n. in aliquē exerare irrisionis est signuz. f Quantū. s. exerit. g Sitiat. deest cū. ut sit: cum sitiat. h Canis appula. quantū canis per æstū defatigata multuz linguæ exerat. in apulia p̄sertim ubi calores imensi sunt. Apulia eni æstuosa est. nā ut uarro scribit ubi lati campi ibi magis æstus. & eo in apulia loca calidiora & grauiora. & ubi mōtana ut in uesuuio ibi leuiora & ideo salubriora. Horati. Epodō. 3. Nec tantus unq̄ syderū insedit uapor siticulose apuliæ. i Uos. qui nō estis iani. nec potestis a tergo irrisus uidere. nolite uos deridendos præbere. Meliores hortatur & quorum scripta diuturniora futura sint ne plausu & adulationib⁹ capiant quo tales irrisiones effugiāt. uel inuidiose hoc dicit. nā oēs fere carminuz studio tenebant. ut inde laudē mererent. unde Hora. li. 2. ep'la. 1. Scribim⁹ indocti doctiq̄ poemata passim. Idē ibidē Mutauit mentē pp'lus leuis & calet uno scribēdi studio. Iuue. saty. 1. Expectes eadē a summo minimoq̄ poeta. Et est Apostropha. hæc. n. schemata & iis similia cōuertunt in se auditorem nec languere patiuntur. Apulia.

k Patriti⁹. alias pōpilius & est antiptosis. uel pagoge. l Occipiti ce. i. irrisiōi quæ a tergo fieri solet. Occiput. & Occipitiū posterior capitis est pars quā iure cæcā appellauit. cū oculis careat. ps autē anterior capitis sinciput dr̄. m Postice. post factæ. i. euitate irrisionē quæ ab occipitio distorto ore & uultu & labris cōtractis fit anterioꝝ dentiū osten- occiput sinciput Postic⁹

Antica. tatiōe. Postica dicunt quæ post nos sunt sicut antica quæ añ. unde posti cum hostiū in posteriore parte ædium sitūm. Horatı.ep'la.5.li.1.in fi. Atria seruātē postico falle clientē. de hoc dixi in Othone Suet. & in Tragædia.1.Sene. n Occurrite. uos nobili loco nati qui uidere qd retro fiat nō curatis. uel qui nō sentitis a tergo uos irrideri date operā ut nō derideamur. o Sanne. hoc uocabulo & Iuuenalis usus est saty.6. I nunc & dubita qua sorbeat aera sanna Tullia. hinc sanniōes ridiculi hoīes: i dictisq; uacuis fatui appellant. īfra satyra.5. Disce sed ira cadat naso rugosaq; sanne. Cicero ad papiriū petū salis satis. est enim sannionū parū. Sānatores quoq; eos qui benigne irridēt nūcupamus. Desannare etiā per fastidium deridere significat & qui uultum nō rectum habent.

Sanna.

a Quis ppli. uērō ī scripto ris interrogatio quid de se pplus colloq̄tur. uel est cū supiorib⁹ cōiungendū ut

Quís[a] ppłí sermo ē. qs[b] cni[c] nísí caría[d] mollí
Nūc[e] demū nūero[f] fluere[g] ut p leue[h] seueros[i]
Effundat[k] íūctura[l] ungues: scít[m] tēdere uersū
Nō senes ac sí oculo[n] rubrícā dírígat uno

sit de me quis ppli sermo. nā cætera ut dictū est per parēthesim: a poeta īterposita sunt. b Quis. subaudi est. ironia est assentatoris laudantis. Hora. li.2. sermo. saty.5. Scribet mala caria uecors laudato. c Enim. ornatus & metri cā posuit. Virg. li. Quā pius æneas tibi eni tibi maxima iuno mactat. d Nisi carmina. sic Hora. li. poetriæ. Clamabit eni pulchre bñ recte. & Derisor uero plus laudatore mouet. e Nunc. tandem elaborata p̄fectaq; ad amussim caria esse. f Molli numero. suaui rithmo. g Fluere. sumptū ab aquis quæ molliter & sine strepitu fluūt h Per leue leuigatū & planū. læue eni cū prima syllaba per ac diphthōgon effert: nitidū & perpolitū: sine diphthongo uero prima breui nūc pōderosū; significat. i Seueros. scrupulosæ inuētores. k Effundat. transmittat nulla intercurrēte aspitate. Trāslatio est sumpta a marmorariis qui iuncturā lapidū unguibus pertentant. & iuncturas marmorū tunc absolutas existimāt cu; unguis supductus nihil ostēdit hinc ad unguē facta esse dicim⁹. cum uolum⁹ significare rē esse p̄fectissimā. Hora. li.1. ser. saty.5. Ad unguē fact⁹ hō. Virg. li.2. geor. In unguē marmoribus positis secto uia limite quadret. l Iunctura Cōpositio uerborū. m Scit tēdere uersu; i. tam recte quidem uersum facit. ut ex omni parte quadret & æqualis sit. n Oculo rubrica lignarii fabrii lapidumq; secto res rubricata linea opus dirigūt, unoq; oculo clauso eius rectitudinem

Enim.

Leue.

Vnguis

metiunt:ne uago amborū oculoꝝ discursu norma rectitudinis conturbetur. Rubrica uero est terra russa quæ alio noīe sinopis dr̄. & minio ꝓxima colore. primū inuenta auctore Pli. li. 35. ca. 6. circa principiū. ī pōto. Palma lemniæ dabat̄. fabris uero utilissima ægiptia & affricana. q̄m maxime sorbent̄. de hac. ifra satyra. 5. Excepto si qd masuri rubrica nota uit. & in. 3. rhe tho. no. Cic. rubrica. sinopis.

Siue opus[a] ī mores[b]: ī luxū[c] & prādia[d] regū
Dicere res grādis nostro dat musa poetæ
Ecce[e] nō heroas[f] sensus afferre uidemus
Nugari solito[g] græce nec[h] ponere lucos[i]

a Siue op⁹. qdcunq₃ inqt uelit scribere noster poeta siue satyrā siue comediā₃ aut tragædiā musa res grādes ei suggerit. ordo est & Musa dat nr̄o poetæ dicere res grādes siue opus subaudi scriptur⁹ sit. b In mores. i. comediā quæ mores hoium exprimit. & cōuersationes. c In luxū. i. satyrā quæ iuectionē hoium cōtinet. Alii cōiuncta legunt. in mores in luxū. ut sit rei exaggeratio. i. satyrā quæ & mores & luxū hoium ꝑsequit̄. luxa uero mēbra sunt e suis locis mota & soluta. a quo luxuriosus in re familiari solutus. luxuria igit̄ est ōis moru₃ solutio. d Et prādia regū. i. tragædiā qua cœnæ regum exitiosæ scribuntur. ut atrei thiestæ & prognæ e Ecce nō. Ecce demōstrandi aduerbiū est. Atq₃ ut asconius pedianus scribit. In reb⁹ īprouisis Ciceronis ꝓpriū est. quod nō sine diligēti cura uirgili⁹ quotiēs opus fuit sibi desumpsit. & hoc quoq₃ in loco summa cū arte ꝑsius posuit. Ineptos enim atq₃ ineruditos poetas nō expectato ac quasi de īprouiso reꝑhendit. qui cu₃ lucum describere aut ruris cōmoda laudare nesciāt. quæ parua sunt: maxima tn̄ aggredi nō erubescāt. Indignatur ergo persius in quosdā græculos. i. in eos qui paulu₃ aliqd ultra primas litteras græcas ꝓgressi ubiq₃ græce ꝑstrepūt. cum latinarū litterarū cognitionē perfectā nō habeant qd̄ turpe est. Iuuena. saty. 6. Oia græce: cū sit turpe magis nostros nescire latine. hinc ergo fremit poeta nullo mō ferēs ab hiis poemata heroica scribi: cū nec ad minima quædā describēda sint apti. Ex quo inuit persius poetas oīum studiorū genere ꝑditos esse opportere. Ecce ergo ꝑticula est īcipiētis & rem nouam demōstrantis. f Sensus heroas. i. heroicos principale pro deriuatiuo. Virg. li. Hoc itacus uelit pro itacēsis. g Solitos nugari. græce. i. nec adhuc tamē ꝑfectos græcos. uel græcoꝝ more nugas inserere aut græce describere. qd̄ Hora. etiā in sermonib⁹ carpit saty. a Quirino se monitū dicens ne græcoꝝ cateruas īplere uelit. Iuue. saty. 6. Oia græce cu₃ Luxus. Luxuria Ecce.

fit turpe magis nr̃os &ce. h Nec ponere.nec qui artificiose aliquẽ de

Pono. scribere lucũ sciant.ut uarietas arborũ enumeret decẽter.ponere enim scribere est.ĩfra saty.5.in pri.fabula seu mæsto ponat hyanda tragœdo. i Lucos. quasi rem humilẽ & minimã.aut eni generalr̃ loqtur. aut lucum dicit marti cõsecratũ in quo peperit ilia Romulũ & Remũ. sequit eni.uñ rem⁹&c.Nã de eo m̃lti scripserãt.Iuue.saty.1.Nota magis nulli dom⁹ est sua q̃ mihi luc⁹ martis.luc⁹ uero a cõtrario nomẽ traxit qa opa

Lucus. ca adũbratio paꝝ luceat.

Artifices[a].nec rus[b] saturũ[c] laudarĩ[d]:ubi corbes
Et focus & porci & fumosa[e] parilia[f] fœno.
Vnde remus[g]. sulcoq; teres dentalia[h] quinti[i]

a Artifices. idest doctos & idoneos. b Nec rus. Rus dictum ꝙ quotãnis eadem facienda sunt ut rursus capias fructus c Saturũ. rebus oĩb⁹ habũdantẽ.fertile ac copiosum plenũ & oĩum ha-

Rus. bũdans qđq; saturare colẽtes possit. d Laudare. hinc poetæ.uirt⁹cognoscit cũ rem uerbis & extollere & deprimere nouit. e Fumosa. qa stipule ac fœni manipulos pastores incendebãt unde fumi ingẽs copia emanabat. Nã pastores cælebrantes solẽnia in honorẽ palis. putabant ad salutẽ pastorũ pecorũ & canum ptinere.Ouidi⁹ li. Pelle ꝑcul morbos ualeant hoĩesq; gregesq;. Et ualeant uigiles prouida turba canum.

Saltus. Dec.n.liba offerri solita:Idẽ testat.li. Quæ ꝑcor eueniãt & nos faciamus ad annũ.Pastorũ dñe grandia liba pali.Stipularũ manipulos incẽsos summa effusi hilaritate transiliebãt.Idem li. Moxq; per ardentes stipulæ crepitantis aceruos.Traicias celeri strenua mẽbra pede. Tibullus.Ille leuis stipulæ solẽnis potus aceruos: Accendet flãmas trãsilietq; sacras.sicq; ea sacrificii solẽnitate expiari putabãt. Ouidi⁹ li. Oĩa purgat edax ignis uitiũq; metallis. Excoquit Idcirco cũ duce purgat oues. f Parilia. Pales dea pabuloꝝ & pastorum est.cui pastotalia sacra & fe

Pales. riæ(quæ palilia & parilia nũcupant.ut cerealia a cerere. uinalia a uino.

Parilia. uulcanalia a uulcano)a pastorib⁹ in agris fiebãt.ad lupos arcẽdos morbosq; a pecore depellẽdos. & ad partus iuuandos.11.kal̃. Maii.quo die Romulus urbẽ fundauit.quẽ diẽ festũ ꝓcipue habebãt minores. auctores Festus.& uarro de re rustica. g Unde remus. Ex quo rure & Rem⁹ & Quintius prouenere.Parechasis autẽ.hoc est egressio quædã in ruris honorẽ est.quæ cum suo loco ponit ornatũ maximũ confert. sed raras aptasq; interserere cõuenit. h Dentalia. i.aratra.partẽ posuit pro to-

Dẽtale. to.Nã dentale lignũ est ea pars.s.aratri cui uomer ꝑfigitur & imittitur. i Quinti. hic est ille.l.Quintius Cincinatus qui filiũ Cæsonẽ petulan-

tissimũ abdicauit & dictus dictator insignib⁹ sumptis. Q. Minutiũ cõsulẽ in algido monte a uolscis & sabinis obsessum liberauit. Quare a minutio & ei⁹ exercitu corona aurea & obsidionali donat⁹ est. uicit hostes ducẽ eorũ in deditionẽ accepit & triumphi die ante currũ egit. 16. die dictaturã quã acceperat deposuit. & ad agriculturã reuersus ipe iterũ post 20. annos dictator dictus spuriũ Meliũ regnũ affectantẽ a Seruilio hala Magistro equitũ occidi iussit. domũ eius solo æquauit. unde locus equimeliũ dicit. hincq; dictus est seran⁹ a serendo. Virg. li. Nec te sulco serane serentẽ. Nã aranti trans tyberim quattuor sua iugera in uaticano quæ prata quintia appellant. uiator attulit dictaturã. & quidẽ ut tradit Norban⁹ nudo plenoq; pulueris etiã num ore cui uiator uela corp⁹ inqt ut p̃ferã senatus ppl'iq; ro. mãdata. ut dixi i luca. li. 10. Sordid⁹ hetruscis

Egmelium.
Seran⁹.

Cũ trepida[a] añ boues dictaturã[b] induit uxor[c].
Et tua aratra domũ lictor[d] tulit. euge[e] poeta
Est[f] nũc[g] brisei[h] qd' uenosus[i] liber acci[k]

abductus cõsul aratris.
a Trepida. rei nouitate perterrita.
b Dictaturã.

i. isignia dictatoria magistratũ. s. pro ueste (quã dictaturã ineuntes assumũt) ponit. dictator autẽ ut uar. placet appellat⁹ est. q; a cõsule diceret eiusq; dicto oẽs audiẽtes essent. c Uxor. dicta est q̃si unxor. eo q; nouæ nuptæ eũtes ad maritũ portas adipe lupio ungebãt ne qd mali medicamẽti i ferret. Pli. li. 28. ca. 9. ultra med. d Lictor. lictores Romul⁹ prim⁹ instituit. a ligãdoq; appellauit. hii carnificis offõ fungẽtes uirgarũ fasciculũ cõsequuti a magr̃atu ppl'oq; ro. ligatũ portabãt añ magr̃atus. ac quotiẽs iussi erãt fascẽ soluẽtes. prio rei crura & man⁹ ligabãt ac uicibãt deide uirgis eũ cædebãt. mox securi feriebãt. Liui. li. de bruti filiorũ cæde. Missiq; lictores ad sumẽdũ suppliciũ: nudatos uirgis cædũt securiq; feriũt. e Euge poeta. Insultatio est i ipitũ poetã. Et Ironice cũ Irrisiõe claraq; uoce p sp̃m p̃nũciãdũ est. Ridet. n. q; cũ leuia ignoret: heroicos sensus attigerit. f Est. subaudi aliquis. g Nunc. i. nostris tpibus Est nũc. Eos nũc rep̃hendit qui antiqtatis p̃cupidi melioribus grauioribusq; omissis. Acciũ Pacuuiũq; legebãt. dupliciter aũt hunc legi locũ uideo. Quidã in laudẽ accii. uenosum librũ sanguine habundantẽ grãdiloquum aiosumq; intelligũt. Hora. li. Aiosẽq; accius oris. Bryseũ uero bacchicũ legunt qm̃ in tutella bacchi poetæ sunt. Cæteri sentiunt penit⁹ cõtra Bryseum eni furore isaniaq; bacchantẽ: ut ministri liberi p̃ris solẽt & uenosum eius librũ tanq̃ male descriptũ ponũt. Nam cũ persius cerneret Accii & pacuuii fabulas neglectis potiorib⁹ crebroq; legi indigna

Dictator.
Vxor.
Lictor.

tus nullã grauẽ atq; utilem lectionẽ cõcelebrari. nõ in lectores tm̃ sed ẽt in scriptores ipsos modestæ inuehit alterũ: uenosum uerucosum alterũ esse dicẽs. qd' ob eam cãm sane fecit ut ab eorũ assidua lectione facili⁹ homines remoueret. qd' ne quis in pfio admiret. Hora. quoq; li. i. sermo. saty. 10. uetustiores plæraq; nimis antique durecq; dicere. & luculentũ ce ciliũ fluere: affirmat. h Brysei. bryseium pro bryseum dixit figurate ponẽs principalitatẽ pro deriuatiõe ut Virg. li. Laticeq; lieium. Ac ci brysei dixit qa in tutellã bacchi esse dicunt poetæ. Hora. li. ep'la℞ scdo ep'la scda. Scripto℞ chorus ois amat nemus & fugit urbem. Rite cliens bacchi. somno gaudentis & umbra. Brysei. unũ ex cognominib⁹ bacchi est. a bris qd' est iocundũ. aut a brigmos. i. a stridore. nam eius sacra magno bacchantiũ stridore celebrabant. Alii dicũt brysei. a brysea aonie ciuitate in qua bacchus colebat. aut a nympha quæ eu ȝ dicit nutrisse. quidam ab antiquo uerbo bryo qd' emano scaturioq; significat dici uolunt qm̃ uel ex aluearibus & fauis. mella uel ex uuis musta exprimere primus docuit. Qui cũ noui scriptores sint. ueritasq; in occulto lateat. ipse quoq; eam opinionẽ subiiciã in quã doctos plerosq; ire pspicio. qui bryseum potiusq̃ bryseiũ bacchum cognominatũ a byrsa pelle: qua in bellis induebat existimãt. Nam apud diodorũ quinto uolumine bacchum in pliis pdalorum pellibus usum cõstat. Byrsam aũt coriũ ac tergus significare ostẽdit Virg. li. i. æne. Mercatiq; solũ facti de noie byrsam. Thaurino quantũ posset circũdare tergo. Bacchus & alia cognomina habet. ut Diodorus refert a mulierib⁹ dictus est bacchus quæ illũ bacchantes. i. furẽtes sequebant. Ab ioue aũt parẽte urbeq; nisa ubi educat⁹ a nymphis fuit. Dionisi⁹ appellat. liber pr̃ dicit aut ꝙ libertatẽ loquẽdi pstet. aut ꝙ uino cuius iuentor fuit a curis hoies liberet. aut ꝙ exercitũ apud indos sua sapiẽtia liberauit. uel qa mitẽ se pbeat. ut pr̃es solent. aut qa liberis ciuitatib⁹ pest. uel qa oẽs dii pr̃es sunt. ut dixi in Ode. 18. Hora. li. i. car. Lisii quoq; cognomẽ a græcis auctor plutarcho meruit. Et si qdã alii alieni qd' soluer significat dictũ putãt. leneus uero a torculari quo uinũ exprimit dictus est. Bromi⁹ atq; pyrgeni⁹ a tonitru qui eius in ortu cõtigit. Mitrophoros ꝙ mitra caput ligabat. si quãdo uini potu agitabatur. Dimitora. i. bimatrẽ ꝙ ex uno patre duabusq; matribus gemi dionisii orti sunt. Añа. n. Iuppiter ex ꝓserpina aliũ dionisium ꝓcrearat. Triumphator. ꝙ de indis oium prim⁹ in pr̃iam rediens triũphauit. Bassareus a lõge uestis habitu. Euchius ab iouis laudatiõe. uel a bacchantiũ uoce. & nictileus qa nocte eius sacra fiebant. ut dixi in Oedipo. Sene. Ouidi⁹. li. i. de arte. Nictileũq; patrẽ nocturnaq; sacra pcate. Nyseus a nysa urbe. Iachus ab effusiõe uel uini uel uocis letitiæ cã. Thyone⁹ a mr̃is cognoie q̃

Briseus Leneus Bacch⁹. Lisius. Bronu⁹ pyrgeni Primus Mitrophos. Diomitora. Dionysius. liber p r̃ Triumphator. bassare⁹ Euchi⁹. Niseus. Iachus. thione⁹ nictile⁹. Lieus. Primus

thione dr̃. i Uenosus liber. i. dur⁹ fortis & asper aiosus & sanguie habũdans. grãdiloqu⁹. Ineq̃lis. horrid⁹. hirsut⁹ uenarꝝ plen⁹ & malus. a lucidis gẽmis trãslatio est ꝓciosiorib⁹ sine uenis. Pli. li. 37. ca. 7. uersus fi. circa thebas nasci tradit fragiles uenosas morieñti carbõi siles. uel est trãslatio a uenis quæ in corpe eminẽtes asperũ illud efficiunt. unde tacit⁹ de Asinio dicit. Pacuuiũ certe & Acciũ. nõ solũ tragædiis sed etiã orõnibus suis expssit adeo durus & siccus. Orõ aũt sicut corp⁹ hominis ea demũ est pulchra: in qua nõ eminẽt uenæ. nec ossa numerant̃. sed tẽperat⁹ ac bonus sanguis iplet mẽbra & exurgit thoris: ipsos quoqꝫ neruos robur regit & decor cõmẽdat. Nã dura fuisse quæ scripsit Accius illud ẽt testimonio est. ꝙ quũ Accius tarenti auctore gelio ad pacuuiũ diuertisset. ei q̃ desiderãti Atreũ comædiã suã legisset. fert̃ pacuui⁹ dixisse sonora q̃dẽ esse q̃ scripsisset & grãdia sed uideri tñ ea sibi duriora paulũ & acerbiora. Ad quẽ inq̃t Acci⁹ ita est ut dicis. neqꝫ id me sane pænitet meliora. n. fore spero q̃ deinceps scribã: nã q̃d in pomis est: itidẽ inq̃t esse aiũt in igeniis q̃ dura & acerba nascunt̃. post fiũt mitia & iocũda. k Acci. pro acci per Apocopẽ figurã legitur q̃ est abl'o lr̃æ uel syllabæ in fine dictionis. De accio uero Eusebi⁹ de tpib⁹. olimpiade. 160. scribit hæc. Accius tragædiarũ scriptor nat⁹ est Mãcino & Serano cõsulib⁹ parentib⁹ libertinis & seni iam pacuuio carẽti sua scripta recitauit a quo & fund⁹ Accian⁹ iuxta pisaurꝫ dicit̃ quia illuc ex urbe inter colonos fuerat deductus. Accius.

Sunt quos^a pacuuiusqꝫ. & uerucosa^b moret̃^c

a Sũt quos. Eusebi⁹. Olimpiade. 157. de pacuuio refert hæc. Pacuuius brondusinus fuit. Ennii sorore genit⁹ ut Plini. scribit li. 35. ca. 4. in prin. ut eusebius Ennii. poetæ ex filia nepos. uixit clar⁹ romæ nõ tantũ poeticã exercẽdo ac fabulas uenditãdo. sed etiã pictura clarus sic. n. scribit Pli. li. 35. ca. 4. i prin. Proximæ cælebrata est i foro boario ædes herculis pacuuii poetæ pictura. Tarentũ deinde trãsgressus ꝓpe nonagenarius diẽ obiit. Fuerũt autẽ Accius & pacuui⁹ tragædiæ scriptores clarissimi iisdẽ tpibus sniarum grauitate ut scribit fabius & pondere uerborũ. cæterũ nitor & summa in colẽdis opibus man⁹ defuit. nõ eorũ culpa sed tẽporũ q̃bus studia adhuc erant iculta. unde Marti. li. 11. Epig. 92. Verborꝫ asperitatẽ notans eos irridet qui ueterib⁹ delectant̃. Attonitusqꝫ legis terrai frugiferai. Acci⁹ & quicq̃d pacuuiusqꝫ uomũt. nihil eni odiosius est ut scribit. Fabi⁹ li. Affectatiõe uerborũ ueterũ. b Uerucosa. Antiopa. s. squallore & oppssione illuuieqꝫ corpis. & coma ꝓmissa ipexa cõglomerata atqꝫ horrida. Si in laudẽ pacuuii reffere- Pacuui⁹

Veruca mus.uerucosa pro aspa laboriosaq; sumem⁹. Si uero qđ plures cōsenti-unt:cōtra pacuuiū exponem⁹.uerucosa.i.non appositæ descripta sicut eni ueruca corp⁹ ita inæqualitas stilū deturpat.ueruca.n.carbūcula emi nens in corpe est sine pruritu. Quintus seren⁹.ca.65. Interdū existit tur pi ueruca papilla & ifra si rupta imēsos fundit ueruca cruores. Horati. li. Qui ne tuberib⁹ offendat amicū postulat ignoscet uerucis. Locū ēt

Gelio. Endiadis. asperų i mōte æditiorā atq; excelsiorē uerucā antiq noiauere.ut cato au-ctor ē. Pacuui⁹ & uerucosa Antiopa. Endiadis hoc loco figura est. q̄ fit quotiēs una res diuidit in duas cōiunctiōes. q̄ tñ in unū soluunt cōiūcti one detracta. Antiopā.n.pacuui intelligit.ut Virgili.li.2.geor. Pateris libam⁹ & auro pro aureis pateris. c Moretur. delectet & detineat.tra ctū a spectatorib⁹ theatri quos ludorų celebratio detinet & remoratur.

Antiopa. Lycus. a Antiopa. i.tragædia an tiope quā pa cuuius poeta scripsit. Lyc⁹ thebaru3 rex

> Antiopa[a]. Erūnis[b] cor luctificabile[c] fulta[d].
> Hos monitus[e] p̄res pueris īfundere lippos[f].

Antiopā Nictei lesbi regis filiā duxit uxorē. Quā cum Iuppiter in saty rū cōuersus grauidā fecisset eā ueluti adulterā licus derelinq̄nēs Dircem supduxit.quæ suspicata cū Antiopa licū rem habuisse.ipsam antiopā in

Dirces. Zetus. āphion uincula cōpegit.quæ instāte partu auxilio iouis ruptis uīculis in cithe-rone monte geminos pepit Zetū & Amphionē. hii cū adoleuissent in ultionē matris dircē nouercā indomitoru3 thauroų caudis alligauerūt per nemora distrahendā. Eam crudeliter laceratā. & ad fontē clarissimū deductā poetæ in sui nois fontem cōuersam scripsere. extra menia the-be.& lycū interfecerūt regnūq; thebanum occuparunt. b Erumnis. miseriis & calamitatibus eo q̄ seruiret dircæ. c Cor luctificabile. Sine-doche est. Virg.li. Nodoq; sinus collecta fluentes. d fulta. i.susten-tans. e Hos monit⁹. dicit mirandū nō esse si pueri in loquendo uerbis

Monit⁹ priscis & asperis utant assentatiōesq; & laudes quærāt populi. Cum pa rentes uideas scriptis antiquorū tragicis ac mollib⁹ delectari: filiosq; ta-lia etiā edocere.hinc erumpit ois indignatio poetæ ut supra. Tūc cum ad caniciē & nr̄m istud uiuere triste aspexi. & nu.fa.q̄.re. Monitus autē numero plurali scđe & quarte declinatiōis dicim⁹. Ouidi. li. Finierat monitus. Virgi.li.4.æne. Ille iouis monitis immota tenebat lumina. f Patres lippos. i.ueluti lippos sic Hora. Saty.3.li.pri.sermo. Cū tua puideas oculis mala lipp⁹ inūctis.i.uelut lippus. Oculorū uitiū ad ani-mi pspicaciā trāstulit.q.d.eos cecæ mētis qui hæc filios doceāt. lyppos

dicim⁹ q̄bus semper stillãt oculi. Lippitudo enĩ morbus oculorũ est mo uens inspicienti fastidiũ. a Unde hec sartago. hoc loquẽdi gen⁹ tam sordidũ. hic modus. hic sibilus & dictionũ nimis priscarũ son⁹ qualis sartagine repræsentatur. quæ sartago latine frixorium dicit̃ quia crepitũ con fusum in frictu emittit. pro corrupto ac deprauato loquẽdi more accepit. b Venerit. in usum quottidianũ. c Unde. ꝙ nimis prisca sectẽtur & scriptis suis iserãt d In quo. miles breuis & compactæ naturæ. stulticiã arguit romanorũ qui eandẽ uerborũ antiq̃tatem laudãt poetis applaudẽtes. Trossulos æquites antiquitas appellauit q̇ꝺ sine peditũ auxilio tuscorũ oppidũ trossulum expugnarũt. Pli. li. 33. ca. 2. uersus fi. Quin etiã ipsum equitum nomen sæpe uariatũ est in iis quoq; qui ad eq̃taratu₃ trahebant̃. Celeres sub romulo appellati sunt. deinde flexumines postea trossuli: cũ oppidũ in etruscis circa uulsinios hoc noĩe passuũ. 9000. sine ullo adiumẽto peditum cæpissent. e Exultat. gestit & applaudit. f Per subsellia. hoc loco scamna auditorii significat. a sedendo sedes ac sella dicta est. Hinc subsellium q̇ꝺ nõ plane erat sella. sicut suspipere nõ plane sapere dicit̃. Sũt aũt ꝓprie a sconio auctore subsellia triũuiroꝝ tribunoꝝ questorũ & huiusmodi minora iudicia exercentiũ. qui nõ in sellis currulib⁹ nec tribunalibus sed in subsellis cõsedebãt. Recitaturi aũt poemata auditoribus subsellia sternebãt. Iuuena. saty. 7. de Statio. sed cum fregit subsellia uersu. de hiis dixi in epistola. 9. Cice. libro. 3. Litteras misseris longi subselli. g Leuis. ad uituperationẽ spectat. læuis. i. polit⁹. ephæb⁹. cult⁹ nitid⁹ & circa corpis cultũ morosus. & nihil hñs in se seueri iudicii. aut leuis. i. citus in leuãdo se. cum antea bellis & laboribus equites assueti essent. h Nil ne pudet. mira excãdescit idignatiõe & fremitu in eos qui etiã in capitalib⁹ criminib⁹ refellẽdis tantope laudis cupidi sint. ut fere obliti peculiaria causaꝝ argumẽta ex eloquutione tm̃ ac etiã uerboꝝ similiarũq; exornationib⁹ uniuersi ppł'i laudẽ & fauorẽ ꝓmereri conentur. Quod Quint. in. 9. sũmope dãnat. hoc aũt persius exẽplo pedi cõprobat q̄ accusatus furti etiã in periculo capitis tãta laudis cupiditate agebat̃. ut ferẽ relictis causę argumẽtis: exornationib⁹ tm̃ ppl'o studeret placere: adeo laudis & gl'ie desiderio uexabat̃. itaq; ad antitheta. i. contraposita & reli

Cũ uideas q̃ris ne unde hæc sartago[a] loquẽdi
Venerit[b] i liguas. uñ[c] istud dedecus in quo
Trossulus[e] exultat[e] tibi p subsellia[f] leuis[g]
Nill ne pudet[h] capiti nõ posse picula[i] cano[k]

sartago

Trossulus

Celeres flexumines.

subsellia

Læuis.

Pedius.

quas figuras cõuertebaꝛ. Sensus est igitur. senex cũ sis in qua ætate prudẽtia maior ineẽ debet nõ ne pudet huiusmodi assentationib⁹ delectari & cũ de uita tua agatur sollicitũ esse de laude adipiscẽda. i Pericula. quæ ex tali assentatoria laude: q̃ insanire prope nos facitoriuntur. & defendere teipsum in iudicio capitis. k Capiti cano. i. a capite cano. hinc est poetæ ardor. ꝙ etiã cũ in periculo uitæ tum etiã in extrema ætate laudis tãtopere anxius sis.

Pelleꝛ. q̃n[a] tepidũ[b] hoc optes audire decẽter
Fur[c] es ait pedio. pedius[d] q̃d: crimina[e] rasis[f]
Librat[g] in anthitetis[h] doctas posuisse figuras[i]

a Qui optes. q̃n uehementer laudari tibiq; applaudi desideres & ingẽti uoluptate afficiaris quũ audis assentatores scripta tua: quæ tepida sunt decẽter ac bene cõposita p̃dicantes. b Tepidum. quæ ineptæ descripta sunt iure tepida nũcupanꝛ. cum in calore sanguis: ingenii uis cõsistat. uel tepidas & frigidas laudes itelligit. sic enim dicere solent laudatores. Hora. li. poetriæ. Clamabit eni pulchre bñ recte. quia ficte & frigide laudaꝛ cum adulatio oino fit. c Fur es ait pedio. i. aliquis furti pedium accusat. ornatu lasciuiaq; uerboꝝ atq; arte orõnis tm̃ romanos teneri dicit. ut nõ solũ in poematib⁹ sed etiã in causis peragẽdis eiusmodi multitudine abutanꝛ. Exẽplũ pedi quẽ pro quocunq; ponit qui laudẽ sibi etiã in capitalibus criminib⁹ refellẽdis exornationibus uerborũ & s̃niarum quærit. Hic est ille blesus pedius qui sub nerone auctore tacito motus est senatu. accusantib⁹ cyrenensib⁹ uiolatũ thesaurũ ab eo æsculapii. delectumq; militarem p̃cio & ambitione corruptum.

Pedius. d Pedius q̃d. qua defensione se pedius tueaꝛ cum in ius uenit ostẽdit. e Crimina. nõ carmina legendũ est. sed crimina q̃bus accusatus est. hoc est pedius nequaq̃ refellit obiecta crimina. uerũ ad figuras & exornationes decurrit cũ obiecta crimina debeat ualidis rõnibus confutare. qm̃ p magna reo uincẽdi spes in cõfutatione locata est. ei⁹ loco figuris elocutionis abutiꝛ atq; in re leui fucoq; orõnis occupat⁹ uires ac neruos causæ prætermittit. f Rasis. idest politis & elimatis tanq̃ pilo carentibus. q̃a neutrũ altero uerboꝝ oĩo plus habet. g Librat. ponderat æstimat expẽdit. & quadã uerboꝝ moderatiõe trutinat. i. tanti quidem æstimat exornationẽ & figuras orõnis suæ quanti furtũ & obiecta censeꝛ. ut facile speret hiis exornationib⁹ & absolutionẽ & laudẽ posse ꝓmereri. Librare aũt a libra est tractũ. h Antithetis. i. cõtrapositis. q̃ figura. s̃m q̃ntil. in. 9. sonat cõtentio. & nõ fit uno modo tm̃. nam fit si singula op- antitheta. ponunꝛ singulis. ut uicit pudorẽ libido, timorẽ audacia. rõnem amẽtia

Et bina binis nō ut nr̄i ingenii: uestri auxilii est & sn̄ie sentētiis ut dn̄et in cōtionib⁹: iaceat in iudiciis. Teren. in andria Antitheton facit. ut per falsas nuptias uera obiurgandi causa. & alibi in eadē. Quæ se se inhoneste optauit parare diuitias potiusq̄ in patria honestæ pauper uiuere. i Figuras. græce schemata dicunt. Duplex est figurarū genus alterū sn̄iarum. alterū uerborū. Figura ut fabius tradit est sicut noīe ipso patet cōfirmatio quædā orōnis remota a cōmuni. Ergo figura est arte aliqua nouata forma dicendi. Figura.

Laudat[a]: bellū h[a]: bellū h[b]. an romule[c] ceues[d]
Mē moueat[e] qppe & cātet[f] si naufrag⁹ assem.

a Bellū hoc. uerba laudatoris quæ p̄nūciatiue legunt. & cū admiratione adulatoris mō. b Bellū hoc. iterrogatiue & cū indignatiōe p̄ferunt a poeta qui eum carpit: a quo adulatorio gestu nimiū poeta laudat. Nam quærit poeta. bellū hoc. quasi dicat nō ex uero animi iudicio sed ficto laudas. tu. s. qui tā lasciua scripta laudas. dicisq̄ hoc bellum est. es ne tam perditis morib⁹ hæc ut probes. c An romule. In cōtemptū dictū est. quasi nequaq̄ romulo similis. Romulū. n. pro romanis ponit: qui eundē quem colunt imitari deberent. i. o romanæ hoc qđ laudas & dicis esse bellū est ne uere bellū. d Ceues. an ad turpitudinē Inclinatus nō sincere iudicas. Tanq̄ de uirilitate romuli dubitaret an romule ceues inqt. Moris. n. romanorū scriptorū fuit quū in quēpiā iueherēt Romulū iuocare. Catull⁹ Cynede romule hæc uidebis & feres. Ceuere aūt cynedorū est lenit & obscene clunes duz subagitant mouentiū. Iuue. saty. 2. Ego te ceuentē sexte uerebor. sūptū a canib⁹: qui clunes agitādo blandiunt. Mart. li. 3. Epig. 96. In neuolū. Sed pedicaris sed pulchre neuole ceues. e Men moueat. similitudo est apte cōcinneq̄ posita. ita hæc iferunt a poeta quasi aliqs dixerit tu quoq̄ ad hos laudandos iis exornationib⁹ & uerborū & sn̄iarum mouereris & ipse rn̄deat me ne moueat. i. nullo pacto adducar ut hæc laudē si reum uidero tali uerborū artificioso lenocinio se tuentē. perinde ad misericordiam cōmouebor: ac si naufragū casum suū in tabula depictum circūferentem cantare audirem. Cui sic cantanti: cum plorare debeat se assem daturum negat. Quo dicto illud horatianum in poetria ostendit illi in primis dolendū esse qui sui misereri alios uelit. f Et cantet. erat consuetudo apud antiquos. ut qui naufragiū fecissent illđ ex humeris in tabella pictū circūferrēt: mēdicantes ne ab oibus cogerent casus suos narrare. Mart. li. Epig. Nec fasciato naufragus loq̄x trūco. Iuue. saty. 14. uersus fi. Naufragus assem dū rogat & picta se tempestate tuetur. Ceuere.

Virg.li.12.Seruati ex undis ubi figere dona solebant.Laurēti duo & notas suspendere uestes.Ostendit igit̃ poeta sumpto exemplo a naufrago ut supuacaneū est & paruʒ ꝓdest naufragis cātare casum suū cum eū pictum habeāt in tabella.qd' quidē satis est ad misericordiā hoium alliciēdam.ita & poetæ & oratori nō cōuenire ostētare se scriptis suis.i.laudē & uerborū & sniaruʒ & figuris querere cū argumēta cāe tm̄ simplr sint prosequenda.nec affectatis exornationibus utendum.ordo est. Et protulerim asseʒ

Naufragus.

si cantet. Protulerīa.cātasb cū fractac te in trabe pictū
a Protulerīʒ. i.nec ob eam rem qa cātet dedero assem Ex humero portes.uerūd nec nocte paratūe
Plorabit.q me uolet incuruassef querella.
Sed nūeris decorgē & iūcturahabdita crudisi
Hæc oīa metaphoricos ad poetam accomodanda sunt.i.ego quidem nō laudauero eum quia exornationibus & figuris affectatus commendet scripta sua. b Cantas Ironia est.i.exornationibꝰ uteris & ita ad oratorē referas. si aūt ad naufragū applices.hic est sensus cantando & sublata uoce mendicas naufragiū tuum oībus p̄dicans. & hinc ostēdit indecorū esse poetis & oratoribꝰ cū coꝝ uirtus nota sit uelle exclamationibꝰ & crebris figuris uerborū laudem sibi q̄rere.Quod turpe esse ostēdit fabius cū ita ait. Ideoq; magis nobiles ut nouitate aurē excitent ita copia faciant. Nec se obuias dicēti sed cōquisitas & ex oībꝰ latebris extractas cōgestasq; declarant.Ergo ita figuris scripta exornāda esse docet.ut nō conqsitæ sed ob uiæ scribēti fuisse uideant̃. c Fracta i trabe. i.naui fracta.uel in aliquo fracte nauis fragmento.in quo picta nauis una cū nautis ut dictū est circūferebat̃ a naufrago. Alibi.saty.6. Trabe rupta.brutia saxa prēdit amicus inops.& paulo inferiꝰ.largire inopi ne pictꝰ oberret Cærulea in tabula. d Uerum. pro uere. nomen pro aduerbio.i.nō simulate. quia nō me flectit qui ociū oī die habet & se plorare fingit. e Nec paratuʒ. Si a me uolet laudari uera causarū argumēta & ad rem ptinētia ꝓsequatur.i.ex animo & corde uere doleat & se sine talibꝰ dicendi figuris tuebitur qui me uolet ad sui misericordiā cōmouere. f Incuruasse. Flexisse ad laudē uel misericordiam.ut hora. in arte.ibi. Si curat cor spectātis tetigisse querella. g Sed decor Cum psius eiusmodi sermonis lasciuiam & molliciē rephendisset.rn̄det aduersarius decorē quo ueteres carebant tali scribendi stilo quæsitū esse. & ea carmina oino laudanda esse quia mira uerborū cōpositione constēt. h Iunctura. cōpositio quædam uerborū occulta & obstrusa.ea.n.demū oratio optima habet̃ quæ

Trabs.

eleganti uocabulorum cōpositione & ordine cōstat. i Numeris crudis. i. quos crudos appellas tu Persi. i. nihil saporis hñtes ut imaturos uersus. a Claudere. i. finire quasi qui aliena imperfecta quoquomō finiret. au- Claudo
ctoritatē poetarū sui seculi affert qui sic uersus cōponere cōsueuerūt. ut ostēdat nō rephensionē: sed laudē illos mereri qui cum lepore ac uenere scribūt. uel Neronē irridet qui tam indecēter atq; inflate & sua carmina scriberet & aliena īperfecta quoqūo suppleret. quāuis tranquillus affirmet ad man⁹ suas puenisse libellos nerōis cū qbusdā notissimis uersib⁹ ipi⁹ chirographo scriptis ut facile appareret nō trāslatos: aut dictāte aliquo exceptos sed plane q̄si a cogitāte atq; generāte exaratos. ita m[l]ta & deleta & īdicta & suprascripta inerāt.

Claudere[a] sic didicit[b] uersū berecīthius[c] athis[d]

b Sic didicit. sic. s. ut est. didicit. s. nero. c Berecynthius. i. cibelic⁹. Berecyntes. n. īsula qdā est. & mons & urbs in phrigia. Simplr̄ uero ut scribit Strabo li. Berecintes.
sunt phriges troesq; ppe Idam habitātes qui rheam p̄cipuo uenerātur Rhea.
honore eius Orgia frequētantes. hanc quidā deorū matrē uocant. uestā Vesta.
deam phrigiā magnā. a locis autē Ideam. Dindimenā. philenā. pesinuntiam & Cybelem. Græci sane mistros eius nūcupant uno uocabulo. Curetes. eosdem & coribātes dicunt. de hac scripsi in dictionario. & ī fi. sc̄di æne. Virgi. Cybeles Dindimena. Idea.
d Athis. quidā ppriū nomē poetæ dicunt. Martialis. li. 2. Epig. 87. Nec dictat mihi luculentus athis. Nōnulli poetæ ponūt. cōfictum nomē pro euirato ac molli. Peritiores quidam nō ppriū aut effictum poetæ nomē. sed fabulam ipsam de athi cōscriptā intelligūt. quæ talis est. Puer phrigius a Cybele matre deorum amatus cū ei castitatē promisisset: quā in nympha sangaritide nō seruauit. Nymphaq; suppliciis affecta periisset. correptus furore putās domos ut scribit Ouidi⁹: ruere diffugit omne tectū. & per summa dindimi montis phrigiæ discurrēs: arrepto lapideo cultro seipsū excastrauit. unde Oui. li. Ha pereāt partes quæ nocuere mihi. Nullaq; sint subito signa relicta uiri. Catullus tñ aliter scribēs tradit puerū cum ex aqua galli fluminis phrigiæ bibisset ī furorem ex aquæ natura cōpulsum. s. silice se castrasse. Tandem e mōte elapsus in arborem pinum cōuersus est. Ad huius pueri imitationē Cybelis sacerdotes qui galli cognominati sūnt a gallo fluuio phrigiæ quē accolunt ut scribit Plini. lib. 6. cap. 32. & lib. 35. cap. 12. in fi. eunucabant Iuuena. saty. 6. Et ingens semiuir obsceno facies reuerēda minori. Mollia qui rapta secuit genitalia testa. Et quia dixim⁹ in nympha sangaride illud sciendū sangaritidē ppriū nō eē nomē sed patronimicū a sangario

curetes. Coribātes. Pesinuntia. Athis. Gallus. Pinus. Sāgari⁹

fluuio phrigiæ. a Et q ceruleũ &c. Aliud est carmẽ meo iudicio Neronis qđ ipse scripsit uel repertũ suis cõnexuit. qđ irridet ut nimis altum & inflatũ. b Nerea. pro mari posuit cũ deus marin⁹ sit Oceani & thetios filius. c Delphin. delphini fabulã pelago illudẽtis. ac Arionẽ me tinneũ uel quẽpiam aliu3 deuehentis ab aliquo eius ætatis poeta descri ptam reor. Arion aũt nobilis cantor fidibus fuit: loco & oppido Mitilcneus: is cum in sicilia3 atq; italiã uenisset aurésq; oium mentésq; demulsisset: q̃sti

Nereus

Arion.

> Et quí cæruleũ[a] dírimebat nerea[b] delphín[c]
> Síc[e] costã[e] longo subduxímus[f] apœnníno[g].
> Arma uirũ[h]. ñ ne h⁹ spumosũ[i] & cortícc[k] piguí

b⁹ & uoluptatibus amoribusq; hoiu3 fuit. grãdiq; pecunia cõparata domũ redeunti a nautis cædes parata est. Quod cum cognosceret traditis oĩbus bonis ĩpetrat ut sibi liceat oĩa sua indumẽta & fides cape & canere carmẽ casus illius cõsonabile. atq; ibi mox de more comptus & ornatus stansq; in summa puppi carmen qđ orithiũ dicit̃ uoce sublatissima cãtauit iecitq; se se procul in profundũ. sed a delphino dorso sup fluctus edito incolumis tenarũ in terram laconicã deuectus est. Hero. & Gelli⁹ testes. d Sic. Aliud uitiũ in carmine neroniano rephendit. ostẽdit. n. indecorũ esse in q̃nto pede heroici carmis frequẽter affectate spondeũ poni. ut est illđ uirgilianũ. li. 3. æne. Cornua uelatarꝝ obuertim⁹ antẽnarũ. Lucanus li. 1. Altus cæsorũ pauit cruor armentorꝝ. Nam nero id in troicis suis affectauit: in cui⁹ inuidiã hanc fere totam satyrã scri. sic. ut p hoc carmen patet. e Costam. i. syllabam. f Subduximus. subtraximus. g Longo apẽnino. i. carmini exametro lõgis syllabis extenso. qđ longum dicit ad sĩlitudinẽ apœnini mõtis. cui carmini costa subducit̃ cum spõdeus pro dactilo quinta in sede ponit̃. uersumq; antiq̃oris poetæ eẽ uolunt. quidã uero apœninũ montẽ pro multitudine ueterũ poetarũ. & costam pro eorꝝ ruditate duricieq; accipiũt. ut rñdẽtis depulsio talis sit. hunc nostrũ scribendi morẽ o persi nõ iure arguis q̃ nimis apparat⁹ & mollis sit. Eiusmodi. n. stilo ruditatẽ oẽm tanq̃ siluosam quandã costã apœnnino lõgo. i. multo carmini abstulim⁹: decorẽq; ac uenustatẽ omni turgiditate remota addidimus. Mons aũt apœnnin⁹ ab alpib⁹ incipiens per mediã italiã excurrit quã in duas ptes sepans a dextris inferum mare relinq̃t a sinistris aũt superũ in siculumq; usq; fretum ꝑgreditur. h Arma virũ. q̃ multã inflationẽ carminib⁹ nouissimi poetæ subtraxerint exẽplo ostẽdit. dicit eni. Nõne tibi o persi ut cæterorũ omittã: uel maronianũ opus inflatũ turgidũq; uidet̃. nõ hic carpit uirgiliũ ut quo

Delphi

Apẽninus.

rũdã ẽ opinio ſed uerba ſũt excuſantis uerſus crudi poetæ. i Nõ ne hoc quaſi dicat ſi hoc uitio non das neq; id ſupius dandũ. k Cortice pingui. Craſſum ſuperbũ & tumidũ. a Ut ramale vet⁹. uetus trũcus qui nõ ra cile flectiť. dr̃ aũt hic ram⁹ & hoc ramale. ut dixi in. 4. geor. & ramea co ſtis ſubiiciunt. nam tale carmẽ ut nimis durum irridetur. Horati. lib. ar tis poetice. Fortunã priami cantabo & nobile regnũ. ſequiť enim quid nam igiť te neru; & laxa ceruice legen dũ eſt. ex quo apparet ſupi ora carmia eẽ rephenſa qa dura & nimis ſonãtia eſſent. ut erunt & ſequẽtia. Torua mi malloneis iplerunt cornua bõbis. ramale. Ram⁹.

Vt ramale[a] uetus pgrandi[b] ſubere[c] coctum[d].
Quid[e] nã igr̃ teneꝝ[f] & laxa ceruice[g] legẽdũ ẽ

b Pregrãdi. i. ualde grãdi. magno cortice ſuberis q̃uis ipſa arbor ſuber parua ſit. Et ſi ſcio pgrandi ſubere ſcriptũ in oĩbus fere exẽplarib⁹ pterq̃ admodũ paucis repiri. ego tñ ue grãdi potius q̃ pgrandi legendũ putarim: ut dixi in Hora. ſup ſaty. 2. li. pri. Ve pallida lecto deſiliat mulier. qdã putarũt ue pallidã nũc unã ptẽ orõnis eſſe. ut uegrãdi ſubere coctũ. uegrãdẽ uero male grãdẽ & paruũ ſignificare ac minutũ. apertũ eſt ex ſubere q̃ mĩa eſt. ue. n. ſyllabã rei puæ ueteres pponebãt. unde ue iouẽ. i. paruũ iouẽ. & uegrãdẽ fabã. i. minu tam fabã uocabãt. Auſoni⁹ ſcdo epigrãmatũ. hic ſæpe falſis meſſib⁹ ue grandib⁹. Varro li. 2. De fœtura ouiũ. Quod quæ poſtea cõcipiũt fiũt uegrãdes atq; ibecillæ. c Subere. i. cortice. Virg. li. 11. æne. Huic natã libero & ſilueſtri ſubere clauſam. Suber ut ſcribit. Plini. li. 16. ca. 9. in fi. eſt arbor minima iter glãdiferas. Glans peſſima &c. d Coctum. i. anti quũ & maturũ. Scribit ſerui⁹ multi tẽporis aliqd recoctũ uocari. Virgi. li. 11. æne. Solidũ nobis & robore cocto. Hora. li. 2. ſermo. ſaty. 5. Hoies longo rerũ uſu & tpis exercitatos recoctos appellauit. Plerũq; recoctus ſcriba ex qnq; uiro coruum deludet hyantẽ. e Quid nã. ueluti offenſus monitor q poeta talia irrideat carmina ut nimis ſonãtia & plena: ita eũ interrogat: ut oſtendat talia carmina nõ eſſe rephendenda quãdo ab oĩ bus poetis omnia pari mõ fiant. Ad qđ perſius ridens ſubiungit. quat tuor carmina ſequẽtia neronis quaſi oſtẽdens illa nõ eſſe nimis ſonãtia & plena. ſicq; neronẽ irridet. dicit igiť monitor. ſi ſtilus uirgilianus tur gidus & inflatus uidetur tibi. quid graue & ornatum putandum eſt. Suber. Vegrande. recoct⁹.

f Teneru;. nõ nimis durum. fluxũ. delicatũ & plenũ. g Laxa ceruice. i. libero & remiſſiore ſono nec tã erecta uoce. & quæ p q̃litate carmis in flectať. ſũpta metaphora ab eqs q laxatis habenis collũ ſubmiſſi⁹ gerũt. Ceruix.

a Torua. terribilia quasi terua a terēdo Virgi.li.bucco.æglo.2. Torua

Toru⁹. leena lupū seqt.ad sonantiu; toruitatē respexit. Toruū aūt a tauris tractum est.cum quadā truculētia irati respectāt. Cornua uero iflexa erāt

Tubicē a curuo ære q̄ ea curuarent cognoīata: Inde cornicē: ut a tuba tubicē de

Cornu. riuat. In orgiis aūt ꝓpterea cornibus utebant.q̄ bacchus illis in capite usus sit cum de indis triūphauit.& quia primus militiæ ordinē docuit. At uero cornua dedit antiqtas. uel q̄ hoīes nimio uino cui⁹ ipse inuentor fuit truces fiant.uel ut Diodo.placet.q̄ prim⁹ tauros iugo submiserit atq̄ arare terras docuerit.Et si quidā hec persii uerba putāt cū indignatione iterrogantis.an hæc talia carmina sint.quæ laxa ceruice legantur.satius tñ est ut ea rñdenti aduersario tribuam⁹. Cum eni interrogarit qd laxa cer uice legendū eēt ex quo uir giliū nō ꝓba ret rñdet ille

Torua[a] mimalloneis[b] iplerūt cornua[c] bōbis[d]
Et sectū[e] uitulo[f] caput ablatura superbo

hæc carmina q̄ subiūgit eiusmōi esse ut iocūde ac flexibilr legi possint.q̄ sane carmina uel alicui⁹ qdem poetæ cōtēporanei. uel nerōis principis sunt.quē cōstat auctore suetonio uersus notissimos cōscripsisse. hos aūt maxime fuisse neronis illud affert suspitionē. ifra Sed quid op⁹ teneras mordaci raderē uero Auriculas.Eos ut nimis plenos & tumidos irridet ut Hora.in poetria carmē antimachi. Fortunā priami cātabo & nobile regnū.& Marti.li.6.Epig.62.Quid cū pāticibus laxis & cū pede grādi. Et hora.Furi⁹ hibernas cana niue conspuit alpes.hos ergo uersus poeta posuit in eorum rephensionē qui grandiorē sonum captantes.rerū sensus nequaq̄ aduerterent. b Mimalloneis. Mimallones bacche mulieres bellicosę sunt cornua in orgiis ferentes, eaq̄ spū inflantes. Cognominate a Mima monte Ioniæ. de quo Plini.li.5.ca. & strabo.li.14.

Mimallones. referunt.In ionia eni iuxta lebedū:quæ urbs nō procul a mimante locata est.artificiū liberi patris cōuētus est & ionū habitatio usq̄ in helespōtum in qua solēnia & certamina libero patri quotānis cælebrant.uel dicuntur mimallones a mimume.græ.i.imitor qd imitent bacchū. nam ut scri.Strabo.Syleni.Satyri.bacche.lenæ thiades.mimallōes Naiades. Nymphæ.& quos tityros uocāt.sacerdotes fuerūt bacchi.Ouidi⁹.li. de arte amādi.Ecce mimallonides sparsis in terga capillis. Ecce leues satyri præuia turba dei.Ebrius ecce senex pando silenus asello. uix sedet &

Bōbus. pressas cōtinet arte comas.Dum sequit bacchas. c Cornua. qbus utūt

Agaues in sacrificiis bacchi. d Bōbis. sonitib⁹.nomē fictū a sono uocis.ut scripsi in dictionario. e Et sectū. hoc uersu tāgit fabulā Agaues. Nam pē

theus echionis & Agaues filius thebaruȝ rex liberi patris numē & sacra côtemnēs. cū eo accessisset ubi illa celebrabātur. ira dei. Agaue mater furore & temulētia parcita una cum reliqs bacchis: uitulū eū esse credentibus. pentheū interemit & discerpit. & oium prima caput abstulit. unde a luctu sortit⁹ est nomē. Nā penthos significat luctū. Pagus aūt ex quo pentheus deduct⁹ & discerpt⁹ fuit scholus appellatur. in ora est apulie sub citherōe. auctor Strabo li. f Uitulo. Ouidi⁹ Aprū dicit uisum fuisse. ut Ille mihi feriendus aper. more poetaruȝ nomen pro nomine posuit ut domitus polucis habenis. cum castor equorū domitor fuerit. Echion. Pēthe⁹. Schol⁹.

Bassaris[a]. & lyncē[b] mēas[c] flexura corymbis[d]
Euion[e] igeminat. reparabilis[f] assonat echo[g]

a Bassaris. i. Agaue sacer dos bacchi. Nam bacchæ bassarides dictæ sunt a bassareo uno ex cognominibus bacchi. Hora. Ode. 18. li. pri. car. Nō ego te candide bassareu Inuitū quatiā. A genere autē uestis qua induebat bacchus dictus est bassareus. & sane talaris uestis ad pedes fluebat. Sta. li. Si decet aurata bacchū uestigia palla uerr. A bassara loco libiæ alias lidiæ cognominata est ubi fiebat. tali. n. ueste & numina uti dicunt. Virg. li. 1. æne. Pedes uestis defluxit ad imos. ut alii uolūt dicitur a poten bison. i. a uallibus per quas sacrificantes feruntur. de hoc dixi in Oedipo. Sene. & in dictionario. b Et lyncē. a tigrib⁹ lincibusq; bacchi currus trahebat. Sta. li Effrenæ dextra leuaq; sequuntur lynces & uda mero lambūt retinacula tigres. Baccha uero mulier sacerdos i liberi patris misteriis lyncē ad dei currū pōsitā tanq̄ auriga deflectebat. Linx quidem baccho dicatū aīal est. Virg. 3. geor. Quid lynces bacchi uariæ. Pli. li. 11. ca. 47. &. li. 28. ca. 8. linx binos utrinq; digitos habet linguāq; serpentiū similē in magnā longitudinem porrigit grādibusq; ungulis ceu gracculus est circūagitq; collum in aduersum se; Eius aīalis urinā scribit Pli. li. 8. ca. 38. & ca. 21. Vbi reddita fuerit glaciari i gēmas carbūculis similes. Oui. li. Victa racemifero lyncas dedit india baccho. E quibus ut memorāt quicqd uesica remisit uertit in lapidē & cōgelat aere tacto. c Menas. a menone græ. uerbo. qđ furorem significat appellatæ. ut Dio. i. 5. Bacche mulieres sūt liberū patrē semp sequutæ. d Corymbis. i. racemis hederę: quæ baccho iō dedicatæ sunt. q; cū uictor ex india rediret coronas hederę portauit. Tibullus. Sed uario flore & frōs redimita corimbis. e Euion igeminat. ex eu. qđ bonū significat & hios filiū euhius cōponit. i. bone fili. Bacchus eni in leonē cōuersus prim⁹ deoruȝ oium gigātheo in p̄lio affuit. Rhœtūq; iterfecit. ex quo facto cū Iuppi-

bassare⁹ Baccha Linx. Menas. Corib⁹. Euhius.

ter ita laudauit. euhiæ. i. bone fili. ſm alios uox bacchantiū eſt. Nā liber cū in bello gigātheo dilaniat⁹ a gigātib⁹ fuiſſet ut ſcripſit Orphe⁹. Iupiter quærēs eum magno clamore & lamētatione ita appellabat. qd po

Euhion. ſtea in eius ſacris ſeruatū eſt. ob quod ingeminari euhion dixit. Ouidi. in arte. Pars hymenea canūt. pars euion. euio clamat. f Reparabilis. i. quæ repetis uoces & uerba audita. g Echo. i. reboatio. ab echin. i. re

Echo. ſonare. quæ ipſa uocis repcuſſione ut in cōuallib⁹ & concameratis locis audim⁹ repat. natura enim locorū euenit & plærunq; conualliū ut accepte uoces numeroſiore repcuſſu multiplicent ut Pli. li. 36. ca. 15. ſcribit.

a Hec. talia poemata. In dignāter cū acrimōia uultus & ceruicis agitatiōe. uo

Hæc[a] fierēt ſi teſticuli ulla paterni
Viueret[b] in nobis. ſūma[c] delūbe[d] ſaliua.
Hoc[e] natat i labris. & i udo[f] ē menas[g] & atys[h]

ceq; clariore legendū eſt. ait. n. perſi⁹. ſi qd in nobis utilitatis patriæ ſupeſſet. nequaq̄ ſcripta huiuſmodi ꝓbarem⁹. quæ ſemp de baccho tm̄. & ſatyris & Cybele loquant. & dura nimis & plena carmina. oſtendēs id ꝓuenire ex nimia poetarū icuria. qui ſi diligētius ſtilo ſuo uterent elimatius ſcriberēt. Eſt igit ſenſus. ſi nos haberem⁹ aliqd maiorū nr̄orum. hæc a nobis nō fierēt. b Uiueret. i. ſi nō degeneraui ſſemus a noſtris parētibus. uel ſi maſculi eſſemus & nō delumbes. c Sūma. i. hoc tm̄ poetis tēpoꝝ noſtroꝝ in ꝓmptu eſt. ut de bacho & Cybele ſcribāt. quoꝝ ſacrificia cōia fuiſſe apud phryges ſtrabone auctore ꝓdunt. Nā ita home. in palamede chorū loquentē dicit. Cū patre libero laſciuiēs. qui per idā lætatur Cara cū matre tympanoꝝ ſonitu. Et cōgregātes in Silenum & Marſiam & Olympū & tibiarū quærētes reptores cælebranteſq; rurſus

Delūbe. bachica & phrygia ſimul cōferunt. d Delumbe. hæc mollia & eneruia ſæpe legim⁹ crebroq; in ore habem⁹. ueluti ſoluta. tanta repletione fertur carmen. qualia ſunt quæ ꝓceſſerūt. Scribit tacit⁹ ciceronem a Caluo male audiuiſſe tanq̄ ſolutū & eneruē. A bruto autē ut ipſius uerbis utar tanq̄ fractū & elumbē. genitalis aūt ſeminis ſedes in lūbis eſt. unde in ſacris lr̄is. ſint lūbi ueſtri ꝓcincti. Delumbē uero hoīem effeminatū & mollem ob nimiā uenerē dicimus. hinc delūbe carmē. ore laſciuo minimeq; uirili transfert adumbratū. nihilq; fidei habēs. uel fractū & eneruē. qm̄ i

Vdus. lumbis & renib⁹ uirtus eſt. e Hoc. carmen laſciuū. f Et in vdo. palato & ore. Exaggeratio eſt rei. in ſaliua in labris in udo & natare. uocis. n. iter udū eſt quæ per udā arteriarū ac fauciū uiā labitur. Virgi. li. 7. æne. de Almone. hæſit. n. ſub gutture uuln⁹. & ude uocis. g Menas. i. car

men de baccho. ut ille Torua mimalloneis iplerũt cornua bombis. i. de Menade atq; aty uersus crebro legũt. h Atys. ꝓpter id berecithi⁹ atys. Atys.
a Nec pluteũ. Incuriã notat poetarũ neq; accurate neq; apposite scribẽtium. Ex hora. trãstulit in sermo. saty. 10. li. pri. Sæpe caput scaberet uiuos & roderet ungues. ut dixi in Iuue. saty. 7. Laurũq; momordit. Stil⁹ aũt tardus potius ac dilligens q̃ celer & lãguidus esse debet. Nam quod bene scribitur satis celeriter scribiẽ. qui uero morã stilo iudiciũq; apposuit in ipso limæ labore cũres & uerba ñ suppetũt irati interdu3 & caput scabũt & pluteos cædunt & extremos ungues morsicãt: q̃ tñ corã aliis fieri nõ decet. Nã ut scri. Quiti. Ridicula sunt nisi cũ soli sumus. Plutei ꝓprie crates erãt corio crudo intentæ. quæ militib⁹ opus faciẽtib⁹. ne ab hostibus lædi possent opponebãtur. Postea uero ẽt tabule qbus aliqd præ sepiref eodẽ noie dictæ sunt. hinc librorũ & tabularũ signorũq; repositoria plutei appellanẽ. Iuuena. saty. 2. Et iubet archetipos pluteũ seruare cleantes. de hoc dixi in Caligula Sueto. & in Milite Plauti. b Sed qd opus. Interrogat aduersari⁹ qd causæ sit cur alios rephendendo odiũ in se cõtrahit. Admonet aũt ex eiusmodi scriptis cauendũ esse ne supplicio afficiaẽ. aut ei mortis periculu3 imineat. dum tam apte nobilitatem insectaẽ. q. d. superuacaneum esse. Vnguis Pluteus
c Teneras. molles & tractabiles. Neronis potissimũ & cæterorũ nobilium ut supra. Nõ si qua elegidia crudi dictarũt ꝓceres. d Mordaci. qa ueritas morsum habet & odiũ creat. e Radere. rephendere perstringere. lacerare. mordere. tangere. tractũ a medicis qui cultro uulnera radere & resecare solent. Persius. saty. 5. Pallẽtes radere mores doctus. Magna uero in hiis uerbis est uis. Nã mordax uerũ esse & nõ tãgere solum sed radere aures atq; teneras dixit utpote quæ celeri⁹ rephensionem admittant ꝓptereaq; uehemẽtius indignenẽ. f Vide sis. uide si satyram scripseris ne a potentiorib⁹ occidaris. Aemulatio est hora. li. O puer ut sis uitalis metuo & maiorũ ne quis amic⁹ frigore te feriat. Vide sis. i. uide si uis. hoc est caue tibi. quia iperatiua uerba uelut cõtumeliosa sunt. addebant ueteres sis qđ significat si uis. Teren. in Eunucho. fac nunc sis ut ꝓmissa appareãt. g Frigescant. tibi frigida fiãt horrore mortis. ut hora. supra. ne qs frigore te feriat. Virgi. in. 12. Ast illi soluuntur frigo- R ado. Sis.

Nec pluteũ[a] cædit nec demorsos sapit ũgues
Sed q̃d opus[b] teneras[c] mordaci[d] radere[e] uero
Auriculas. uide sis[f]. ne maiorũ tibi forte
Limina frigescãt[g]. sonat[h] hic de nate canina.

re membra.ideſt morte.frigeſcere.n.potentioru3 limina nihil eſt aliud

Irrito. ꝙ potentioribus frigore.i.morte.quæ frigus ui caloris extincta inducit

R. feriri. h Sonat hic. i.in domo neronis aut diuitũ. a Littera canina. littera canina dicit̃.r.quã canes irati reſtrictis dentibus ringendo iterát & exprimũt.Nã irritari dñr ꝓprie canes.ut dixi in adelphi. Teren.ne ſi magis irritatus ſiet.& in amphitr.Plauti.Lucilli⁹.Irritata canis ꝙ r quã plurima dicat. b Per me qdẽ. pmiſſio eſt nõ ex uolũtate ſed ex ſtoma cho ꝓficiſcens.uel Ironice reſpondet pſius ꝗtum ad me pertinet nemo nigra turpiq; nota afficietur.nihil enim in quẽpiam ſcribam. ſed ꝗtum in me eſt con

Album. ceſſero oia eſ-

Niger. ſe optima.

Euge. c Alba. cãdi- da polita ſine macula. aut bona. ſicut ni

Líttera[a]. p me[b] eqdem ſint oia ꝑtínus alba[c]
Nil moror[d].cuge[e] oẽs[f] &.n.bñ mire critiſres
Hoc íuuat[g].híc[h]ínqs ueto[i]ꝗſquã faxít[k]oletũ[l]

grum malum dicimus.ut dixi in ſatyra.4.Horati.li.1.ſermo.Hic niger eſt.hunc tu romane caueto. & in Iuuena.ſatyra.3.Maneát qui nigrum in candida uertunt. & in Virgil.libro.4.æne.Nigri cum lacte ueneni. d Nil moror. magno cum ardore hæc a poeta dicũtur & pcip itanter le- genda ſunt ne indignatio oſtẽdatur. quaſi prætimore abiturus ſit.ſequi tur enim diſcedo. e Euge. exultantis eſt & aſſentientis. Ironia nam & ſe omnia probaturum dicit. f Oẽs res. i.ego laudabo poſt hac om- nia ſcripta quaſi mira & egregia nec ullo modo carpenda.& eſt aſſentiẽ- tis ꝓprie & quaſi ſpõte ſua cõgratulãtis.ꝙ bñ ſe res hẽbit ſi ſatyrã nõ at- tigerit.totũ uero per Ironiã cũ riſu legendũ eſt. Nam tacite eũ irridens oia uitia hoium ſe deſcripturũ ſignificat. g Hoc iuuat. quaſi monitor dicat ita placet perſi ut oia laudes.ſi ꝓpe mentẽ tuam perſpicio quenꝗ nõ rephendi te iuuat. h Hic. in carmine meo inqs ꝙ hoc delectat au-

Veto. res eoꝝ:ut ueritatem nõ audiãt ſi ita eſt cõſentio & ego uoluntati tuæ. i Veto. allegoricos nolo quenꝗ uitupari. hoc uerbo ueto inuit nero- nem rephendi cui⁹ eſt & uetare & iperare.ueto ne qs hic uentrẽ exone-

Faxo. ret.in re autẽ ſubſordida ſiĩtudo aſſumpta eſt.ait.n.hic uetas excremẽ-

Oletũ. ta deponi.ꝗſi ſatyrici carmis graueolẽtia quẽꝗ potẽtioꝝ notari ꝓhibeſ.

Artifex k Faxit. faciat.faxo.n.antiqui pro facio dicebãt.unde artifex.ut ſcripſi in dictionario. l Oletum. ab oleo quod in pterito & olui facit & oleui unde oletũ deducit̃.ſtercus humanũ ſignificat.uerani⁹.ſacerdotula in ſa crario fecit oletũ.ꝓprie uero pro loco in quo meim⁹ atq; excernim⁹po nit̃.Tacitus in nerone gymnaſiũ eo ãno dedicatũ eſt a nerõe.pbitumq;

oletũ eqti ac senatui. a Pinge duos. ut sub spẽ religionis mingere uolentes submoueãt. Mos etiã erat ut tabernarii sup angulos suarũ stationum duos angues pingerẽt. deinde micturientib⁹ interdicerent. ostendentes eis religionẽ loci. ueluti offensus poeta hoc dicto in idignationẽ ꝓrumpit. qm̃ hic exercendũ: hoc est in aliquẽ primatẽ inuehendũ esse ne quicq̃ censes. pinge aliqđ signũ quo monear a quib⁹ mihi abstinendum sit. uel alr̃. si nõ uis tua carmina repræhendi, ea aliquo signo ut a me cognoscãt tibi notanda sunt.

Pinge[a] duos angues[b] sacer est pueri[c] locus
Extra meite. discedo[d]. secuit[e] lucillius[f] urbẽ.
Te lupe[g] te muti[h]. & genuinũ fregit in illis.

b Angues. geniũ loci per angues ostẽdit. Nam locuʒ nullũ ueteres carere genio putauerunt. qđ per anguiũ picturã genio sacratorũ demõstrabat. ut pueri territi pictura serpẽtis locum ut sacrũ uenerarent nec in eo meierẽt. Virgi. li. 5. Incertus geniũ ne loci famulũ ue parentis esse putet. Duplex uero anguiũ gen⁹ est. auctore. Pli. li. 29. ca. 4. ante med. c Sacer est pueri. Ironia est. q. d. carmina nr̃oꝝ poetarũ tangenda nõ sunt. d Discedo. bene iratus discessum minat. sic supra. Nil moror. Discedo sepatim a reliqs cum aliquo interuallo ꝓnunciãdũ est. quo melius persii asseueratio de sua discessiõe percipiat. e Secuit. ueluti gladio dilacerauit. Iuue. saty. 1. in fi. Ense uelut stricto quotiẽs lucilli⁹ ardẽs Infremuit. Hora. saty. 10. li. Qui sale multo urbẽ defricuit. hoc uerbo secuit amaritudinẽ acrimoniamq; lucilii exprimit. qui nõ cõtentus paucos intra satyre legẽ reꝑhendere. totã urbem acrius flagellarit. f Lucillius vrbẽ. Indignat eam sibi libertatẽ scribẽdi eripi quæ oli lucillio & hora. cõcessa fuit. nã ante occupatã rem. pu. ab iperatoribus. Lucilius mira carmis acerbitate multos noiatim isectatus est. Hora. lib. 2. ser. saty. 1. de lucillio. Aut læso doluer metello famosisq; lupo coopto uersib⁹. At qui primores ppl'i arripuit ppl'mq; tributim. Lucillius poeta satyric⁹ natus est anno uno anteq̃ carthago in ditionẽ romanoꝝ per scipionẽ redacta est. anno aũt ætatis sue. 46. Neapoli mortuus & publico funere elat⁹ est. quo anno furi⁹ bibaculus poeta natus est cremõe. Et cimbri superati sunt a Mario. Et põpei magni auia lucilii soror fuit. Hora. saty. 1. li. scđi sermo. Quicquid sum ego quis ifra lucilii cẽsum. Ex arũca uero urbe nõ ꝓcul a pontinis paludibus gen⁹ duxit. Iuue. saty. 1. Per quẽ magnus equos arũce flexit alũnus. Acer aũt & uiolẽs poeta fuit. primusq; apud latinos satyram scripsit. de quo dixi in. 2. rhero. no. Cice. g Te lupe. De lupo. Hora. li. Famosisq; lupo coopto uersib⁹. Lucil/

Anguis
Lucili⁹.
Furius.
Cimbri
Arũca.
Lupus.

Mutius lius in.1.ut apud fuiũ legiť. Dii cõciliũ habuere.& de interitu cuiusdã lupi noie in re pu.ducis agere inducunť. h Ze mutii. Mutiũ eni ppotẽtẽ, sed malũ ac noxiũ ciuẽ carmie suo pstrinxit lucilius ingens. Græcũ te albuti q̃ romanũ atq; sabinũ municipẽ ponti tritamen centurionũ. Et de mum chære. Iuue.saty.1.in fi. Quid refert scriptis ignoscat mutius an non.fuere.n.lupus & Mutius Albutius infames temporibus lucilii.

i Et genuinũ. sumptũ a canibus qui irritati hunc & illũ dentibus incessunt.qui eni alios rephendunt genuinũ dentẽ agitare quasi contundere morsicus laccrareq; dicunť. Hyero.ad Marcellã. In plerisq; puinciis fa- Genuinus. miliare est ut genuino dẽte se lacerẽt.genuini dẽtes sunt homini nouissimi qui circiter.20.annũ gignunť multis &.80.ut scri. Pli.li.11.cap.37. circa med.dicti φ a genis pendeant. uel φ cum hoie generenť & cũ ipso intereant. Iuue.saty.5. Quæ genuinũ agitẽt nõ admittentia morsum.

a De uitium. Mirũ horatii ingeniũ ostẽdit qui tanta carminis urbanitate uitia hominũ insectať ut eos etiã in risum moueat.

Omne[a] uafer[b] uitiũ ridenti flaccus amico
Tangit & admissus circũ[c] pcordia ludit[d]
Callidus[e] excusso[f] populũ suspendere naso

Vafer. b Uafer. Affri pfidi sunt habiti.unde uafros hoies dicimus callidos astutosq; quasi ualde afros. c Circum. Extra hoĩ ut Pli.li.11.ca.37.circa med.scribit ab iferiori uiscerũ pte separã- pcordia tur mẽbranis quæ pcordia qa cordi ptendunť appellant. Quanq̃ li.30. ca.3.post princi.idẽ ait pcordia uno noie exta in hoie nũcupamus. hiis in mẽbranis pcipua est sedes hilaritatis qđ in titulatu maxie alarũ intelligitur nõ alibi tenuiore humana cute. ob qđ maxima illic dulcedo scabendi est.cuius rei persius nõ ignarus a lectoribus admissum horatium circa pcordia ludere & eos quasi titillare significat. Quod sane ad horatianos sales refferẽdũ est. d Ludit. uersatur urget. e Callid[9]. Callidi ut scribit Cicero.3.de natura deorũ dicti sunt quorũ tanq̃ manus opere sic Callid[9]. animus usu cõcaluit. f Excusso. extorto & moto.ut fieri solet in derisu.Hora.li.1.sermo.satyra.5.in princi.dixit naso adunco.uel excusso.i. emuncto.q.d.prudẽti. ut ecõtrario qui sunt mucosi stulti & iprudẽtes dicanť. g Populum. doctus populũ rephendere & subsannare.i.per fastidiũ quoddã deridere. Nasum.n.cõtrahimus cum aliquẽ deridem[9]. uñ nasuti pro rephensorib[9] atq; irrisorib[9] capiunť. Martia.li.13.Epig. Nasut[9]. 3.Nasutus sis usq; licet.sis deniq; nasus. Hora.li.1.sermo.saty.6.in pri. Naso suspẽdis adunco. Narib[9].n.Fabio auctore.derisus.cõtemptus. &

fastidium.significari solet. a Men. ergo inquit cum lucillio & horatio tanta libertas cõcessa fuerit ut acriter & apte rephenderint nõ neme loqui uel clanculum permissum erit:cum interrogatiõe legendum est. b Mutire. i. loqui. Ennius. Palam mutire homini plebeio piaculu est. Teren. in andria. Nihil iam mutire audeo. de hoc dixi in ampitr. plauti. & in pænulo. c Nec clã scrobe. scrobes fossa intra terrã manu facta est ad uineas uel arbores cõferendas ul' metalla & q̃cũq alia fodiẽda. d Nec usquã. Mutire Scrobs.

Mẽ[a] mutir[b] nefas. nec clã. nec scrobe[c] nec usq̃[d]
Hic[e] tamẽ infodiã. uidi uidi[f] ipse libelle.
Auriculas[g] asini qs nõ hẽt[h]. hoc ego[h] opertũ

Rñdet aduersari⁹ ne in scrobe qdem & occulte licere ei queq̃ corripere. Possum⁹ & al'r ordinare & cũ iterrogatiõe & indignatiõe legendo ut cũ psius dixerit. Est ne mutire ac loq nefas. ille rñdeat necclã nec cũ scrobe te in alterũ loqui decet. Qua quidẽ prohibitiõe psius subiratus quasi interrogans cũ indignatione fronte derugata rñdeat.. Nusq̃. hoc est non ne saltem clam & cũ scrobe mutire possum. Ac deinde cũ aliquãtulo interuallo sedata uoce subiungat. hic tamẽ infodiã. & alludit ad fabulã mide quæ talis est. Cũ inter Marsiam siue ut alii uolũt pana & apollinẽ orta esset cõtentio de laude Catiline uictoriaq; iudice thmolo staret apollini: oẽsq; Thmoli iudiciũ pbarent solus Midas pani fauit. Quare apollo iratus ei: ut aures asinine eẽnt effecit. quã deformitatẽ cũ uelamẽtis tegeret solus tonsor uidit. uerum cũ id uereret̃ loqui nec tñ reticere posset effose telluri illud insusurrauit. Natæ inde harũdines sunt. quæ uentorũ flatu agitate secretã turpitudinẽ Mide indicauerũt. hunc aũt Gordii filiũ fuisse regem phrigũ ditissimũ tradũt herodotus li. 1. & Trogus. 11. Cuius pr̃ gordius ab agricultura ad iperium est euectus. ab cui⁹ noie inter phrigiã minorẽ & maiorem erat Gordiæ urbs in qua seruabat̃ plaustrũ. qd' olim gordii fuerat. Midas aũt sanguine. ut scribit Eusebi⁹ tauri epoto extinctus est. de hoc dixi in Medea Sene. & in prio tuscula. Cice. e Hic tñ infodiã. i. in hoc meo libello iseram ut ille scrobi imurmurauit perstat in metaphora. Virgi. 2. geor. q̃ lætum infodias uitis genus. f Uidi vidi. hoies stultos in hac ciuitate. geminatio facta est mira excandescẽtia. & risu satyrico legendũ. Est conduplicatio color eiusdem uerbi iteratione ad maiorẽ affectũ animi exprimendum. magisq; qd' sentit in auditorũ aïs infigendũ. Cicero pro Milone. Erit erit illud pfecto tẽpus & illucescẽre aliqñ die. g Auriculas. Primo poeta hunc uersum sic posuit. Auriculas asini mida rex habuit. Sed postea monente cornuto ut

Midas. Gordi⁹ Plaustrũ

nūc legiť imutauit ne tam apte in se dictū nero aduerteret. Cæterꝝ mihi eiusmodi figmentū dilligenti⁹ perscrutāti simile ueri fit qď philostrat⁹ li. 6. scri. Ipse enim Mida satyrorꝝ genus pticipauit qď ipsius aures manifestant. Satyrus igiť quidā per affinitatē ipsi illudebat in Mide aures calūnias iactans nec uoce solū uerum etiā tibiis in ipsum carmina decantabat. h Quis nō habet. ꝓpter neronē & clodiū qui aures maximas habuerūt. i Hoc ego optū. hoc occultū & secretū meū ꝓpter id. hic tamē infodiā. Et pendet hoc ex stomacho eorꝝ carminū. Ne mihi polydamas aut troades labeonē ꝑtulerint. q. d. hic libellus meus uel hoc qď clanculum scribo. quē librum nullius ꝑcii esse dicitis sed tam paruifacitis nec a quoq̄ lectū iri existimatis: Iliadi labeonis nō est postponēdus. hoc totū in inuidiā neronis dicit. qui & troica scripserit. i. captiuitatē ilii quam ardente urbe ut diximus cantauit ut scribit. Tranquillus & tantopere ut dictum est Labeonem fouerit quia de rebus Illiensibus scripsisset.

a Hoc ridere. hinc mōstrať totā fere satyram risu legē dam esse. hoc pēdet ex illo

Hoc rídere[a] meū. tā nil[b] nulla tibí uendo
Illiade[c]. audaci[d] qcunqꝫ afflate[e] cratíno
Iratū[f] eupolídē[g] ꝑgrandi[h] cū sene palles[i]

sed sum petulanti splene cachino. b Tam nil. qď nero paruifacit & romani. hoc illud spectat. quis leget hæc min tu istud ais nemo hercule.
c Nulla Iliade. aut labeonis aut neronis qui troica ut dictuꝫ est scripsit Iuue. saty. 8. Nūquā cantauit horrestes troica nō scripsit. d Audaci cra. unicuiqꝫ dedit suū epitheton. hoc loco monet uulgi iudiciū nō esse magnificandū sed doctorꝫ tm̄ uirorūꝫ. hora. li. 1. sermo. saty. 10. Neqꝫ te ut miref turba labores cōtentus paucis lectoribus. Ait igiť eos uelle lectores esse sui operis: qui diligēter euoluerint & uiderint Comœdias Cratini Eupolidis & Aristophanis qui tres cœmediæ priscæ ꝑcipui scriptores ciuiū uitia fæcundissima libertate notauerūt: & amaritudine multa in principes ciuitatis ualde iucti sunt. quapropter lege. 12. tabu. cautū ē ut fuste feriref q publice inuehebaf. Hora. li. 1. sermo. saty. 4. in pri. Eupolis atqꝫ cratinus Aristophanesqꝫ poetæ &c. taliū igitur iudicio ut doctissimorū standū esse docet. & illorꝫ qui graues scriptores legere assueti sunt. & a satyra nō abhorrēt. e Afflate. ibute. quidā aura scriptorum cratini respse. sumptū est ab incēdio alicui⁹ rei. f Iratum. in uitia.
Eupolis g Eupolidē. hic ducta uxore primitiali nocte mortuus iuentus est una cum puella. Ouidi⁹. sit tibi cōiugii nox prima nouissima uitæ. Eupolis hoc periit & noua nupta modo. de hoc dixi in Suet. de Augusto. & i sa-

ty.4.Hora.li.1.sermo.in prin. h Prægrandi. Aristophanē significat cui⁹ ingeniose & attici salis plene extāt comœdie. Prægrandi. an ad ingenii excellentiā. qua nullus poeta satyrographus eū antecedit: an ad ætatem retulit. Nam utroq; natu maior fuit. Olimpiade. 88. claruit iisdē fere tpibus quibus pericles mortuus est. i Palles. cum pallore legis uitioꝝ metu.

Aristophanes.

Aſpice[a] & hæc ſi forte aliqd decoctius[b] audis
Vnde[c] uaporata[d] lector[e] mihi ferueat aure.
Nō hic[f] q in crepidas[g] graiorū ludere[h] gestit[i]

a Aspice & h. i. satyras meas. Modestissime de se loquitur. ait. n. quicūq; alios satyros legisti meū quoq; hoc opus aspice si qd in meis dictis pulchꝝ inuenies quicūq; instructus animū cratini satyra mihi uenis auditor. & sic declarat opus suū utile fore. sensus est eni uide num in meo libello aliqd inuenias boni ex quo lector mihi cōcilietꝰ & feruentior fiat ad mea scripta legenda. b Decoctius. perfectius suauius. i. bñ cōcoctum & apposite scriptū. cōtra supius crudos ꝓceres q nō bene descripserint appellauit. Et est translatio a uino sumpta qd ad dulcedinē coqtur. aut ab auro & argento quæ quanto magis coquuntur tanto magis perfulgent. c Unde. ex quo scripto illoꝝ accensus ueniat qui uult mea carmina legere. unde legendum est. nō inde. d Vaporata. perstat in metaphora bñ enim subdit uaporata quia decocti⁹ ꝓcessit. Item illud. Afflate cratino. totū eni ab incēdio est sumptū. uaporata. i. uapore scriptorū meorū perfusa. hodie quoq; moris est ut quē acriter rephenderim⁹ ei aurē calefecisse dicam⁹. nō sine causa aūt hoc in ꝓuerbiu3 uenit. Aures. n. indicia animi sunt & in mulierib⁹ cōmissum adulteriū rubore ꝓdunt. unde Iuuena. saty. 11. in fi. Vexatasq; comas & uultu3 aurēq; calentē. In eqs etiā & oīum iumentoꝝ genere auctore Pli. li. 11. ca. 37. post princi. idicia ai ꝓferunt. Auribus aūt a uocibus hauriendis ipositum nomē est. Virg. li. 4. æne. Vocēq; iis aurib⁹ hausi. aut qa uocē ipsam græci audin uocāt. ab auditu per immutationem litteræ. aures uelut audes sunt nominatæ. e Lector ferueat. i. cū feruore & ardore scripta mea legat. f Nō hic. subaudi sit lector meoꝝ carminū. nā hic ꝓnomē ē. Arcēdos oio affirmat rudes hoīes & uulgares utpote cōtēptores uirtutis & petulātes a sui opis lectiōe. aut nerone ītelligit qui īuehiꝰ cōtra tragædiographos cū sit ipudicus. g Crepidas. i. philosophos nā crepidæ calciamenta & calligulæ sunt phioꝝ. de qbus dixi in hora. saty. 3. lib. pri. sermo. Crepidas sibi nūq nec soleas fecit. & in Tiberio. Suet. & domitiano. h Ludere. irri-

Prouerbium. Auris.

crepida

dere. i Gestit. delectaṫ & gaudet. gestire ꝓprie est animi sensum gestu
Gestio. corpis indicare. Teren. in eunucho. quid gestiā aut qd lætus fiem Virg.
li. 1. geor. Et studio incassum uideas gestire lauandi. a Sordid⁹. imun
sordid⁹ dus uitiosus citra uirtutē. Hora. saty. 1. li. pri. sermo. Sordidus ac diues
populi cōtemnere uoces. & saty. 2. li. scdi. Sordidus a tenui uictu dista-
Luscus. bit offello iudice. b Et lusco. hoiem intelligit insulsum & ꝓcacem qui
fortuita uitia homini īputat. & qui sine aliquo delectu lusco exprobret
qḋ nulla sua culpa cōtigerit qḋ nō nisi ab ineptis fatuisq; hoibus fit. Lu
sci uero quāq
hebetiorisqñ
q; uisus repe-
riuntur. pro
prie tamen al
tero carentes

Sordidus[a] & lusco[b] q possit dicere lusce
Se se[c] aliquē credēs italo[d] q; honore supinus[e]
Fregerit heminas[f] areti[g] ædilis[h] iniquas[i]

oculo dicuntur aut qui paruʒ cernunt. Iuue. saty. 10. Ambos ꝑdidit ille
oculos & luscis inuidet. Mar. li. 4. Epig. 65. c Se se aliquē. aliq codices
habēt se se aliqd credēs. i. seipsum magnæ auctoritatis putās. eos irridet
qui uel minima dignitate fungētes ita in sꝑbiam efferunṫ ut alios ꝑ se
cōtemnāt. sicq; homīs amentiā ostēdit. d Italo q; honore. existimās se
iam magnū uirū esse factū ex quo ædilitatē adeptus est. e Supinus. su
perbus elatus & erectus. unde resupinare oriṫ. Iuue. saty. 3. Aulā resupi
Supin⁹ nat amici. Teren. in phormione. me apphendit pallio resupinat. respi-
cio. Pli. li. 10. ca. 46. Sed ex hiis qbus lōga sunt colla interimētes capite
resupinato uelutiifundētes sibi bibūt. uel poniṫ supin⁹ ꝓ ocioso mol
li negligētiq;: qḋ a te ipsa tractū est. q. d. supini tacent ociose ac molliter
negligēterq;. Sene. li. 6. epl'arū ad lucil. est quidē mi lucili supinus & ne-
gligens qui in amici memoriā ab aliqua regione admonitus reduciṫ. ut
dixi in Iuue. saty. 1. Et multū referens de mecenate supino. Mecenas enī
etiā ab hora. li. 1. sermo. saty. 2. Mollis scribiṫ. ut Malcinus tunicis demis
sis ambulat. hinc & supinior in eadē significatiōe deductū est. Marti. li.
2. Epig. 6. Nusq̄ delitie supiniores. Luca. li. 9. Non iubet. & nulla uehiṫ
ceruice supin⁹. Sene. Tragædia. 3. Resupin⁹ ipse purpura atq; auro icu-
bat. f Fregerit heminas. hemina mensure genus est qua uinū uel fru-
Hemia. mentū metiebaṫ. ab hemis qḋ semis significat appellata: dimidiū enim
sextarii cōtinet. A. Gelius. lib. 3. Si e sextario hemina fusa est. g Areti.
Aretiū. pro Aretii. ut pataui. ꝓ patauii. nā oppida ꝑter urbē ipsā ædiles hēbāt.
Cicero ad Brutū. Nā cōstituendi municipii cā hoc anno ædilē filiū me
um fieri uolui & fratris filiū &. M. Cesium. is. enī magratus in nr̄o mu-
nicipio nec alius ullus creari solet. Aretiū oppidū est hetruriæ celebre si

ctilibus.nã ex cera aretina fictilia magna laude fiebãt. ut scri. Plini.li.35. ca.12.ultra med.Marti.li.14.dist.98. Aretina nimis ne spnas uasa mo nemus.Lautus erat thuscis porsena fictilib⁹. h Aedilis. postq̃ e sacro monte in urbẽ plebs reuersa est. ædiles quattuor creauit qui sacrarũ pri uatarũq; ædiũ curã haberent unde & appellationẽ sortiti sunt. aut q; ad eos facilis aditus plebei esset. hii quoq; annone pꝑerant. Sed cæsarũ tẽpe state cereales etiã appellati. regiones peragrabãt mensurarũq; oium ad annonã ptinentiũ curã habebãt. Iuue.saty.10. Et de mensura ius dicere uasa minora frãgere pãnosus uacuis ædilis ulubris. Erãt tñ mimi magi stratus.adolescẽtesq; prima cõmendatiõe creabant. Cicero legũ secũdo. Suntoq; ædiles curatores urbis annone ludorũq; solẽnium. illisq; ad ho noris amplioris gradũ primus accessus esto. i Iniquas. inuisti põde ris.aut mẽsuræ. Iuue.saty.14. Seruoꝝ uentres modio castigat iniquo. Aedilis Iniqu⁹.

Nec q̃ abaco[a] nũeros & secto ĩ puluere[b] metas
Scit risisse uafer. multũ gaudere[c] paratus:
Si cynico[d] barbã[e] petulãs nonaria[f] uellat.

a Nec q̃ aba. Nec qui mathematicas ar tes irrideat sit mihi auditor Mathemati ca eni quattuor in ptes diuisa est. Arithmetrica quæ numeros. Geome tria quæ dimẽsiones. Musicã quæ sonos. Astrologiã quæ cælũ ac stellas cõplectit. per numeros uero arithmetricã ostẽdit. Quanq̃ eni Abacus mẽsa sit supra quã uasa & pocula reponunt. Iuue.saty.3. Vrceoli sex or namentũ Abaci. Et Plini.li.ultimo ca.2. circa princi. Vasa ex auro & gẽ mis Abacoꝝ.9. Interdũ tamẽ pro quadrata gipsoq; oblita tabella poni tur. in qua qm arithmetrici numeri cõscribunt abacus ars ipsa arithme trica nũcupat. ut scripsi in dictionario. & in.5.tuscul. Cice. b Et secto. geometriã significat. cui⁹ ptes linea superficies corpus solidũ sunt cuius q; officiũ est latitudinẽ altitudinẽ ꝓfunditatẽq; oium corpoꝝ dimetiri. Eiusmodi autẽ figuras geometræ in harena maxime uel in puluere ra dio describebãt. philostrat⁹ circiter opis finẽ partim libris legẽdis incũ bebat partim geometricas quasdã figuras ĩ puluere designabat. de quo Cic.in.5.tuscul. c Multũ gaudere. hinc hoĩs inscitia ostẽdit qui pꝫioꝝ obprobriis delectat. d Si cynico. phi plærunq; ludibrio erant. Hora. li.1.sermo.saty.3. Vellant tibi barbã lasciui pueri: quos ni tu fuste coer ces urgeris turba circũ te stante. miserq; rũperis & latras magnorũ ma xime regũ. Cynicoꝝ sectæ princeps auctore laertio Antisthenes athe niensis fuit qui cũ discesserat in ginnasio qđ cynos argiui appellant nõ lõge a Ianuis, cynicũ cognomẽ suæ sectæ dedit. Lactãtius uero a canibus Abacus Cynic⁹.

cognomē accepisse tradit. hiis uerbis. qd loquar de cynicis qbus in propatulo coire cū cōiugibus mos fuit. quid mirū si a canib⁹ quorū uitam imitanť etiā uocabulum nomēq; traxerūt. cynos eni græce canis lat. alii uero cynicos dictos esse putāt q essent mordaces in castigationib⁹ ut canes. Nam diogenes interrogatus quare canis diceret respōdit qa in eos qui dant blandior. in eos qui nō dant oblatro. malos aūt mordeo. Cynici etiā nobillitatē & diuitias abiiciebāt. e Barbam. barbati eni incedebant phi. Persius. saty. 4. in prin. Barbatū hoc crede magistrum dicere. Marti. lib. 9. Epig. 48. Sic quasi pithagore loqueris successor & hæres. Perpendet mento nec tibi barba minor. f Nonaria. Nonariæ meretrices a romanis sunt appellatæ. q a nona hora cellam apirent atq; prostrarent. Antea eni ne rebus necessariis omissis iuuentus scortis uacaret non licebat aperiri lupanar. Martia. lib. 4. Epig. 9. Nitidus octaua palestris. Imperat extructos frangere nona toros.

Nonaria.

a Hiis mane. cum contemptu legēdum est. idest hiis

Hiis mane[a] edictū. post[b] prandia calliore[c] do.

ut aspernatoribus uirtutū hoc tamē curandum mando ut mane edicta ꝑtoꝝ audiāt & q̄rant lites. fora. & causas. b Post prandia. nam prādia hora. 9. sumebantur. post eam horam meretrices ut dixi prostabāt. c Calliorē do. q̄uis Acheloi filia calliore atq; almeonis uxor fuerit. con fictum tamen nomen pro hermione quidā legunt quæ a paride deserta multum dicit interpellati amoris dulce consortium defleuisse. De qua ferunt conficto nomine Acinem celerem scriptitasse. & hæc sæpius in theatris recitabatur. quod quidē si ita est do inquit persius ut post prandia iocosa potius atq; amatoria q̄ hanc meam satyram legant. Quidam cum calliore fontis cognomen sit. Nam apud Piniū. Solinum. & ualerium flaccum in arabia attica iudea & in paphlagonia reperitur. dicunt eiusmodi uiris tanq̄ mollibus & luxuriosis ac uirtutum prorsus cōtemptoribus dari ut post prandia natationi indulgeant. & meretricib⁹ quæ solent sequi libenter. Equidem ego calliorem infamis meretricis nomē existimo quæ in tēporibus poetæ in ꝓpatulo pudicitiam haberet. Ait enim ab hiis doctrinæ ac sapientiæ derisoribus legi nolo. quin potius illis do mane ꝑtorio edicto a lupanarib⁹ abstineāt. post prādia uero scortis uacare liceat. & uoluptatibus. qui sensus cū nonaria plane cōuenit.

Calliorē

a Unc macrine. Inuenio tpibus persii quēdā fuisse Minutiū Macrinū Brixianū uirū magna qdem auctoritate & singuli Modestia, de quo ita scri. Pli. li. 1. ep'la. 14. Patria ē ei brixia ex illa nr̄a italia quæ multū adhuc uerecundie antique & frugalitatis retinet ac seruat. Pater Minutius Macrinus, æquestris ordinis princeps quia nil aliud uoluit. Allectus. n. a diuo uespasiano īter prætorios honesta3 quietem huic nr̄æ ambitiōi dicā an dignitati constantissime p̄tulit. de hoc oīno poeta īstellexit. Nam

Macrinus. Bona.

Satyra Secunda.

h Vnc macrine[a] díē nūcra[b] melíoꝛ lapíllo
Quí tíbí labētes[c] appōít[d] cādíd⁹ ānos[e]
Funde merū[f] genío[g] nō tu[h] p̄ce[i] poscis emací[k]

īter ultima tpa Imperii Neronis & prima uespasiani tres tm̄ ītercessere anni, ut tpibus persii in urbe Macrinus eqstri dignitate notus esset. hūc igiꝛ ut familiariorē & amicū suū diem natalē celebrantē alloquiꝛ ei⁹ animi candorē laudans. Et satyre nō oblit⁹ stulta & īpia uota hoīum arguit, eos in primis accusans qui nimia auaritia obstricti a diis nepharia & scelesta petunt, deos æque ac mortales muneribus capi credētes frustra ingētia efferūt munera, cū non ditia dona sed probi mores ad tēpla deferri debeant, deus. n. hominum magis corde sincero q̄ auro gaudet.
b Numera. inter dies fœlices natalē Macrini dicit esse habendū ex thraciæ gentis īstituto quæ ut scribit Plini. li. 7. ca. 40. calculos colore distinctos pro experimēto cuiusq; diey in urnā condit, ac supmo die sepatos dinumerat atq; ita lapilloꝝ cōputatione uitā actam cognoscit. Hora. tn̄ Ode, 36. li. pri. car. eam cōsuetudinē dicit esse cretensium. Cressa nec careat pulchra dies nota. Mar. li. 8. Epig. 45. Ad Flaccū. Hāc lucem lactea gēma notet. Et li. 12. Epig. 35. Vicet cādida turba nigriorē. & li. 9. epig. 53. Signādi melioríb⁹ lapillis. c Labentes. natura lubricos. Oui. li. Labiꝛ occulte fallitq; uolatil' ætas. Hora. li. 2. car. Ode. 14. Heu fugaces posthume posthume labūꝛ āni. d Apponit. assignat & cōputat oē oñ dit. aut adiungit qa ad p̄teritos alii accedūt. e Annos. Annus a circuitu tpis dictus est, qa ueteres an pro circū ponere solebāt. Cato in originibus oratoꝝ Anterminū. i. circūterminu3. Et ambire pro circuire. Ad qđ uirgilius respexit lib. Interea magnum sol circūuoluiꝛ annum.
f Funde merū. Ex epicurreoꝝ sn̄ia qui in oī læticia hoc agebāt, uinum ꝓmendū esse dicit & animi relaxationi operā dandā. sic Hora. li. 1. Car. Ode. 37. Nunc est bibendū nunc pede libero pulsanda tell⁹. g Genio.

Annus.

Genio. Naturæ deus humane genius est. cui natali die sacrificaᵗ. licet geniũ colere dicaᵗ qui operã dat uoluptati & animi relaxatiõi. unde Iuue. saty. 4. Genialis agaᵗ iste dies. unũ & genialis lectᵘ dr̃ qui nuptiis sternitur in honorem genii. Nã geniũ appellabant deũ qui uim obtineret rerum gignendarũ. Aufustius geniᵘ inqt est deoꝝ filius & parẽs hoiũm ex quo homines gignunᵗ. Et ꝑpterea genius meᵘ noiatur qa me genuit. Alii geniũ esse putauerũt uniuscuiusq; loci deum. ergo indulgere genio dicimur cum lautius uiuimᵘ nec naturã defraudamᵘ. ut dixi ĩ Sueto. de Augusto. Persius satyra. 5. Indulge genio carpamus dulcia. contra. Teren. in phormione. suũ defraudans geniũ. i. naturã suam. h Non tu. Modestiam macrini laudãdo ꝙ deũ honesta & recta postulet. satyrica indignatione in eos cõuertiᵗ qui a diis multis p̃cibus diuitias & nepharia petunt. i Prece. sic Hora. li. 1. car. ode. 2. Prece qua fatigent uirgines sanctæ minus audientẽ carmina uestam. k Emaci. Cum enĩ donis aliqd ĩpetramus id emisse uidemur. qui uero p̃ces ad superos cum muneribᵘ fundũt emaci p̃ce poscere id dicuntur. de qbus erubescet ne qs audiat.

a Seductis.

Seduco i. secreto & sine arbitris. i. nisi prius p̃cibus & muneribᵘ captis ac perinde deceptis & corruptis mercedeq; placatis ut dixi ĩ Iuue. saty. 6. Scilicet & tenui popão corruptᵘ osiris. seducere. n. est decipe. Alias seducere poniᵗ pro seorsum ducere & separe. Persiᵘ. saty. 2. Nisi solers luxuria ante seductum moneat.

> Quæ nisi seductis neq̃s cõmittere diuis
> At bona ps ꝓcerũ tacita libabit acerra
> Hañ cuiᵘ ꝓmptũ ẽ murmur hũilesq; susurros
> Tollere de tẽplis & apto uiuere uoto.

b At bona. i. magna pars sacrificantiũ ĩpie uouit. Hora. in arte. Democritᵘ. bona pars nõ ungues ponere curat. & saty. 1. Hora. At bona pars hoiũm decepta cupidine falso. sensus est. Multi qdem & oẽs fere sacrificia diis faciũt. sed nõ oẽs pie sacrificãt. nec apto & manifesto uiuũt uoto. Nã quæ turpia sunt ea summissa uoce & murmure suppresso petũtur. quæ uero honesta dissimulata prauitate clara uoce roganᵗ. c Proceꝝ.

Proceres. i. uirorũ egregiũ. Nã ꝓceres primores & principes ciuitatis dicũtur. Iuue. saty. 8. Agnosco ꝓcerẽ salue getulice &c. d Tacita. i. ipsi taciti & uocem nõ attollẽtes. ne eorũ uota nefaria dephendantur. aut tacita prece.

Acerra. e Acerra. Arcula est thuri cõdendo ac seruãdo deseruiẽs quæ ad templa cũ necesse erat ferebaᵗ. ut scripsi in dictionario. & in Virg. li. 5. æne. Farre pio & plena supplex ueneraᵗ acerra. f Haud cuiᵘ. Nõ facile cunctis

est aperte superos depcari qm iniqua uota eo℞ sunt. g Humiles. sup͡presssos summissos.& qui sunt humiliũ amico℞. a Mens bona. sub͡audi a diis petunt. b Hospes. pro quolibet ignoto posuit & peregri͡no.ut omnis audiat pteriens.& ut existimationi eo℞ placeant. Plau.in Asinaria.hospes te obsecro defende. c Illa.s.quæ sequunt difficulter pōt iueniri qui sine murmure optet. d Introrsum. Hora.li.1.ep lᷓarum epistola.17. Labra mouet metuēs audi͡diri pulchra laerna.Da mihi falleř da sanctum iustũq; uideri.Noctē pctis & fraudibus obiice nubē. e Osi. Impia iniq hois uota cōnumerat. Et si optā͡tis sũt quæ nũc iũgunt.Nam singula anteponebant. Virgi.li.6.æne.Si nũc se nobis ille aureus arbore ram⁹.Ostendat nemore in tanto. O mi͡hi pteritos refferat si iuppiter annos.Osi optantis aduerbiũ est. qd cu; ite℞ repetat cōduplicatione utit ad maiorē affectum animi ostēdendũ. f Ebullet. expiret.moriat.hic sui tpis imanem cupiditatē & auaritiam ostēdit.æmulatio est Horatiana li.2.sermo.saty.6.Osi angulus ille pxi mus accedat qui nunc denormat agellũ.Osi urnā argenti fors qua mihi monstret. Ebullet aũt sumptũ est a bulla q in aquis instar pilæ tumescit & facile rũpit:Oui.li. Intumuit sicut fuluo plucida cælo surgere bul͡la solet.Et simul alludit poeta ad id puerbiũ qd a uarrone in re rustica re citat.homo bulla est.Est igit sensus.utinā fun⁹ patrui ebullet.i. exeat & erũpat quo more rumpit bulla.sicq; formatũ est uerbũ ebullare ut am͡pullare apud hora.li. g Preclarũ. quia pclaram dat hereditatem. h Sub rastro.i.Osi dum terrā effodio pcussa rastro seria crepitũ reddat i Seria. genus uasis fictilis ut doliũ. Liui⁹.li.4.de scđo bello punico. Et i uico histrio fontē sub terra tāta ui aquā fluxisse ut serias doliaq; &c. Teren.in heautonti.Serias oēs releui. A seria quoq; seriola diminutiuũ exoritur.ut infra satyra.4.Seriolæ ueterem metuas deradere limum. k Dextro hercule. i.bono amico & propitio.sic Virgi.9.Et nos & tua dexter adi pede sacra scđo.Non solũ aũt Mercu.sed etiā hercu.lucro pēst Hora.in sermo.saty.6.li.scđi.Diues amico hercule. Ob eam uero causā thesauris pēst q intētos qstui multos labores incōmodaq; subire neces͡se est. quēadmodũ nō sine magnis difficultatibus hercu. iuictos labores

Mēs bōa[a] fama fides.hæc clař & ut audiat ho
Illa[c] sibi itrorsũ[d] & sb ligua m̄murat osi[e] spes[b]
Ebullet[f] patrui pclarum[g] funus & osi
Sub rastro[h] crepet argēti mihi seria[i] dextro
Hercule[k].pupillũ ue.utinā quē pxim⁹ heres

Hospes

Osi.

Bulla.

Seria.

Hercules.

exanclauit. quem antiquitas fabulata est ut scribit. Diodo. dixisse: qui sibi postq̃ ad deos translatus esset decimam bonorum dicarent uitam felicem uicturos. Quod & euenisse cõstat. multi enim romanorum non solum mediocri cẽsu sed qui ditissimi sunt habiti decimas herculi uouerũt

Decime Lucullus romanoru3 fere ditissimus. extimatis bonis decimam herculi partem dedit. epulas præbens continue ac profundens multa. Templu3 insuper iuxta tyberim ægregium herculi condidere romani in quo ex decimis sacræ deo offerunt. aut quia diuitiæ non sine uirtutibus acqranť.

a Impello. insequor & persequor ut proximior.

b Expungã. foras mittã. deleã. ex hac uita aufera3.

Expungo.

Impello[a] expungã[b]. nãq; est scabiosus[c] & acri[d]
Bile tumet. nerio[e] iã tertia ducit[f] uxor.
Hæc scte[g] ut poscas tyberio i gurgite mergis
Mane caput[h] bis terq; & nocte[i] fluie purgas.

per mortem extrudã atq; amoueã. tractum a militib⁹ qui cum a militia remittuntur expungi dicuntur. ut scripsi in claudio Suet. & in Curgul. Plauti. c Nanq; est. lepide naturam auari expræssit qui dum auide hereditatẽ expectat. hæc sibi cõminiscit. & ostẽdit eũ facile mori posse q̃m bili scabieq; laboret. Scabies ut Celsus in. 5. refert. Est durior cutis rubicũda ex qua pustule oriunť q̃dam humidiores q̃dam sicciores. quæ quo asperior est quoq; prurit magis eo difficillius tolliť. d Acri bile. melẽcolia. hanc græci colerã noiarũt. Cæterũ noxia ipsa bilis. ut celsus in. 4. refert. cõe stomachi atq; intestinorum uitium uideri potest. e Nerio iã. Nerio nomẽ est iprobissimi hois fœneratoris quẽ sibi imitãdũ pponit auarus. Hora. in sermo. saty. 3. li. scdi. Scribe decẽ nerio nõ est satis. Auarus nimia auri cupiditate in omne scelus reuocať. nã ita hoc intulit poeta. sed nõ sine indignatiõe pnunciandũ est ut ostẽdat auarũ cogitare & repetere quæ ab aliis ad opes acqrendas turpiter facta sunt quasi nõ turpe futurũ sit si & ipse idẽ fecerit. sensus est igiť uxoris mortẽ exoptantis Nerius iam tres uxores sustulit & ita locupletat⁹ est. meã mihi quã unicam habeo sepelire nõ licet. f Ducitur. uerbo funebri usus est. i. ad bustum ferť. Iuue. saty. 1. Duciť iratis plaudendũ funus amicis. Virgili. 4. geor. de apib⁹. Exportãt tectis & tristia funera ducũt. de hoc dixi i Suet. de Augusto. g Hec sancte. Impie uouentiũ iprobitatẽ ostẽdit. qui nocturnas pollutiões fluuiali aqua expiãtes tali lustratiõe perfecta se pie ac scte a diis posse aliqd exposcere iudicabãt. h Mane caput. purgabãtur antiq si quo piaculo essent polluti. sulphure. aqua & igne. Ouid. ter-

Scabies

Bilis.

Nerio.

Duco.

q̄ senē Flamma ter aqua. ter sulphure lustrat. Iuue. saty. 6. Ter matuti-
no tyberi merget̄. Hora. ep̄la. 1. li. pri. Ter pure lecto poterūt recreare
libello. i Et nocté. qm̄ dicit̄ etiā nox solo somno polluere & ex pollu
tione piaculū committi. Virg. li. 8. Vndam de flumine palmis sustulit. Purgo.
a Heus age. hæc interrogatio eo tēdit ut oñdat talia ut turpissima diis
minime grata ac ideo eos irasci. Interrogatōe ergo graui & cōcinna ait
existimas ne iouē optimū maximū hoīe aliquo meliorē esse. Si hæc ea-
dem quæ iouē rogas ab ipso mortali hoīe peteres. ille q̄tumuis impius
ad hæc uota tua nefaria iouē inuocans exclamaret. teq̄ iniquū esse atq̄ i
piū iudicaret quāto igitur magis hi idē facere iouem censendū est. Tu uero quia iuppiter du3 ab eo hæc po scis. neq̄ ad se

Heus age[a] respōde minimū ē qd' scire laboro.
De ioue[b] qd sentis: est ne ut[c] p̄ponere cures
Hunc cuiq̄. cui nam[d]. uis staio[e]. an. s. hæres[f]
Quis potior[g] iudex: puerisue q̄s aptior[h] orb̄

ipsum exclamat neq̄ fulmine te domūq̄ tuā percutit eu3 tibi ignoscere
tuasq̄ p̄ces ac uota admitterre putas. b De ioue. q. d. credis ne hæc deo
placere. i. nō scis iouē iustū esse: & ei res nefarias displicer̄. c Est ne ut.
i. an nō debes iouē pietate & iustitia oībus āferre. d Cui nam. uis p̄po
nere iouem. e Vis staio. Staius albius oppianicus uir fuit sceleratis-
simus & nocētissimus tpibus ciceronis qui Cluentiā uxorē. &. C. Oppi
anicu3 fratrē & eius uxorē grauidā iam appropinquante partu ueneno Staius.
sustulit. ut & mulier & qd' erat. ex fratre conceptū necaret. Asiniū item
larinatē adolescentē pecuniosum romā blādiciis allectū Aulii opa ĩter-
fecit. qui postea accusat⁹ ab aulo Cluentio Scaleno uni ex iudicib⁹ gran
dem pecuniā dedit. & tñ cōdemnat⁹ est. hic ergo pro scelesto hoīe staiū
posuit. uite argumētum hoc sit. Certe o auare si hæc uota quæ ad deos
facis staio nocētissimo & perfido hoī diceres staius ueluti uotorū turpi-
tudine attonit⁹ iouē iuocaret. nā & mali sentiūt qd' turpe & nefariu3 sit
idq̄ plærūq̄ illis displicere solet. Erit igit̄ sensus horū sex carminū. Ioui
ut iustissimo turpia nō uidebunt̄ quæ staio hoī nocētissimo displicebūt
eritq̄ argumentū a minori ad maius. f An. s. heres. dubitas ne staio io
uem p̄ponere. g Quis potior. Ironice de staio hæc loqtur. Tacite. n.
satyrorū more eum p̄pter auaritiā nō recte sniam ferre pupillosq̄ fidei
suæ cōmissos spoliare significat. ut sit sensus. Iuppiter qdem iustior oī-
no est. h Aptior orbis. i. pupillis qui parētib⁹ quasi luminibus priuati Orbus.

sunt. Orb⁹ dicit̃ q̃cũq; aliqua re priuat⁹ est cara. ꝓprie aũt parẽs amissis liberis quasi amissa luce oculoꝝ. Cõtra fili⁹ etiã dicit̃ orbus qui priuat⁹ est parentib⁹ Terẽ. in phor. Orbæ qui ꝓximi sunt iis nubãt. inde est orbitas & uerbũ orbare. Cic. de orat. li. 3. Deplorauit. n. cãm atq; orbitatẽ senatus &c. a Hoc igit̃. s. uotũ tuũ. b Quo. uoto. c Proh Iuppiter. Cõduplicatio atq; exclamatio summa arte cõfecta est. uotorũ. n. atrocitas tanta erat ut oẽm auditorẽ q̃uis sceleratũ & ip̃iu3 cõmoueret. Ergo ad significationẽ ĩdignatiõis exprimendã iouẽ cõpellat. d Clamet. clamabit & uociferabit. Staius uoti atrocitate. e Se se nõ. deũ ostẽdit ira sci iniqs uotis hominum. f Ignouisse. tacite obiecti oni per Ironiam occurrit. temerariã cõfidentia3 turpiter uouẽtis repræhẽdens qui Iouẽ sibi ignouisse putat quia fulmina Ilicẽ potiusq̃ se percusserint. g Ilex. arbor glandifera. ut dixi in æglo. 7. Virgi. Forte sub arguta consederat ilice daphnis. Sulphure. i. fulmine odorẽ sulphureũ redolẽte. Nam fulmina & fulgura ut scri. Pli. li. 35. ca. 15. post princi. Sulphuris habẽt odorẽ. ac lux ipsa eoru3 sulphurea est. Virg. li. 2. æne. Et late circũ loca sulphure fumant. i An quia nõ. an iõ iouem tibi annuisse existimas quia nondũ ab eo fulminẽ ictus sis. & q̃a iouis fulmine nõ peristi putas tibi cõcedi ut etiã ĩpune barbã iouis extirpes. i. oĩa scelera facere liceat. k Ergẽnaq;. Aruspicem hunc ergennã per fibras esse demõstrat. oues enĩ & cætera aĩalia ad arã mactare extaq; inspicere aruspex solet. ẜm alios Ergẽna est nomẽ ꝓprium cõditoris fulgurũ. l Iubẽte. hoc dicit. quia nec dũ te p̃cussu3 fulmine sepeliuit cæsis hostiis ergẽna ideo derides Iouem. m Iaces. quia fulminati super terrã positi sepulturæ nõ mandant̃. n Euitandũ. ut mali ominis & sacer locus. o Bidental. qd' fulmine ictũ est bidẽtal dicit̃. hoc expiari nõ poterat. Quare triste & euitandũ in lucis ĩsepultũ dicere. Qui uero hominẽ fulminatũ attractauisset. furere a ueterib⁹ putabat̃. Hora. in fine artis poetriæ. An triste bidental mouerit incestus. Cum eni fulgura cadebant statim fulgurũ procuratores aderant, qui lo

Hoc igit̃ᵃ quoᵇ tu iouis aurẽ ĩpellere tentas
Dic age dũ staio. ꝓhᶜ iuppit̃ o bone clametᵈ.
Iuppiter at se se nõᵉ clamet Iuppiter ipse
Ignouisseᶠ putas. q̃a cũ tonat ocius Ilexᵍ.
Sulphureʰ discutit̃ sacro: q̃ tnq;: domusq;.
An q̃a nõⁱ fibris ouiũ ergẽnaq;ᵏ iubenteˡ
Triste iacesᵐ lucis euitaudumq;ⁿ bidentalᵒ

Ilex.

Bidẽtal

cum cæsis bidentibus expiarent qđ clausum & septū bidental a bidentibus appellabāt. Iuue. saty. 6. Atq̃ aliquis senior qui publica fulgura cōdit. dicit etiā bidental fulgur seu fulmē eo q̄ duos dētes hēat ut scripsi i dictiōario. g Triste. q̄a lecto noīe tuo alii tristes efficiant. a Stolidā. iouis. s. qui stolidus esset si tibi barbā uellicandā pberet. hoc est si ea quæ petis cōcederet Iuppiter. s. quē tu auare stollidū putas. Allusio est ad illud dionisii syracusani. qui Epidauri æsculapio barbā aureā demi iussit cū affirmaret nō cōuenire patrē apollinē imberbē & ipsum barbatū cōspici. Alii stolidā barbā hominis stolidi interp̄tant. q. d. ne homini misero & stolido iuriā faciēdā Barba.

Idcirco stolidā[a] pbet tibi uellere barbam
Iuppiter aut[b] qd nā est. qua tu[c] mercede deoꝝ
Emeris[d] auriculas pulmōe[e] & lactibus[f] unctis
Ecce auia[g] aut metuēs[h] diuū matertera[i] cunis
Excmit puerū. frontēq̃ atq̃ uda labella
Infami digito[k] & lustralibus[l] añ saliuis

b Aut qd nā. Irrisio est in eos qui uictimis & muneribus capi deos putant. c Qua tu. Ironia est q̄re credis emi aures deorū ut inclinent ad turpia uota. Emeris. dicas qua cōfidentia tales diis supis offers p̄ces. an forte quædā cōmertia cum ioue habuisti quibus ille compellatur obedire in iustis petitionibus tuis. e Pulmone. cū interrogatiōe & ironia quasi ostendat poeta maiestatē diuinā hiisce sacrificiis nō moueri sed hominū mēte pura & corde sincero inclinari. f Lactib⁹ vnctis. hæc lactis singl'i numero fœminino genere declinat. ut dixi i uitellio Suet. & in Curgul'. Plauti. Titini⁹ in ferētinati. Craticulū cerebellum lactis agmina. Intestina pinguia esse lactes scribit Pli. li. 11. ca. 37. ultra mediū. quæ a uētriculo incipiūt in oue & homine. per quas labit cibus. In cæteris hæ illia appellant. s̄m aliquos Lactes mēbra sunt q̄bus intestina cohærent inter se. aut loca in laterib⁹ sup umbilico pube tenus adeo delicata ut plagā ferre nō possint. g Ecce. uanā mulierū supstitionē & inania uota fœminaꝝ accusat & carpit quæ pueris suis nō p̄bitateꝫ & uirtutē sed opes & pulschritudinē illis optāt. h Metuēs. sic Terēti. fugitans litiū. i. timēs lites. i Matertera. soror mr̄is. quasi mater altera. k Infami digito. q̄nq̃ digiti in manu sūt quorum crassio a cæterisq̃ seiunct⁹ seq̄ obuiū reliqs cum uult præbēs, tanq̄ rector oium ac moderator pollicis nomē accepit, q̄m ui & p̄tāte iter cæteros polleat. Secūdo qui salutaris dicit ab indicādo auctore qntil': indicis quoq̄ nomē est indicū. Medius digitus ipudicus atq̃ ifamis iure co

Lactis. Illia. Lactes. Matertera. Pollex. Salutaris. Index.

gnominaṫ.cũ eni longitudine pulchritudineq́ cæteros excellat alioruȝ tamẽ auxilio idigens parũ ualet.qua similitudine ueteres ducti eum ho

Digiti. minẽ qui cæteris famosior esset hoc digito ignominiæ causa demõstrabant.hunc seqtur medicus.de quo.Plini⁹.lib.30.cap.3.uersus fi. Muscæ impari numero infricatæ digito medico. quintus minim⁹ appellatur. Idem libro.33.capi.1.uersus fi. Singulis primo digitis annulos gerere mos fuerat qui sunt minimis ꝓximi.Infami ergo digito. idest medio quẽ Marti.li.6.Epig.70.Impudicũ appellat. Ostẽdit digitũ sed ĩpudicum Alcõti.Iuue.saty.10.Mediũq́ ostẽderet unguem.Nã ostẽdere medium digitũ opprobriũ erat.Mar. Epig.28.li.scdi. R ideto multũ qui te sextile cynædũ dum dixerit.& digitũ porrigito mediũ. l Lustralib⁹. i.expiabillib⁹ quibus infantẽ expiat atq́ lustrat.& purgat. Iuue.saty.7.

Saliua. Cõspuiturq́ sinus.saliua aũt a saliendo dicta est qm in ore saliat atq́ crescat.hois saliuam magnos hr̃e effect⁹ docet Pli.li.28.ca. 4.post princi.

Fascinatio. a Urentes.i. fascinatorios f Perita. i. docta effasina tionẽ ꝓhibeṫ Virg.æglo.3 Nescio qs teneros oculus

Expíat urẽtes[a] oculos ínhíbere[b] períta[f].
Tũc maníb⁹qtít & spẽ macrã[c] supplíce uoto[g]
Nũc lícíní[d] ín cãpos.nũc crassí[e] míttít í ædes

mihi fasciat agnos.Pli.li.7.ca.2.añ med.scri.quosdã i triballiis & Illiriis eẽ q uisu effascinẽt iterimãtq́ quos diuti⁹ ituean̄t iratis p̃cipue ocul'. qđ eoꝝ malũ facilius puberes sentiunt. b Inhibere. ꝓhibere ne fascinet.

Pubes. g Uoto.i.p̄catiõe. c Spẽ macrã. modicã.uel dubiã. Nõ qa spes petẽtis fæmĩe macra sit sed qa uel uoto postea nõ fruaṫ uel qa futura oia icerta sint. Nihil aũt ĩfantis expectatiõe icerti⁹ qa nil alid ẽ ĩ puero p̃ter spẽ. unde Virg.li. Per spẽ surgẽtis iuli. d Nũc licini. Iuue.saty.10. Vsq́ ad delitias uotoꝝ. Auia siue matertera multis uotis optat & p̄catur in-

Licini⁹. fantẽ fieri ædiũ agrorũ & opum licinii ac crassi heredẽ. Nam liciniũ diuitem fuisse ostẽdit Marti.li.8.Epig.3. Altaq́ cum licini marmora pului erũt.Eiusdẽ meminit.Iuue.saty.1.Ego possideo plus pallante & licinis.& saty.14. Dispositis p̄diues hamis uigilare cohortem seruoꝝ noctu.licin⁹ iubet attonit⁹ pro electro signisq́ suis phrigiaq́ colũna.Eum unũ fuisse ex cæsaris augusti libertis principis indulgẽtia p̄diuitem placet ĩtelligere sic.n.scribit tranquillus.li. Multos libertoꝝ in honore & usu maximo habuit ut licinũ Encleadũ.aliosq́ de hoc dr̃.Marmoreo licinus tumulo iacet,at cato nullo. Pompeus paruo,credimus esse deos.

e Nūc crassi. Crassus ut scri. Valeri⁹ & Pli. li. 33. ca. 10. Cognomēto dictus ē diues prim⁹ oiu3 romanoꝝ. postea decoxit. irrisiōe tñ occurrētiū salutabaẗ diues. q a pthis cæsus fuit diues appellat⁹ nō est prim⁹. sed hic. Crassus
a Hunc. ameẗ iste ab iperatore. & tollaẗ gener a rege uel a regina. quod est fælicitatis imense. b Hic ubi calcauerit. & ubicūq; pedem posuerit statim ex inde rosa nascaẗ. & pulluleт terra floribus pede calcata pueri.
a Rosa fiet. simili snia Iuue. saty. 10. Anxia mr̄ usq; ad delicias uotorū.

Hūc^a optēt generū rex & regina. puellæ
Hūc rapiāt. qcqd calcauerit hic^b rosa fiet^c.
Hæc^c ego^d nutrici nō mādo: uota negato^e
Iuppiter^f hæc illi: quauis te albata^g rogarit
Poscis opē^h neruis: corpusq; fidele senectæ^i
Esto age^k. sed grādes patinæ tucetaq;^l crassa
Annuere hiis supos uetuere. iouēq; morant.
Rē^m struerē^n exoptas^o. cæso^p boue mercuriūq;^q

c Hec. talia uota. d Ego ast ego contēptor diuitiarū nolo a diis talia mihi impetrari.
e Negato. noli annuere.
f Juppiter. pecuniaꝝ cōtemptor.
g Quauis te.

quidā albatam expiatam & purgatā quo magis ualeāt eius uota: quidā uero uittatā legūt. Est aūt uitta fasciola tenuis qua capillos circūligabāt sacrificātes sic dicta q capillos caputq; uinciat. & uestib⁹ albis utebātur. Nam ut scri. Ci. in legib⁹. color albus pcipuæ decorus deo est cum in ceteris cū maxime in textili. Hora. li. sermo. 2. saty. 2. Alios ue dierum Festus & albat⁹ cælebret. h Poscis opē. eoꝝ uitā cōmemorat & irridet. qui sibi uires in corpe dari petunt longāq; uitam a diis poscunt. cū ad ea assequenda nimius epularum luxus & opiparus uictus omnino obstet. Vitta. Albus.
i Senecte. quæ morb⁹ oibus habūdat. ut dixi in Iuue. saty. 10. circūsilit agmine facto morboꝝ genus omne. k Esto age. Concedit hoc turpe nō esse uotū. sed epulis & crapula uires corpis ipediri. l Tuceta. genus est farciminis ex carnibus suillis minutim cōcisis. loca etiā in quib⁹ tonsæ carnes ponunẗ tuceta dicūtur. m Rem. Insurgit risu satyrico in eorū uouentiū inscitiā qui quotidianis sacrificiis & pecudū mactatiōe sperant greges suos auctū iri. cum oino assiduo sacrificioꝝ officio minuantur. n Struere. cōgerere & coaceruare. unde struē lignorum dicim⁹. i. congeriē. o Exoptas. ut locupletior efficiaris. p Ceso boue. quasi uectore rei familiaris. cultura. n. boum ditescūt hoies. hinc aūt. ut scri. Pli. li. 8. ca. 45. Victimæ & lautissima deorū placatio. q Mercuriūq;. deū Tucetū Strues. Mercurius.

lucri nam a mercib⁹ dictus est. hunc eni negociorꝫ oium affirmabat esse deum. a Fibra. sacrificio. Nam ut uarro scribit, antiqui fibrũ dicebant extremum unde in sagis fimbriæ & in iecore extremum fibra dicitur.

Fibra.

b Fortunare. i. fortunatos facere. eodẽ uerbo usus est cicero in ep̃lis. Tibi matrimoniũ dii fortunẽt. Hora. li. Tu quãcunqꝫ deus tibi fortunauerit horã. c Penates. auctore Macro. dicunt q̄ per eos penitus spiremꝰ. apd̃ poetas sæpenũero pro domo ponuntur. d Quo pessi. subaudi a superioribꝰ dabit. ut sit. quo pacto dabit quod optas.

Fortũo

Penates

Accersis fibra[a]: da fortunare[b] penates[c]
Da pecꝰ & gregibꝰ fœtũ. quo pessime[d] pacto
Tot tibi cũ i flãmas iunicũ[e] omẽta[f] liquescãt
Attamẽ hic extis[g] & opimo[h] uicer[i] farto[k]
Intendit[l] iã crescit[m] ager. iã crescit ouile[n]
Iã dabit. iã iã[o] donec[p] deceptus[q] & expers[r]

sicqꝫ arguit eũ demẽtie. qui putet gregẽ augeri & diuitias cuꝫ quottidie sacrificiis minuat & muneribꝰ mercurio largiendis. e Tot iunicũ. iuuẽcorũ tot thauri imolent & cõburant. Iunices uero thauri uitulis grandiores bobusqꝫ iuniores sunt a iuniori etate cognominati. sicut iunica iter uitulã & uaccã: tenere ætatis bouẽ. quæ nondũ ad summã magnitudinẽ puenit licet iã uitella esse cessauerit. ut dixi in Milite plauti. f Omenta. ut Cel. i. 4. refert mẽbrana tenuis ẽ omẽtũ itestina cõtegẽs ex iteriore pte leue & strictũ ex supiore molliꝰ. cui adeps quoqꝫ inascit q̄ sensu sit cerebrũ quoqꝫ & medulla caret. Pli. li. 11. ca. 37. uer. fi. Vẽtriculi atqꝫ itestina pigui ac tenui omẽto itegũt pterq̄ oua gignẽtibꝰ. g Extis. dicta exta auctore festo q̄ ea diis plecent q̄ maxie extãt eminẽtqꝫ. h Opimo. pingui. pleno copioso & habundãti. ab ope quã terrã uolunt significare eo q̄ oẽs opes humano generi terra tribuat. unde & opulẽti terrestribꝰ rebus copiosi. & hostiæ opime præcipue pingues. & opima magnifica & ampla spolia. i Uincere. quasi superstitiõe sua contendat superarare. k Farto. fartũ genus libi & sacrificii est dictũ q̄ crebriꝰ ad sacra ferebat uel q̄ pluribꝰ uariisqꝫ rebꝰ fartũ eẽt. Nã ut de re ru. cato scri. struẽ farris tritici hordei fabe semis rapicii thure ac uino additis añ messe pabãt in porcæ pcidãe imolatiõe ianoqꝫ ac ioui & iunõi sacrificabãt. q̄ diuersarꝫ rerꝫ cõgeries fartũ noiabat. & q afferebãt strufertarii dicebãt. l Intẽdit. pseuerat. m Iã crescit. satis lepide naturã hois cupidi expssit q iã ob sacrificia facta putat deorꝫ bñficio res suas augeri cũ tñ potius minuant. n Ouile. intra se cogitatiões eius refert. o Iam iã. Irrisio est poetæ.

Iunicus

Omẽtũ

Exta.

Opimũ

Fartum

p Donec. ſenſus eſt. Tot quidē ſacrificiis a diis opes petit ut iam archa nū mis exinanita ſit. & oēs pecunias in eiuſmōi ſacris abſumpſerit. & ne nū mus quidē in ea uiuat. ſatiſq; philoſophice oſtēdit poeta ut dictū eſt a diis ſtulta uota non exaudiri. q Deceptus q nihil a diis impetrauit. r Expers. i. donec decepta expectatione & ſpe acceſſionis pecunia uſq; ad imum con ſumpta eſt.

Nequicq̃[a] fundo ſuſpiret[b] nūmus in imo[c].
Si tibi[d] crateras argēti incuſſaq;[e] pingui
Auro dona ferā ſudes[f]. & pectore[g] leuo
Excutias[h] guttas[i]. lætari[k] ptrepidū cor.
Hinc illud[l] ſubit[m] auro ſacras ouato[n]

a Nequicq̃. i. nō. perſius ſaty. 5. Neqcq̃ extrinſecus itrat qd' ner uos agitet. & ſaty. 4. Sum ma nequicq̃ pelle decor⁹. alias pro fruſtra ponit Virgi. li. 2. æne. Arma diu ſenior deſueta tremētibus æuo circūdat nequicq̃ hūeris. Perſi⁹ ſaty. 4. in fi. Nequicq̃ populo bibulas donaueris aures. Horatius. epiſtola. 3. li. pri. Gratia neqcq̃ coit. de hoc dixi in amphitr. plauti. b Suſpiret. ad gemitū & dolorē donantis rettulit cū ſe oia conſumpſiſſe cerneret & ſpe fruſtrat⁹ ſuſpiraret. Mar. li. 2. Epig. 44. Et quadrans mihi nullus eſt in archa. uel ſuſpiret. i. uiuat ſumpta metaphora ab aiantib⁹. c Imo. in fundo archæ. d Si tibi crateras. Virg. lib. 1. æne. Crateras magnos ſta tuunt & uina coronāt. In eos dictū qui deos credūt ut hoies muneribus delectari. & eſt ſenſus. tante quidē cæcitatis es ut ſi qua ad te dona tulero ſtatim lætitia afficiaris. puteſq; ea a diis ob ſacrificia facta tibi miſſa. Et ideo deo℞ ymagines & ſimulachra inaures: ut diuini bñficii memor & gratus. e Incuſſaq;. ab eo uenit qd' eſt incudo ab ultimo ſupino unde incuſo & accuſo. incuſſa ergo ſculpta & ſignata celata. aut collata & pro ducta. f Sudes. nimia lætitia & gaudio. g Pectore leuo. ubi ſedes ē cordis. Iuue. ſaty. 7. S. arguit q læua in parte mamillæ. aut leuo. i. cōtra rio. h Excutias. emittas effundas. i Guttas. ſudoris aut lachrymarū. ut Terē. in lachrimo p̄ gaudio. k Letari. p̄pter ſudorē p̄ gaudio natū: toto corpore trepidabit. l Hinc. i. ex donis acceptis. m Subit. euenit. n Auro ouato. qui triumphū ducebat albis equis quattuor: lau reatus uehebat. & boues imolabat. At qui ouabat nō i curru: ſed pedes patritiis in calceis murteā geſtans coronā ſenatu ſequēte eum nō militi bus oues mactabat. unde ouare & ouatio dicta eſt. hinc quoq; ouatū au rum dici nōnulli uolūt uel ouatione uictoriaq; quæſitū uel ingens & co pioſum q̄tum ouationib⁹ cōparatur. Pli. li. 35. ca. 1. Vt ouatus eſſet nu

Neqcq̃. Crater. Incudo Ouatio

midicus ut purpura distingueret finnadicus. aut ergo dixit ouato q̄ imagines quæ maurant ouo prius aut albo oui illinunt a pictorib⁹. Nec illud tamē obstabit q̄ oui primā habet longā. nam multa iueniunt in auctorib⁹ quæ primitiuoꝝ naturā nō sequunt. ut farina. nam & si a farre deriuat prima tamē corripit. Aut ex pecunia prædacea. Nam ut ex. A. Gelii noctib⁹ atticis percipi licet ex pecunia quæ ex p̄da uendita colligebatur quas manubias appellabāt duces simulachra & deoru3 ymagines

Manubiæ. in tēplis erigebāt. uerba sūt. A. Gelii In fastigiis fori traiani simulachra sunt sita circūundiq̄ inaurata equorū atq̄ signoꝝ militariū. subscriptūq̄ est manubiis. huic testimonio est. l. Metellus dalmaticus qui asconio auctore ædē castoris de manubiis extruxit. erant. n. iperatoꝝ manubiæ ex qbus qđ uellent facerent. Auro igit ouato itellige ex pecunia p̄dacea ex qua ut dixi sæpe & tēpla & alia in honorē deoꝝ extruebant. Ouatus

Ouare. eodem modo dicit ab ouare ut triumphat⁹ a triumphare. Ouātes dicti sunt ut scri. Festus ab o o clamore quē faciunt milites redeuntes ex pugna: geminata o o lr̄a qđ est lætitiæ. Ratio ouandi & causa est. ut tradit. A. Gelius cū bella nō rite neq̄ cum iusto hoste gesta sunt aut hostiū nomen humile & nō idoneū ut seruoꝝ pyratarū. aut deditio solito citi⁹ facta. aut icruēta uictoria.

Perducis[a] facies[b]. nā frēs inter ahenos[c]
Somnia[d] pituita[e]q purgatissima[f] mittunt

a Perducis. hoc inuidiose in mores tē

pduco. poꝝ suorū dixit. Nā auro & argento placatiores putabāt futuros deos cum fictilib⁹ magis p̄picii supplicantib⁹ essent ita scribēte seneca. Exurge modo & te quoq̄ dignū finge deo. Finges aūt nō auro nec argento nō pōt in hac materia imago dei exprimi quin cogita illos cum p̄pitii fuissent fictiles fuisse. Perduci. n. p̄prie dicimus ymagines ex gipso & marmore. b Sacras facies. sīachra & deoꝝ ymagies. c Frēs ahenos.

Castor. Pollux pollucē & castorē quidā legūt. satius tamē est ut deos oēs quib⁹ in tēplo statuæ ponunt itelligam⁹. Romæ ut quidā tradunt in porticu quadam collis palatini fuerūt effigies filiarū danai. & cōtra eas sub diuo totidem equestres filioꝝ ægisti. Ex iis aūt statius quædā dicebant postulantibus per somniū dare respōsa. De hac porticu. Ouidi⁹ intelligere uidet cum ait li. Quæq̄ parare necem miseris patruelib⁹ ausę Belides & stricto stat ferus ense pr. Idem li. Hesterna uidi spaciātem luce puellā illam quæ danay porticus agmen habet. Est igit sensus. inter ymagines æreas 50. fratrū eos in primis colēdos assumas qui uera somnia hoibus dāt. & est Ironia. d Somnia. i. uera & bene purgata somnia. Oium aūt quæ

dormiẽtes uidere nobis uidemur diuersitates qnq; macrobio teste sunt Somniũ. uisio insomniũ. Oraculũ uisus qui a græcis fantasma dicit. Ex hiis insomniũ & fantasma cũ falsa sint interp̃tatione nõ indigent. Tria reliqua uates iterp̃tant. Oraculũ quidẽ est cum quis in somnis aliqd nobis denũciat: uisio uero cũ id quis uidet quod eodẽ modo quo apparuerat euenit. Somniũ aũt ꝓprie uocatur qď tegit figuris & uelat ambagibus. nõ nisi interp̃tatiõe intelligẽdis. e Pituita. phlegma græce pituita lat. quãq̃ ois humor corpi onerosus pituita dicat quia uitam petat ut scribit qntil. li. aelio auctore. Ea est catarrus maxime nariũ oculorꝫ & auriũ. Celsus uolumine. 4. distillat humor ex capite iterdum in nares tenuis per has pituita profluit caput leuiter dolet &c. Pli. li. 28. ca. 6. cõtra auriũ pituitas uermiculosq; si decoquat ad dimidias partes cuꝫ porro capitato nouo fictili &c. Nec corpis tm̃ humani est pituita. sed & arborũ. Pli. li. 22. ca. 23. in princi. Fungorꝫ leuior natura & numerosa genera & origo nõ nisi ex pituita arborum. est etiam pituita morbus gallinarum qui ex edacitate nascit. f Purgatissima. quæ ueriora habentur purgato per noctem pectore. Ouidius. Ep̃la. 18. Somnia quo cerni tempore uera solent. quia pituita pleni nihil somniant ueri.

oraculũ
Visio.
Sõniũ.
Pituita.

Precipui[a] sunto sitq; illis aurea barba.
Aurũ[b] uasa numæ[c] saturniaq;[d] ipulit[e] æra.

a Precipui. aduerbiũ est. i. sint p̃cipui honoris magis colẽdi & honoratiores. b Aurum. Notat ut diximus tpa sua qbus per luxũ remoto e tẽplis ære & fictilibꝰ in usum cultus diuini est usurpatũ aurum. quo deos magis placari credebãt qď nũc poeta deridet. ignorantiã hominũ arguẽs qui deos muneribꝰ & auro delectari putãt. in cuiꝰ rei inuidiam ita scri. Pli. li. 35. ca. 12. post princi. Antiqor fuit plastice q̃ fundendi æris ars ex ea eni dii fiebant & domꝰ ciuiũ ornabant & dii fictiles erãt heæ eni tũc deorꝫ effigies erant laudatissimæ. Cice. in legibꝰ. Aurũ & argentũ in urbibꝰ & priuatũ in phanis iuidiosa res est. c Uasa nume. fictilia. s. qbus nũma põpilius in sacris utebat. is põponii filiꝰ curibꝰ sabinorum oppido ortus. Romulo mortuo ultro romaꝫ uocatus ob inclitam uiri religionẽ regnũ suscipiẽs a belli cura ad religionẽ populũ uertit tẽplaq; multa ac sacerdotia instituit. ædem ueste cõfecit. uirgines uestales elegit flamies tres. Dialẽ Martialẽ. Quirinalẽ. salios martis sacerdotes põtificem maximũ creauit. Et ut scri. Pli. li. 35. ca. 12. septimũ collegiuꝫ figulorꝫ instituit. d Saturnia. quæ saturni tpe. i. rudi illa ætate i sacrorum celebratiõe erãt in usu. Aes eni apud antiquos in p̃cio magno fuit

Aurum
Nũma.
Aes.

unde & numa Collegiũ tertiũ fabrũ aerariorũ instituit. & inde militu; æra. & ærariũ. tribuniq; ærarii. & obærati cognominãt. Pli. li. 34. ca. 1. e Impulit. remouit ex tẽplis. s. auaritia cæca & ambitio. a Vestaleiq;. i. deæ uestæ. aut uirginũ uestalium. b Urnas. urna ꝓprie uas aquariũ

Vrna.

dicta quasi urina ab urinãdo. i. sub aqua nando. auctor est Varro. Iuue. saty. 6. totũ Oenophoꝝ sitiens plena qđ tendit urna. d Fictile. quo in sacris prolibabat. Pli. li. 35. ca. 12. circa med. In sacris qdem et iter has opes non myrrinis cristallis sed fictilib⁹ ꝓlibat simpulis. tẽploꝝ quoq; fastigia fictilibus ornabant.

Vestalesq;[a] urnas[b]. & thuscũ[c] fictile[d] mutat
O curuę[e] in terras aiæ cælestiũ[f] inanes
Quid iuuat hoc tẽplis nr̃os mores[g] imittere
Et bona[h] diis ex hac[i] scelerata ducere[k] pulpa.
Hæc sibi[l] corrupto[m] cassiã[n] dissoluit[o] oliuo[p].

c Thuscum. Etruria. auctor Pli. li. 35. ca. 12. in medio. maxime plasticẽ excoluit. unde tarqnius priscus: Tauriano a fregellis accito iouis effigiẽ fictilẽ in capitolio dicandã locauit. Martialis. li. 14. dist. 98. Laut⁹ erat thuscis porsena fictilib⁹. hæc aũt oia luxuriãte mundo mutata sunt. e O curuę. terrena tm̃ relictis celestibus cogitãtes. Acclamatio est cum risu & indignatiõe in eos qui ex desiderio suo deoꝝ uoluntatẽ ducunt. o animæ ita ad terrena inclinatæ & deuolute ut qd a nobis deus exigat nõ cõsideretis sicq; inuit ut sequẽtia docent. deum ad uota nostra nõ moueri nr̃is sacrificiis munerib⁹ ue. sed ut dictũ est mente sancta & iusto animo. Non ignoro a lactantio hoc carmen miris laudib⁹ efferri li. f Celestiũ. quæ ignoratis cælestia. unde originẽ ducitis. & quæ nõ cognoscitis quid cælestib⁹ gratũ sit. ac si diceret supos nõ eisdem moueri affectib⁹ quib⁹ mortales. g Nr̃os mores. i. credere eadẽ quæ nobis grata sunt diis pariter placere. quasi dii cupiditate aliqua ambitiõe aut pompa moueant. h Et bona. Idem est. poetæ est exaggeratio. i Ex hac pulpa. ex hac nimia luxuria nostra & uoluptate ac desiderio. pulpa aũt sine ossib⁹ caro est. dicta sic q; palpitet pulset & cõscindat dum manducat. inde fit pulpamentũ. ut dixi in Curgulione Plauti. & in Eunu. Teren. Tu te lepus es & pulpamẽtum qris. k Ducere. Iudicare colliger. l Hec sibi. Ostẽdit. oĩno deos nõ hominis munera sed purã mente poscere. sensus est. si quãdo per uestium aliarũ uer . ru; luxum peccam⁹ ex eo tñ aliqt am capim⁹ utilitatẽ At aurũ in tẽplis nihil oĩno diis ꝓdest. cum munerib⁹ more mortaliu; nõ moueant. m Corrupto quia in unguẽtoꝝ odore trãsit, Nam una

Etruria

Bona.

Pulpa.

queq; res alterius pmixtione corrũpitur. n Cassiã.i.unguẽtũ.ex eadẽ luxuria natũ est ut oleo cassiaq; cõmixtis unguẽta cõficiamus & purpu reis uestib⁹ unionibusq; utamur.atq; auri & argenti metalla effodiam⁹ & est uirgiliana æmulatio li.2.geor. Nec cassia liquidi corrumpit̃ usus oliui.cassia uero auctore Pli.li.12.ca.20.i prin.& fi.Frutex est in æthiopia trogloditis iuxta cinnami campos nascens &c. o Dissoluit. diluit. tpa sua notat qbus in tantũ luxũ unguẽta ꝓcesserant ut lini iam nõ solũ sed & perfundi unguẽtis gauderẽt.etiã uestigia pedũ tingerent, quidã etiã biberet.auctor est.Pli.li.13.ca.3. p Oliuo. quo unguentoꝝ odores optime seruant̃.Pli.li.13.ca.2.Vnguẽta optime seruantur in alabastris odores in oleo. Cassia. Oleũ.

Haec[a] calabrũ[b] coxit[c] uitiato[d] murice[e] uellus[f]
Haec bacchã[g] cõche[h] rasisse[i] & strigeꝝ[k] uenas[l]

a Hec. eadẽ pulpa.i. hoc nostrũ corp⁹ qd' oium uitiorum causa est ex ambitiõe. b Calabrũ. lanæ calabræ no bilissimæ habebant̃.nam circa tarentũ oppidum calabriæ Canusiũq; au ctore Pli.li.8.ca.48.in prin.Sũmam nobilitatẽ habẽt.unde uarro scribit Tarẽtinas oues pellib⁹ integi ne lana inquinet̃.quo minus uel infici recte possit uellus ul' lauari ac parari. c Coxit. tinxit ifecit. d Uitiato. cocto.uel fracto cõchilio quo tingit̃ purpura.quia cũ laniciũ inficit̃ alienum colorẽ uitiat.Virgi.li. Discet mẽtiri lana colores. Hora.lib. Sed mala tollet anum uitiato melle cicuta. e Murice. conchilo.i.purpura.gen⁹ eni est cõchilii.ex quo liquor elicit̃ tingẽdis uestibus expetitus purpuræ haud quaq̃ dissimilis Pli.li.8.cap.48.in fine.Vidimus iã & bidentiũ uellera purpura coccho cõchilio sesquipedalib⁹ libris ifecta uelut illa sic nasci cogẽte luxuria. f Uellus. lanã a uellendo.Nam ante tonsurã inuentã ex ouib⁹ lane uellebant̃.unde etiã lana siue lanitiũ a laniando. g Hec bacchã. margaritas dicit.quæ rotũde in morẽ bacchaꝝ sunt.& e conchis piscibus extrahũtur.qm̃ uero in concha gemmæ semp sunt neq; unq̃ indiscretæ reperiunt̃ ꝓpterea a romanis ut scri.Plini.lib. 9.cap.35.ꝓpe med.Vnionũ nomen illis est inditum. Hora.Epodõ.8. Nec sit marita quæ rotũdioribus onusta baccis ambulet. Daccas ꝓprie dicimus fruct⁹ lauri oliue Corni loti quã fabã syriacam uocant mitti lẽtisci siliumq;.Acinos uero siue acina fructus minutiorũ arboꝝ: fruticũ ue:dẽsius nascẽtes noiamus:cũ baccæ dispersius & rari⁹.Inter acinos igitur numerant̃ uue grana.hedere.sambuci.ebuli Malipunici & mori, & quicquid est hiis simile.Supra hæc aũt poma dicuntur dũtaxat qbus uescimur.Cerasum prunũ & Mespilũ, poma nõ acini neq; baccæ noiant̃.

Lana. calabria. Murex. Vellus. Vnio. Baccha. Acinus. Pomũ.

Glans in numerꝝ istorum nō uenit. siluestris eni & pastus pecorum est. Castanea in nuces referť. unde Virgi. li. bucol'. æglo. 2. Castaneasq; nuces. sicut pinus corylus siue a loco auellana amigdalus iuglans. & si qua hiis similia nō poma dicunť. sed nuces. Nō nunq̃ tamen Acini & baccæ idifferenť ponūť. Virg. li. buco. æglo. 10. Sāguieis ebuli baccis minioq; rubentē. h Conche. i. unionū matris. Margaritiferæ eni conche origo atq; genitura haud multū ostracoꝝ conchis differens. Pli. li. 9. cap̄. 35. circa princi. i Rasisse. pro radere. aut auellisse. sic eni auctore. Pli. li. 9. cap̄. eodem. Conchis adherescunt ut iis nisi lima auelli non queant.

Nux.

k Stringere. in unū cōflare. quia coquēdo religať in massam. unde auctore pli. li. ca. Strigiles hispania uocat auri paruulas massas q; super oia solū in massa auramēto capiť. Aurū ut scri. Pli. li. 33. ca. 4. i pri. tribus modis iueniť fluminū ramentis. nec ullū absolutius. Alio mō puteorū scrobibus effodiť aut in ruina montiū. sensus est igiť. Argentū aurum quoq; ex uenis terre petitū esse. hocq; inuidiose in tpa sua quib⁹ auri in tm̄ luxuria adoleuit. ut auctore Pli. li. 34. cap. 3. in prin. Fibulæ tribunitiæ. ex auro gestarenť. mulierū quoq; subiicereť atq; in oibus obscenis desideriis usurpatū est. Martiaľ. li. 1. Epig. 66. Ventris onus misero nec te pudet excipis auro Bassa bibis uitro cari⁹ ergo caccas. l Uenas. i. argentū & aurū. qđ per terre siue marmoris uenas colligiť. Lauať uriť & mollitur.

Aurum

a Feruentis. quæ dū tūdiť feruescit. b De crudo. qui nondum est excoctus. auꝝ eni & argentū in fornace coquunť & in massam rediguntť.

Feruētis[a] massæ crudo[b] de puluere iussit.
Peccat[c]. & hæc peccat. uitio tñ utiť at uos
Dicite pōtifices[d] in sacro quid facit aurum
Nēpe[e] hoc qđ ueneri[f] donatæ a uirgīe puppe[g]

c Peccat. sacris nō initiati peccāt huiusmodi luxuriæ seruientes. sed ex ea tamē aliquā utilitatem pcipiunt. qa gēmis in auro purpuraq; utunť. At uos sacerdotes dicite quid aurea dona in tēplis prosint. ostēdit ergo poeta supuacuum esse aurea uasa tēplis inferri qđ nō sanctitatis sed auaritiæ sit instrumētum. unde infert sati⁹ esse deo quē recte colas inferre pro munere. compositū uis fasq; &c. d Pontifices. Varro scri. dictos esse a ponte sublicio. quē supra tyberim primū fecerunt & sæpe restituerūt. Maximū aūt dictū esse pontificē scri. Festus q; maxim⁹ rerū quæ ad sacra & religionē pertinent iudex sit. uindexq; cōtumaciæ priuatorum magistratuumq;.

Pons.

e Nēpe. affirmantis est. & primū locum in orone potissimū sibi uendi

Nēpe.

eat ut dixi in epistola scda.li.secundi.Cice.Nempe studium non defuit. f Ueneri. cui ab Ioue maturæ uirginum etatis nuptiarumq; cura. diodoro auctore concessa est. g Puppe donate. Ipsemet interrogationi sue respondens.idem quod puellarum ludicra facere in templo aurum asseuerat. Lucanus lib.10. Ipse locus templi qđ uix corruptior ætas extruet &c. Est uero puppa puellula. & puppus puer paruulus. De puppa. Ausonius in bissula. Barbara quæ lacias uincis alũna pupas. De pupo. Varro apud marcellũ. Mammã lactis sugentẽ poscere pupũ. Sed a similitudine pupa quoq; paruula puellaris ymago dicit.uar.in originibus.itaq; breui tpe magna pars in desideriũ pupaꝝ & sigilloꝝ ueniebat Mos aũt fuit & est puellaru paruula qđdam puellaria simulachra ex lintheo insuere.deinde tomẽto infarcire.uestibus amicire.has uirgines delicias pueritiã egressæ. ueneri tanq̃ uirginitatis sue insignia cõdonabãt & dedicabant ut faustum fœlixq; futurum matrimoniũ cederet. Et silr pueri excedẽtes pueritiã apud lares.i.deos familiares bullã suspẽdebãt unde psius saty.5.Bullaq; succinctus laribus donata pepẽdit.& silr serui cathenas.ut Hora.saty.5.Multa Cicirrh⁹ ad hæc donasset iã ne cathenã. Puppa.

Qui dam⁹[a] id supis de magna[b] qđ dare lãce[c]
Nõ possit magni messalæ[d].lippa ppago[e]

a Qui dam⁹. hæc particula qn increpantis est. sempq; indicatiuo cõiũgit. Virg.li. Qui tu aliqd saltẽ potius quoꝝ idiget usus. uiminibus molliq; paras detexere iunco. Et hortat honestatẽ uitæ morũq; sanctitatẽ nõ aurum aut argentũ superis largiendũ. docens deoꝝ mentem ut scribit cicero pro. A. cluentio pietate religione & iustis pcibus nõ cõtaminata supstitione.neq; ad scelus pficiendũ cæsis hostiis placandã eẽ. Quin.

b De magna. i. diuite. Messalinũ cottam Messalæ oratoris filiũ more satyrico per trãsitũ notat qui in luxũ gulæ ut scri. Pli.li.10.ca.22. Palmas pedũ ex anserib⁹ torrere atq; patinis cum gallinaceoꝝ cristis cõdire reperit.sensus est superi ea re nobis placandi sunt: quã de se Messalin⁹ psta re nõ potest: hoc est nõ opimis uictimarũ sacrificiis: quæ tñ messalinus ut diues dare põt. sed mente pura. & corde sincero: cum nõ opimas hostias. sed purã hoium mentẽ diuina maiestas desideret. c Lance. Lãces uasa lata sunt. & aliquantulũ concaua: minus tamen excauata q̃ patine. d Magni messale. Messaloꝝ familia romæ clara & illustris fuit. sed messalinum cottã uirũ pdiuitẽ intelligit. qui magnificas habuit ædes: quæ cum domo licinii certabãt. Marti.li.8.Epig.3. Et cũ rupta situ messallæ saxa iacebãt, Altaq; cũ licini marmora puluis erũt, fuit etiã Messalla ad

Messalla.

Lanx. Patina.

monomachiā a quodā gallo prouocat⁹ super cuius galeā insedit coruus
coruin⁹ & coruin⁹ appellatus est hoste uicto. e Lippappago. in lippitudinem
Lippus messalini satyrico more inuehit̄. oculorꝫ uitium ad animi uitia referēs
Lippi ꝓpriæ dicunt̄ quibus oculi stillant. sed a poetis pro uitiosis ponū
tur. Horatius libro. I. sermonū satyra prima in fi. Crispini scrinia lippi.
Persius satyra. I. Patres infundere lippos cum uideas.

a Compositū. i. ita uiuas ut nihil cōtra leges humanas diuinasqꝫ cōmittatur. Iuris enim ꝑcepta sunt hæc honeste uiuere. nemī iniuriā facere. qbuscūqꝫ si possumus ꝓdesse.

Ius.

Cōpositū^a ius fasqꝫ^b aī. sctōsqꝫ^c recessus
Mētis. & icoctū^d generoso^e pectus honesto.
Hæc cedo^f ut admoueā tēplis. & farr̄^g libato^h.

b Fasqꝫ. fas dicimus qcqd dii ꝑmittunt. nec cum fit irascūtur
Fas. Ergo ius humanū. fas diuinū dicimus. Virgi. li. I. geor. Sæpe etiā festis
Ius. quædā exercere diebus fas & iura finunt. Cōpositum ergo iusqꝫ fasqꝫ. i.
leges diuinas & humanas simul ut sit cōpositum simulqꝫ utrūqꝫ positu3
sicqꝫ monet ad bene beateqꝫ uiuendu3 non satis esse alterum sine altero
præstari. c Sanctosqꝫ. i. nihil turpe in animis nostris cogitemus. per
quod ostendit a nobis facile deos placari posse si & opere & cogitatiōe
recte uixerim⁹. sanctos ergo recessus animi. i. puras & sanctas sedes mē-
tis. Nam scelus intra se qcūqꝫ cogitat ullum facti crimen habet. Iuue. sa
ty. 13. d Decc⁹ incoctū. ualde coctum ac maturitate animi & honesta-
Coctio te plenum ac perfectū. sic enim uocabant antiqui ut dictum est aliqd lō-
gi tēporis coctum quasi perfectū. ut Virg. li. II. æne. Solidum nodis &
robore cocto. sumptum ab hiis rebus. quæ igni excocte qđ in se habent
Generosus. cruditatis deponūt. sicqꝫ mites & perfectæ fiunt. e Generoso. naturali
honestate dicuntur generosi qui ꝓpitio ingenio nascuntur beniuoli &
honesti. f Hæc cedo. i. fac ut probitatem & sanctos mores rectāqꝫ mē-
Cedo. tem ad tēpla feram. & tunc minima quadā oblatione quicqd a diis petie
ro ipetrabo. qui nō dantium dona sed mentē atqꝫ animum perscrutant̄
Cedo autē est uerbū defectiuum apud comicos cælebre. i. da uel dic Te
ren. in phormi. quin tu argentū cedo. g Farre. i. mola. quæ sale & far-
Mola. re tosto constabat. h Libato. littare ꝓprie deos est ꝓpitiare ac placare
uotūqꝫ ipetrare. Plau. in penulo. Si hercle istuc unq̄ factum est. tum me
Littare. Iuppiter faciat ut semꝑ sacrificem: neqꝫ unq̄ litem. de hoc Horati. lib. 3.
Car. ode. 23.

a Empe hoc. Iuuentutis tēporū suorum desidiā, & circa uirtutē negligentiā insectat̄ & incontinentiā. quæ maiorꝶ diuitiis au- n ctoritateq; cōtempta bonas artes nō curat. Monetq; uirtutibus & disciplinis dū tenera est ætas uacandū esse, ostendēs qd fugiendū sequendūq; sit. partes suas ad reꝑhendendum ꝑsonæ dat introductæ. transtulit aūt hanc satyrā ex lucilii. li. 4. Ordo est, nēpe tu hoc assidue facis ut ad multā lucē dormias, & stertas. legen dum est cū in dignatiōe & reꝑhensiōe & gestu adiuuā du3. Nempe Nēpe.

Satyra Tertia.

n Empe[a] h[o] assidue[b]: iā clarꝶ[c] māe fenestras
Intrat[d] & āgustas extēdit luīe rimas[e].
Stertimus[f] indomitū[g] qd[ꝯ] despumar̄[h] falernū[i]
Sufficiat, qnta[k] dum linea tangit̄, umbra.

enī confirmatiuū aduerbiū est. ifra satyra. 5. Nēpe diem donas & supra saty. 2. Nempe hoc qd[ꝯ] ueneri donatæ a uirgine puppe. Cice. epl'a. 2. li. scdi. Nempe studiū nō defuit &c̄. b Assidue. hinc erūpit fremitus poetæ ꝙ hoc assidue faciat. c Clarū mane. hoc loco mane quia nomini adiūctum est, nomē efficit̄. Virgi. li. 10. æne. Mane nouū. alias aduerbiū est. ut in heautont. Teren. Nunq̄ tam mane egrediar. d Intrat. in lectū & cubiculū. s. prima lux. e Rimas. fenestrarꝶ & domus. f Stertimus. ꝓ fundissimo somno dormim[9]. ut dixi in Asinaria Plauti. in fi. & in Milite glorioso. g Indomitū. durꝶ difficile concoctū, uel aqua nō dilutum. uel tam uehemēs ꝙ uix aqua domari possit Virgi. libro. Durꝶ bacchi idomitūq; falernū. Luca. lib. 10. Indomitū meroe cogēs spūare falernū. h Despumare. in stomacho concoquere. sumptu3 a uino. qd[ꝯ] per multā spumā coqui solet ad dulcedinē. Lucan[9] li. 10. Indomitū meroe cogens spumare falernum. uel ab olla translatum est in qua carnes elixantur. Mane. Sterto. Indomitum.

i Falernū. scdam nobilitatē falerno uino dedit augustus cum setinū uinum cunctis ꝓtulisset. dictū ut tradit Silius Italicus a falerno agricola q primus eas uites coluisse dicit̄. ut autē placet Pli. li. 14. ca. 6. ꝟ. a falerno agro cāpaniæ. unde Marti. li. 1. Epig. 47. Scelus est iugulare falernum. Et dare cāpano toxica sæua mero. Nam falern[9] ager a ponte cāpano læua petētibus urbanā colloniā syllanā capuæ contributā incipit. nigri coloris est. Marti. li. Epig. Cādida nigrescant uetulo cristalla falerno. Idem libro. 8. Epig. 55. Marmorea fundens nigra falerna manu.
k Quinta dū. hinc indignat̄ ꝙ ea hora stertat qua in negociis hoīes exercebant̄ magis. Marti. li. 4. Epig. 9. In quintā uarios extendit roma labo

res. Antiq aũt p umbrã gnomonis orto sole horas i semicirculo. specta bãt in quo. 12. lineę ęqs diuise spatiis a gnomone discurrebãt. prima uero linea ab occidẽte sole orto in primis adumbrabaẽ. deinde ceterę singulatim. uerũ cum ad sextã lineã umbra uenerat meridies erat. qnta igitur linea iam mediũ ppe diem declinabat quo tẽpore canicularibus diebus pecudes umbras & frigora captant. licet horaꝝ obseruatio auctore Pli. li. 7. ca. 60. apud romanos uaria fuerit. horologiũ aũt prim⁹ Anaximenes milesius & umbraꝝ in horis diei cognoscẽdis rõnem iuenit. Pli. li. 2. cap. 78.

En. a En qd agis. Alia increpatio i desidem. cũ supiori castigatiõe correptus nõdũ surgeret graui⁹ instat atq̃ rephendit q tũ maxime stertat cũ magna pars lucis peracta sit. En uero demonstrãtis cũ indignatione & castigatiõe est. Iuue. saty. 2. En habitũ quo te leges & iura ferentem.

En qd agis[a] siccas[b] insana[c] canicula messes
Iã dudũ coqt[d] & patula[e] pecus oẽ sub ulmo[f] ẽ
Vnus[g] ait[h] comitũ: uerũ[i] ne ocius[k] adsit

b Siccas messes. i. ea hora est qua in agro segetes calore solis torrenẽ. & tu dormis sicq̃ cum indignatione & repręhensione legendum est.

c Insana canicula. i. nõ salutifera sed furens per ęstum. quale. Hora. li. 3. carmi. Ode. 29. Iam procynon. matutino ęstuosus. qđ sidus apud romanos nõ habet nomẽ. nisi caniculã hanc uelimus intelligi. i. minorẽ canem. Pli. li. 18. ca. 28. in med. Duo uero canes in cęlo sunt maior & minor. sed canẽ dicendo maiorẽ intelligim⁹. Minor eni canis canicula diciẽ quę quia integrũ diẽ in ortu atq̃ occasu canẽ pcedit inde a gręcis procyõ appellaẽ. p. n. ante. kinos uero canẽ. significat. Ardẽtissimo aũt ęstatis tpe canicula oriẽ. 17. Iulii die. sole primã leonis partem ingrediẽte. Canis uero postridie. sole primã partem leonis ingresso. Caniculę aũt exortu. ut scri. Pli. li. 2. ca. 40. Solis uapores incẽdunẽ feruẽt maria &c̃. Caniculę etiã syderi frugibus ut scri. Varro inimico ruffę canes imolabanẽ ut frugis flauescẽtes ad maturitatẽ pducerenẽ. Inter solstitiũ & caniculã eodẽ auctore pleriq̃ messem faciũt.

canicula

Messis. d Coquit. i. maturat pficit.

e Patula. circiter eni meridianos ęstus pastores oues dũ deferuescant sub umbriferas rupes & arbores patulas subiiciũt. quoad refrigerato aere uespertino rursus pascant ad solis occasum. f Sub ulmo. sic Virgil. ęglo. 2. Nunc etiã pecudes umbras & frigora captãt. g Unus. hoc cũ superioribus coniungiẽ ut sit sensus. Vnus comitũ dixit quę pcesserũt desidioso. h Ait. desidi & dormiẽti. i Uerũ ne. subaudi est. ut sit. uerum ne est ita diem esse. & horã meridianam. & sunt uerba desidis adole

scentis ꝙ tam clarū mane sit indignat⁹ & aliquē seruorum ad se uocãtis. k Ocius adsit. Argute satisq; lepide desidis naturā de somno surgentis & famulos uocantis expssit. qui repentino ĩpetu ad omnia ferri uidetur cum eū statim laboris tedeat. a Nemon. æmulatio est Hora. li. Nemon oleū feret ocius. & ea uoce legendū qua irati inclamant. & separatim cum stomacho acri sono uocis. indignat̃. n. nō psto ex seruis aliquē accurrisse.

Huc aliqs:nemon[a].turgescit[b]uitrea[c]bilis[d].
Findor[e]ut archadiæ[f]pecuaria rudere[g]credas.
Iā liber[h]. & positis bicolor mēbrana capillis[i]

b Turgescit. uerba sunt admonentis. uł persiu illū irasci demōstrātis. & irridentis tam subitū ad uirtutē apparatū quem celerrime scit defecturū. c Uitrea. an inflata & tumida. ut uitrū qđ ab artifice fistula inflatur. ut ideo uitrea dixerit quia turgescit pcesserit. An qđ magis placet. lucida & clara: quæ hoiem oia effundere & aperire facit. unde Hora. saty. 3. li. scđi sermo. dixit splendida bilis. d Bilis. feruor qui ex bili puenit. bilis enĩ quanꝗ ꝓprie corporis humor sit ex cui⁹ habūdantia morbi nascunt̃. qa tamē aius plærūq; corpis inclinationem sequit̃ ad mores iracundiāq; transfert̃. Pli. li. 11. ca. 37. ultra med. e Findor. i. rūpor clamoribus aut pnimia indignatiōe. quia tamē in uetustioribꝰ exēplaribꝰ findit̃ in tertia psona inuenit̃. antiquā scripturā tanꝗ sensui magis coherentem secut⁹ sum. Cū enim uel poeta uel monitor dixerit turgescit uitrea bilis. statim findit̃ subiunxit. hoc est iracundia indignatiōeq; disrūpitur: atq; ita in seruos ad se nō accurrētis exclamat. ut eius uociferatione audita archadicos asinos rudere existimes. f Archadie. uerba poetæ irridētis. Archadie pecuària. i. asinos qui cãpū nacti insanæ exultãt. quos egregios ꝓgenerat archadia. Pli. li. 8. ca. 43. Strabo etiā li. ubi loqtur de archadia. Fertilia aūt pecori pascua psertim eqs & asinis equarum suppositoribꝰ. Varro itē sic scri. hoc enĩ noie Asini archadici in græcia nobilitati. in Italia reatini. hinc Iuuena. saty. 7. Nil salit archadico iuueni. i. asinino. g Rudere. ꝓpriū est asinorū. Abusiue. n. de leonibus. Virg. li. 7. Sera sub nocte rudentū. & de homine. Inclusumq; cauo saxo atq; insueto rudentē dixit Virg. li. 8. Rudere persius primā ꝓducit. Alii uero auctores corripiūt. Virg. li. 3. geor: Grauiterq; rudētes. Ouidi. Vt rudit a scabra. turpis asella mola. h Iā liber. mēbranæ a mēbris aialiū dictæ sunt in quoꝝ tergoribꝰ primū latere ab uno scribi cæptū. deinde ab utroq; derasis pilis. Earū usus pergami regnãte eumene ĩchoauit. uerum quanꝗ in mēbranis describit̃. hic tamē pro inuolucro libri ponitur.

Bilis.

Archadia.

Rudere

Mēbrana.

Nam qui librũ cõptius adornabant mẽbrana colore aliquo infecta ope riebant Tibullus ad næerã. luthea. sed niueũ inuoluat mẽbrana libellũ

Capill⁹. i Capillis. i. pilis. Catullus ad Thallũ. Cinæde thalle mollior cuniculi capillo. a Inq₃ man⁹. cum librũ mẽbrana bicolori obuolutũ sumpsisset ut ex eo aliqd transcriberet chartam cæpit. de qua Plini. lib. 13. ca. 11. b Harũdo. i. calam⁹. c Tũc q̃rit. ecce q̃ cito uirtutẽ fastidiat desidiosus.

harũdo c Humor. attramenti. s.

Sepia. d Nigra se. q₃ attramẽtũ scriptorũ: qđ crassũ añã calamo dependebat: nũc aq̃ dilutũ nimis fluat cõ q̃rit. Apd ueteres ex atro sæpiarum hu

Inq₃ manus[a] chartæ nodosaq₃ uenit harũdo[b]
Tũc q̃rit[c] crassus calamo q₃ pẽdeat humor[c]
Nigra[d] q₃ infusa uanescat[e] sæpia limpha.
Dilutas q̃rit geminet q₃ fistula[f] guttas[g]
O miser[h] inq₃ dies ultra miser. huccine rerũ[i]
Venimus at cur[k] nõ potius teneræq₃ palũbæ
Et filiis regũ[l] pueris papare[m] minutum

more fiebat librariũ attramentũ. Sæpia autẽ piscis est marinus. de quo Pli. li. 9. ca. 29. in prin. & ca. 30. 51. Celsus inqt. Mouent aluũ salsamẽta. Ostrea. Pelorides. Echini. Musculi. & oẽs teneri pisces. sepiarũ attramẽtum. e Uanescat. querit attramentũ ita aqua dilutũ esse ut ex carta statim abeat. f Fistula. calamus quẽ supra dixit harundinẽ. g Guttas.

Gutta. Stilla. gutta dicit cũ stat. stillat cum cadit. h O miser. Summa arte & satyrica exclamatiõe cõduplicationeq₃ utit in desidiosi excusatões. Cum eni cerneret eũ in dies deteriorẽ futurũ, ex quo tam fatuã excusationẽ desidiæ sue afferret in hanc significationem doloris prupit. o magis atq₃ magis periture desidia qui tam inepte piger es & ad hanc dissolutionẽ lapsus. i Huccine rerũ. tanta ne & animi & corpis mollicie sum⁹ ut uirtutẽ nullo labore partam uelim⁹. k At cur. Insultat per irrisionẽ nimiæ molliciey. l Similis regũ. qui delicato uictu alunt. m Papare. i. comedere

Papp⁹. uel minutis ac blandiusculis uerbis prẽm appellare ut qdã sentiunt. q₃ si prẽm uocare significat. per unicũ p scribendũ est. papas. n. pater est. &

Pappo. cum unico p scribit. Homerus in odyssea. papaphile. i. pater care. Iuue. saty. 6. Timidus pgustet pocula papas. Quidã uero pappare per geminũ p scribẽtes. pappũ. i. auu₃ uocare debẽt. Festus & Ausoni⁹. Pappos auiasq₃ tremẽtes Anteferũt pribus seri noua cura nepotes. uel papare ẽ uerbũ tractũ a uoce pueroꝝ qui cibum petẽtes ita dicere solẽt. Cato de

Buas. liberis educãdis. Cum cibũ ac potionẽ buas & papas docent. & matrem

mãmam & prem thatã. Et hoc uerbũ papare pro noĩe positum est hic. ut satyra. 1. Et nostrũ istud uiuere triste aspexi. Et ifra saty. 6. Postq̃ sape urbi cu3 pipere & palmis uenit nostrũ hoc maris exps. ut sit papare mi nutum. i. cibũ minutũ & cõfractum qualem pueri possunt appellantes ut dixim⁹ cibum papas. & potionẽ buas. Nec illis assentio qui minutal hoc loco pro minutũ legũt. Nam is cibus infantib⁹ haud quaq̃ cõuenit. de quo dixi in Iuuena. saty. 14. Hesternũ solitis medio seruare minutal septẽbri &c.

Poscis. & iratus mãmæ[a] lallare[b] recusas.
An tali[c] studeã calamo. cui uerba[d]. qd istas.
Succinis[e] ambages: tibi ludit[f] effluis amens[g]
Cõtemnere[h]. sonat uitiũ[i] pcussa maligne[k]
Respõdet uiridi pcussa fidelia[l] limo[m].

a Irat⁹ mãme. põt esse datiui casus. mãme. ut sit iratus. põt eẽ & genitiui ut sic dicas. recusas lallar̃ mãmæ i. blãditias mr̃is. quã mammã ut dictũ est appellabant antiq. Marti. li. 1. Epig. 128. Mãmas atq₃ tathas habet affra. sed ipsa mãmarũ dici & tatharum maxima mãma põt. b Lallare. morẽ infantium expssit qui mr̃i irati sugere mãmam renuũt & blãdicias matris quæ flentibus liberis sic blandiri solẽt. quidã tamẽ lallare blãdiusculis uocib⁹ loqui infantiũ more legunt. Mãma uero & uber & mater est. c An tali. uerba desidiosi excusantis se tali calamo nihil scribere posse. Hora. lib. Culpant̃ frustra calami. d Cui verba. poetæ sunt irridẽtis. q. d. teipsum: nõ me decipis. sicq₃ subaudi das. ut sit cui uerba das. tãq̃ fatuus ista loq̃ris. e Succinis. cõpositum a sub & cano. i. sub murmuras. & tanq̃ fatuus ista loq̃ris. qd aliã rem ex alia causaris. tibi perit tẽpus. in quo nihil agis. qd mihi has excusationes succantas. f Tibi ludit. i. te illudis aut tua res agitur. sũmptũ est a ludo in quo agit̃ pro eo q pecuniã exposuit. g Effluis amẽs. apte fictili fracto & nõ bene cocto desidiosum & mollem comparat. Terenti⁹ in heautonti. qui nũc luxuria & lasciuia deffluit. deciperis igit̃ tpe sine actib⁹ trito. desidiaq₃ laberis ac deperis. uirtute relicta qua expellunt̃ uitia. h Contẽnere. Hora. li. 2. ser. saty. 3. Contẽnere miser uitãda est iproba syren desidia. i Sonat vitiũ. perstat in metaphora uasis cõfecti a figulo. in qua diligentissime uerba similitudini accomodata subiũxit. ostẽdens queãdmodũ fictilia male cocta emptori uitiũ indicant si pcussa fuerint. ita & desidiosus nullius uirtutis inueniri. k Maligne. de est. &c. l Fidelia. uas fictile in quo optime seruant̃ salsamẽta dicta q₃ fideliter recõdita seruent. ut ĩfra Disce neq₃ iuideas q₃ multa fidelia putet.

Lallare.

Mãma.

Ludo.

Fidelia.

& dixi in Aulul. Plauti. a Udū & molle. a metaphora nō discedit.i.rudis & sine aliqua uirtutis cognitiōe. & ideo denuo reformādus.quale ē lutum qđ nondū alicuius uasis formā accepit. sed rudis tm̄ est massa.es igit crudus & assidua excitatura formandus.ut fictilia circumactu rotæ formant. b Nunc nūc. cum ꝓperatione formādus dū tener & mollis es.& in quamcūq; partē faciliter flecti potes. c Acri. ueloci.& polita. d Sine fine. sine interuallo & incessanter nō quia exit' null' futurus sit sed sine intermissiōe tē poris donec ad finē perdu

Vdū & molle[a] lutū es.nūc nūc[b] ꝓpād' & acri[c]
Fingēdus sine fine[d] rota.sed rure[e] paterno.
Est tibi far[f] modicū.puꝝ & sine[g] labe salinū[h]
Quid metuas[i].cultrixq; foci secura patella[k]
Hoc satis[l].an deceat pulmonē[m] rumpe uētis

caris. e Sed rure. Ironia est poetæ ocurrētis excusatiōib' desidis.q.d. nō mirū est si liberalib' studiis & uirtutib' nō incūbis. cum maioꝝ diuitiis & auctoritate cōtentus esse possis.ex agris enim paternis quæ ad uictum sint satis colligis.ut iam necessarium non sit te uirtutem quærere. f Far modicū. hinc erūpit indignatio. cū nec locuplex sit.modicū ergo

Far. ad mensurā & modū & q̄tum ad uiuendum sufficiat. Populus ro.farre tm̄ trecentis annis usum fuisse testatur Plini.lib.18.cap.7.circa med. g Purū & sine. i.sine macula & defecatū.nā salinū argenteū erat.hinc irridet hoīs elatiōnē & supbiam. h Salinū. Hora.Ode.16.li.scđi. Splen

Salinū. det in mensa tenui salinū. uas in quo sal ponit in mensa salinū dicit. q. d.per ironiā.iam maioꝝ tuoꝝ gloria & auctoritate cōtentus esse debes cū salinū & patella maioꝝ tuoꝝ quib' quondā in sacris utebant tibi relicta sint.nam salino & patella utebant ad sacra. Vnde.c.fabricium scribit ualeri' patellā deoꝝ & salinū habuisse. Aemiliū quoq; pappū addit cū hereditatis noīe ea accepisset religiōis causa a se ab alienāda nō putasse. i Quid metuas. quia multi metu ne sibi necessaria desint maioribus opibus semp inhiāt.tibi inqt ironice nō est metuēdū.etiā relicta uirtute cū & diues & nobilis sis. k Secura patella. quæ te secuꝝ reddat Ironice.q. d.ad quā parandā nullā curā & laborē sustinuisti.cum eā a maiorib' tuis

Patella. partā acceperis.patella āt quā a patulo dixit uar. est diminutiuū patinę quo uase ad sacra ueteres utebant. Cice.de finib'.quosdā ita nō religiosos esse tradit ut etiā de patella edāt. Titus liui' li. Patres sacroꝝ causa patellā retinuerūt. l Hoc satis. ostēdit nō satis esse tantū fortunaꝝ hr̄e quantū ad degendā uitam sufficiat,cum recte uiuendi modus & scia

querenda sit. dicit ergo. putas ne inde pēdere nobilitatē hoīs. per quod etiā monet nec in aliena gloria nec in diuitiis sed in ꝓpria ueraq; animi uirtute nobilitatē consistere. m Pulmonē. An te inflare supbireq; deceat ꝙ generoso sanguine clar⁹ sis & ortus ex splendida nobiliq; familia sicq; docet ut dictū est nobilitatem homini parari non diuitiis neq; maiorū gloria. sed & ꝓpria animi uirtute. unde Iuue. saty. 8. Nobilitas sola est atq; unica uirtus.

Stemmate[a] ꝙ thusco ramū millesime ducis
Censoreq; tuū[b]. uel ꝙ trabeate[c] salutas[d].

a Stēmate. Stēma a nris pro nobilitate generis ponit. Iuue. saty. 8. Stēmata qd faciunt qd prodest pontice lōgo sanguine cēseri. Stēma græ. lat. corona dr̄ a stephano qđ est corono unā a latinis id uerbū usurpatū ē pro statuis maioꝝ. q̄ i atriis (ut scri. Pli. li. 35. ca. 2.) exp̄ssis cera uultib⁹ singul' armariis imagīes excip iētib⁹ disponebant ut eēnt imagines q̄ comitarent gētilitia funera. sempq; defuncto aliquo tot⁹ aderat familie ei⁹ qui unq̄ fuerat ppl'us. Sueto. in Nerone. Cassio lōgino Iuriscōsulto ac lumib⁹ orbato ꝙ in uetere gētili stēmate caii cassii pcussoris cæsaris imagines retinuisset. Idē in Galba. Imperator uero etiā Stēma in atrio ꝓposuerit quo paternā originē ad Iouem maternā ad pasiphē minois uxorē refferret. Mar. lib. 4. Epig. 40. Atria pisonū stabant cum stēmate toto. b Cēsoreq; tuū. Cēsura auctore plutarcho maxime oīum magistratuū reuerētiæ est. plurimiq; potestatis. tum in aliis rebus tum maxime ad moꝝ emendationē. Nam e senatu remouere pōt. equitib⁹ auferre equos notare infamia. cēsum agere unde nomē. lustrū condere. In quinquēniū ea retinebat. Altero ex cēsorib⁹ mortuo alteꝝ magistratu se abdicare oportebat. c Trabeate. uel ꝙ trabeā insignē uestem indut⁹ censorem gentilitiū tuū salutas. Nero nem notat sed latenter. Nam ei cōstat togam uirilē ante tēpus decreto senat⁹ maturatā ut scribit tacitus. quo capessende rei pu. habilis uideret decretū insup claudio libēter adulationib⁹ senatus cedente ut uigessimo ætatis anno cōsulatū nero iniret atq; interim designat⁹ procōsulare ipe riū extra urbē haberet. ac princeps iuuētutis appellaret. additū noīe ei⁹ donatiuū militi. Cōgiariū plæbeis. & ludicro circensiū. qđ acquirendis uulgi studiis edebat. Britānicus in ptexta. Nero triūphaliū ueste transuecti sunt ut spectaret ppl'us hunc decore īperatorio; illū pueri habitu. Hinc ergo excādescit poeta: hinc fremit ostēdēs animi generositate nō aūt īperatoriis ornamētis nobilitatē hominis censeri. quib⁹ rebus nero ppl'o se ostēdebat. Trabeate. aūt uocatiuū posuit pro ntō ut sit Trabea

Stēma.

Cēsura.

Nero.

Britannicus.

Trabea tus salutas. Iuue. uero ntũm pro uocatiuo posuit saty. 14. Et cẽtum uillas temerari⁹ aspice portus. pro temerarie. Trabeam satyrica astutia appellat uestẽ triũphalem: ne in principem tam aperte inuehi uideaf. Trabeis accipio ingt Pli. li. 8. ca. 48. circa med. Vsos fuisse reges. sed augurum fuisse. docet Virg. li. 7. æne. Ipse quirinali lituo puaq; sedebat succi ct⁹ trabea. Augures ex primorib⁹ pstãtioribusq; urbis cõsueuerũt eligi.

Cicero. unde Ci. gloriaf in bruto se a. Qu. Hortẽsio uiro clarissimo in collegiũ

Augur. augurũ fuisse cooptatũ. Quintũ quoq; Mutiũ Sceuolam augurẽ fuisse cõstat: quẽ in templo ueste arã ipsam amplexantẽ Syllani interfecerũt. augur licet maximorũ criminũ cõuictus sacerdotio nunq̃ mulctaf. quia nõ honoris nec magiratus sed sciẽtiæ atq; artis cuiusdã potius nomẽ est augur. quæ nõ põt auferri. sicut nec medico medicina. nec musico cantandi peritia. d Salutas. ad id nõ sine indignatiõe respexit. quod ludi

Nero. cro circensiũ Nero obuius britannico uestem triumphalẽ indutus cum nomine salutauit: cum & ipse a britannico nomine salutaretur.

a Ad populũ. sensus ẽ. hos tuos faust⁹ & uestes tuas. Hanc tuã generis claritatẽ. & externa ornamẽta. i. insignia ĩperatoria qbus te ostentas: ad populũ defer. qui ut ait Hora. li. 1. sermo. saty. 6. Fame seruit ineptus. Qui stupet in titulis & imaginib⁹. nõ aũt ostentes mihi ego enim noui te & intrinsecus uitiatũ esse cognosco. q. d. Ex hac ambitiõe nobilitatẽ hõis nõ pendere.

Ad pplm[a] phaleras[b]: ego te int⁹[c] & i cute noui[d]
Nõ pudet[e] ad morẽ discicti[f] uiuere nactæ[g]

Phalara b Phaleras. honesta & ornata dicta ac Nobilitatis ostẽtationem: sumptũ ab equis qui huiusmõi ornamẽtis gaudẽt. Iuue. saty. 11. Magnorũ artificũ frãgebat pocula miles. ut phaleris gauderet equus. nam phaleræ ꝑprie ornamẽta sunt equorũ. Virg. lib. 5. Primus equum phaleris insignem uictor habeto. c Intus. in animo & conscientia. d Noui. q̃ uitiosus es. e Nõ pudet. Mirus est ardor poetæ. Non putas tibi turpe esse more nacte insani hominis uiuere. i.

Discict⁹ nullã uirtutis ꝑrsus curam habere. sed sola maiorũ tuorũ gloria efferri.

Accict⁹ f Discincti. dissoluti. negligentis. perditi. & intẽperantis. Persius saty. 4. Cũ bene discincto cãtauerit ozima uerne. discinctos antiq negligentes & desides appellabãt. Horati. Ode. 1. Epodon. Discinctus aut pdam

Cictut⁹ nepos: cõtra Accinctos & cinctutos solertes strẽnuosq; uocabãt. qđa re ipsa deductũ est. Molles enĩ demissis discinctisq; uestibus uti solẽt. Strenui uero atq; industrii quo sint ad res exequendas ꝑmptiores succincti icedũt. de hoc scripsi in dictionario. Et in. 8. æne. Virg. in fi. g Nacte.

nomē desidis uulgaris uilissimi & infamis hominis. Hora. saty. 6. in fi. Nacta.
ungor oliuo. Non quo fraudatis imundus nacta lucernis. Iuue. saty. 8.
Cum pansa eripiat quicquid tibi nacta reliquit. a Sed stupet hic. stu-
pidus insanus & attonit⁹ in uitiis factus est. Attonitos eni appellat cor
nelius celsus quoq; & corp⁹ & mens stupet. fit interdū ictu fulminis in-
terdum morbo. Dum nactā excusat uitioq; in gurgite mersum neq; uir

Sed stupet[a] hic uitio[b]. & fibris[c] icreuit opimū
Pingue. caret culpa. nescit qd pdat. & alto[d]
Demersus. sūma rursus nō bullit[e] in unda.
Magne[f] pr̄ diuū sæuos punire tyrānos

tutem a uitio discernentē3. ut qui penit⁹ itēperans factus sit. & culpa ppe modu3 carere asserit qm̄ quid pdat ignoret
ostēdit eorum excusationem accipiendam non esse. qui optima mentis
ualitudine uirtutem negligunt: sed acerrima castigatione dignos esse.
qui cum ingenio ualeant incōtinentesq; tantūmodo sint atq; emendari
facile possint: opibus ac fama adhuc integris, desidie luxuiq; se dedant.
b Uitio. subaudi naturæ & consuetudinis qua incaluit & crassi cordis
factus est ut peccare nō sentiat. & similiter mersus nesciat emergere nec
a malis suis ad bona uerti possit. c Fibris increuit. quia min⁹ soler-
tes habent̄ qbus ut scri. Pli. li. 11. ca. 37. uersus fi. Venter est obesus. Cu3 Fibre.
pinguia esse dicat eius pcordia in qbus ppter calorē sciētiæ sedes locata
est mirū in modū insaniā eius exaggerat. d Et alto. & tanq̄ in pfundā
uoraginē mersus nunq̄ ad supiora reuertit̄. e Nō bullit. metaphora sū
pta ab hiis: qui semel aqua imersi nō facile emergūt per quod docet eos
qui uitio naturæ laborēt nō posse ad sanā mentē reuerti. Nam hii quos
magnitudo criminū mersit necesse est uitiorum mole grauatos nescire
quomō uirtutem cognoscant uel qua arte sceleribus careant. peccatum
enim quod per penitentiā non diluit̄ mox suo pondere in aliud trahit.
f Magne pr̄. Exclamatio est poetæ in eos qui nulla uirtutis uia icedūt.
totus tn̄ fremitus in nerone3 fertur. qui oī libidinis genere ætatē suam
exercuit ut auctore trāquillo petulātia libidine luxuria auaricia crudeli-
tate flagraret. sed ne in principē inuehi uideat̄ generaliter oium princi-
pum sæuitiā insectat̄. pcatur igitur deos ut uirtutū cōtemptores & pra
uos nulla alia pena afficiant q̄ ut uirtutē cōtemptā cognoscant & uirtu-
tis fulgorē cernētes. illa se carere sua culpa itelligant. & sic dolore negle
ctæ uirtutis angant̄. quæ hoies ex stoicorum sentētia beatos & felices ef

ficit. a Haud alia. nō dissimili pœnatu3 conditiōe q̄ ut uirtutē cognoscant & cognitā deserant. b Libido. ois imoderata cupiditas dicit̄, cui ut Cicero in tusculanis scribit subiecta sunt ira. excandescētia. odium. inimicitia. discordia. indignatio & cætera huiusmodi. c Mouerit. i. cum diu omnia libidinu3 genera exercuerit malignitas & cupiditas eoꝝ praua. d Uirtutē. subaudi q̄. e An ne magis. Cruciat⁹ corpis minores eē tormētis animi per cōparationē ostendit simul occurrens tacite obiectioni dicēs eos qui uirtute contēmpta turpiter uixerūt grauiori quidem pœna affici cōsciētia uitæ turpiter actæ q̄ quos phaleris & dionisi⁹ cruciarūt. est aūt ordo, æra siculi iuuenci gemuerunt magis. & ensis pendens laquearib⁹ auratis terruit magis purpureas ceruices. f Aera siculi. i. hii q p æneū thaurū phalaride agrigētinoꝝ tyrāno seuissime cruciabātur. huic cū crudelitate & omni sæuitia flagraret. Perillus optimus opifex scelesto cupiens placere tyrāno æneum thaurū cōstruxit ut inclusus reus subiecto igne torqueret̄. & uox hois grauiter exclamantis mugitū bouis imitaret̄. Cæteru3 phalaris pillū tanti muneris artificē inclusum ipso thauro primū graui periculo mortis affecit ut prim⁹ artis sue periculum faceret. nā turbat⁹ est phalaris ob insitā opinionem crudelitatis suæ. Oui. li. Vt munus munere pēses. Da p̄cor igenio munera digna meo. Dixerat & phalaris pœne mirāde reptor. ipse tuū p̄sens imbue dixit opus. g Pendēs. Hic cruciatū tangit demodis assentatoris dionisii syracusani. de quo. Cic. in. 5. tuscul̄. h Laquearib⁹. Laquearia paruæ quedā cōnexitates in cōtignationib⁹ testudinibusq; ædificioꝝ sunt quæ uariis colorib⁹ adornant̄. Virg. li. 1. æne. Pendēt lichni laquearib⁹ aureis & dixi in. 1. & in. 5. tuscul̄. Cic. & in Ode. 16. Hora. li. 2. car. Laqueata circum tecta uolantes. i Purpureas. demodis scilicet cultu regio ornatis k Imus im⁹. nūc ostendit cruciatū animi quo affligitur ex uirtute neglecta. dicens an magis affligit̄ qui crudelissime a tyrānis torquet̄. q̄ qui cōscientia scelerum agitat⁹ ad se ipsum intra se loquit̄. Imus imus p̄cipites i. omni prorsus spe salutis destituti ferimur. sicq; docet longe grauiora

Haud alia[a] rōne uelis: cum dira libido[b]
Mouerit[c] ingeniū: feruēti tincta ueneno.
Virtutem[d] ut uideāt: intabescantq; relicta.
An ne magis[e] siculi[f] gemuerūt æra iuuenci.
Et magis auratis pendēs[g] laq̄aribus[h] ensis
Purpureas[i] subter ceruices terruit. imus[k]
Imus p̄cipites q̄ si sibi dicat & intus

Libido. Phalaris Perillus Dionisius. Demodes. laquear

esse mentis uulnera & animi torměta q̃ corporis cruciatus. Nec magis a tyrãnis tortus cruciat̃ q̃ ille qui infælix ac miser intus cõscientia eoru3 scelerũ palleat quæ fidissime uxori narrare nõ audeat. unde. Ouid. li. Mens est quæ sentiat ictus. a Qd pxima. tanto dolore cõficit̃ & pudo re ipedit̃ ob amissam uirtutẽ ut iam cum uxore cõmunicare nõ audeat. sed itus tm̃ rumpat̃. b Sepe oculos. Occurrit excusationi desidiosi: p bans illũ per ætatẽ nõ pec care q uirtu tibus nõ inui gilet. sed per desidiam po tius & negligentiã quod sibi dicit euenisse dum puer esset nã utilib⁹ sa lubribusq; cõtemptis uoluptuosa & delectabilia quæsisse scribit. uerum annuit se tunc uenia dignũ fuisse utpote. qui rerũ ignoratiõe uitio æta tis deliquerit. Sed cũ ipse tam sæpe admonit⁹ sit. ad eamq; rerũ cogniti onem deuenerit ut optime uitiu3 possit a uirtute discernere eum uenia dignũ non esse significat. c Tingebã. ungebã. linibã. d Oliuo. Oleu3 oculis infusum quandã lippitudinẽ rep̃sentat quã in filiis dum parẽtes metuũt eos a lectione auertũt. Ipse ergo persius ne se ad rhetores cõfer ret sæpe oculos oleo linibat: ut uitio oculorum laborare uideretur. e Grãdia. i. si rhetoricẽ discere nollem. ex cui⁹ p̃ceptiõe discebant decla mare. Nam in scholis Rhetor̃ talis declamatio p̃ponebat̃. Catoni lon ge melius fuisse mortẽ sibi cõsciscere q̃ in manu3 cæsaris puenire. Nam cum in libia duce scipione partes põpeiane a cæsare superatæ deletæq; essent cato qui tũc utice cum pte exercit⁹ se cõtinebat. accepto cladis nũ cio oĩbus rebus diligentissime cõstitutis. longa orõne de animor̃ ĩmor talitate habita ad amicos: lectoq; de eadẽ platõis libro. liberis suis. l. Cæ sari qui tũc ei pro questore fuerat cõmendatis & sine suspitõe uultu atq; sermone quo supiore tẽpore usus fuerat: cũ dormitũ isset. ferru3 intro clam in cubiculũ tulit. atq; ita se traiecit. Quẽ postea uticẽses sepulchro splendide mandauerũt. unde sibi post mortẽ uticẽsis cognomẽ adiuenit In eius postea laudẽ cicero librũ scripsit. Cæsar duos cõtra in calũniam eius cõposuit. anticatonesq; appellauit. ut Appian⁹ & lucanus libro. 9. f Uerba grãdia. quæ erãt de nece catonis uiri tam grauis & seueri. nõ aũt referas hoc ad librũ platonis: quẽ ante necem ut scri. Appian⁹ li. legi nõ placet. qd eni ad puerorũ exercitationẽ ea cõferebãt. hæc autẽ sic ad declamationes qbus ingenia adolescentiũ exercebãtur. g Catonis. quẽ suadebant mori debere. hæc eni erat ratio suasionis in declamatiõe.

Palleat ifœlix: qd' pxima[a] nesciat uxor.
Sæpe oculos[b] memĩ tingebã[c] puus oliuo[d]
Grãdia[e] si nollẽ morituri uerba[f] catonis[g].

Persius.
Oculus
Oleũ.
Antica to.

a Multū. Ordo est si nollē discere uerba grādia morituri catonis mul-tum laudanda ab insano magro. magri.n.discipulorum declamatiões laudabant: ut eorum ingenia excitarentur. quia uirtus laudata crescit.

Insan⁹. In. b Insano. ualde sano ac docto. in ꝓpositio interdū auget. Virgil. li. 12. i pri. Turnus ut infractos &c. Luca. lib. 4. Infectaq; semp punica bella.

c Que pater. patres gaudio affecti. & ut nomen filiis cōpararent. ami-cos domū du cebant ut fili os declaman-tes audirēt cū aliqd recitatu ri eēnt. Iuue. saty. 7. ꝑcin⁹

Díscere ab ínsano[b] multū[a] laudādа magro
Quæ pr[c] adductís sudās[d] audíret amícis
Iure & ení[e] íd sūmū qd dexter[f] senío[g] ferret

accipe qd do. ut totiēs illū pr audiat. d Sudans. Incertū est an ꝑmōis magnitudine sollicit⁹. An metuēs ne fili⁹ male recitet. An ob lætitiā ap-positæ recitātis. An forsitā ob laborē in amicis cōuocādis. e Iure ⁊.n.

Sudo. i. id ꝓcipuū & potissimū erat in uoto & desiderio meo. ponit.n. uotum

Votū. pro desiderio. ut hora. saty. 6. li. scdi in pri. Hoc erat in uotis. Et merito iure ait ꝓpter ætatē puerilē; quam ludicra magis q̄ grauia uiriliaq; dele ctant. q. d. legitima quidē ratione ludos sectabar pueri. & quia puer erā ut nō sim accusandus cū ætati imbecillæ obsequerer. f Dexter. Apud antiquos ludus erat talloꝝ & thessararū. Tessera quatuor laterum erat.

Tessara Talus. Punctū Talus sex in qbus pūcta erant denominata. Alia a diis Alia ab heroibus alia a claris hoibus. aut a meretricib⁹. nō nulla uero a qbusdam nunc in laudem nūc in uituperationē accidētib⁹ nomē accipiebant. & ut Pollux scribit: punctū fuit qđ. 8. significabat: idq; stesicoꝝ dicebaꝛ qm̄ stesicori

stesicor⁹ himera. Euripi-des. quadra-ginta. sepulchru; qđ erat in himera urbe sicilie. 8. anguloꝝ fuit. Erat & aliud punctū. qđ euripidiū dixerūt qđ. 40. significaret. qm̄ uideꝛ euripides unus fuisse. 40. ꝓfectoꝝ post. 30. tyrānos athenis eiectos. Tessaras ꝓte rea cubos dici græce scribūt. & Gelius ex uarronis s̄nia. & Macrobius qd festus quoq; affirmat. Astragalos uero latine talos uocari. Iulius tamen

Cubus. astraga-lus. pollux diligētissimus apud græcos scriptor: ostēdit astragalū tessaram esse. cū ait duo latera esse in Astragalo hoc est duo puncta & quinq; quæ in hoc ut scribit nō sunt in cubis. Tessaram autē talo inferiorē esse decla rat Martial. li. 13. Epig. 1. Nō mea magnanimo depugnat tessara talo. Et alibi li. 14. dist. 15. Nō sum taloꝝ numero par tessara. ut oino Astra-

Dexter. Venus. Canis. galus tessara latine dici debeat nō talus. Dexter ergo senio. i. ꝓpiti⁹ fæ-lix. & utilis. Nam in talis senio & uen⁹ lucrum afferebāt. Canis uero dā-num & Iacturā, unde tranql. in Augusto, talis iactatus ut quisq; canem

aut senionē misserat i singulos talos singulos denarios in mediū cōferebat: quos tollebat uniuersos q uenerē iecerat. Hora. lib. 1. Ep'a. 19. Quē damnosa uenus quē pceps alea nudat. & in Ode. 7. li. scdi car. Quem uenus arbitrum dicet bibendi. g Senio. hic quaternarium significabat. a Dānosa. Que iacturā afferebat. Proptius. sp dānosi subsiluere canes. Hora. li. 3. Ode. 6. in fi. Dānosa qd non iminuit dies. erat unitas in uno late tali: signata. Oui. li. Dānosas effugiasq; canes. b Raderet. aufferret. c Anguste. in quā humide fixam pueri nuces iaciebant. Orcus aūt pluto dicitur. de quo Ode. 28. Hora. lib. 1. car. & infra. Menaq; qd prima nōdum defecerit orca. Orca uas est fictile lato aluo angusto ore ac fundo. lōgiori collo in quā inter ludētes pueros qui nucem iniecisset uictor erat. Ab ea orcula diminutiuū deducit. Cato de re rustica. Cyminū feniculū rutam mentā in orculā cōdito. Ex ea quoq; nō nulli urceū atq; inde per diminutionē urceolū dici uolunt. d Buxū. hoc est turbinē ex buxo. quo ludo pueri exercent. Tibull'. Nā q; agor ut per plana citus sola uerbere turbo. Quem celer assueta uersat ab arte puer. Virg. li. 7. æne. Ceu quondam torto uolitans sub uerbere turbo. Quē pueri magno in gyro uacua atria circū. Intenti ludo exercent. Est enī turbo in oui sili'itudinē tornatū ul' in modū pile lignee q ab angusto icipiens sursum uersus in latitudinē migrat. unī forma turbinata noiatur qd nunc trocho dicit. Est aūt & hæc buxus & hoc buxū. Virg. li. 2. geor. Tympana uos buxusq; uocant berecinthiæ mris ydee. Et lib. 2. geor. Et torno rasile buxum. e Flagello. crebra enī scutice pcussione in gyrū uertitur. Virg. lib. 7. Dant aios plagæ. f Haud tibi. Indignat in desidem dicēs illū excusari nō posse; qn iam ea sit ætate ut cognoscat quæ mala quæ bona sint & ea oia quæ a philosophis disputent. & q bonarū artiū ad uirtutem ducētiū nō est ignarus. qbus uerbis ostendit nisi desidiā euitarit maiorē rephensionē mereri: q si litterarū & doctrine ignarus esset. g Inexpertū. incognitum. h Curuos mores. turpes. prauos atq; distortos. i. uitia q. n. recta sunt bona & utilia iudicant. Per sius saty. 5. Apposita itortos extēdit regula mores. cōtra rectos mores dicim'. i. uirtutē. i Deprehēdere. cognoscer. k Queq; docet. Et plane

Scire erat in uoto: damnosa[a] canicula quātū
Raderet[b]: anguste[c] collo nō fallier orcæ.
Heu qs callidior buxū[d] torquere flagello[e].
Haud tibi[f] iexptū[g] ē curuos[h] deprēder[i] mores
Quæq; docet[k] sapiēs braccatis[l] illita[m] medis[n]

canicula

Orca.
Orcula.
Vrceus.
Vrceol'
Orcus.
Turbo.
trocho.
Buxus.
Mos.

Stoici. philosophiæ recteq; uiuēdi pcepta cognosti qualia stoici docent.i.phi
Pysiana qui a stoa.i.porticu sunt appellati. Nam athenis portic⁹ erat. quæ pysi-
cta. anacta uocabat.refferta uaria & multæ scientiæ pictura Polignoti tha-
sii teste laertio in zenone. & Pli.li.35.ca.8.in fi.& cap.9.post princi. In
hac porticu Darii xersisq; persarū medorūq; regis in græciā transit⁹& sa
laminiū illud male pliū & turpis deinde fuga depicta erāt. In qua cū di-
Zeno. uersis tpib⁹ Iā.1430.ciues iterfecti fuissent uoluit zeno locu3 illū stabi-
lem atq; iuiolabilem reddere. Quare cæpit in illa docere ad quē eo audi
endū discipuli cōfluentes qui antea zenoni dicebant.postea ab ipsa por
ticu stoici sunt uocati. l Brachatis. Braccas scri.Dio. Vestes eē q̄s gal
Braccæ li ad terrorē intonsas & uarii coloris ferūt. easdem græci eodē auctore.
Anaxiri Anaxiridas uocant. Diodoro adstipulat. Iuue.satyra.2.in fi. Mittentur
das. braccæ.& Cornelius tacit⁹ ita scribēs. At cecina uelut relicta post alpes
sæuitia ac licētia modesto agmie per italiā icessit. Ornatū ipi⁹ municipia
& coloniæ in supbiā trahebant q; uersicolori sagulo braccas barbarū te-
gmen idutus togatos alloqueret. Braccas item uestes esse docet Sueto.
in Cæsare cum ait Gallos cæsar in triumphu3 ducit. Idem in curia Galli
braccas deposuerūt latū clauū süpserūt. m Illita. i.picta. n Medis.
Medorū talis est situs. Nā habēt parthos & caspios ab ortu a meridie si-
Media. thacenen & susianē & psida. Ab occasu Adiabenē. A septētrione Arme-
niā.dicti aūt medi a medo filio medeæ q ut scri.Dio.ibi regnauit.

a Indetonsæ.
i.nō tōsa mo
re ueterū.qui
nō tōdebant
Virgi.li.

Porticus.in sōnis q̄bus idetonsa[a] iuuentus.
Inuigilat:siliqs[b] & grādi[c] pasta polenta.

Ora puer prima signās intonsa iuuēta. b Siliquis. hic siliquas posuit
pro leguminib⁹. hæ.n.generaliter significāt tegmenta & folliculos le-
guminū & cæterarū frugū.unde Pli.li.12.ca.7.circa princi. Piperis sili-
Siliqua. quas appellat. Virg.in Geor.li. Grandior ut fœtus silliqs fallacib⁹ eēt
Et quāuis igni exiguo pperata maderēt.hoc aūt dicit ex pythagore snīa
qui cu3 sentiret aīos hominū post mortē migrare in noua corpa uel ho-
minū uel brutorꝝ a carnib⁹ abstinendū esse suasit. ne.s.edēdo in animos
humanos sæuirent.sed hortēsib⁹ tm̄ uescendū dicebat.unde Oui.li.
Heu quantū scelus est in uiscere uiscera cōdi. Congestoq; auidū pingue
scere corpe corpus. Alteriusq; aīam aīantis uiuere lætho. Iuue.satyra.3.
Viue bidētis amans & culti uillicus horti.unde epulū possis cētum dare
pithagoreis. Idē saty.15.in fi. Vel quo nō fugeret si nūc hæc mōstra ui-
deret pithagoras,cunctis aīalibus abstinuit qui tanq̄ hoīe & uētri idulsit

non omne legumen. De siliqua pterea arbore lege Plini. li. 13. cap. 8.
c Grandi. habundāti. d Polenta. i. tenui faciliq; uictu cōtenta. Polē tam aūt pluribꝰ modis fieri docet Pli. li. 18. cap. 7. circa med. a Littera. Nō te fugit enī queadmodu3 pithagoras uirtutis uitiorūq; uiam simili tudine ipsilon. y. litteræ demōstrauit. Ordo est. Et littera quæ diduxit samios ramos mōstrauit tibi callē surgentē dextro limite. b Samios. i. pythagore q auctore Trogo pompeio sami demarato locuplete negociatore prenatus est uir omni doctrinaq; genere excellētissimus. mortuus est metaponti qđ oppidū est quo tertia Italiæ regio finit. Pli. li. 3. ca. 11. in prin. tāta olim admiratione ut ex domo eiꝰ templū facerent eūq; pro deo colerēt. obiit aūt eo anno ut scri. Euse. quo uolsci coriolū perdiderūt. Pythagoras aūt per y litterā quæ in duas ptes diuidit significauit nobis duas esse ppositas uias quarū dextra ardua & angusta nos ad uirtutē inuitaret. Sinistra uero lata. & ampla uitiis pateret. Nā biuiū y litteræ ab angusto incipiēs iuuentutis spēm pfert. quo tēpore hoīes incerti sunt uitia ne. i. partē sinistram an uirtutē. i. partem dextrā sequanṫ. Virgi. li. Littera pythagore discrimine secta bicorni &c̄. eam litterā aliqui philostratis auctoritate nixi palamedē inuenisse crediderūt. q; cum olim in cōtione Achiui forent atq; ex cōsueto grues uolarēt: ulixes palamedem respiciēs ait Grues achiuis testibꝰ inuentionē sibi litteræ uendicant cui Palamedes. Ego sane inquit litteras nō iueni. sed ab auibꝰ iuentas fateor. Nam is ut scri. Cornelꝰ tacitus: tēporibus troianis. 16. Litterarū formas inuenit. Claudianꝰ. Pendula ceu paruis moture bella colonis. Thracia cū tepido permutāt strimona nilo. Ordinibꝰ uariis per nubila texitur alis littera pēnarūq; notis inscribiṫ aer. Mar. lib. 13. Epig. 75. Turbabis uersus nec littera tota uolabit unā perdideris si palamedis auē. Lucanꝰ li. 5. Et turbata perit dispersis littera pennis. Pli. tamē lib. 7. cap. 56. post prin. scribit simonidē quatuor lr̄as iuenisse. ypsilon. Zita. Capa. Omega. Ad qđ tradit cornelꝰ pcipuum simonidē post palamedem cæteras reperisse.
c Callē. arduū ac difficilē. sed gloriosum & certū. d Stertis adhuc. cu3 ætate tam grādi sis nondū ad uirtutē excitaris. sed crapula marcidus uix caput sustines. e Laxūq;. i. dissolutū. Apertū somno caput. pp̄ter Caluariæ suturas dixit. quarū ut celsus octauo scribit: due sup aures: tēpora

Polētæ Samos. Pythagoras. Metapōtus. coriolū. Palamedes.

Et tibi q̄ samios[b] diduxit littera[a] ramos
Surgentē dextro mōstrauit limite callem[c]
Stertis adhuc[d]: laxūq;[e] caput cōpage soluta

a sụpiore capitis parte discernūt. Tertia ad aures per uerticē tendēs: occipitiū a summo capite diducit. Quarta ab eodē uertice per medium caput ad frontem ꝓcedit. f Compage. bene desidiosi hois mores exp̃ssit dicim⁹ compagē & cōpaginem. a cōpingendo. a Oscitat. Oscitādo euaporas qd̕ heri comedisti & bibisti. & cum animi securitate ut negligens cōcoquis. Virg. æglo. 6. Inflatum hesterno uenas ut semp iaccho. Oscitatio. n. ex aī ocio & securitate ꝓuenit. Oscitātes igit̃ securi & nihil ꝓuidentes. Teren. in andria. Amoto metu iter oscitātes opprimi. Oscitare aūt est os totū adapire qd̕ interdum excitatis a sōno euenit. licet iterdū & desidia fiat. unde & oscitatio & Oscedo deducit̃. A. Gellius li. 4. Sed cū ille deierasset iuictissimū sese & repugnantē oscitatione uictū teneri. quæ eo uitio qd̕ oscedo appellatur: tū notæ iam destinatæ exēptus est. de hoc dixi in Mænechmis plauti. b Dissutis. hoc oscitantib⁹ ꝓpter suturas malarū accidit. Malæ. n. celso auctore in sūma parte singulas trāsuersas suturas hn̄t. A mediisq; narib⁹ aut supiorꝫ dentiū gingiuis per mediū palatū una ꝓcedit. aliaq; trāsuersa idē palatū secāt. c Est aliqd. Proposuisti ne aliquē finē ad quē pergas & quo uita tua sit directa. an uero uagus & fluctuans erras. per ironiā interrogat. In reb⁹ aūt humanis plures sunt fines. sed is omniuꝫ ſm ph̃os potissim⁹ habet̃: ad quē reliqui tendūt. Quicqd. n. faciunt homines seu nauigēt seu ædificēt siue alia queuis gerāt: ob id faciunt ut ad ultimū finē ꝑueniāt, ad uitā. s. beataꝫ. Dicit ergo poeta. Est ne tibi finis quisquā ꝓpositus. q. d. Ex nulla qdem rōne uita tua pēdet. d In quo. i. mentē tuā. Metaphora est sumpta a sagittariis signū in quo sagittā dirigant inspectātib⁹. e An passim. An more coruoꝝ nullo certo meatu uolantiū per cenosam stratāq; uiā duceris. tanq̄ nihil ꝓuidēs & nihil de futuro cogitās. sumptū a pueris qui sine ulla p̄meditatiōe aues plerūq; ita stulte insequunt̃ luto & lapidib⁹. ut in foueas ferant̃ p̄cipites. Hora. li. Sic ueluti merulis intent⁹ decidit auceps In puteū foueāq;. per qd̕ ostēdit eos quoꝝ uita nulla rōne & cōsilio regitur in magnas miserias deuenire. f Sequeris. Lapidib⁹ insectaris quod est inertiū & stultoruꝫ. g Coruos. i. prauos & a uirtute deuiantes sine ullo respectu. Iuue. saty. 2. Dat ueniā coruis: uexat cēsura colūbas. h Securus. qa nihil cōside-

Oscitat[a] hesternū dissutis[b] undiq; malis.
Est aliqd[c] quo tendis: & in quo[d] dirigis arcū.
An passim[e] seqris[f] coruos[g]: testaq; lutoq;
Securus[h] quo pes ferat: atq; ex tpe[i] uiuis.

cōpago

Oscito.

Malæ.

composítio.

Coruus

deret. i Ex tpe. i. ut se se dăt tpa. nihil oino pensi hñs quid futuꝝ sit. nihil putans interesse quo te pedes ferăt. a Helleborũ. Monet homines ætate iuuenili sũmo studio bonis artib⁹ & disciplinis inuigilandũ eẽ: cauendũq; ne uitia in nobis inueterascăt. Optima utens silitudine. sicut eni morbo anteq̃ uires adaugeat occurrẽdũ est. qm̃ illi cum ingrauescit frustra remediũ adhibeť. sic uitiis anteq̃ illis occupemur repugnădũ ẽ.

helleborus. Nă ubi in animis nr̃is penitus isederint difficillime dimouentur. Helleborũ uero herba est q̃ ueratrũ a latinis uocatur.

Hellebo꞉ꝝ[a] frustra: cũ iă cutis ægra[b] tumebit
Poscẽtes uideas. uenienti occurrite morbo.
Et qd opus[c] cratero magnos[d] ꝑmitteř mõtes
Discite q;[e] o miseri & causas cognoscite[f] rerũ
quid sum⁹[g]. aut qd nă[h] uicturi gignim̃ ordo[i]

qua & cerebrũ & bilis purganť & hoĩs insania emendať. b Cutis egra. i. In ydropisim incideris: quo morbo cutis inflať. si helleboro sanari nõ potuit. de quo Pli. li. 25. ca. 5. c Et qd op⁹. Nihil op⁹ est desperata ualitudine: Cratero magna pmia polliceri. Craterus qdem nobilis & insignis medicus augusti tẽpestate floruit. de quo Hora. in sermo. saty. 3. li. fedi. Nõ est cardiacus craterũ dixisse putato. hic æger. eiusdẽ fuit nois & magni alexandri dux. d Magnos. i. magnos thesauros. hoc de puerbio antiquo tractũ est in eos qui nimis magna temere polliceť. sic Teren. in phormi. Nõ modo auri mõtes pollicẽs. hic sensus est. Si in adolescentia & annis florẽtibus nõ didiceris. nõ est ut speres: multa pollicẽdo magr̃is & pћis (qui discentiũ medici dici possunt): erudiri posse sup ueniente senectute. e Discite. satyrica est exclamatio mis̃atiõis plena. p quă hortať hoies ad pћiam & cætera bonarũ artiũ studia. relinquăt q; aliis opes & diuitias. qñ melius nihil sit q̃ ingenii uirib⁹ gloriă querere. f Causas. i. pћiam naturalẽ: quæ circa rerũ cognitionẽ uersatur. Virgi. li. 2. geor. Fælix qui potuit rerũ cognoscere causas. g Quid sum⁹. quia mortales sum⁹. Et hoies rõnis capaces. hoc pertinet ad pћiam moralẽ. q. d. Nos oẽs disciplinas & studia sequi debere. Aliqui ita interp̃taɳť. q̃ fragiles sum⁹ ac si dicat: cũ uita ipsa qua fruimur breuis sit debere nos iuxta illud salustii q̃ maxime longă efficere uirtutis splendore. quæ cũ oia breui elabanť ipsa clara æternaq; habeť. Virg. li. Breue & irreparabile tẽpus oĩbus est uitæ. sed famă extendere factis hoc uirtutis opus. Alius est sensus & melior. nos reminisci debem⁹ natos esse hoies rõnis capaces & a brutis rõne discerni quă sequi nos decet. & ideo facti sumus.

Crater⁹

ut cum hac uiuamus. Ergo discite quid sum⁹.i.scite nobis a natura datã esse rõnem ex qua uita nr̃a pendeat.& ita cũ superiorib⁹ coniungat: ut itelligamus ideo desidiosos uirtutis curã nõ habere qa eorum uita rõne non gubernet. h Aut qd nã. ut honesta & recta sequamur nati sumus. i Ordo qs. quo ordine excolẽda sit uita nr̃a.quæ ratio officiorũ & qui finis beatæ aut facilis uitæ.qui quidẽ talis a nobis prescribit ut nemini iniuriam faciamus. unicuiq; quod suum est reddamus de omnibus bene mereamur.hic ordo est & regula qua nobis uiuendum est.

a Aut mete. idest q̃ cito & mollit ac sine strepitu hæc ætas nr̃a deci

Quís dat⁹.aut metæ[a] quã moll' flex⁹.& uñ[b]

Quis modus[c] argẽto: qd fas[d] optare.qd asp[e]

dat:q̃ ex florescẽte i senectutẽ quã mox decliat.uñ Iuue.saty.9. Obrepit nõ intellecta senect⁹.& ita monet qñ ut dixim⁹ uita nr̃a breuis sit nos q̃ maxie uirtute longã efficere debere.Metæ.ergo.i.finis & termini uitæ. Virg.li.10.Metaq; dati puenit ad eui.Sene. i Tragædia.1.dũ fata sinũt uiuite læti. pperate cursu uita citato.Per metæ igitur silitudinẽ admo-
Meta. net ne a uirtute ad uitia dilabamur. Meta aũt a metiẽdo dicit.terminus q; est ac signũ quo cursus intendit ac circa qd' circulum aurige uertunt. Moris eni erat septies metã lustrare. Propertí⁹ aut prius infecto deposcit pmia cursu septima quã metã triueritãte rota.Hora.lib.1.car. Ode. 1.Metaq; feruidis euitata rotis.Luca.li.8.Cogit inoffense aurus accedere metæ.Hanc cõsuetudinẽ postea Domician⁹ uertit & a septena lustratione ad quinã redegit.Suetoni⁹ in eius uita.In his circensiũ die quo facilius centũ missis peragerent singulos a septenis spatiis ad quina corripuit. b Et vnde. originẽ trahim⁹ uel subaudit incipit ut sit sensus.scite nostrã originẽ duci a mortalibus & ideo nos eẽ mortales ut oino nobis recte uiuendũ sit. c Quis mod⁹. i.quis modus habẽdi diuitias sit. ac si dicat auaritiã fugiendã esse.& ea tm̃ quæ satis sint ad uictũ cõparanda.quæ omnia ex ph̃ia morali habent. d Quid fas. quid optãdum sit ut intelligam⁹ nihil a diis peti debere nisi ut aiebat Isocrates tribuant bona.unde Iuue.saty.10.Permittes ipsis expẽdere numinib⁹ quid cõueniat nobis rebusq; sit utile nr̃is. hoc iõ dicit poeta qa stulti cõtraria optãt & pauci sunt qui qd optandũ sit cognoscant.Iuue.saty.10.in pri. Quid eni rõne timem⁹ aut cupimus quid tã dextro pede cõcupis:ut te conat⁹ nõ pœniteat uotiq; peracti. e Asper. male part⁹. aut pter sculpturã
Asper. quod Pli. ostẽdit loquẽs de poculis.ea erãt excisa in asperitatẽ. Virg.li. 5.æne.Cimbiaq; argẽto perfecta atq; aspera signis. uel qa Nũmi signo

ipressi cōtractando digitis asperi sunt. contra nō signati leuigati & perpoliti. ut dixi in Nerone Sueto. a Utile. quid utilitatis diuitiæ habēt quas bene possidet ille qui eis non abutitur sed cum honestate dispensat. b Nūmus. pecunia ob id inuenta est ut non iam in terrā defodiatur sed in subsidiū cōmutandarū rerū ut Aristote. in ethicis refert. & ut subuenire possim⁹ & nobis & aliis egētibus. A nūma aūt rege secundo romanorum qui prim⁹ im pressit sunt denominati. Nūm⁹.

Vtile^a nūmus^b habet. pfie^c carisq; ppinquis
Quantū elargiri deceat: quē te deus esse^d
Iussit & humana qua pte locatus^e es in re:
Disce^f. neq; iuideas^g: q multa fidelia^h putet^i
In locuplete^k penu^l defensis piguib⁹^m umbris^n

c Patrie Patriæ. n. charitati nihil denegandū est. & ppinqui ea dē rōne adiuuandi. Hora. l i. Cur eget indign⁹ quisq̄ te diuite. Virg. li. 6. Et qui diuitiis solum incūbere. d Quē te de⁹ e. fac inqt memineris deū uelle te bonū esse & iustū. Luca. lib. 2. Nec tibi sed toti genitū te credere mundo e Qua pte locat⁹. quo in gradu rerū humanarum locatus sis & quā facultatem rerū obtineas ne plus minus ue facias q̄ cōditio tua ferat. q. d. cum in reb⁹ humanis uaria sint aīalium genera te hoiem esse scito: cui soli rerū administrandarum ratio cōcessa est. & ideo nō feritatē sed humanitatē exercendā esse. f Disce. q regnū teneas iter oia aīalia. g Nec iuideas. nec liuore afficiaris q aliquē ditiorē cernas. & qui penariū multis rebus refertū habeat quas umbri marsiq; cliētes sibi donarint. h Fidelia. genus est uasis in quo optime seruantur salsamēta. sic dictū quia fideliter recōdita seruet. ut supra R ndet uiridi percussa fidelia limo. i Putet. tā diu seruata sit ut putorē grauēq; odorē redoleat. k In locuplete. i. copioso atq; habundāti penario. locuplex. n. locorum plenus dicit. quasi loca pleraq; tenēs. quēadmodū pecuniosus a pecorum copia. Assiduus ab asse dando cognoiatur. l Penu. Penus omne esculentū poculentūq; significat pro totius anni usu. Teren. in eunu. cum in cellulā patris oēm penū congerebā. Hora. li. Portet frumēta penusq;. penarius uero locus intra domū in quo penus reponit uel reconditur. Est aūt penus. q̄rte declinatiōis in genere masculino & feminino. in neutro uero tertiæ nam hoc penus penoris. ut pecus pecoris facit. hora. li. 1. ep l'arū. ep l'a. Annone psit. poterit frumēta penusq;. Virg. li. 1. æne. in masculino uel feminino posuit. Cura penum struere & flammis adolere penates. m Pinguib⁹. ob generosum olee liquorē. Nam auctore Pli. li. Hoc

Fidelia. Puteo. locuple Assidu⁹ Penus.

umbria certamen humanæ noluptatis tenuere. n Umbris. umbria regio ab apẽnino ad adriaticu3 usq; sinum ꝓtendit dicta ꝙ inundatiõe terrarũ i-bribus suɋfuerit. Pli.li.3.cap.13.

Piper. a Piper. Apud indos pcipueq; in fonte caucasi solibus opposita gignit. Pli.li.12.cap.7.in prin. Id iam ci bariis addebat. Hora.li.2.sermo.saty.4. Primus & inueni piper albu3 cũ sale nigro. b Perne. putent supple. a pede perna dicta est. & eã par

Perna. tẽ in sue acceperunt antiq quæ cruribus cõiuncta eẽt. cum toto pede salita. Ca-

> Et piper[a] & pne[b] marsi[c] monumẽta[d] cliẽtis[e]
> Menaq;[f] qđ pria nõdũ defecerit orca[g].
> Hic[h] aliqs de gẽte hircosa[i] centurionum[k]

to de re rustica & eo addito ungulã de perna. Et alibi cu3 pernas emeris ungulas earũ pcidito. Pli.tamẽ li.8.cap.51.in med. Pro crurib⁹ accepit. cũ ait. Castrant fœminæ suspẽsis pernis prioribus. de hoc dixi in Milite plauti.

Marsi. c Marsi. populi sunt apuliæ ultra picenum pelignis & ma-

Monumentũ. rucinis uicini. Abellinates ãtea appellati. Pli.li.3.ca.11. d Monumẽta.

Abellinates. ob eã cãm a cliẽtib⁹ missa ne e mẽoria patronoꝝ excidãt. sed memoriæ hæreãt qui ea dant. aut eo ꝙ mentẽ moneãt & moueãt dicta. Monumẽ tum enim est quicqd de aliqua re nos monet. Clientes.n. ut bñficii acce pti memores esse uideant aliqd donãt qđ sui sit memoriã cõseruaturũ.

Cliens. e Clientis. Clientes dicunt qui magnos uiros sequuut quasi colentes. Nam romulus auctore festo cũ plebẽ tutã esse uellet: eam in tres partes distribuit. ut eoꝝ opib⁹ defenderet unde tũc primũ & patrocinia & clientellæ institutæ sunt.

Mena. f Menaq;. piscis est marin⁹. ut dixi in pænulo Plauti in fi. colorẽ mutãs ut scri. Pli.li.8.ca.26. Nã hyeme cãdidus æsta

Orca. te fit nigrior. ab hoc salsamẽti gen⁹ mena dicit. g Orca. supra. Raderet anguste collo non fallier orce. h Hic. hic pro tunc. me de philosophia tractante aliqs dicat supple. mira urbanitate dũ rõnes aspernã tis recitat: eos percutit qui & uirtutes & uiros uirtuosos cõtemnunt.

Hircus. i Hircosa. An inculta horrida hispida & hirsuta. quæ tantu3 laboribus militiæq; sunt apta: an potius graue olẽti & fetida cuiusmodi hirci sunt utpote quæ libidinib⁹ luxuiq; intẽta a disciplina degenerarit. fruticãtibus.n. pilis sub halis hircosi dñr ob fætorẽ hircinũ. iiq; ad militiã putabant idonei. Iuue.saty.14. Sed caput intactũ buxo naresq; pilosas Adnotet & grandes miret lælius halas. aut hircosa ab odore corpis qa ex labore & cibo multo ac somno fætidũ sudat. uel ad mores barbaros rettulit qui iam putridi dici solet.

cẽturio. k Centurionũ. i. militũ ut infra saty.5.i fi. Dixeris hæc iter uaricosos cẽturiones dicti ꝙ cẽturiis pſint quarũ cente-

narius est numer⁹. a Qđ ſapio ſatis. rõnes cõtemnentis phiam. ſufficit mihi naturalis ſenſus. nulla phica eruditiõe delector. b Archeſilas. Scithi hic filius patria pitaneus fuit. clarus phũs. Academiæ nihil affirmãtis clariſſim⁹ antiſtes. Crãtoris diſcipul⁹ q cũ i dicẽdo grauiſſim⁹ eẽt. & in ſcribẽdo ſatis exercitat⁹ poeticæ quoq operã dedit. Et ille eſt q ut refert plutarchus. auctore Gelio cũ uidiſſet quẽdam diuitẽ nimis delicatum qui icorruptus tamẽ & caſtus dicebatur. nihil iquit itereſt q: b⁹ mẽbris cynedi ſitis poſterioribꝰ an prioribꝰ. hic Archeſilas.

Dicat qđ ſatis ẽ ſapio[a] mihi. nõ ego curo
Eſſe qđ archeſilas[b] ærũnoſiq[c] ſolones[d]
Obſtipo[e] capite. & figẽtes[f] lumine terram
Murmura[g] cũ ſecũ & rabioſa ſilẽtia[h] rodunt.
Atq exporrecto[i] trutinant[k] uerba labello

ab aliis Arceſilaus dictus eſt. Obiit: teſte hermippo cũ uinũ imodice bibiſſet ætatis anno. 71. de hoc Cic. in. 5. tuſcul. uerſus fi. & ſcripſi in dictionario. c Ærũnoſiq. qui ſemp in laborib⁹ & miſeriis uerſantur. ſtudio eni ſapiẽtiæ dediti. cæteris rebus omiſſis multos labores perferunt. ob qđ ærũnoſi cognominant. Nã ærũna auctore cicerone eſt ægritudo laborioſa. frugalitas etiã philoſophoꝝ: miſia uidet luxurioſis. & pdigis. Erũna.
d Solones. i. ſeptẽ ſapiẽtes græciæ quoꝝ unus fuit ſolon exceſſiade filius patria ſalaminius. qui regnante tarqnio priſco Romæ Athenis maxime claruit. Is teſte Ariſtote. leges dedit atheniẽſibus tanto cum tẽperamẽto ut parẽ gratiã teſte Iuſtino a ſenatu & plebe contraheret: quãq plæbs & ſenatus in ſũma prius eſſent diſſenſione. qbus ſi atheniẽſes perpetuo uti uoluiſſent ſempiternũ ut ait ualeri⁹ habituri fuiſſent iperiũ. Idẽ oraculi iudicio ſapiẽtiſſimus habit⁹ eſt. In cypro cum piſiſtrati tyrãnidem fugiſſet mortu⁹ eſt anno ætatis. 80. e Obſtipo. i. triſti ſeuero obliquo & ad terrã inclinato. grauitatẽq ſimulante. & cũ obliqtate fixo tantũ cogitatiõi intẽto: quaſi ob ſtupidi uideantur. Obſtipi dñr quibus colla rigent & in humerũ capita iclinata ſunt. Hora. li. 2. ſermo. ſaty. 5. Stes capite obſtipo multũ ſimilis metuẽti. Colu. in. 8. loquẽs de ſuibus febricitantiũ ingt hæc ſigna ſunt: cũ obſtipe ſues trãſuerſa capita ferant. Trangl. in Tybe. Incedebat ceruice rigida & obſtipa. f Figẽtes. i. luminibus in terram immobiliter fixis. Virgi. libro. Obtutuq hæret. g Murmura. Morẽ altiora meditantiũ expreſſit. cogitatiões. ſ. atq iuẽtiones. ſuas ſuſurro imurmurantes. h Rabioſa ſilẽtia. tractũ a canib⁹ q in rabiẽ uerſi neſcio qd ſecũ frendũt. i Exporrecto. labra interdũ cõtra

Solon.

obſtip⁹

him⁹interdũ exporrigim⁹atq; extendim⁹.qui aũt interloquendũ uerba
Trutia. ꝑponderant labra quodãmodo extẽdere uidenẽ. k Trutinanẽ. pensi tant quasi in trutina.Iuue.saty.6.Atq; alia pte in trutina suspẽdit home rũ. a Aegroti. aspnator uirtutis appellat ea quæ phi disputãt & disse runt tanq̃ somnia ualitudinarii homis. b Meditãtes. dialetico more uerba examinãtes.æmulatio est.Hora.li. Nescio quid meditãs nuga rũ tot⁹ i illis.

c Gigni. fuit cõmunis opinio apud philosophos quã inter cæteros auctore laertio maxie ꝓbauere. Epicurus.Diogenes themidis fili⁹.& democrit⁹abderites.cũ de mũdi & rerũ creatiõe loquerenẽ:nihil esse qđ sui originẽ nõ habeat. neq; quicq̃ ex nihilo gigni. aut in nihilũ id qđ aliqđ est cõuerti posse.oĩa.n.ex aliqua re fieri necesse esse dixerũt:qm̃ si qđ defluit interiret in id qđ nõ est oĩa iã dudũ interiissent.cũ ea non essent in quæ dissoluerenẽ. Quæ nũc ut subtilia & ociosa irridet aspnator uirtutis:contẽnẽs phos q talia iuestigẽt. d Hoc ẽ cur. uerba irridentis phos quos per irrisionẽ ex eo pallescere dicit q̃ nimis studeãt.nã diuturna cogitatio lucubratio & inedia pallorẽ corpib⁹inii cit. e Cur qs. liberaliũ.n.artiũ scriptores pce uiuũt.Iuue.saty.7. Fuit utile multis pallere & toto uinũ nescire decẽbri. f Hiis. talib⁹uerbis & disputationib⁹. g Pplus ridet. phi a uulgo derideri solẽt. Persi⁹ saty. 1.in.fi.Nec q abaco numeros & secto in puluere metas &c̃. h Torosa. carnosa & pulposa ualẽs & robusta.quo uocabulo utimur etiã in rebus
Torus. inaĩatis.Tori.n.partes mẽbroꝝ neruose callose musculose carnose pulpose & in se ꝓpemoduʒ collecte sunt.ualeri⁹ flaccus:ꝓtulit horrẽdosq; toris ĩformib⁹ art⁹.qđ & de uenis quoq; : quũ uariũ in morẽ qbusdã in locis turgescũt dr̃.Celsus in.7. Ac per ipsos uenaꝝ thoros inæq̃le est. In herbis quoq; eodẽ uerbo utiẽ Pli.li.19.ca.5.&.8.ut dixi in Oui.epl'a 9.Et solidis gẽmas apposuisse toris.&in.2.tuscul'. Cic.& in Amphitr. Plauti.& in Luca.li.2.Excussi placuere tori &c̃.& in.3.geor.Luxuriatq; toris aĩosum pectus.& li.4.Intumuere tori totosq; induruit art⁹. & in
cachin⁹ Tragædia.1.Sene.&.2.&.7. i Cachinos. risus immoderatos.dissolutosq; ut dixi in arte poetr.Hora.Romani tollẽt eqtes peditesq; cachinũ.

Aegroti[a] ueteris meditãtes[b] sõnia.gigni[c]
De nihilo nihil:in nihilũ nil posse reuerti.
Hoc ẽ cur[d] palles:cur qs[e] nõ prãdeat:hoc est.
Hiis[f] pplus[g] ridet:multũq; torosa[h] iuuentus
Ingeminat tremulos naso crispãte cachinos[i]

& in Iuue. saty. 10. sed facilis cuiuis rigidi cẽsura cachini. a Inspice. ab ægrotãte ad medicũ dicit. Insurgit enim poeta in eos desides icõtinẽtes delicatosq̃ uiros qui tãta sunt intẽperãtia ut q̃uis ualitudiarii sint: & paucorũ dierũ abstinẽtia sanari possint: cupiditatũ tamẽ uitia sanare nõ possunt. sed iis ita iseruiũt: cõtra medici pcepta balneo ac uino utentes ut grauiori cõtracto morbo tandẽ moriantur. hos igit poeta ridẽdo pcutit. osiẽdens q̃ turpe quãq̃ miserũ sit hoiem cupiditati & corporis uoluptatibus succumbere.

Inspice[a] nescio[b] qd trepidat[c] mihi pect⁹ & egris
Faucib⁹[d] exuberat grauis[e] halit⁹. ispice sodes[f]
Qui dicit[g] medico iussus requescere. postq̃[h]
Tertia cõpositas uidit nox currere uenas[i]
De maiore[k] domo modice[l] sciẽte lagena[m]
Lenia[n] loturo[o] sibi surrẽtina[p] rogabit.
Heus bone[q] tu palles: nihil[r] ẽ. uideas tñ istud

b Nescio qd. ul ægroti parum qd morbi esse dicẽtis uel medici poti⁹ uerba sunt ignorare se qd ispiciat asserẽtis. c Trepidat palpitat. notæ aduersæ ualitudis futuræ sunt ut celsus etiã li. 2. refert. si dolor pcordiorũ est aut toti⁹ pectoris aut si spũs grauior est. d Faucibus. phicũ est laborantẽ stomachi cruditate graueolẽtiã emittere. Fauces auctore Pli. li. 11. ca. 37. ultra med. Vocant summũ gulæ. eacq̃ numero tantũ plurali. e Grauis. difficilis & olens. Virg. li. 6. Inde ubi uenere ad fauces graue olentis auerni. f Sodes. sodalis. g Qui dicit. ordo est. q dicit medico q̃ supradicta sunt. h Postq̃. Medicinæ persius nõ ignarus ea pfecto ponit quæ ueteres medici obseruauerũt. Celso. n. auctore. li. 3. ubi corpus ægrotare icipit q̃uis unã febris accessionẽ secuta itegritas est. tamẽ quia tertiana timeri põt: expectãd⁹ est dies tri⁹ & ubi accessiõis tps pteriit cib⁹ dãd⁹ est: sed exigu⁹ qa q̃rtana quoq̃ timeri põt. hic aũt die. 3. cum uideret febrẽ nõ reuertisse tanq̃ oi piculo liberat⁹ ad pristinũ uictũ & icõtinẽtiã rediit. i Uenas. pulsuũ arteriarũ quietũ. k De maiore. i. diuitis. l Modice. i. parũ capaci. uel cui ad sũmũ labrũ parũ desit. ergo min⁹ plena. uel q̃ uetustate decoquatur ac p hoc se se sitiẽs ebibat. m Lagena. gen⁹ uasis. n Lenia. tenuia. Tria enĩ sunt uini genera Austerum dulce & lene. o Sibi loturo. i. qui balnea ingressurus est. p Surrentina. auctore Pli. li. 14. cap. 6. Conualescentibus maxime pbata erãt. Surrentina dicta a surrentinis montib⁹ cãpanie uicinis massicis gauranisq̃ collib⁹. Hora. li. Surrentina uafer qui miscet fæce falerna. q Heus bone. uerba medici reuisentis ægrum

Faux. Sodes. Lagena Lene. Surrẽtũ

ne se lauet ne ue largi⁹ uino utat̃: q̃m palleat. r Nihil est. uerba ægroti aspernantis monitiões medici. & ualitudinẽ dissimulãtis, quo possit so litæ incõtinẽtiæ indulgere. s Uideas. uerba medici bñ cõsulẽtis & ad monentis q̃uis a morbo liberat⁹ sibi ipsi uideat̃. caueat tamen q̃m cutis

Luteus. eius tacite ĩtumescat. a Surgit. tumescit. subaudi nã. b Tacite. sicut in hydropico. c Lutea. coloris subcrocei qd̃ infirmo pessimum est si gnũ. d At tu deteri⁹. tm̃ abest ut capiat cõscilium medici: ut ultro etiã irrideat medi co: cõuitiat̃q; p̃moñes ne si bi tãq̃ custos & tutor sit. e Ne sis. cu rator q̃lis pu pillis adhibe ri solet Hora. li. Siue ego praue seu recte hoc uolui ne sis patruus mihi.

Q uicqd id ẽ surgit[a] tacite[b] tibi lutea[c] pellis.
At tu[d] deterius palles. ne sis[e] mihi tutor
Iã pridẽ[f] hũc[g] sepeli: tu restas[h] perge tacebo[i]
Turgidus[k] hic epulis[l]: atq; albo uẽtre[m] lauat̃[n]
Gutture[o] sulphureas lete exhalãte mephites[p]
Sed tremor[q] iter uina subit. calidũq;[r] trientẽ[s]

f Iã pridẽ. q. d. eũ a quo erat regend⁹: nõ seipsum bñ rexisse: q̃ñ qdẽ añ se mortu⁹ sit quare infert. g Hunc. tutorẽ. h Tu restas. alter tutor quẽ sepeliam. aut restas. i. resi stis. i Perge tacebo. medici sunt uerba irati & discedentis, ac nullum se ulteri⁹ uerbũ facturũ p̃mittẽtis. k Turgid⁹. i. crudus & indigestus

Turgidus. Iuue. saty. I. Turgid⁹ & crudũ pauonẽ in balnea portas. Ex persona sua

Albus. poeta loquit̃ ostendẽs hũc tandẽ ob incõtinentiã interiisse. l Epulis. du3 ĩdulget gulæ cibos sumit quos digerere nequit. m Albo uẽtre. i. pallido. ut ĩfra. Alges cum excussit mẽbris tremor albus aristas. Hora. li. Vides ut pallidus oĩs cæna desurgat dubia. n Lauat̃. nã ante cæ

Balnea. nã romani auctore celso exercebant̃. post cã exercitatõnẽ balnea ĩgredię bant̃ qd̃. & Apianus alexãdrin⁹ ĩ dicat loquẽs de Catone uticẽsi. Circa uesperã a balneo ad cænã transit. Idq; etiã ab antiqs obseruatũ ostendit Virg. li. I. æne. cum ait Littore aena locant alii flammasq; miniſtrãt. Tũ uictu reuocãt uires. nã auctore seruio grãmatico aena parata erãt a tro ianis ut se ante lauarẽt q̃ cænarẽt. cum heroicis tp̃ibus carne elixa nõ ue scerent̃. o Gutture. i. halitus graues & olentes. Ructus. n. & exhalatio

Mephites. sunt signa crudi stomachi. & cibi nõ cocti. p Mephites. Mephitis ter ræ putor est ex aqs & terris sulphuratis atq; etiã corrup[t]is proueniẽs. Virg. li. Sæuãq; exhalat opaca mephitim. sed per translationẽ ad gra uẽ ructatiõis odorẽ rettulit putridũ & corruptũ. q Sed tremor. Ex ni mia repletione & cruditate stomachi in cõuiuiis obrepunt tremores &

repēte moriunť. Iuue. faty. 1. Hinc fubite mortes atq̧ iteftata fenectus. Hinc erūpit indignatio poetæ. r Calidūq3. uel quia tādiu calicē mani bus potando ante tremorē aduentantis febris tenuerit ut eū calefecerit In quo fumma arte longā eius potationē incōtinentiamq̧ rephendit. uel ad calam potionē rettulit. Iuue. faty. 5. Quādo uocat⁹ adeft cal'e ge lidæq̧ minifter. f Trientē. Et fi triens fit tertia affis pars, pro calice tū hoc loco poniť. qui tertiā fextarii ptem cōtinet. Eft aūt triens genus ua fis potorii: tres eminas capientis. Martialis. li. 10. Epig. 49. Cum potes amethiftinos triētes & nigro madeas opimiano. & li. 1. Epig. 134. Cre bros ergo bibas, licet triētes. Itē gen⁹ nūmi. Iuue. faty. 3. Quē porrigat ore trientē. Triens.

Excutit' e manib⁹ dentes crepuere retecti.
Vncta cadūt laxis hinc pulmētaria[a] labris.
Hinc tuba[b]. cādelæ[c] tandēq; beatulus[d] alto[e]
Cōpofitus lecto[f] craffifq; lutatus[g] amomis[h].

a Pulmētaria Pulmentario rū appellatio ne oia ciborū genera minu tiffima itelligimus: a pulte denominata. ut fcri. Pli. li. 15. ca. 15. in fi. Hora. li. Tu pulmentaria quære fudando. Iuue. faty. 7. Veniet qui pulmētaria cōdit. Serui⁹ quoq̧ in buccolicis dicit Teftilē effe nomē mulieris rufticę quæ messoribus æftu fatigatis diuerfa genera herbaꝶ cōtundēs pulmentariū iis parat. Pulmētum.

b Hinc tuba. cōfuetudo fuit maioris ætatis ut funera ad tubā efferrenť de qua Pli. li. 7. ca. 56. circa med. Virg. li. 11. de pallante. It cælo clamorq̧ uiꝶ' clāgorq̧ tubarū. mioris uero ætatis ad tibias. Stati⁹ de Archemoro. Tibia cui teneros folitū deducere manes. Id quoq̧ feruatū fuiffe i funere ei⁹ coruiq Tiberiū & Germanicū & Drufum Cæfares noiati faluta bat: Pli. oftendit li. 10. ca. 43. Tuba. Funus.

c Candele. quæ ante mortuos pcedebāt. Cādela.

d Beatul⁹. i. qui beat⁹ exiftimabať & diues. Beatū ut fcri. Pli. li. 12. ca. 19. Hoiem etiā in morte luxuria fecit adhibēs urendis defunctis pciofa aromata quæ deoꝶ facris cōueniebāt. aut beatus qa nunq̄ fplendidiori habitu fuerit q̄ eo quo efferť. pciofiore eni ueste in funeribus ftragulaq̧ pauperculi exponebantur.

e Alto lecto. i. nobili & diuite: inuidiofe hoc dicit. Nam in lectis funera defferebanť. Sueto. loquēs de funere cæfaris lectū pro roftris in forum magiftratus & honorib⁹ functi detulerunt.

f Lecto. meliori. f. q̄ eo quo dum iuueret utebať. g Lutat⁹. i. perfufus oblitus & unguentatus. a luto deriuatū. Cadauera eni uariis aroma tib⁹ cōdiebanť. Lutatus

h Amomis. i. unguētis ex amomo. Nā inter unguēta acutiora fiunt cofto amomoq̧ Pli. li. 13. ca. 1. in fi. Amomū aūt eft gen⁹ Amomum.

fruticis palmi altitudine. Pli. li. 12. ca. 13. Sed in inuidiã tẽpor̃ suorum hoc dicit poeta. qb⁹ corpa mortuor̃ a romatib⁹ puncta sepeliebãt. Per

Funus. si⁹ saty. 6. Verne ossa inodora dabis. a In portã rigidos. funera & cadauera pedib⁹ anterioribus & pcedẽtibus efferunt. ut interitus ortui contrarius demonstret. b Hesterni. i. liberti qui hesterna die morte dñi li

Pes. berati & quiritũ ius adepti: libertatẽ accepere. & ciues romani facti sunt c Capite induto. i. accepto pileo qd' erat indiciũ libertatis. Nã serui cũ manumittebant in tẽplo

Feronia feroniæ quæ libertor̃ dea phibebat raso capite pileum accipiebant. Plautus in Amphitrione. Quod

In portã rigidos[a] calces extẽdit. at illum
Hesterni[b] capite[c] induto subiere[d] quirites[e].
Tãge[f] miser[g] uenas. & põe i pectore[h] dextrã.
Nil calet[i] hic. sũmosq;[k] pedes attige. manusq;
Nõ friget[l]. uisa est[m] si forte pecunia. siue

utinam ille faxit Iuppiter: ut ego hodie raso capite caluus capiam pileum ut infra satyra. 5. Quibus una quiritẽ uertigo facit. & liuius libro. 4. de bello punico. Plini⁹ loquẽs de cornelio cinna. pileũ libertatis esse signum indicauit cum ait. uocatisq; ad pileum seruis aduersarios uicit.

Quirites. d Subiere. funus qd' manumissi portabãt. e Quirites. i. romani. Cures eni urbs quondã fuit sabinor̃ insignis. nũc autẽ ut scri. Stra. uiculus

Cures. ex qua Acciti. T. Tatius. & Nũma põpi. Romæ qñq; regnãtes. Hinc quirites appellare solẽt romanos qui orõnẽ hñt ad pplm. f Tãge uenas. i. arterias ut dixi in Tiberio. Suet. Ab infirmitate corpis uñ pprer ægroti incõtinentiã mors tandẽ hois secuta est ad ægritudinẽ animi transit. qua animus demersus in uitiis morit. medicũ uero inducit adolescentis auariciã libidinẽ gulositatẽ. iracundiã ob quæ uitia insaniat rephendentem. sic inuehit in eos qui ocio & desidiæ cõsulẽtes langorẽ p se ferũt & infirmitatẽ fingũt. & tñ superantib⁹ animi cupiditatib⁹ rõne contineri nõ possunt qn ita ferant. Tales igit poeta deridet docens nihil hoi miserius q̃ animi uitiis laborare. Itaq; ægrotus qui medicu3 de ualitudine cõsulit ait tange uenas. meas. g Miser. noiatiuus est. i. ipse æger miser subaudi ait. h In pectore. qa quotiens plus solito cor salit aut calet ifirmitatis indiciũ est. i Nil calet hic. nullũ in te febricitantis calorẽ sentio hic pnũciatiue legendũ est. uerba enim sunt medici negantis eũ calere. k Sũmos. uerba simulãtis ægritudinẽ. l Nõ friget. uerba medici ostẽdentis nullũ prsus esse signum ægritudinis inqt. n. nullum aduentantis

febris indiciũ uideo. solet eni frigus febrẽ pcedere:ac tũc extremæ partes prius frigere incipiũt. m Visa est. hic ostẽdit hõis auaritiã. tuu3 inquit morbum cognoui. Ipse eni sano corpore es, mẽte uero nõ bene uales. sed auaritia & libidine æstuas. nã si aliqua spes ostẽtata fuerit puellæ uel pecuniæ habendæ tibi qui infirmitatẽ fateris: statim in eã prorũpes lætitiã, ut nõ æger sed sanus agnoscare. a Puella uicini. Hinc ardorẽ libidinis demõstrat. hæc dñr ex persona poetæ subsannãtis. b Subrisit. pro molliter tanq̃ tibi obsecutura. illũ qui fingit lãgorem. c Cor tibi. .s. præ nimia lætitia. uerba poetæ irridẽtis.

Candida uicini[a] subrisit[b] molle puella.
Cor tibi[c] rite salit. positũ[d] ẽ algẽte[e] catino[f].
Durũ[g] olus. & ppli[h] cribro[i] decussa farina[k].
Tẽtemus[l] fauces tenero latet[m] ulcus in ore.
Putre qđ haud deceat plæbeia[n] radere[o] beta.

d Positũ est. deest si, ut sit sensus. si huic q iã morbo liberat⁹ uidetũ cibos populares appolueris rursus morbo teneri se dicet. Per qđ ostẽditur q̃ turpe sit hominẽ esse tãtæ uecordiæ ut rõnis iperium fugiat & appetitu obtẽperet. Et hæc perinde accipiẽda sunt. ac si adolescẽs uiles dapes repudiasset. seq; appetitũ nõ habere dixisset qđ ex eo medicus dicit accidere qm cibos uiles fastidiret. e Algente. uel qa ferculũ i catino refrigeratũ esset. uel qđ melius est ad saporẽ rettulit. Catino eni quod nõ lauti ferculi erat attribuit. f Catino. uas est escarium. g Durũ olus. Olera dicunt̃ quæ in orto nascuntur. ab alendo. inter olera. Celsus connumerat etiã rapas. h Populi. q.d. quo utuntur plebei & pauperes. i Cribro. instrumẽtũ est quo farina decutit̃ & purgatur. Cribroꝝ aũt genera plura sunt. Galliæ eni auctore Pli. li. 18. ca. 11. setis equoꝝ inuenere. Hispania. Lino excussoria & polinaria. ægiptus e papiro atq; iunco Et i oriẽte e serico. k Farina. farinã a farre denoiatã noie ipso appet Pli. li. 18. ca. 9. i fi. Plebei ac tenues nõ ex molli siligine fcõ sed pane scdario utebant̃ Iuue. saty. 5. Sed tener & niue⁹ molliq; siligine fact⁹. i. panis regalis. & plebei⁹. q eni paupes sũt rariorib⁹ cribris utũtur quo plus panis & furfuris minus cõficiatur. l Tentem⁹. subaudi si medicus dicet. m Latet ulcus. uerba ægroti. possunt etiã esse poetæ irridentis ei⁹ amẽtiam & gulositatẽ quæ nõ nisi lautis cibis expleri possit. & si ulcus causã sit & tecta intra cutem malignitas. tamẽ ira amentis affectib⁹ animi nõ obtempans pse fert ualitudinẽ corpis non sanitatem. n Plebea. qua pauperes uescuntur. o Radere. tangere. & abstergere exasperare.

Catin⁹.
Olus.
Cribrũ.
Farina.
Radere
Beta.

a Alges. legẽdum est in secunda persona nõ in tertia.i.cum metu pe- cuniarũ uel libidinis afficeris tunc frigescis & pilos erigis. b Excussit. quasi excutiendo erexit frigore horrescens. ut steteruntq; come & uox faucib⁹ hesit. Virg.lib.2.æne. c Tremor. alias timor febris ab eo qđ p̃ cedit id qđ sequit. nam febrem sequit tremor. d Albus. pallidus. ut su pra atq; albo uentre lauatur. ab effectu. timor enim pallorem inducit cum ab exterioribus partibus ad præcordia sãguis recurrat. Horati⁹. libro. I. Car. Ode. 4. Pallida mors æquo pede pulsat.

Albus.

> Alges[a] cũ excussit[b] mẽbris treor[c] alb⁹[d] aristas[e]
> Nunc face[f] supposita feruescit sãguis. & ira
> Scintillãt[g] oculi: dicisq; facisq;[h] quod ipse[i]
> Non sani esse hois: nõ sanus iuret horestes[k].

e Aristas. metaphoricos. i. pilos qui i humano corpore uelut ariste in grano sunt. Aristæ ꝓprie sunt aculei spicarum grani eminẽtes e gluma ut acus tenuis longa. sic dictæ q; cito arescant primæ granum gerẽdo. Var. li. I. de re rustica. f Nunc face. materia iracũdiæ adolescentem irritari & ira cõmoueri significat. g Scintillant. nimio calore inflãmati. & est ꝓprium insanorũ. ut dixi in Menæchmis Plauti. uel exꝓssio irati. h Dicisq; facisq;. cum quoq; ob superiora uitia insani re ostẽdit. Ordo est. dicis & facis qđ ipse horrestes nõ sanus iuret esse hominis non sani. i Ipse. Emphasis. ideſt qui ratione prorsus caret. k Orestes. Agamẽnonis mycenarum regis filius fuit & clytẽmestre. q cum patrẽ a bello Iliaco reuersurũ ab aegisto adultero & clytẽmestra interfectum cognouisset seq; ab eisdem in mortẽ uocari: capta opportunitate Aegistum & matrẽ necauit. cui⁹ parricidii Areopagitarũ iudiciũ subire coactus uariatis (ut scri. Cice. in oratione pro milone) sentẽtiis absolutus fuit. Cæterum consciẽtia gestoꝝ exagitatus in insaniã & furias uersus uidere sibi uidebatur matrem se ardẽtib⁹ facibus & serpentib⁹ atris insequentem. Virg. li. 4. æne. Armatã facibus matrem & serpentibus atris cum fugit: ultricesq; sedent in limine dire. Pacuuius li. Orestem inducit monitu pyladis ut furias uitaret Apollinis templum igressum: & cum inde exire uellet ei furias occurrisse. ad quod respexit Virg. li. 4. æne. Vltricesq; sedent in limine dire.

Arista.

Orestes

Ephensut⁹ hac satyra eos qui aliena uitia solerti diligētia pspiciūt & notāt. Domitii Neronis pditissimis offensus morib⁹ eū in primis acerbitate satyrica insectat. ꝙ uix dum pueritiā egressus dece pto p Agrippine mr̄is scelus Britānico post mortē claudii īperiū occupauit. Cū per ætatē & rerū īperitiā quid agendū quid ue dicēdum esset ignoraret. sed oīa sibi alterius cōscilio administrāda essent. Nam ut scri. Corneli⁹ Illud in urbe iactabat. queadmodū priceps uix. 17. ānos egressus. ut dixi octauia Sene. suscipere eā molem aut ꝓpulsare posset: quod subsidiū in eo qui a femina regeret. Nam matri summā oīum rerum au ctore Trangl. publicarū priuatarūq; permisit. num plia quoq; & oppugnationes urbiū & cætera per belli magros administrari posset alii inq rebant. hinc igitur exclamat hinc excādescit. Et ne in principē cui⁹ tpib⁹ floruit poeta ferri uideat socratē īducit qui Alcibiadē atheniēsem discipulum suū repræhēdat. qui puer rempu. ministrauit atheniensiu3. Alii uero generaliter accipiūt hūc locū dicentes ꝙ repħendat adolescentem ambitiosum. qui cū libidinosus & mollis etiā esset, introrsum turpis & p elle decorus rēp u. gubernare ante maturos annos studeret. Nero.

a Em populi. Imperiū romanū suscipis regendū. cum iterrogatione & icrepatione legēda sunt. cū puer sis potes rempu. ministrare. b Barbatū. hæc statim poeta subiecit ne suspect⁹ esset. neroni tanq̄ eū notaret. sensus est igit. Alcibiade quæ dñr in correctionē moꝝ tuorū a socrate dici credito. Barbati aūt p studiosis ꝓbis & bonoꝝ moꝝ uiris & pħis capiuntur. ut dixi in Iuue. saty. 14. in princi. Barbatos licet ad mōeas mille ide magros. Barbatus.

Satyra Quarta.

Em ppli^a tractas. barbatū^b crede magistrū^c

Dicere. sorbitio^d tollit quē dira cicutæ

c Magistru3. i. socratē. quo magistro usus est Alcibiades a quo etiā dilect⁹. sed ita tamē. ut Plato scribit in Simposio suo. Alcibiadē cōmemorantē se pernoctasse cū socrate nec aliter ab eo surrexisse q̄ filius a parente debuerit: hic prima ætate ab atheniēsib⁹ dux electus cū Nicia & lamaco aduersus siculos bellū gessit. sed ad reatū uocatus ꝙ sacra cereris nullo magis q̄ silentio solēnia enūciasset. siue cōscientiā siue indignationē rei nō ferēs tacitus in exiliū æolidem ꝓfectus est. De hoc Aemili⁹. Plutar. & Trogus. d Sorbitio. Socrates Atheniēsis pħus primus fuit qui pħiam moralē ut ait Cice. euocauit e cælo. coegitq; de uita & morib⁹. rebusq; bonis & malis q̄rere cu3 ante illā pħi oēs rebus pħicis pscrutādis opam tantūmodo īpenderent Alcibiades. Socrates.

Satyra

Sophoronisci marmorarii & phaneretæ filius: obstetricis fuit accusan-
Cicuta. te Anyto capitis damnat⁹ sorbitionē cicutæ hausit. quæ ut Pli. li. 25. ca. 11. ante med. refert, uenenū est publica atheniensiū pena inuisum. Iuuena. satyra. 7. Nil pter gelidas ausæ conferre cicutas. e Tollit. perimit. a Quo fret⁹. qua re. qua uirtute cōfisus. Illud respexit quia agrippinæ matris. Senecæ & bruti cōsiliis oia primis imperii dieb⁹ adminstrasset. b Dic hoc. Interrogatio est contumeliæ & reprehensionis plena. c Magni. nouies. n. ho-
Noue. stes superauit

Quo fret⁹ᵃ. dic hocᵇ magniᶜ pupilleᵈ pericliᵉ
Scilicet īgeniūᶠ: & reg prudētiaᵍ uelοxʰ
Ante pilosⁱ uenit. dicēda tacēdaq; callesᵏ.
Ergo ubiˡ cōmota feruetᵐ plæbeculaⁿ bile

Pythagoras. pericles. Inter cætera egregia opera nono mense samios ionu; primos & potentissimos deuicit urbis menia deiecit. hinc ortus est pythagoras nō aūt ex Samo quæ zazyntho & dulychio pxima est. d Pupille. Allusit ad historiā. nā nerone Poppea ut scri. Tacit⁹: cum sibi mrimoniu; & dissidiū octauiæ incolumi agrippina haud speraret. crebris criminationibus aliqn per facetias incusabat principē & pupillū uocabat. q iussis
Pericles alienis obnoxius: nō mō īperii sed libertatis etiā indigeret. e Pericli. Alcibiades atheniēsis cliniæ filius fuit quo (ut pbus Aemili⁹ est auctor) nihil excellēti⁹ fuit uel in uitiis uel ī uirtutib⁹. Impator fuit summus & mari & terra disert⁹: ut nemo ei dicēdo resistere posset. Eius post interitum pris Periclē & Ariphonem tutores fuisse relictos scribit plutar. uiros ea tēpestate pclaros: & magna cū Clinia ppinquitate coniunctos. Periclē aūt Alcibiadis patruū fuisse scri. Trog. Pom. Aemilius uero ui-
Scilicet. tricum. f Scilꝫ igeniū. hæc decē carmina sequētia cum ironia legenda sunt. Scilicet ergo cū derisu pnunciandū est. Ostēdit eni rerū agendarū scientiā ante annog maturitatē nō accedere. Alibi saty. 1. Scilicet hæc populo pexus. Terē. in andria. Id pplus curat. s. Virg. 4. æne. S. is supis labor est. g Prudētia. ut scias quid loquaris uel taceas. sapia pueniente pubertatē. h Uelox. quæ pfecto uelox eēt si tibi iuueni inesset qui ante legitimū tps imperiū occupasti Prudētia. n. longo tpis iteruallo plurimarū reg usu & experiētia gignitur. i Ante pilos. ante barbā. anteq pili nascant & lanugo & añ pubertatē. Nā uix. 17. natus ānos Nero ipe-
Calleo. riū accepit. k Calles. scis intelligis cognoscis. nā callid⁹ es in tacēdis dicēdisq. ut scripsi in dictionario. l Ergo ubi. sensus est. Ergo cū ea prudētia sis. nō mirū est si plæbē in seditionē concitatā grauitate man⁹ leda-

re & cohercere scis.q.d.principi nõ satis esse:posse iperare nisi cõcomitetur sapiẽtia. m Feruet. æstuat ira & seditiõib⁹ cõmota. n Plebecula. hoc uocabulo usus est Suet.in flauio uespasiano. a Fert aius. i.dat qa peritus es tacendarũ & dicendarũ. b Calide. feruore iracũdiæ excitatæ c Maiestate. grauitate.qa tanq̃ magna & ꝑtutura hominib⁹ loquuturi tacere iubent molientes manũ.Nam manu sublata a superiorib⁹ sæpe silentiũ iducit. annuendo ut orare uolentes audiat populus,ut dixi in Augusto. Sueto. d Quid dĩnd. cu3 seditio orta fuerit qb⁹

Plæbecula.

Manus

Fert aius[a] calidæ[b] fecisse silentia turbæ
Maiestate[c] manus:qd deide[d] loquere.qrites[e]
Hoc puta[f] nõ iustũ ẽ:illđ male.rectius istud[g]
Scis &.n.[h] iustũ gemina suspẽdere lance
Ancipitis[i] libre:rectũ discernis[k] ubi inter
Curua subit:uel cũ fallit pede regula[l] uaro[m]

eam uerbis cõpesces.Illud docet deniq̃ necessariu3 esse principem esse sapientẽ & reruм peritũ.unde Plato solebat appellare eas respu.fœlices q bus cõtigisset habere principes sapiẽtes.Respexit aũt poeta ad id quod in urbe a seniorib⁹ dicebat.Neronẽ primũ ex hiis qui rerũ potiti essent alienæ facundiæ eguisse.Nã ei seneca orões cõponebat.cum Alii iperatores ante neronẽ summa fuissent facũdia & eloquẽtia. e Quirites. Hinc innuit poeta neronẽ a se repħendi cũ iam satyrico more atheniẽsibus omissis ad romanos cõuertatur. f Hoc puta. oratorie agit.ea pte generis deliberatiui dicit̃ uti.quæ suasio nũcupat̃.Et prisciano auctore. 15.li.puta est legendũ nõ puto qđ quidẽ aduerbium esse uolunt.atq̃ iõ a persium corripuisse.cũ ita & puta corripiant̃. g Rectiꝰ illud. magne prudẽtiæ est ex multis quæ iusta & recta esse uident̃ qđ optimũ cognoscere. h Scis z.n. pseuerat in Ironia.sensus est.Non miru3 quidẽ est si bonũ a malo discernere noris.cũ ea qua ambigui iudicii sunt ita pensitare & tecũ recognoscere didiceris ut nihil te decipere possit.Metaphora sumpta a libripende qui põderosissima queq̃ examine bilancis cognoscit. i Ancipitis. Ambigue ut nescias in quã partem magis decurrat ex quo libripendis solertia deprehendit̃.cum ex re ambigua & incerta rectũ iudiciũ sumat. k Rectũ discernis. cognoscis inqt quid rectũ sit & quid intortũ.pstat in metaphora quã a fabris & architectis sumit.& est æmulatio Hora.lib.2.eplarũ epla.2.Scilicet ut possem curuo dignoscere rectum. l Regula. i.hasta libræ.uel norma. m Uaro pede. torto & deuiui.ĩfra saty.6.Geminos horoscope uaro ꝑducis genio.i.lingua flexa

Regula

& recurua. lingua enim siue examen bilancis tanq̄ pes est in libra quo fit
Varo. plærūq; ut cum lingua bilancis torta sit & eam sequamur in rerū pensa-
tione decipiamur. per qđ ostendit persius eū magni ingenii & pruden-
tiæ esse qui falsa admixta ueris nouit discernere. a Et potis. i. tante
Potis. prudētiæ es & cōsilii: ut recto iudicio possis noxia pro meritis damna-
re. & tm̄ auctoritate & eloquētia uales: ut possis p̄p̄ſo ac iudicib⁹ persua
dere aliquem
ut uitiosum i
terimant.
b Nigrum.
o multū ante

Et potis[a] es nigrū[b] uitio[c] p̄figere thita[d].
Quin tu[e] igit[r] sūma nequicq̄[f] pelle[g] decorus[h]

Vitium alias infœlix lr̄a thita. c Uitio. i. homini uitioso. Mart. li. 11. Epig. 43.
Mentit̄ qui te uitiosum zoile dixit. Nō uitiosus hō es zoile sed uitium.
d Thita nigruȝ. i. mortiferū. Tau. T. & thita. θ. grecoꝝ litteræ sunt. sed
Thita. Tau absolutionis signū & salutaris nota est. ut in Ezechiele legitur. Et si
gna. tau. sup frōtes uiroꝝ gementiū. thita uero damnatiōis & mortis.
Cū eni iudices de alicui⁹ capite sn̄iam laturi eēnt. uniuersi in cistam tabu
las simul coniciebant suas. easq; insculptas lr̄as habētes absolutionis: cō-
demnatiōis & ampliatiōis. thita cōdemnatiōis signū erat. Marti. lib. 7.
Epig. 38. Nosti mortiferū p̄toris castrice signū. Est Operepr̄cium disce-
K. re thita nouū. Absolutionis auctore Asconio. k. lr̄a. per quā lr̄am aliqui
L. interp̄tant̄. calon. i. bonū. Ampliationis. n. l. qđ significat nō linquere.
e Quin tu igit̄. quin. uox est increpantis. Virg. æglo. 2. Quin tu aliqđ
Quin. saltem potius quoꝝ idiget usus. cōiungiturq; semp cuȝ indicatiuo. At
tende aūt fremitū & indignationē poetæ. sensus est. cū quæ a me supe-
rius narrata sunt facere nequeas. & extrinsecus cōptus atq; decorus. in-
trinsecus uero turpis & malus sis. tu qui per ætatē immaturā & rerū im
peritiā ignoras quid agendū quid ue dicendū sit. cur nō rem pu. guber-
nare ante maturū tēpus desistis. & summā īperii romani cur nō depo-
nis. f Nequicq̄. frustra. Virg. Sed quid ego hæc nequicq̄ igrata reuol-
uo. alias nō. persius saty. 2. Nequicq̄ fundo suspiret nummus in imo.
Neqcq̄. g Pelle. nō animo pulcher. quia uerboꝝ blanditiis maliciā sui cordis
donec ordinent̄ abscondūt. h Decorus. speciosus ueste triūphali. & de
Decor⁹ core īperatorio. æmulatio est Hora. li. 1. ep̄laꝝ. ep̄la. 17. Introrsum tur
pem speciosum pelle decora. ad historiā respexit. Nā ut Corneli⁹ Tac.
scri. decretū fuit. Claudio cæsare adulationibus senatus cedente: ut. 20.
ætatis anno cōsulatū nero iniret. atq; interim designat⁹ procōsulare im
periū extra urbē haberet. ac princeps iuuentutis appellaret̄. Itaq; ludi-
cro circensiuȝ qđ acgrendis uulgi studiis edebat̄ britannicus in p̄texta.

Nero triūphali in ueste transuecti sunt: ut spectaret pp̄lus hunc decore īperatorio. illū pueri habitu. Occupato igit̄ īperio apud senatū hoc celebratū ē in assentationē neronis ut ei supplicatiōes decernerent. & die bus supplicationum triumphali ueste indutus per urbem ueheretur. a Ante diē. ante tp̄s & ætatem maturā. b Caudā iactare. blādiri & adulari. ostētatione decoris īperatorii fauorē & grām pp̄li q̄rere. tractū est a canibus qui blādiētes caudā mouent. c Blando. uel populo q̄ semp̄ ditioribus & potētioribus blādit uel cui e blandiendū sit in suffragiis & magr̄atibus demandandis. Hora. Ep̄la. 7. li. pri. Tunicato scruta popello. d Desinis. tu nunq̄ cessas populi fauorē adulationib⁹ captare quoq; adiumentis honore fungaris. e Anticyras. Aptior es hellebori puris & simplicib⁹ potionib⁹ insaniā tuā purgare q̄ per summā ambitionē ante tēpus temeritati te pp̄li subicere. Anticyrā uero pro helleboro posuit qm̄ in anticyra maxime sumeretur. Stra. li. 9. & Pli. li. 25. ca. 5. circa med. Hora. satyra. 3. li. scdi. Nauiget Anticyrā. & īfra. Nescio an anticyrā ratio illis destinet oēm. Anticyra aūt. ut dixi in Caligula. Suet. insula est quæ olim ciparissus dicebat̄. ut scri. Pausanias. sed mutato nomie anticyra ab anticyro herculis socio appellata est. Iuuena. satyra. 13. Ne dubitet laudas si non eget anticyra. f Meracas. simplices & puras nullo tēperamēto admixtas. a mero qd̄ antiq̄ solū. dixerūt. imitatio est Hora. li. 2. ep̄larū. ep̄la. 2. Expulit helleboro morbum bilemq; meraco. g Quo tibi. Interrogatio cōtumeliæ plena. quæ quidē eo tendit ut eū arguat uirtutē penitus ignorare. & eū tm̄ abesse ostēdit a uera uirtutū cognitione & recta rerū publicarum administratione ut interrogat⁹ qd̄ summū bonū in humanis putet. quæ q̄stio subtilis & a ph̄is multū disputata. ipse tm̄ respōdeat uoluptatem. h Uncta. putas ne lauto paratu cibis luxuriosis & delicatis uiuere. corpusq; bene curare summū hominis bonū esse. Atq; hæc pinde ac si adolescens ita dixisset: ponit. arguēs ex respōso eū indignū esse qui publica negocia curet cū p̄termissa uirtutis mētione laute uiuere summū bonū appellet. Que sn̄ia epicureis p̄bat̄. i Semp. continuationē significat. k Assiduo sole. suoꝝ tēpoꝝ mores notat. Nā antiq̄ & p̄cipue ībecilles stomacho ante cibū exercebant̄. eam exercitationē ut Celsus scri. recte

Ante diē[a] blādo[c] caudā iactare[b] popello
Desinis[d]: anticyras[e] melior sorbere meracas[f].
Quo tibi[g] sūma boni ē. uncta[h] uixisse patella
Semp[i] & assiduo[k] curata cuticula sole.

Cauda. Popell⁹ Anticyra. hellebo rus. Ciparis sus. Meruꝫ. Patella. Semp.

sequebat modo unctio uel in sole uel ad ignẽ modo balneũ. descẽdebãt eni in soliũ. tũ multo oleo ungebant. leniterq; perfricabant. Hora. li. 1. sermo. saty. 6. Vngor oliuo. Persius infra. At si unctus cesses & figas in cute solem. Iuue. saty. 11. Vestra bibat uernum cõtracta cuticula solem. l Curata. mollicie muliebrem notat in uiris.

a Expecta. Indignatũ di scedentẽq; iu uenẽ remora tur. distigue ergo ut sit sẽ

Expecta[a]. haud aliud rñdeat hæc[b] anus. i nũc[c]
Dinomaches[d] ego sũ: suffla[e]. sũ cãdid[9f]: esto[g]
Dum ne deterius sapiat pannutia[h] baucis.

sus. certe si uolueris expectare & anũ audire inuenies eã non aliter interrogatã respõdere. ex quo ostẽdit eũ nõ minus insanũ esse q̃ anũ decrepitam. anũ eni est delirare. b Hec an⁹. satis lepide fingit poeta anũ transire. c I nũc. postq̃ eum admonuit p̃tereuntem aniculam nõ aliter responsurã fuisse. ei p̃tãtem eundi facit. & cũ indignatiõe & irrisione pronunciando i nũc. Sensus est. gloriare nũc te uirũ nobilem & prudẽtem cum in uoluptatẽ summũ bonum cõferas. sicq; philosophice poeta declarat. honoris nobilitatẽ homi sapientiã nõ ingerere. d Dinomaches. Callide poeta rep̃hensionẽ cõuertit in alcibiadem ne in principẽ inuehi uideatur. fingit ergo. q; subiratus Alcibiades eo q; socrates cõparauerit cum aniculæ illi. se a Dinomache clarissima femina multũ ab anu illa dissimili gen⁹ ducere ac p̃pterea se nobilẽ esse magna cũ indignatiõe pronunciat. Alcibiades. n. genus paternũ ut scri. Plutar. ab aiace. maternuʒ uero ab almeonide: quẽ ex dinomacha genitũ aiunt. originẽ traxisse ferunt. Ait igit̃ poeta. dic nũc te esse nobilẽ. quia iter maiores tuos dinomacha connumerat̃. Dinomachus aũt interp̃tat̃ fortis in pugna. dinos eni græ. fortis lat. machi: uero pugna. sicq; subsannat neronẽ: eius amentiã arguens: qui in maiorẽ nobilitate afferebat̃. quũ a Cæsarib⁹ genus suum duceret. e Suffla. Gloriare extẽde itumesce afferte tuã nobilitatẽ & ai p̃stantiã. separatim legẽdũ est: qd̃ a uentosorũ hoiuni consuetudine sumptũ est qui buccas inflare spiritumq; emittere superbientes solent. f Sũ cãdid⁹. se quoq; a pulchritudine cõmendat. dicẽs suʒ pulcher. hoc ad aium rettulit. i. sapiẽtis sum ai. hoc. n. gloriat̃. g Esto. cõcedat̃ te generosum formosumq; esse ac prudentẽ. sed ita ut baucis sapia te non sit iferior cũ ita rñdeas. nã iterrogata baucis qua in re summũ bonũ esse existimet. deterius te nõ respondebit. qui illud in bonis tm̃ fortunæ ac corporis posuisti. ordina etiã sic. I nũc o alcibiades & extolle ac iacta te qd̃ a dinomache gen⁹ trahas & formosus sis. h Pannutia. uenosa. a pãno

Anus.

dinomachus.

Sufflo.

uena eminentiore. Nā & mulierū māmæ & membra senilia iuuenili hu more exhausta pannucea fiunt. ut dixi in Marti. lib. 3. Epig. 71. & li. 11. Epig. 47. uel pānutia. i. uillib⁹ pānis induta. Nā pānutius & pannosus dicit qui crasso & uili pāno indut⁹ est. Et quia ꝓpriū est anib⁹ pānutias esse Terē. in andria. Suffarcinatā cantarā. i Baucis. Inopis atq; igno bilis feminæ nomē est ad eam allusit de qua Ouidi. in metamor. Nā ue tulæ pauperes Inopia coactæ ad res uiles uendēdas se cōferūt. ut eo que stu uiuāt. Baucis ergo īducit pro oi uetula uēdēte herbas odoratas in fo ro olitorio.

Pānutia. Baucis. Anus.

Cū bñ [a] discincto [b] cātauerit ozima [c] uerne [d].
Vt nemo [e] in se se [f] tentet descēdere, nemo [g]
Sed ꝑcedenti [h] spectat mātica [i] tergo.

a Cum bene. i. elata & clara uoce uēdiderit. nā cātare est alta uoce loqui. Persius saty. 1. Mē moueat quippe & cātet si naufragus. est. n. moris olera per urbē uendentiū exclamare. uel ut bñ uēdat laudauerit. Horatius lib. 2. epistola. 2. Laudat uenales qui uult extrudere merces.

Canto.

b Discincto. desidi. luxurioso. intēperato. & dissoluto. Persi⁹ satyra. 3. Nō pudet ad morē discincti uiuere nactæ. Discinctoꝝ aūt & molliū uiroꝝ est eiusmōi bene olētes herbas manu gestare. Virg. li. 8. in fi. Discinctos mulciber afros. Horatius. epodō. 1. Discinctus aut perdā nepos.

Discinct⁹

c Ozima. Ozimū herba ortēsis est. qđ cito nascaŧ dictu3 ut scri. Varro. Ocys enī gre. cito. lat. significat. de quo Pli. li. 20. cap. 12. & li. 19. cap. 7. Ozimū etiā gen⁹ est pabuli. dictū ozimū eo ꝙ citat aluu3 bubus. & ideo iis daŧ ut purgenŧ. d Uerne. Ex ancilla domi nr̄æ geniti serui sunt a uere dicti qm̄ id anni tēpus fœture maxime conuenit. e Ut nemo. hactenus in neronē iuectus est. Nunc uero eos satyrica indignatiōe insectaŧ. qui in alios dicere & aliena uitia cognoscere gaudēt. cum de seipsis nihil q̄rant. In eos ita insurgit. Hora. li. 1. s̄mo. saty. 3. Cum tua puideas oculis mala lippus inunctis. Cur in amicoꝝ uitiis tā cernis acutū. ut nemo ergo eclipsis est subaudiŧ dignū ne putas. uel unde est. aut aliqđ tale. nō iterrogantis est. sed irascentis & admirantis ꝙ nemo intrinsec⁹ se cōsideret. nemo se uelit experiri. f In se se. ad uitia sua pnoscenda & reputāda cū aliena diligenti⁹ perscruteŧ. g Nemo. cōduplicatione utiŧ ad maiorē admirationē: affectusꝙ sui exꝑssionē in legentiū aīs iprimendā. h Sed ꝑcedēti. i. sed alioꝝ semp uitia cernim⁹. de hoc dixi in. 3. tuscul. Cice. Ab æsopo scribiŧ duas māticas ul' sacculos plenos uitiis hoies secū ferre. & in eo qui ante pectus pēndeat aliena uitia esse. in eo uero q a tergo nr̄a. Ex quo euenit ut nr̄a nō uideamus & ea inspicere negligamus.

ozimū. Verna.

sed q sequat cōspiciat. Catullus sed nō uidemus mātice qđ in tergo est. Hora. saty. 3. li. pi i fi. Respicere ignoto discet pēdētia tergo. & saty. 1. li. pri. i fi. Sic festināti semp locupletior obstat. Hic igit idignat poeta ne
Mātica. minē esse qui uitia sua cognoscat. sed aliena semp. i Mantica. sacculus scorteus ad sarcinulas ferēdas accomodat⁹. Lucilli⁹. Mantica canterii co stas grauitate pmebat. Hora. saty. 6. li. pri. Mantica cui lūbos onere ulce ret atq; eques armos. uel est mantica nummorꝝ receptaculum: ut Asconius in uerinam refert. quæ tamen pro pera interdum ponitur.
a Quesieris. Maliciam hominū exprimit qbus summa semp est uoluptas alienos mores notare. & secūdam pro tertia persona ponit. i. aliquis quesierit forte. Itaq; exēplo probat neminē uitia sua inspicere. cum aliena linceis oculis plane cernat. dicit ergo. si qsieris ab aliquo an uectidiū norit: statim ut ille se eū dixerit cognoscere. eū auaritiæ argues.

Quesieris[a] nostin[b] uectidi[c] pdia. cuius[d]
Diues arat[e] curib⁹[f]: quātū nō miluꝰ oberret[g]
Hūc ais[h]. hūc[i]: diis iratis[k] genioq; sinistro[l].

b Nostin. pro
Vectidius nostine. c Uectidi pdia. uectidiū posuit p uiro diuite in sabinēsi agro. d Cuius. Interrogatio eius qui interrogat an uectidiū nouerit. responsum est qrentis quē uectidiū dicat. plures eni eodē nomine uocabantur. e Diues arat. subaudi illius qui uerba sunt interrogatoris respōdentis
Cures. eū se uectidiū dicere qui multa pdia curib⁹ arat. f Curib⁹. Cures urbs quondā sabinorꝝ insignis nūc aūt uiculus. hinc qrites appellant. & iuno curetis dicit quia ibi colebat. g Oberret. qui tot agri iugera in sabinis
Miluus arat quot miluus non circūuolet. Iuue. saty. 9. Tot miluos intra tua pa
Ob. scua lassos. Ob. n. alias ponit pro circum. ut cum dicimus urbē obsideri obuallari obsignare. alias iuicē ppōnis q est pp ut ob merita ob supatos
obsides hostes. unde obsides pro obsides qui ob priæ pstandam fidem dantur. h Hunc ais. Interrogatio iterrogati ul iterrogati rnsio. Ais eni hūc uectidiū: quasi ostēdat se eū pbe cognoscere. i Hunc. uerbū iterrogātis qui more malignitatis humanæ ad aliena uitia notanda fertur. qui primū de uectidio quærere ceperat. hæc oia quæ sequunt de eo enumerat.
Iratus. Hunc. Eclipsis figura est dico. n. uerbuȝ extrinsecus est. k Diis iratis. aduersis. quia auare & pparce uiuat. Iuue. saty. 1. Exul ab octaua Marius
Genius bibit & fruitur diis iratis. l Genioq; sinistro. is sinistro genio uiuere dicitur qui naturā suā duriter uiuendo defraudat. Teren. in phormi. Suū defraudamus geniū. unde cōtra. Is dicit a genio indulgere qui uolupta ti operā dat. ut persius satyra. 5. Indulge genio. carpamus dulcia & cete.

Virg.libro.1.geor. Et genialis hyems.i.uoluptuosa. a Qui q̃n̄q;. φ uacat.ut sit quotiens figit. qui ita auarus est ut arando etiã in compitis aratrũ figat atq; aliquã partem attritæ uiæ aratiõe cõminuat. Sunt qui ad cõpitalia referentes dicant eum ita auarũ esse:ut cũ compitalia sacra fierẽt:cæteris feriatis ipse anteq̃ ad sacra pergeret terrã araret. atq; subinde cũ bobus & aratro ad sacrificiũ post aratione accederet. uel est sensus. Hic qde; cum festa cõpitaliũ uenerint.qb⁹maxime rustici lautioribus cibis uti solẽt: non audet uinum

Qui q̃n̄q;ᵃ iugum pertusaᵇ ad cõpitaᶜfigitᵈ.
Serioleᵉ ueteris metuẽs deradereᶠ limum
Ingemitᵍ.hocʰbñ fit:tunicatũⁱcũ sale mordẽs
Cæpe. & farratãᵏ pueris ˡ plaudẽtibusᵐ ollam

qđ iam diu fuauit attingere.sed acetũ tm̃ bibit. & cepas comedit.ordo est.hũc dico qui diis iratis & genio sinistro ingemit metuẽs deradere limũ ueteris seriolæ q̃n̄ figit iugũ ad cõpita pertusa. b Pertusa. attrita & cõculcata pedib⁹ frequẽtia hoium. c Compita. sunt aũt cõpita loca. in quæ multæ uiæ cõpetant dicta φ ubi uiæ cõpetũt tunc in cõpitis sacrificatur. rustici.n.finitis sationib⁹ in cõpitis ibi aratris suspensis sacrificia celebrabant magna aĩoꝝ relaxatione.eos ludos magr̄i uicoꝝ ut scribit. Asconi⁹ facere cõsueuerũt:is aũt dies annalis nõ statut⁹ erat. attributus ut uarro tradit larib⁹.quot annis is dies cõcipiebat. d Figit. suspẽdit. e Seriole doliolũ. dimiutiuũ ẽ a seria.gen⁹.est uasis terrei. Terẽ.in heautonti. Serias oẽs releui.Persi⁹saty.2.Sub rastro crepet argẽti mihi seria dextro hercule &c̃.de hoc dixi i Captiuis Plauti.i fi. f Metuẽs deradẽ. i.uasa:q̃ argilla(quã nũc ipe poeta limũ appellat) uel pice:ul' resina: uel gypso obturabant.hois auariciã in maximo artificio uerboꝝ expressit. Ostẽdit eni eum nõ audere:ne paruũ quidẽ uini cadu; explere. qđ multos annos ob auaritiam in cellario seruarit. g Ingemit. ob auaritiam. h Hoc bñ fit. uerba hæc tanq̃ a uectidio dicta ponunt.Nam cu; ueteris uini cadũ regipsare nõ auderet.aliud deteri⁹ uinum potãs quasi per auariciã igemiscens si melius uinũ assumeret:deterrimo uino sumpto hoc bene satisq; dicebat:uel in alio sensu.fm antiquã cõsuetudinẽ dicit.sicut: & dii bene uertãt.sic eni dicũt qui ueluti rem magnã & inusitatã aggressuri sunt.ergo & auarus ueluti rem magni sumpt⁹ cenaturus.hoc dicit. i Tunicatũ. quia tunicas multas circũ se habet. k Ollã farratã. ollã plenã pultis ex farre. quo cibo pueri nimis pco uictui assueti tanq̃ lauto & opiparo lætabãt. Prim⁹.n.aucto.Pli.li.18.ca.8.Fuit antiqs latio cib⁹.

Pertusus.
Cõpita
Seria.
Limus.
Bene.
Far.

l Pueris. aut filiis aut seruis. m Plaudētib⁹. hinc hoīs auariciā ostē- dit. cū farre tantū & cæpis & aceto pueri cōtenti sint. ex quo apparet al's auarius uiuere. a Morientis. lāguidi nō mordētis deficiētis euanescē tis in uappā. acrimoniaq͡ carētis. q̄to. n. acrius tanto melius acetū est. b At si iuct⁹. quēadmodū inquit tu uectidii auaritiam repræhendisti. sic aliquis si mollis desesq͡ fueris & ociosus. te repræhendet: perseuerat er go exprimēs iniquitatē ho minum uitia aliena culpā- tiū. sensus est si inq̄t aliquis oleo ungatur stans ad sole3 & corpi curā- do indulgens non deest qui statim illum subsanans cubito se tangat.

Acetū. Pannosus.

Pānosam fecē morientis[a] sorbet aceti
At si iūctus[b] cesses[c]. & figas[d] in cute solem
Est p̄pe[e] te ignotus cubito[f] q̄ tāgat & acre[g]
Despuat ī mores[h]: penēq͡[i] archanaq͡[k] lumbi
Runcantē[l]. pp̄lo marcētes pandere[m] uuluas.

c Cesses. ociosus fueris: pro si q̄s cesset: ut supra quesieris pro quesierit. d Et figas. fricando eni corp⁹ atq͡ unguentando ad solē cutis penetrat. Nam antiq̄ ut dixim⁹ ante cibū exercebant. eam exercitationē auctore celso recte sequebant mō unctio uel in sole uel ad ignē modo balneū. de scendebāt eni nō soliū tum multo oleo ungebant. leniterq͡ perfricaban tur. e Est p̄pe. quē ipse nō uideas cū a tergo p̄pe sit. aut quē nescis. hic appet hoīes ad aliena uicia cognoscēda ualde p̄mptos eē æmulatio est. Hora. li. 2. ser. saty. 5. Nō ne uides aliq̄s cubito stantē p̄pe tāgens inq̄. f Cubito. aliquē cui uitia tua palā faciat. modus est latenter ostendētis. quem p̄bet peccare. Hora. saty. 5. li. scdi. sermo. Nō ne uides aliq̄s cubi- to stantē p̄pe tangens &c̄. g Et acre. Acriter inuehat in mores tuos. & sputo castiget ac emēdet te sic uitiis deditū. tanq̄ in cōtemptū rei tur pis tractū ex hiis qui ex olfatu putide rei expuunt. Tibullus. Hūc puer hunc iuuenis turba circūterit arcta. Despuit in molles & sibi q̄sq͡ sinus. Plaut⁹ in princi. Asinariæ. ut quæ loquutus despuas. h In mores. in ui tia. i Peneq͡. uellicantē ac depilantē uirile membꝝ & obscenos locos quo glabes & sine pilis circa inguina sis. hæc cū supioribus cōiungunt. ut sit sensus. si tibi ex inguinib⁹ euulseris pilos aderit qui te cōtemnat. re petit igitur. est qui despuat ut sit ordo. est qui despuat in runcantē pe nē & archana lūbi. Penis aūt a pendēdo dicit. nā penem caudā uocabāt. unde offam porcinā cū cauda offām penitā dicebant. ut infra. Si facis in penē quicq̄d tibi uenit amaꝝ. k Archanaq͡. i. pudibūdas corpis ptes. l Runcantē. metaphora sumpta ab agris rusticoꝝ qui runcari dn̄r cum

Cesso. Cutis. Cubit⁹. Spuo. Penis.

herbas frugibus noxias auellunt atq; sarriunt. satyrica.n.urbanitate dũ eos rephẽdit q aliena uitia subsanãt:suorũ tporũ mores notat illos pcutiens q obscœne turpissimeq; uiuũt. Mar.li.9.Epi.29. Cũ dpilatos crelle coleos portes &c. Iuue. saty.8. Si teneros attrit⁹ catinẽsi pumice lumbũ. Squallẽtes traducit auos. m Pandere. cynedos & molles describit qui muliebria patiunt. pãdere autẽ uerbu pro pticipio est.i.pãdentẽ:uel ut pãdas ac pbeas.aut ñc itellige. Rũcantẽ pãdere uuluas.i.runcãtem & depilantẽ podicẽ ut eũ pãdat ac pbeat multitudini. n Marcẽtes uuluas. i.podicẽ i quo ea fiũt quæ in uuluis. Nã uulua mulieris est. sed ppter coitũ satyrica mordacitate cynædi podicẽ uuluæ munera peragentẽ uuluã appellauit. uulua autẽ crebro a poetis pro genitali parte muliebri usurpatur. Cũ pprie uulua illud sit in utero mulieris quo infantes gestãtur. Cornel.cel. Si infans in uulua decessit quo facilius eiciat. Pli.lib.11.cap. 37.uersus fi. Boues grauidas negant præterq̃ dextro uuluæ sinu ferre. etiã cum geminos ferãt. uulua etiã accipit pro ea parte quæ circa ubera porcæ est:quæ est optimi saporis. Marti.lib.13.dist.56. Te fortasse magis capiet de uirgine porca. Me materna graui de sue uulua capit. ea ut scri. Pli.li.11.cap.37.uersus fi. Enecto partu melior est q̃ edito. Eiectitia uocat illa. hæc porcaria. primipare suis optima. eadẽ et sumẽ appellat. Runco. Pando. Vulua. Sumẽ.

Tu cũ maxillis[a] balanatũ[b] gausape[c] pectas.

a Tu cũ ma. turpitudinẽ eius carpẽs iterrogat cũ barbã nutriat. cur inguina uellicet. & abradat. moris.n.ueterũ fuit barbam nutrire. cũ ante superioris africani tẽpora tonsores in urbe nõ fuerint. Pli.li.7.ca.59. sunt aũt uerba hæc eorũ qui aliena uitia notantes ita dicunt qua rõne femora & inguina & partes pudendas condi iubes: & psilotro denudas cũ barbã prolixam & unguẽto delibutã gestes pectas & nutrias. sicq; poeta obscenos sui tẽporis mores carpit. b Balanatũ. unguentatũ. Balan⁹.n.inter pciosa unguẽta ponit Hora.lib.3.Carmi. Ode.29. Et pssa tuis balanus capillis. Pli.li.12.ca.22. c Gausape. pro barba posuit. Imitatio est. Virg.li. Qui uestẽ barbã dixit. Aurea cæsaries illis atq; aurea uestis. unde cõtra. Inuestes ĩberbes dicim⁹. Virgi. li. Tum mihi prima genas uestiebat flore iuuentus. Gausape gen⁹ esse stramẽti uillosi militaris. qđ pro lecto in castris sternebatur. indicat Pli.li.8.ca.48. Hoc cũ uillosũ esset a uillorũ pilorũq; similitudĩe gausape pro barba posuit. Ouidi. in li. de arte. Vestẽ crassiorẽ ostẽdit esse gausape. cũ ait. Gausapa si sumpsit. gausapa sumpta pba. Stra. uellerã patauina e qbus pciosi tapetes & gausapa texũtur. Et hoc stragule uestis ge- Balan⁹. gausape.

nus utrinq; uilos eminentes habētis uel una tm̄ e sup̄ficie. bene igit̄ barberem uillosam cōparauit. a Detonsus. i. ualde tonsus. nā de modo auget. b Curgulio. uia patēs in gutture quæ crescit & inflatur. & per quā spūs attrahitur atq; emittit̄: gurgulio est. A cui⁹ similitudine in obscenis eam partē appellat̄: quæ a pene ad anum est. per quā inflatā a lūbis semē humanū ut per curgulionē spūs fluit. quidam pro pene in curgulionis uermis formam uel se cōtrahēte uel extēdēte accipiunt. gurgulio. enī

De. Gurgulio.

Inguínibus quare [a]detōsus [b]curgulío [c]extat.
Quíq; [d] palestrítæ [e] lícet hæc plātaría [f] uellāt
Elísasq; [g] nates labefactēt [h] forcípe [i] adunca.

bestiola est frumētis inimica. Nō nulli anū ab aspectus obscenitate itelligunt. c Extat. libidini alienæ. d Quinq;. quis te quottidie expiles: nō tamē circa inguina glaber eris queādmodū nec filix ab agro penitus aratione diuellit̄ ꝓpter multas radices quas habet sparsas. Irrisio est amaritudinis plena. per quā & dementiā & turpitudinē ostēdit eoꝝ qui partes obscenas corpis glabras tentāt reddere. cum a natura datū sit ut euulsi pili renascant̄. e Palestrite. uiri robusti sunt a palestra & luctatiōe cognoiati. quia in palestra exercitati. quasi fortiori sint corpe assidua exercitatione. Nam palestra dici pōt latine luctatio a palaio. i. luctor. Plutarchus. de Alcibiade. cū aliquādo in palestra cum puero quodam luctaret̄: iamq; aduersarius eū ad terrā deprimeret: uolens Alcibiades ignominiā uitare manū illius dentib⁹ apphendit. Virg. lib. 6. æne. Pars in gramineis exercēt mēbrana palestris. Et lib. 2. geor. Corporaq; agresti nudāt ꝓdura palestra. Capit̄ etiā pro loco ubi exercebant̄. uarro Nec putāt se uillā si nō multis uocabulis retineāt græcis quin uocēt particularia loca. Procæconā. Palestrā. Apoditerion. Perystilō. Ornytona. Peristoreū: Oporothecen. f Plantaria. per translationē pro pilis dixit. Sūt aūt pāltaria ipse plātæ nō in arborib⁹ sed in terra natæ ex seminibus quæ cū radicibus & terra ꝓpria transferunt̄. Virg. lib. 2. geor. in prin. Viua sua plantaria terra. Plātæ uero sunt rapte ex arborib⁹. Virg. li. 2. geor. in princi. Hic plantas tenero abscindēs de corpore matrum. g Elisas nates. psilotro depilatas & ꝑpolitas. ui. n. pili euellunt̄. qdā elixas legūt. q̄si aq̄ calida madefactas. ut pili facili⁹ uellicēt. h Labefactēt. pilos demēdo expoliēt. metaphora ab arbore: quæ multis succisa ictib⁹ tandē ad terrā ꝑpellit̄. i Forcipe adūca. qua pili ipsi auellunt̄. Forcipes enī quasi foruicapes dictæ sunt q; forua. i. calida capiunt̄. nā foruū calidum ueteres dixerūt. uñ cato ait de quodā ædificio. æstate frigido hye-

Palestritæ. Plantæ. psilotrū Forcipes.

me foruo. Virg. 8. Versantque tenaci forcipe massam. Forfices uero sunt quib⁹ incidimus. unde uersus. Forfex filorum ceps ferri pes capillorum. Forfices
a Ista. cum cōtemptu dictū est. b Filix. pulchra uariatio: nam cum pilos plātaria appellauerit. & gausape nūc uero filices noīat. filix autē herba est agris maxime inimica. ut dixi in Hora. saty. 3. li. pri. sermo. Neglectis urenda filix innascitur agris. c Cedim⁹. Ferimus pcutimus. ab eo est pteritū cæcidi. & supinum cæsum. cōe uitiū hominū eē ostēdit. ut alter alterum notet. Ipsi enī alios repræhendimus. & nos quoque inuicē accusationi aliorum subiicimur. Filix.

Nō tamē ista[a] filix[b] ullo mānsuescit aratro
Cædimus[c]: inque uicē[d] pbemus crura sagittis.
Viuit[e] hoc pacto: sic nouimus[f] ilia[g] subter
Cæcū[h] uulnus habes: sed lato baltheus[i] auro[k]

d Inque vicē. Themesis figura etiā quæ fit quotiēs uerbum aliqd' simplex: uel cōpositū diuidētes. unam uel plures dictiones interponimus ut septē subiecta trioni. Est aūt translatio sumpta a sagittariis. Hora. li. 1. sermo. satyra. 3. At tibi contra euenit ingrant uita ut tua rursus & illi. Themesis.
e Viuit hoc. ut per supiora ostēsum ē. i. ut alter alteri⁹ errores carpat. & notem⁹ & notemur. Ci. ep's. 14. li. scdi. sed qd agas sic uiuit. sed cū idignatione pronunciandum est. f Sic nouim⁹. ita uiuere didicimus.
g Ilia subter. In aliena uitia cernētes inuectus est hactenus. nūc uero stultitiam gloriosi hois irridet: qui tam petulanti ostentatiōe fert ut sibi attribui gaudeat quæ sua nō sunt. eū monet fugere debere hoīu blādas assentatiōes. h Cecū vuln⁹. i. occultū nō oībus notū. metaphora sumpta a gladiatore qui acceptū uulnus plerūque dissimulat. & spectatores fallit tamē seipsum decipe nō potest cū uulneris sentiat dolorē. hoc ergo dicit poeta. nos quoque nr̄a uitia aliquo dignitatis aut potētiæ uelamento celare. ita ut aliis minime nota sint. sed nobis tamē nō latere: cū eorū oino conscii sumus. i Sed balthe⁹. sed hoc tuū scelus ab opibus & diuitiis tegit. quia uero Ilia dixit ppterea baltheo tegi subiunxit. Nā baltheus cinguli militaris genus cū latum sit Ilia ipsa operit quæ sub lateribus supra coxēdices sita sunt. est ergo rō uitii latētis q uidelicet id potētia & nobilitate tegat. nā per baltheū dignitatē militarē designat. Iuue. saty. 9. Quotiēs rumorib⁹ ulciscunt balthea. & saty. 16. in fi. Ast illis quos arma tangūt & baltheus ambit. sicque poeta ut dictum est eos deridet q ptextu potētie cōfidūt malitiā suā posse latere. & gaudēt dissimulata prauitate hri boni uiri. k Lato auro. p lati auri. Virgi. li. 1. æne. Balthe⁹ Ilia

Bina manu lato crispans hastilia ferro. & sic magnitudinē hoīs expssit. Persius. a Ut mauis. hac tue nobilitatis uentositate:decoroq; habitū decipe populū. & qui te intus nō nouerit quantū uelis. qui eni uulnus dissimulat alioꝝ aspectus decipere pōt. sed uiribus suis dare uerba non pōt:cū uitii sui conscius sit hoc ergo dicit alios decipere facile potes occultādo uitiū tuū sed consciam tuā fallere non licet. b Da uerba. dare

Dare uerba. uerba decipere est. Teren. in andria. cui uerba darī difficile ē. Mart. li. 2. Epi. 78. Cui nihil ipse dabas is tibi uerba dedit.

ꝓtegit:ut mauis[a] da uerba[b]. & dcipe[c] neruos[d]
Si potes[e]:egregiū[f] cū me uicinia dicat
Nō credā[g]. uiso si palles[h] iprobe nummo[i].
Si facis[k] in penē qcqd tibi uenit[l] amarum[m].
Si puteal[n] multo cautus uibice[o] flagellas[p]

c Decipere. fallere. d Neruos. i. ueritatē ipsam quæ plurimū habet uirium & neruoꝝ. uel grauiores uiros & qui itrinsecus noscūt. nunq̄ decipies. e Si potes. fallere. s. conscientiā tuam. f Egregiū. excellentem supra cæteros. Egregiū dicim⁹ qui e grege electus sit. Hæc cū affeuerationc pronūcianda sunt. Respōdet. n. adolescens gloriosus. Nō debeo inqt credere & putare me uirū bonū & egregiū ac frugalē. cū populus ita me existimet & iudicet. quasi dicat etiā si non sim. Ex quo stultitia hoīs ostendit. Hora. lib. 1. eplaꝝ. epla. 17. Sed uereor ne cui de te plusq̄ tibi credas &c. & alibi. Si quis bella tibi terra pugnata mariq; dicat &c. g Nō credā. Cum interrogatiōe & eo uultu ꝓnūcianda quo solemus ingrati admonitori respondere. h Uiso si palles. Respondēti admonitio est frustra se quēpiā egregiū esse putare: licet ita iudicet a uulgo. nisi ab auaritia libidie & aliis uitiis ꝓcul sit. si ergo laboras usuris cur gaudes te uirū bonū & egregiū appellari. Iuue. 8. saty. Cur allobrogicis & magna gaudeat ara. Natus in herculeo fabi⁹ lare: si cupidus: si uanus & euganea quātūuis mollior agna. i Nūmo. si auar⁹ & cupid⁹ es ad cōspectum pecuniæ pallescis. k Si facis. i. si te cynædū & paticum prebes. Nam qui facit quicqd sibi uendit in penē sine dubio ꝓstituere dicit. ut supra. peneq; archanaq; lumbi runcantē. l Uenit. uendit ab eo qd est ueneo. m Amarū. hoc ideo dictū est qm̄ amaritudini sepe uen⁹ cōmixta est. coitū enim sepenumero penitētia sequit. Demosthenes de lai denobilissimo scorto. Tāti nō emo pænitere. unde & Acidalie cognomē pp curas sollicitudinesq; ac amara tedia meruit uenus. n Puteal. locus romæ: ad quē cōueniebāt feneratores, aut sedes p̄toris siue tribu-

Egregi⁹

Veneo.

acidalia

Puteal.

nal uel subselliu ꝑpe arcũ fabianũ qđ libonis dicebaẗ. qa a libone illud primũ tribunal & subsellia collocata sunt. Hora. in ep'la. 20. li. pri. Forũ putealq; libonis Mãdabo siccis. Et li. 2. sermo. saty. 6. Roscius orabat sibi adesses ad puteal cras. Ouidi⁹. Si puteal ianũq; times celeresq; kalendas puteal ergo. i. debitores. nã locũ pro persona posuit. & est hyppalage. i. sensus cõuersio. & est dictũ puteal q ibi debitor creditori suo dans bona tanq̃ in puteũ mittit & deicit. o Multo vibice. cicatrice. aut multa & graui usura. in metaphora permansit. ut uibice dixerit quia flagellis ꝑmisserit. Est. n. uibex signũ qđ reliq̃t scurica. dicta q ui fiat. allegoricos igiẗ. fœneratores debitorib⁹ suis usuras ĩnouãtes tanq̃ uulnera ĩ eis. cicatrices apiunt. p Si flagellas. si grauib⁹ usuris debitores affligis. & molestas. dũ usuras exigis. Ita enĩ flagellari dicunẗ oberrati. unde Mar. li. 2. Epig. 29. Et libertinas archa flagellat opes. dicit. n. si in exigẽdis pecuniis cautus tam iugiter ad tribunal p̃toris accedis debitores accusans eosq; ad solutionem cogens: ut puteal ipsum frequentia & acerbitate tua cædere uidearis. frustra credes populo te ægregium prædicanti. Libon Hippalage. Vibex. flagello

Nequícq̃ᵃ ꝑplo bíbulasᵇ donauerisᶜ aures
Respíceᵈ qđ nõ es. tollatᵉ sua munera cerdo
Tecũ hitaᶠ ut norísᵍ q̃ sit tibí curta suppellex.

a Nequicq̃. i. frustra. sensus est frustra cum turpiter uiuas alioru laudibus delectaberis. b Bibulas. quæ assentatõib⁹ ualde delectanẗ. c Donaueris. accomodaueris. d Respice. alias respue. Reꝑhẽsio est cũ ĩdignatiõe & acri uultu ꝓnũcianda. Monet unicuiq; fugiendã esse ostentationẽ nec assentationib⁹ credendũ. ergo Omissa ambitiõe atq; aura populari uirtutem sequere. teq; ipsum cognosce. & laudibus capi respue. quas in te nõ habes nec agnoscis. e Tollat. auferat ĩquit & adulator & uulgus laudes & adulationes suas. cerdo diciẗ quicũq; ignobilis querit lucrũ ex aliqua uili arte. cerdos. n. græ. lucrũ lat. Iuue. saty. 4. in fi. Sed periit postq̃ cerdonib⁹ esse timendus cæperat &c̃. cerdonẽ posuit pro turba plæbea quæ nulla rõne ad aliquẽ laudandu duciẗ. f Tecũ habita. noli committere ut alienæ laudes te auferãt. sed tu te ipsum cognosce & conscientiã tuã interroga bonus ne sis an malus. qa nemo magis q̃ tu qđ sis scire põt. nã tui cõsci⁹ es. g Ut noris. i. multa tibi deesse: ut sis uir egregi⁹. sumptũ est a rei familiaris tenuitate. Iuue. saty. 11. Noscẽda est mẽsura tuæ spectãdaq; reb⁹. In sũmis mimisq; ẽt cũ piscis emeẗ. Mar. li. 12. epi. 98. Qui sua metiẗ põdera ferre põt. luca. li. 8. Metiri sua regna decet uiresq; fateri. hora. ep'la. 7. ĩ fi. Metiri se quẽq; suo modulo ac pede uerũ ẽ.

Neqcq̃. Cerdo.

a **Atibus hic.** Ex stoicorum sentētia ostensurus poeta hoies aliquo uitio laborantes insanos esse nec sui potestatē habere. demonstrans etiā diuersa esse hoium studia: Cornutū quo ad phiam discendā usus est magr̄o: phia ipsa delectari scribit. cum nō nisi qui liber sit possit incūbere. libertatē uero in animo esse pbat. optatq; sibi dari eas uires in carmine, quib⁹ amorē suum in cornutū quem sibi respondentē introducit enarrare ualeat

b **Cētū voces.** Virgi. lib. 6. æne. Nō mihi si linguæ cētum sint oraq; centum.

c **Fabula seu.**

Satyra Quinta.

Atib⁹ hic^a mos ē cētū sibi poscer̄ uoces^b
Cētū ora. & liguas optare i carie cētū.
Fabula seu^c mæsto^d ponat^e hiāda^f tragedo^g
Vulnera^h seu parthi^i ducētis^k ab iguine^l ferrū.
Quorsū hæc^m. aut quātas robusti carīs offas^n

Centū.

sensus est. poetæ siue carmē tragicū siue heroicū scripturi sint. centū ora & centū uoces sibi dari postulāt. aut simplr̄ dicit ad singulorum uitia centum linguas nō posse sufficere. d **Mesto.** Ad naturā & materiā allusit tragædie. in qua res mæste scribunt. cuius cū luctuosus exitus sit. tragædus quoq; mæstus ac tristis pro cōditiōe psonæ inducit. e **Ponat.** scribat. Persius saty. 1. Nec ponere lucos Artifices. f **Hianda.** magno spiritu cū hyatu pnuncianda. Illud respexit. quia tragædia altiloquo cōstat stilo. g **Tragedo.** tragædi auctores dn̄r tragædiarū. tragici uero scriptores. h **Uulnera.** i. carmē heroicū quo bella maxime decantari solēt. i **Parthi.** aut quæ ipse pthus accepit: ut sit æmulatio Hora. li. 1. sermo. saty. 1. Aut labētis equo describit uulnera parthi. aut quæ aliis intulit pthus ipse. k **Ducētis.** i. extrahētis ab inguine pcusso. aut est expssio percutiētis. l **Ab inguine.** parthi sagittis in plio maxime ualēt: quas fugiētes interdū in hostes iaciunt: qm̄ uero pharetra ab humeris pendēs: coxis lateriq; illidit. ob id ait ab inguine sagittas educere. m **Quorsum hec.** subaudi dicis. uerba cornuti introducti admirātis & interrogantis. quæ igit̄ tanta materia est ut centū linguis opus sit. cur poeta optet sibi dari tot linguas: cum satyrā poema quidē humile scribat. nam ut ait Hora. Nisi loc⁹ exigat fieri nō decet. n **Quātas offas.** quantū globū: & carminū coaceruationē. hoc in uituperationē scribētis dicit̄. qui nimiu3 & infletur & turgeat. nā offa appellat̄ omnis res: quæ i tumorē crescit ἀπὸ τοῦ οφέλλειν. i. a tumescēdo. un̄ & frustra carnis offas dicim⁹. Festus Pōpeus Offam porcinā cum cauda offam penitam

Pono. tragic⁹. Parthi. Offa.

dicebat. Iuue. saty. 2. Et patrui siles effunderet offas. Pli. item res i unu cõuolutas & in modũ pilæ collectas offas appellat. ut est illud. li. 15. ca. 7. ante med. Ex amaris nucibus arefactis & in offam contusis &c̃. Iuue. satyra. 6. Cocteq; siliginis offas Accipit &c. de hoc dixi in Milite Plauti.
a Ingeris. paras. aggregas. b Ut par sit. conueniens & equum sit.
c Niti. Adiuuari. d Grãde. ab hiis inqt finito musas uocari q tragædias & res magnas scripturi sunt. Ouidius in tristibus. Et dedimus tragicis scriptũ regale cothurnis. Quæq; grauis debet uerba cothurn⁹ habet. e Nebulas. i. inflata & inania uerba. latenter eos poetas irridet qui musarũ iuocatione putant in carmine scribendo adiuuari. ut supra in prici. Heliconiadas pallidãq; pyrenẽ. Illis relinquo &c̃. ostendẽs uirtutẽ homini parari labore & industria nõ autẽ haustu fontiũ & musaꝝ iuocatione. cũ huiusmodi oĩa sint prorsus uana. per nebulas ergo musas itelligit. quasi rem inanẽ. & quæ parũ psit. f Helicone. mons est boetiæ musis cõsecratus a thracib⁹. g Legũto. colligãt quęrãt. h Si qbus. si qui tragædias de progne atreoq; describẽt qui parẽtibus filios in olla decoctos in cibum apposuerũt. Progne. n. pandionis athenarum regis filia: Therei Thracũ regis uxor: philomene soror fuit: quã cu3 a Thereo marito suo per uim stupratã cõperisset Itym filiũ ei comedendũ apposuit. quẽ itylum appellat catullus. Qualia sub dẽsis ramoꝝ cecinit umbris daulias: absumpti fata gemens Ityli. i Olla thyeste. q̃ ei apposita fuit ab atreo i. tragædia cui nomẽ est Thyeste. eã auctore fabio. uarius magna laude scripsit: cui Corneli⁹ ad stipulãdo ita scribit. Nec ullus Asinii aut Messallæ liber tam illustris est q̃ Medea Ouidii aut uarii thyestes. eandẽ tragædiã scripserũt seneca. & Cassius ætruscus pmensis cui⁹ meminit Horati. li. Aetrusci quale fuit Cassii rapido feruẽtior amni Ingeniũ. Fabula talis est. Atreus & thyestes pelopis & hippodamie filii. eo iter se ipietatis uenere. ut thyestes cũ europa uxore Atrei fratris cõcumberet. quod Atreus grauiter ferẽs in hui⁹ sceleris ultionẽ tantalũ thyestis filiũ interfecit & decoctũ epulandũ parenti apposuit. Thyestes aũt dolens consulto oraculo de uidicta. accepit posse alio scelerẽ ei⁹ facinoris ultorẽ nasci: si cũ pelopea filia cõcumberet: qđ cũ fecisset natus est. Aegisthus. a quo & Atreus & Agamẽnon e bello troiano reuersi interẽpti fuerũt. ut dixi

Ingeris^a: ut par^b sit cẽteno gutture niti^c.
Grãde^d locuturi nebulas^e helicone^f legunto^g
Si qbus^h aut pgne: aut si qbus olla thyeste^i

Nebula

Helicõe

prognes

Ithis.

thyeste.

Atreus

in Ode.6.Hora.lib.1.Car.Et in luca.li.1. a Feruebit. scribet.respexit hoc uerbo feruebit ad fabulas. Nam appositi sunt filii parētib⁹ in cœnis. b Insulso. iocari nesciēs.sed iocis & morib⁹ insulsus. c Cenāda. agēda. recitanda inscenis. Quia.n.ollā feruere dixerat ideo in translatione uerbo℞ pstās cœnāda pro recitāda subiūxit. d Glyconi. tragœd⁹

Glicon. tēpestate neronis fuit.sed alius gladiator apud Hora.li. Et qa despes inuicti membra glyconis. e Tu neq;. Cornutū laudat q ampulositate uitata mediocritate℥ summo cū artificio p

Feruebit[a].sæpe īsulso[b] cænāda[c] glyconi[d].
Tu neq;[e]anhelāti coq̄t[f] dū[f]massa camino[g]
Folle[h] p̄mis[i]uētos[k]:nec clauso[l]m̄mure rauc[9].
Nescio qd tecū graue[m]cornicaris[n] inepte[o]
Nec sclopo[p]tumidas itēdis[q] rumpe buccas[r].

sequit̄.possunt etiā intelligi uerba cornuti ad persium dicētis. Tu persi multa cogitando inflatū & turgidū carmen nō meditaris nec describis uulcani officinā in qua dicunt̄ follibus uenti clausi ignes tādiu adiuuare q̄diu rigor ferri mollescit.qđ ex Hora.transtulit.saty.4.lib.pri.sermo. At tu cōclusas hyrcinis follib⁹ auras usq; laborantes dum ferrū molliat ignis.ut mauis imitare. f Coqtur dū. dū ferrū igni mollit̄.i.dū tecum multa reuoluis.& consideras. g Camino. fornace. idest pectore tuo. h Folle. i.aio corde & pectore.Iuue.saty.7. Tūc immēsa caui spirāt mēdacia folles. i Premis. cōcipis cogitas nō p̄fers res tumētes.nec scribis inflate fabrile follem uētos exprimentē. k Uētos. carmen inflatū & superbū. l Nec clauso. Morē altiora meditantiū exp̄ssit.qui frequēti deambulatione donec apta repiant tacite secum murmurāt.ut supra. saty.3.Murmura cū secū & rabiosa silētia rodūt. Atq; exporrecto trutinant̄ uerba labello. m Graue. lente incedens & deambulās.Virg.lib.1.geor.Et sola in sicca secu℥ spaciat̄ harena. n Cornicaris. submurmu-

Cornix ras.& p̄fers.tractū a cornicibus quæ ueluti strangulatā uocē emittunt: ut secū garrire uideant̄.uel superflue tumido gutture clamas ut cornicines. o Inepte. aduerbiū est.nam si uocatiu⁹ esset cōtumelia afficeret. quē sequētib⁹ uersibus laudat.quia summe scribit & sūme p̄nunciat. uel iratus succinis. p Sclopo. fictū uerbū a sono & stridore uocis. Nā in-

Sclop⁹. flatis spū buccis son⁹ qui īde emittit̄ sclopus dr̄. q Intendis. pponis tractum a sagittariis qui arcum intēdere dicuntur.nec talia scribis quæ

Bucca. uentosis & inanibus uerbis iflata s̄nt. r Buccas. Bucca ea pars in facie supra mentum ad oculos est.quæ spū iflari solet.Hora.1.sermo.saty.

1. Quin Iuppiter ambas irat⁹ buccas inflet: ab eo fit buccula quæ pars est galee qua tegit̃ pars anterior oris. Iuue. saty. 10. Et buccula pendens Et curtũ temone iugũ. a Uerba toge. i. paci cõueniẽtia. nõ eni scribis bella ut tibi op⁹ sit centũ liguas exposcẽ. sed materiã qdẽ humilẽ q̃lis est satyra. toga aũt armis opponit̃. Mar. li. 1. Epig. 83. Clarę militiæ: frõto togæq; dec⁹. Cice. Cedãt arma togæ. Asconi⁹ eã cõem habitũ marium & feminarũ fuisse scribit. b Iunctura. compositiõe uersuũ apta & uenusta. c Callidus.

buccula

Toga.

Verba togæ[a] seq̃ris iũctura[b] callidus[c] acri
Ore teris[d] modico[e] pallẽtes[f] radere[g] mores[h].
Doctus. & ingenuo[i] culpã[k] defigere[l] ludo
Hic[m] trahe q̃ dicas, mẽsamq;[n] relinq̃[o] myceẽs[p]

acut⁹. d Teris. scribis. limas. expolis. ornas. & corrigis. sumptũ ẽ a fabris q lima terũt metalla. e Ore modico. nõ supbo & turgido sed modesto & breui s̃mõe. Modicũ. n. modestũ a modo significat. Illuc deniq; spectat. Persiũ nõ materiã tã superbã tractare ut cõueniat tot uoces sibi optare. f Pallẽtes. i. ægros. & uitiosos. qa uitia pallorẽ generant in hoĩe ex conscia. Hora. in ep̃la. 1. li. pri. Nil cõscire sibi nulla pallescere culpa. g Doct⁹ radẽ. tãgere & mordere & obiurgatiõis aĩaduersiõe corrigere. tractũ a medicis qui cultro radere & resecare uulnera solẽt. & carnẽ de uulnerib⁹ putridã ut ad uiuũ pueniẽtes facilius curent. Persius saty. 1. Sed qd opus teneras mordaci radere uero auriculas. hinc argumẽtum satyre ostẽdit̃ quæ ad hoĩum uitia carpẽda emersit. hic ergo sensus est. Didicisti quidẽ o Persii uitia hoĩum insectari. uel signatis uerbis facilitatẽ cornuti exprimit qui nõ grauius cæderet sed leniter corriperet delinquẽtes. h Mores. malos. i. uitia. i Ingenuo. i. liberali carmine & satyra quadã digna libero hoĩe nõ petulanti. & qua nisi ingenu⁹ ac liber a criminibus nõ uocat̃. Ingenuus dicit̃ qui statim ut natus est liber est: siue ex duobus ĩgenuis matrimonio constãte editus est. siue ex libertinis duobus. siue ex altero libertino & altero ĩgenuo. k Culpã. crimẽ uitiũ. l Defigere. notare. lenitate perfacili & liberali ac suaui oratione rep̃hendere. & ferire iocis cautis. m Hinc. ex simplicib⁹ uerbis. aut ex ludo. i. ex morib⁹ corrigẽdis. liberali satyra. ut sit sensus. si scriptur⁹ ali qd es: satyrã rẽ qdẽ humilẽ & nõ tragædiã op⁹ supbũ scribe. uel poeta loquit̃ hæc ad seip̃m: ut q tragædiis turgiditatibusq; neglectis hãc cornuti Modestiã ĩ satyra describẽda sectari uelit. n Mensam. tragædiã ĩtellige quæ filios parentibus appositos scribit. o Relinque. i. prætermitte. p Myceneis. Ciuitas est laconiæ. Agamẽnonis patria: Ibi Atreus thye

Modicũ

Pallor.

Rado.

Ingenuus.

Mycene

ste fratri filium apposuit epulãdũ. a Plebeia. i. materias humiles & nõ altiloquas & regales quales in tragœdiis scribunt ut Oui. docet. Et de dimus tragicis scriptũ regale cothurnis. aut allegorice mediocritatẽ se quere. b Prandia. ideo quia in tragœdiis apponi filios epulandos in prãdiis cõstat. c Nõ eqdẽ. Cornuto itroducto r̃ndet psi⁹. docẽs tot uoces totq; lĩguas optar. nõ ut materiã altiloquã scribat. sed ut amorẽ quo ipsum ꝓsequitur ostendat. nam omissis tragœdiis & ludicris se satyrã scripturũ oñdit. quã ei diligẽti⁹ emẽdandã cõmittit.

Cũ capite & pedib⁹. plebæiaq;[a] prãdia[b] noris
Nõ eqdẽ[c] hoc studeo: bullatis[d] ut mihi nugis[e]
Pagina[f] turgescat: dare[g] pond⁹ ydonea[h] fumo.
Secreti[i] loqmur: tibi[k] nũc hortãte[l] camæna[m].

Bulla. d Bullatis. i. ornatis. uel inflatis & turgidis ductũ a bulla quæ in modũ pilæ in aquis tumescit. Ouid. li. Intumuit sicut fuluo perlucida cælo surgere bulla solet. Varro in re ru. hõ bulla ẽ. Martia. lib. 8. Epig. 33. Crassior offensæ bulla tumescit aquæ. Bulla itẽ ornamẽtũ est pueri ingenui. si aũt dicit pullatis. i. nigris. q̃m in tragœdiis flebiles illustriũ personarũ cõtinebant sermones. Histriones quoq; aliqui

Pulla. cum pulla ueste. i. nigra inducebant. pullũ. n. nigrum significat. Virgi. li. Vel maculis infuscet uellera pullis. e Nugis. extenuat poeta uires suas ut Mar. li. 7. Epig. 15. Lux mea nõ capit nugis. & Epig. 51. Mer

Nuga. cari nr̃as si te piget urbice nugas. Et li. 8. Epig. 3. Tu ne potes dulces ingrate relinquere nugas. f Pagina. Paginæ dictæ ꝙ in libris suã quæq; obtineat regionẽ: ut pagi: uel a pangendo. ꝙ in illis: uersus pãgunt

Pagina i. fingunt. g Dare põdus. hoc dicit. ego res quidẽ tumidas non scribo ut alii quoꝝ scripta icendio digna adiudicant cu3 superbia & loquacitatis plena sint. Marti. li. 5. Epig. 55. Materia est mihi crede tuis aptissima chartis. Deucalion. uel si nõ placet hic phæton. pondus ergo. i. fomẽtũ & materiã. sic eñi fumus amplior fit & põderosior. uel ideo pondus fumo: quia charta cõbusta a fumo extolli solet. ex quo addit pond⁹ fumo. h Idonea. cõiunge cũ pagina. uel res leues apta stili magnitudine illustrare. uel digna quæ incẽdio cõsumat. i Secreti. sepati. loqmur. quasi dicat res nr̃e dignæ nõ sunt quæ in theatꝛ perferant recitandæ nec in ꝓpatulo sed seorsum potius hñde sunt. sicq; a modestia sua beniuolentiam sibi cõciliat: cũ scripta domi cõtineat. nec laudis cupiditate ostẽtet k Tibi. cui placitura sunt o cornute. l Hortãte. ut hãc meã satyrã tibi excutiendã atq; emendandã pberẽ. anteq̃ ederẽ. m Camena. i. mu

sa. nam camænæ: quasi canenæ dicte sunt a canẽdo. uel a carmibus. uel ꝙ cantãt antiquoꝝ laudes. uel ꝙ sint caste mentis p̃sides. a Excutiẽda. explicanda. examinãda. sumpta est metaphora a uestib⁹ ex quibus puluis excuti solet. b Precordia. uocam⁹ auctore Pli. li. 30. ca. 3. post prici. Vno nomine exta in hoie. cui cato in re ru. astipulaẽ. loquẽs de brassica Et si lienes turgent & cor dolet. & si iecora aut pulmones: aut præcordia uno ṽbo oia sana facit. Ex quo apparet precordia hæc dici ꝓpe. c Quantaq;. hoc nõ solu; ad amorẽ sed ad doctrinã etiã refert. cũ oẽm sciam suã ab eo emanasse ꝓfiteaẽ. d Pars anime. amicus dimidiũ est animæ nr̃æ. Hora. li. 1. Car. Ode. 3. Et serues aiæ dimidiũ meæ. i. uitæ. ut dixi in Iuue. saty. 8. Sũmũ crede nefas aiam p̃ferre pudori. & in. 3. æne. Virg. in fi. Vos aiam hanc potius quocũq; absumite lætho. e Cornute. p̃hus fuit ut dixim⁹ secte stoyce. magr̃ persii. quẽ nero auctore eusebio in exiliũ misit anno quarto post mortẽ persii. f Ostendisse. carmina. aut p̃cordia. g Pulsa. explora. & quære doct⁹ discernere amicũ fictũ a uero. & itelligere quid sit integrũ aut uitiosum. & peritum ab iperito. Metaphora est ab emptorib⁹ uasoꝝ. qui pulsando fictilia explorãt. quorũ sonus surdus est si rimosa sunt. si uero solida acut⁹. ut supra saty. 3. Rñdet uiridi ꝑcussa fidelia limo. h Quid crepet. quem sonũ faciat. i Solidũ. res solida. i. integra. k Picte. fucate adulatricis. & dolosam oronem per eandem translationem intelligit. l Et tectoria. & nõ plectoria legendũ est. translatio sumpta a parietib⁹ qui & si ueteres sint tectorio iducto noui tamẽ uidenẽ. tectoriũ. n. est incrustatio cũ calce & gipso qua parietes & huiusmodi cætera oblinunẽ & leuiganẽ ad maiorẽ spectantiũ gratiam & decorẽ. Pli. li. 35. cap. 10. in fi. Nulla in apellis tectoriis pictura erat. nondũ libebat parietes totos pigere. Nomẽ accepit a tegendo. Var. li. Parietes & solu; opere tectorio marmorato loricandi sunt. i. armandi & tegendi ergo tectoria. i. tegmenta cũ hoies aliud corde tegãt. aliud lingua ostendãt. m Lingue. i. qui nosti hoium uitia quæ uerbis celanẽ iuenire. n Hinc ego. sensus est. Ad hoc mihi centũ uoces & ora optaui. ut quanta te beniuolentia & singuli amore cõplectar ostẽdere tibi possim o Cornute: & talẽ te dicã

Excutienda[a] dam⁹ p̄cordia[b]: quãtaq;[c] nostræ
Pars tibi[d] sit cornutæ[e] aiæ tibi dulcis amicæ
Ostẽdisse[f] uiuat. pulsa[g] dignoscere cautus
quid[h] solidũ[i] crepet: & pictæ[k] tectoria[l] linguæ[m]
Hic ego[n] cẽtenis[o] ausim deposcere uoces

camena

Precordia.

Animã.

Cornutus.

Solidũ.

Tectorium.

q̄lē in pectore habeo. & digne dicā quātū mihi tui sit cura. o Cætenas. qđ superius in poetis inania scribentib⁹ icrepauit. a Sinuoso pectore. amoris greç capaci. sinus enī q̄dcunq; inflexus curuitate lq; cōtinet ap pellatur. b Pectore. in imis p̄cordiis. c Voce pura. sincera & fideli nō mendaci. nō adulatoria. d Trabam. sumptū a nētib⁹. e Hoc totū. q; te infimo pectore & in imis p̄cordiis fixe diligo. f Resignēt. apiant & denudēt in diciisq; referant. inde dicimus litteras resignatas. i. aptas. nam signare signu; apponere & occludere. resignare aūt aperire significat. Pli. li. 14. ca. 13. Quod loculos in qb⁹ erāt claues uinarie cellæ resignauisset. g Arcana. Ordo est. uerba resignēt hoc totum qđ latet arcana fibra non enarrabile. arcana fibra. i. pectore intimo. Arcanum ab arce quæ tutissima pars est urbis. siue a genere sacrificii qđ in arce fit ab auguribus. adeo remotū a noticia uulgari ut ne l̄ris quidem mandet̄ sed per memoriā successo℞ celebret̄. siue ab archa in qua quæ clausa sunt tuta manent cui⁹ ipsi⁹ origo ab arcēdo depēdet. h Nō enarrabile. magnitudinem amoris exprimit. i Quum primū. i. mox. describit tēpus quo se istituendū cornuto tradidit. postq̄ ex ephebis discessi & ex pueritia quæ ætas bulla & p̄texta utebat̄. me tibi cōiunxi tuāq; institutionē secut⁹ sum. & a te erudiri uolui. Ordo est supposui me tibi cū primū purpura custos cessit mihi. k Mihi pauido. pedagogum magistrūq; timēti. l Custos. quia pueri sub custodia sunt aut p̄ceptoris aut pedagogi. m Purpura. p̄textam intelligit quæ simul cu; bulla in usum nobilliū puero℞ usurpata est ante. 14. annū. Marti. li. Epig. Puerilē amicitiā p̄textatam dixit. Tu mihi simplicib⁹ Manni dilectus ab annis. Et p̄textata cultus amicitia. Eam etiā magistratuū fuisse ostēdit tranqllus scribēs de cæsare. Dimissis lectoribus abiecta p̄texta domū clam refugit. n Cessit. a me deposita est. o Bullaq;. i. monile dependebat. n. bulla aurea. genus ornamēti antiquū insigne puerorum p̄textato℞ a pectore. ut significaretur eam ætatē alterius regendā consilio. ut dixi in Suet. de Tiberio. & i Iuue. saty. 13. dic senior bulla dignissime. & ī Asinaria Plauti. & ī dictionario. & in Rudēte Plauti. uersus fi. Eius forma in bulla℞ morē rotūda erat. A cuius rei specie Plutarcho au

Sinus. resigno Arcanū p̄texta. Bulla.

Vt quātū mihi te sinuoso[a] in pectore[b] fixi
Voce[c] trahā[d] pura: totūq;[e] hoc uerba resignēt[f]
Q đ latet arcana[g] n̄ enarrabile[h] fibra. cessit[n].
Q uū primū[i] pauido[k] custos[l] mihi purpura[m]
Bullaq;[o] succinctis[p] laribus[q] donata[r] pependit

ctore dicta est. Est uero bulla tumor quidã excrescens. unde & diminuti uũ bullula deriuat. Celsus li. 2. de urina. Aut si quasdã quasi maculas re- psentat. aut si bullulas excitat. quin de bullio uerbo idẽ post paulo utit. Aut si bulliat aut si male olet. Dicta aũt bulla a bulli qd' est consiliũ. aut quia eam partẽ corpis bulla contingat. i. pectus in quo naturale manet consiliũ. aut ut scri. pedianus. quasi bullientis sinus cõmuniẽs pectusq; puerile. Eius usum ut ætas puerilis usurparet prim⁹ oium priscus Tar- quinius instituisse tradit. qui filiũ: cum in ptextæ annis occidisset hostẽ: bulla aurea donauit. uñ mos bullæ durauit. ut eoꝝ qui equo meruissent filii id insigne haberẽt. ceteri lorũ. Pli. li. 33. ca. 1. post princi. Cuз ptexta magistratuũ: bulla uero gestamẽ eẽt triumphantiũ & in speciẽ cordis ut scri. Macro. remediis quibusdã iclusis aduersus inuidiã. p Succinctis. quia dii penates formabant diuoluti toga supra humerũ sinistrũ & sub dextro. q Larib⁹. Seruius tullius prim⁹ oium cõpitalia & ludos insti tuit q in regia cubanti puero caput arsisse uisum. creditũq; laris familia ris filium. Pli. li. 36. ca. 27. in fi. Et li. 2. ca. 110. Ab augusto postea iidẽ ludi renouati laresq; i cõpitis positi: & libertini sacerdotes dati sũt quos augustales appellauit. Lares aũt dii domestici maneæ dee filii sunt & ca- ninis pellib⁹ auctore plutar. induunt. quas ideo succingunt ut expediti ores pmptioresq; sint. Nã diligentes exactores uitæ uniuscuiusq; sunt. & humanaꝝ actionũ speculatores scelerumq; ultores. quapropter & ca nes iuxta eos assident. qm̃ ad ulciscendos iprobos. & ad iuestigandũ sce- lera sagaces sunt. Hos lares etiã psides uocant quia psunt & dom⁹ custo- des sunt: ideo alienis formidolosi sicut canes mites uero ac lenes mãsue- tiq; domesticis. Chrisippus aũt & romani credidere lares esse demones malos furiales qui circũerrent. quib⁹ dii quasi carnificib⁹ & scelerũ ulto ribus aduersus iniustos & ipios utunt. Cõpitalibus igit diebus suspen- debantur in cõpitis pilæ & effigies uiriles & muliebres ex lana. tot pilæ quot capita seruoꝝ: tot effigies quot essent liberi. ut uiuis parcerent. & essent hiis pilis & simulachris contẽti. Iuue. saty. 9. O parui nriq; lares. r Donata. generosi adolescẽtes pueritiæ annos egressi apud lares fami liares & deos penates. bullã suspẽdebãt. queãdmodũ puellæ uirginitati renũciãtes ueneri puppas donabãt. Persi⁹ sat. 2. Nẽpe hoc qd ueneri do nate a uirgine puppe. Hora. i ser. saty. 5. li. pri. Donasset iã ne cathenã ex uoto laribus.

Prim⁹ Succin- go. Prim⁹. Lares.

Cũ blandi[a] comites: totaq; ipune[b] suburra[c].

a Cũ blandi. pedagogi & serui. q cũ an- tea dñm coercerẽt. ptextatũ. nunc blãdirent. & adularent adultero dño

adolescenti. b Impune. sine supplicio. omni amoto metu. Nā antea sub custodia erat pedagogi & patris a quo prohibebatur libere uiuere. c Tota suburra. pro uiris suburranis cōtinens pro contento & est casus ablatiuus. Suburra regio urbis celebratissima uiæ sacræ ꝓxima. sic dicta ꝙ fuerit sub antiq̄ urbe. uel ꝙ sub terreo carinarū muro eēt: uel potius a pago succusano dicta ut mutatiōe lr̄æ suburra pro succusa sit dicta ꝙ succurrit carinis. hæc iuxta carinas celio monti cōiuncta erat. In ea meretrices habitāt. Marti. li. 11. Epig. 79. Ergo suburrane tyronē trade magr̄e. Illa uirum faciet nō bn̄ uirgo docet. Virg. in priapea. Nota suburranas inter theletusa puellas. Quæ puto de questu libera facta suo.

suburra

Celius.

a Permisit. cum mihi iuuent⁹ cessit libere ambulare & sine correctiōe custodis quæ uellē aspicere.

Permisit[a] spsisse[b] oculos iam cādidus[c] umbo[d].
Cūq; iter[e] ābiguū ē. & uite nescius error[f].
Deducit trepidas[g] ramosa[h] i cōpita[i] mētes[k]

b Sparsisse. huc & illuc detulisse. qa hoc turpe est ꝑtextatis. Iuuenib⁹ uero minus notabile est. c Candidus. antiquorum cōsuetudinē respexit apud quos uiroꝝ fortiū & strenuoꝝ militū ueteranoꝝ picta erant scuta quæ gestabant. Virg. li. 7. æne. in. fi. Et picti scuta labici. Cōtra inertiū & tyronū pura erant & alba scuta ad eorū nouitatē tyrocinii demōstrandā. Virgi. li. Parmaq; inglorius alba. per candidū igitur umbonē se ueluti nouū militem & tyronem ostēdit qui nuper quippe ingressus sit adolescentiā. d Umbo. i. toga uirilis quæ post. 14. annū quo tpe pueritia desinit sumebat. qua etiā iuuenes utebant. eam metaphorice umbonē appellauit. quia ut scuto armati ad uersus hostē audacius isurgim⁹ & oīa pericula subim⁹. ita pueritiā egressi sumptaq; toga uirili licētius liberiusq; oīa facimus. unde Teren. in andria. Postq̄ excessit ex ephebis uiuēdi liberior fuit potestas. uel sic. Cum iam id etatis essem ut in militiā scribi possem Vmbo. n. curuatura scuti est. quā tn̄ pro scuto ponūt. e Cūq; iter. Nā ineunti adolescētiæ nihil difficillius est q̄ quos & quales esse uelimus deliberare. qđ ibecillitate cōsilii accidere cicero docet. f Nesci⁹ error. iprudēs & stult⁹. ordo est. error nescius uitæ. ut intelligam⁹ adolescentiā errare. qa ucre uitæ cognitionē nō habeat. g Trepidas. i. ambiguas an uoluptatū quæ lata & plana est. an uirtutis. qua ardua rectā uitam sequant. alternata ꝓposita facit. & mō hoc. modo illud iter cogitatione apphendere. h Ramosa. i. in uarias declinatiōes. hoc ꝓpter pithagorā dicit qui hoīs uitā in ypsilon lr̄e formā diuisit. ita ut ab angusto incipiēs biuiū lr̄æ iuuētutis spe-

Vmbo.

Y.

ciem pferat. quæ semp incerta est utrā uiam sequat. uitia ne. i. parte sini stram an uirtuté. i. parté dextram. i Cōpita. quadriuia. & triuia: Cōpita appellant. ab eo q multæ uiæ in unum confluant. a competendo. k Mentes. mens dicta est a metiēdo q ea cūcta metimur & pēsitam⁹. a Me tibi. tanq aliqd pignus. hoc uerbo supposui summā erga magistrū uenerationé ostēdit. b Teneros. Ineunté adolescentiā meā sapientiæ contubernio & morali tractatiōe suscepisti. c Suscipis. me tibi suppositum. d Socratico. i. phia moralí. quā socrates prim⁹ oium iuenit. Nam cū antea phi circa rerum cognitioné uersarent is ut Cice. est auctor e cælo philosophiā moralē euocauit. e Tunc. s. cum me suscepisti. f Fallere. sollertis & periti magistri moré exprssit qué oportet. ut scri. fabius. Pueros blandiciis plerūq ad litteras allicere lente ac sine tormēto & asperitate. Hora. li. 1. smo. saty. 1. Olim dant crustulla blādi doctores Elemēta uelint ut discere prima. Fallere igit dicit q eum ueluti quibusdā fraudib⁹ ad uirtuté induxerit. ita ut plerūq cupiditatib⁹ assentire uideretur. g Sollers. in omni re prudēs. deductū a sollon osce quod nos totu3 uocam⁹ auctore festo. h Extendit. euoluit. explicat. & emēdat. i. de uitæ prauitate ad rectitudiné adduxisti. & si qd in me corrigēdum fuit rōne ostendisti. Rectam eni institutioné cornuti laudat: qui tanta facilitate ac tali regula itortos iuuenū mores ad uirtuté dirigeret ut ipsi eius pcepta libenter admitterent. i Regula. moderatio & doctrina a regēdo dicta. Metaphora sūpta est a fabris qui regula. hoc est linea recta utunt. ad ligna recta secanda & polienda quæ alio noie dicit amussis. k Mores. i. prauitaté uitæ meæ. o Into rtos. In mō pticula ē actiua. supra saty. 3. Hadī tibi iexp tū est curuos dephendere mores. Permāsit in metaphora. itortos. n. dixit qa extēdit pcedit. supra saty. 3. Ab isano multum laudāda magistro. l Et pmit. regit. i. anim⁹ meus patiebat & gaudebat rōne gubernari: qd in oibus laudabile est: ut rōni pareat appetit⁹. quæ oia ex phia morali colliguntur. m Uinciq. hinc oñdit nō sine labore a cupiditatibus auocatū esse. n Artificé uultū. artificiosum. nā artificé pro eo qd arte perfectū est posuit. quæ translatio ab hiis qui fingunt cereas ymagines

Me tibi[a] supposui: teneros[b] tu suscipis[c] ānos.
Socratico[d] cornute sinu: tūc[e] fallere[f] sollers[g]
Apposita ītortos[o] extendit[h] regula[i] mores[k].
Et pmitur[l] rōne animus uinciq3[m] laborat.
Artificēq3[n] tuo ducit[o] sub pollice uultum.

Cōpita. Mens. socrates Solers. Regula amussis Mos. In.

antipto sumpta ē. uel est figura antiptosis. artificē. pro artifice pollice. pceptis tuis ita formatᵣ aius meus sicut artifices simulachra pollice & manu depingunt. o Ducit. sumit. Iuue. saty. 7. Vt mores teneros: ceu pollice dicat. ut si qs cera uultū facit. a Soles. dies Virgi. li. 3. æne. Tris adeo inter cæca caligine soles. b Primas noctes. i. primas partes noctis. c Pariter. simul studiis exercemur. simul ociis fruimur. d Laxamus. dicim⁹ aperimus. seueriosibus interdū studiis ad mē sam depositis iocos & sales modeste insp gimus. e Seria. i. res graues. Et p hoc ostendit poeta nihil impudicū in mensa tractandū esse.

antiptosis. Sol. Seria.

Tecū & eni lōgos memi cōsumere soles[a].
Et tecū primas[b] epulis decerpe noctes.
Vnū opus & reqem pariter[c] disponim⁹ umbo
Atq; uerecūda laxamus[d] seria[e] mensa.
Nō eqdē[f] hoc dubites. ambo℞ fœdere[g] certo
Consentire[h] dies: & ab uno[i] sydere duci[k].
Nostra uel[l] æquali suspēdit tpa[m] libra[n].

f Nō eqdem. Tantā inter se cōcordiā & mutuū amorē. ac morū sili̇tudinem esse dicit. ut credibile sit ambo℞ uitā ab eisdē sideribus pendere. qđ sub geminis nat⁹ uterq; sit iouis benignitate saturni maliciā superante. Et hoc ex disciplina ægiptia in qua plurimū Petosiris & Necepsos elaborauere. Nam psuasum est ex astrorum motu futura cognosci & nascētibus hoībus maliciā uel bonitatem fœlicitatē uel infœlicitatē portēdi. Iuue. saty. 7. Distat. n. quæ sydera te excipiāt mō primos incipientē edere uagitus. g Fœdere. i. lege certa. h Cōsentire. cōuenire. ordo est. dies ambo℞ cōsentire certo. i Uno. pualente in genesi nr̄a. k Duci. i. nō puto discordare genesim tuā natiuitatibus nr̄is sed ab uno sydere pcreatos. l Nostra uel. sensus est. siue inqt sub libra siue sub geminis & sub quocūq; alio sydere nati sumus hoc unū cōstat nos cuiusdā syderis bn̄ficio. pari mo℞ qualitate cōiungi & eiusdē esse uolūtatis. Ordo est. nescio qđ certe est sydus qđ me tibi tēperat uel parca tenax ueri suspēdit nr̄a tpa equali libra seu hora nata fidelibus diuidit fata cōcordia duo℞. m Suspēdit tpa. nobis contribuit & dispensat. pstat in trāslatiōe libræ qua res suspenduntᵣ. n Eq̄li libra. epitheton est libræ. Nam sole in libra existēte. æquinoctiū est autūnale. i. nox æqua diei. Virg. li. 1. geor. Libra die somniq; pares ubi fecerit hōras. parcā dicit equa lāce ac libratōe utriusq; horā suspendere. libra uero quæ & as & mina dr̄. 12. onciis constat. & ab ea liberare deliberareq; dr̄.

Libra. As. Mina.

a Parca. parcæ tres dicunt esse sorores. Clotho. Lachesis. & Atropos quarũ arbitrio hoium uita disponit. unde Sapho. Siue ita nascẽti legẽ dixere sorores. Et data sunt uitæ fila seuera meæ. summa concordia oĩa digerũt. Virgi. li. Concordes stabili fatorũ numina parcæ. pro fatis ab homero accipiunt. ut hic a perseo. ait ergo fata horã natalẽ dispensasse: ut sua utriusq; uita ab eodẽ sydere pendeat. b Tenax ueri. nõ mendax sed qđ semel promisit hađ dubie prestans. c Fidelibus. i. quæ hoc pstat ut q tũc nascunt inter se fideles sint & amici. uel fidelibus nobis qui mutuo inter nos aio fidi sumus. d Diuidit. i. digerit & dispartit. diuidit aũt in geminos ut q̃uis diuersis tpibus sub eodẽ tamẽ sydere uterq; nati sumus. e In geminos. geminorũ. n. sidus benignũ est & salutare. geminos cõplures astrologi. castorẽ & pollucẽ esse dixerũt quos demõstrant oĩum fratrũ inter se fuisse amãtissimos. qđ neq; de principatu inter se cõtenderũt. neq; ullã rem sine cõmuni cõsilio gesserũt. pro quib⁹ officiis eorũ & cõcordia. Iuppiter parẽs eos cælo intulit. & inter notissima sydera eos cõstituisse existimat. quos geminos posteritas nomiauit horum stellæ in medio æstiuo solsticio iuxta cancrũ locatæ sunt. & salutares eos in mari deos nautæ inuocant. Varro tñ de re rusti. li. 2. apollinẽ & herculẽ deos appellari geminos autumat. Nõnulli & Triptolemũ & Iasona a cerere dilectos. & ad sydera perlatos. Ostendit igit poeta eos q sub geminis nascunt sũma semp fide & gratia inter se uiuere quẽadmodum uixisse ferunt castor & pollux. f Cõcordia. hoc dicit pter iouis syderis uirtutẽ. cuius est priũ hoies in amicitiã & mutuã charitatẽ cõiungere. g Saturnũq;. saturni sydus gelidæ & rigẽtis est naturæ. & q bus in ortu affulserit maleficũ & ifælicitatẽ portendẽs. Oui. in Ibin Te fera nequicq̃ placidũ spõdentia martis sydera pserunt falciferiq; senis i. saturni. Cõtra iouis sidus benignũ ẽ: & tẽperatũ. Nimio enim ardore martis & rigore saturni iter quæ duo sydera est interiectus ex utroq; tẽperatur. & stella fit salutaris. Oui. Natus es infælix ita dii uoluere nẽc ulla cõmoda nascẽtis stella: leuis ue fuit. Nõ uenus affulsit nõ ulla Iupiter Hora. Ait ergo persius. si quid mali nobis nascẽtib⁹ sydus saturni illaturum erat. id totũ benignitate stellæ iouis depulsum est. cum ea nobis in ortu affulserit. h Grauẽ. q est grauis i genesi utriusq;. i Ioue. qui mitis est fauẽs oib⁹. & succurrẽs aduersus grauẽ saturnũ ut nõ sinat obesse.

Parca[a] tenax ueri[b]: seu nata fidelib[c]⁹ hora.
Diuidit[d] i geminos[e] cõcordia[f] fata duorum
Saturnũq;[g] grauẽ[h] nr̃o ioue[i] frãgimus una.

Parca. Tenax ueri.

gemini Castor. Pollux.

Saturn⁹

Iuppit.

a Nescio qd. Scio equidē ꝓprio quodā astro me tibi cōiunctū esse.qđ tamē illud hīc ignoro. b Tēperat. cōiungit & æqualē facit cōcordatq;. siue sub libra siue sub geminis nostra natiuitas uno astro lustrata est. c Astrum. græcū est.qđ sydus lat.dicit. Plures aūt stellas significat quæ aliqđ signū cōponāt:ut gemini.lyra.corona.& q̄cunq; alia formarū genera i cælo notāt. Interdū tñ syd⁹ pro stella unica repit. d Mille hoīu;.

Astru;. Sydus.

Diuersa hominu; studia esse mōstrās. cornutū phīa teneri dic.cui nō nisi q libero anio sit studer possit. ui de q̄ apte ad hominu; uitia notāda descēdat.quid.n.aptius q̄ cum de utriusq; morū silitudine & pari studio uitæ dixerit alios ita nō esse ostēdere.docet igr̄ quasi arguēs uaria esse hoīu; studia & uolūtates diuersas illud inferens: cū uariæ sint hoium uolūtates nihil melius esse q̄ cornuti ꝓpositu; tenere & seq. qui phiæ & uirtuti penit⁹ inhesit.unde subdit petite hinc iuuenesq; senesq;. Hora.saty.1.li.scđi.fmo. Quot capitū uiuūt tot studioꝝ millia. Terē. in phormio. Quot capita tot snīe. e Discolor. uarius diuersus cū uarii uariis rebus in uita exerceant. f Usus. quia uariis actib⁹ in uita utunt. g Uelle suū. Virg.æglo.2.in fi. Trahit sua quēq; uoluptas.uelle uerbū pro noie posuit.ut saty.1. Nostrū istud uiuere triste. h Nec voto. uno desiderio & pari uolūtate.qa pectorib⁹ mores tot sunt quot in orbe figuræ. i Mercib⁹. Horatiana est æmulatio li.1.fmo.saty.4. Hic mutat merces surgēte a sole ad eū quo uespertina teget regio.i.hunc delectāt mercimonioꝝ lucra. k Mutat. Antiquā cōsuetudinē respexit. Nam omne mercimoniū in pmutatiōe cōstabat. Virg.li.3.geor. Milesia magno uellera mutentur. l Sole recēti. idest sub regione orienti uicina. m Rugosum. Apud indos piper gignit. Pli.li.12.ca.7. Rugosum. qa pipis silique priusq̄ dehiscāt decerptæ tostæq; sole:faciūt qđ uocat pip longū. paulatim uero dehiscētes p maturitatē ostēdūt candidū pip. qđ deide tostū solib⁹ calore rugisq; mutat. n Cymini palletis. alias olētis. Iuue.saty.14. Perditus a siculis sacci mercator olentis. Cyminū qđ satiuū & siluestre est. pallorē bibentib⁹ gignit. Pli.li.20.ca.14.in fi. Hora. epla.20.li.pri.eplaꝝ. Quod si pallerēt casu biberēt exāgue cuminum.

Nescio[a] qđ certe ē qđ me tibi tēperat[b] astrū[c]
Mille hoīu;[d] spēs. & reꝝ discolor[e] usus[f]
Velle suū[g] cuiq; est:nec uoto[h] uiuitur uno.
Mercib⁹[i] hic italis mutat[k] sub sole recenti[l]
Rugosum[m] piper. & pallētis grana cymini[n].

Velle.

Piper.

cuminū

a Hic. idest alius. b Satur. ergo cibo plenus somno operam dat. c Irriguo. Bene saturati pleniores somno tumescentib⁹ uenis fiunt. Virg. æglo. 6. Inflatũ hesterno uenas ut sẽp iacho. Irriguũ ergo som= Irriguũ num dixit. eo ꝙ mẽbra irrigat in riui morẽ campos ꝑterlabẽtis. Virgi. li. Fessos sopor irrigat artus. tractũ ab agris qui cũ irrigant̃ fiũt pin= gues. & ĩproprie locutus est. Nã irriguũ appellam⁹ quod irrigatur nõ autẽ qđ irri= gat. Hora. li. sermo. 2. saty ra. 4 Irriguo nihil est eluti us horto. & alibi. li. Irriguũq; me ro sub noctẽ

Hic[a] satur[b] irriguo[c] mauult turgescere[d] sono[e].
Hic cãpo[f] indulget. hũc[g] alea decoqt. ille
In uenerẽ ẽ[h] putris[i]. sed cũ lapidosa[k] chiragra[l]
Fregerit[m] articulos. ueteris ramalia[n] fagi[o].
Tũ[p] crassos[q] trãsisse dies: uitãq; palustrem[r]

corpus habeto. Varro in re. ru. Si prata irrigua habebis. d Turgescẽ. desidia languescere & pinguescere. Naturale eni est eos pingues fieri q cibo uacẽt & somno. e Somno. pleniores sunt uenæ & corp⁹ etiam inflat̃. f Hic cãpo. An agriculturæ, & rei rusticæ an cãpo martio di= gnitates & honores querẽs. an militiæ uel cãpo. i. lusibus iocis. & exhor= tationibus uacat. g Hunc alea decoqt. Cõficit. angit. cruciat. labefa= Alea. ctat. dũ nimia luctãdi cupiditate tenet̃. sic. n. hoies coqui dicũtur. Cice. Coquo O tite si quid ego adiuto curã ue leuasso. quæ nunc te coquit. i. cruciat & angit. Decoquere est solutione creditorib⁹ ĩpedita fidem concidere. qđ Decoq= re. ꝑsæpe euenit aleæ lusum sectantib⁹. Plini. libro. 33. cap. 10. in princi. h In venere ẽ. i. ita rei uenereæ intentus ut eneruet̃ & assidua libidine debilitet̃ & resoluat̃. Virg. 4. geor. In uenerem soluunt̃. i Putris. re= Putris. solubilis. putrescit & cõficit̃. Hora. li. Oẽs in danaim putres depo= nent oculos. k Lapidosa. ꝑpter excrescentes tumores qbus membra cõtrahunt̃. l Chiragra. Hora. Postq̃ illi iusta chiragra cõtudit arti= culos. & ep̃la. 1. li. pri. Nodosa corp⁹ nolis ꝓhibere chiragra. Sensus est. Chira= gra. cum ad senectutẽ peruentũ est eos qui tutã inhoneste egerũt tũc demũ ingemiscere: uitæ ante actæ cõscios. chiragra aũt morbus est quo man⁹ corripiũt̃ a chir qđ est man⁹ & agra dolor siue asperitas. m Fregerit. Ita. n. quãdoq; podagra & chiragra distorti sunt articuli ut infracti esse uideant̃: similes tortis ac ueterib⁹ ramis fagi.. n Ramalia. pedes & brachia quæ metaphoricos rami dicunt̃ corpis. o Ueteris fagi. pstat i ramale. translatiõe. i. ueteris & multorũ annoꝝ corpis. p Tũ. tunc querunt̃ Fagus. in rerũ ignoratione tanq̃ in tenebris se uixisse. Per intẽperantiã. s. & libi

Digitized by Google

dinem.sero uitiorum suorum penitentiã agentes. q Crassos. in quib⁹ obtuse quasi sine ulla rõne uixerũt. r Uitáq3 palustres. uitam cænosam & ueluti nubilo inuolutam cũ sine aliquo uirtutu3 commertio uixerũt. ꝓpter nebulã quæ de paludib⁹ nascit. sed hoc ad animi acritatẽ trãsfert. a Iam seri. hoc dictũ est cũ irrisione: quasi qui ostendat parum ꝓdesse seram uitiorum emendationem. b Ingemuere. eo ꝙ uita linquit eos in uitio positos nec sufficiẽte tpe ad correctione3. tanq̃ nõ uiuãt qui uitiis semper indulgent. c Relictam. qđ supest uitæ defleuerũt quia tales a senectute excipiant.

Et sibi iam seri[a] uitã ingemuere[b] relictam[c].
At te[d] nocturnis iuuat ĩpallescere[e] chartis
Cultor[f].n.iuuenũ[g] purgatas[h] inseris[i] aures.
Fruge cleantea[k].petite[l] hic[m] iuuenesq; senesq;
Finẽ aio[n] certũ[o]: miserisq; uiatica[p] canis[q].

d Atte. Cornutũ dissimilis supioribus studii ostẽdit. e Impallescere. incumbere. studio. Pallor. Nimio.n.studio & uigiliis pallor contrahitur. Persius saty. 1. En pallor seniũq; o mores. & in ꝓlogo. heliconiadas pallidãq; pyrenẽ. Iuue. saty. 7. Vt dignus uenias hederis & ymagine macra. & Fuit utile multis Pallere & toto uinũ nescire decembri. f Cultor. emendator & eruditor. g Iuuenũ. adolescentũ. h Purgatas. uitiis.s.exhaustas. i Inseris. Reples imbuis. tractum ab arborib⁹ quæ inserunt. k Fruge cleãtea. Cleãtes i.phĩca disciplina cleantis & stoicorũ pceptis ac fructu. hic.n.phus fuit Asius stoicus phanii filius qui zenonis citiẽsis scholæ successit, quã post auctore strabõe.li.8. Chrysippo solensi reliqt. Memoriæ proditum est ipsum laboriosissimũ fuisse & plurimos libros in stoica secta cõposuisse adeo ut inopia cogẽte noctu ex puteis ad irrigãdos hortos atheniensiũ aquã hauriret. qua mercede iterdiu studiis liberalib⁹ operã daret. ut & Phreantles. phreãtles.i.hauriẽs puteos appellaret. Nã phrear. græ. puteu3 significat. lat. & antlao.i.exhaurio. Iuue. saty. 2. Et iubet archetipos puteũ seruare cleãtes. l Petite. suadet uirtutib⁹ & studiis liberalibus incũbendum esse.q.d. Imitamini cornuti ꝓposita. qui phiæ dedit⁹ est. ut co mõ rectã uitã discatis. quæ tota pendet ex phia. m Hinc. ex philosophia. Finis. n Finẽ aio. certe monet ex phia disci cupiditatibus nr̃is modũ ponendum esse. Hora. li. 1. ep̃larũ ep̃la. 2. Certum uoto pete finẽ.i.modu3 & terminũ quẽ haud pter grediare. o Certũ. fixum stabilẽ. unde contra Incertũ instabilem dicim⁹. Virg. li. 2. æne. Scindit incertũ studia in contraria uulgus. p Uiatica. i. uirtutẽ ipsam qua nullũ est firmi⁹ senectu

ti psidium solaciūq;. hoc aūt sumptū est ex dicto Biantis qui filio in ægipto proficiscēti rogantiq; prēm quid nam agendo maxime sibi gratu3 faceret. si uiaticū ingt ad senectutē cōparaueris. uirtutē nimiru3 intelligens. Nā auctore Cice. li. Aptissima sunt arma senectutis artes exercitationesq; uirtutū quæ in omni ætatæ cultæ cū diu multūq; uixeris mirificos afferunt fructus. nō solū quia nunq̄ deserunt nec extremo quidē tēpore ætatis: uerū etiā quia cōscientia bene actæ uitæ multorūq; benefactorum recordatio iocundissima est. uiaticum. n. pprie appellat̃ qcquid in itinere gr̄a uictus cōportatur. Et bene uiatica ut significaret hāc uitam esse tanq̄ peregrinationē quandā. q Miseris canis. i. senectuti quæ canicie capillorū significat̃. Est uero permolesta miseraq; rudib⁹ & indoctis uiris. senectus. n. phiæ. uiatico tutissimoq; psidio subleuatur. Viaticū

Cras hoc fiet[a]. idē cras[b] fiet: qd: quasi[c] magnū
Nēpe[e] diē donas. sed cum lux[e] altera uenit
Iā cras[f] hesternū cōsumpsim⁹: ecce alid' cras[g]
Egerit[h] hos ānos & semp[i] paulū erit ultra.

a Cras h° fiet. uerba desidis Ostēdit multos mortales die3 ex die ptrahendo nūq̄ ob doctrinam uirtutis alūnam incūbere. Illud uide q̄ occulte q̄q; pulchre doceat ideo hoies uirtutem nō amplecti: qa in ptāte sua nō sint. qppe qui uitiis ut auaritiæ libidini ambitioni & id gen⁹ malis obnoxii sint. uñ sequit̃ libertate opus est. b Idē cras fiet. Idem certe dicēs cū crastinus dies uenerit. sicq; inertis hoīs mores ostēdit risu quodā satyrico subsanans. c Quid quasi. uerba inertis, uel iterrogatiue cum quadā cōmiseratiōe per parenthesim legendū est. dicit enī. Cur hūc diem incipiēdi certū finē cognoscere quasi magnū quid sit tantū differs. d Nēpe. cōfirmatiuū aduerbium est. ut Nēpe hoc assidue. supra saty. 3. in prin. & saty. 2. Nempe hoc qd' ueneri donate &c. e Sed cū lux. Persius monet tacite tpa dilabi. & iō intermissionē studio℞ habendā nō esse. cū tēpus irreparabile sit. Est ergo sensus. Cum ille dies pterierit ociosus quē petisti scito te iam unū diē amisisse cū in eo nihil egeris. f Iā cras. Cras respectu diei exacti dicit. Sciēdum est nomē & aduerbiu3 plærūq; in se transire. Nomē in aduerbiū ut Toruūq; repēte clamat. i. torue. Itē aduerbiū in nomē. Persius saty. 3. in prin. Iam clarū mane fenestras. Intrat. g Ecce aliud cras. Ostēdit desides3 nullo die oīno ad uirtutes erigi: sed ita de futuro multa pollicētē atterere tēpus. h Egerit. emittit ab egero uenit nō ab ago. i Et semp. sensus est. Illud cras qd' amissimus. qd' pcessit nunq̄ recupari poterit qa

Nēpe.

Nomē. Aduerbium. Cras.

ſemper erit paulũ ultra.i.paulum ante. Nec unq̃ aſſequi poterimus.qđ per currum uel plauſtrũ oſtendiť ut ſequentia indicant in quo rote poſteriores nunq̃ anteriores aſſequuntur. licet pari uolubilitate agantur.

a Nam quis. Optima ſimilitudo a curru tranſlata q̃uis enim inqt te cras inchoaturũ ſemper dicas nunq̃ tamen inſpicies queadmodũ euenit in quadrigis.in quibꝰ ſecundi axis rota licet priori ſemp inſtet eã tñ nũq̃ conſequitur.

Ordo eſt.Nã ſectabere fruſtra cantũ uertẽtem ſe ſe q̃uis prope te q̃uis temone ſub uno.

Nã q̃uis[a] ꝓpe te.q̃uis temone[b] ſub uno
Vertentẽ ſe ſe fruſtra ſectabere cantũ[c]
Cum rota poſterior curras.& in axe[e] ſecũdo.
Libertate[e] opus ẽ:nã hac quã ut qſq;[f] uelina[g].

Temõ. b Temone. Temon dictus eſt a tenẽdo.is.n.cõtinet iugũ & plauſtrũ.

Cantus c Cantum. Cantus ferrũ eſt auctore fabio in primo.quo rotæ extremitates uinciunť. d In axe ſcdo. Quadrigæ duarũ rotarũ ordines cũ ha

Axis. beant duplici quoq; axe uertunť. Axis uero ſtipes teres eſt circa quẽ rota uerſať.ut dixi in Sueto.de uita cæſaris.& in dictionario. e Libertate. Ad certũ finẽ animi cõſequẽdũ recteq; philoſophandũ libertate animi opus eſſe demõſtrat. Et hinc poeta oſtendit ideo hoĩes quos ad uirtutẽ hortatus eſt ſapientiã aſſequi nõ poſſe q̃ liberi nõ ſunt.cũ uitiis ſint obuoluti.ſic ex ſtoicoꝝ ſñia docet ſolũ liberum ſapientẽ.ſenſus aũt eſt.Nõ opus eſt ea libertate quã ut qſq; per manumiſſionẽ accepit ciuis romanus fit:& accepto publii prenoĩe in tribꝰ diſtributꝰ.frumẽtũ publice datum accipit:ſed ea quæ nos a uitiis uindicat.i.libertate animi.tanq̃ ſi diceret oĩbus neceſſaria eſt ſapiẽtia.. f Ut quiſq;. hæc particula ut oĩno uerſui inſerẽda eſt.aliter ſenſus nõ ꝓcederet.Eſt eñi ordo & ſenſus.Non opus eſt ea libertate qua.i.per quam quiſq; publius poſſidet far teſſara ut emeruit.i.ſimul ac ſeruitute; exuit. & [illegible] eſſe ſeruus & p̃nomen Publii eſt aſſequtus: quo ciuis romanus oſtendebať. g Uelina. ſ.tribu.Nam ſerui accepta libertate in tribus diſtribuebanť.uelina ergo teſſerula. An quia ius ſuffragiorum in tribus habentes munera a diuiſoribus capiebãt.An potius ad cæſarũ morẽ reſpexit qui frumentũ quãdo

Vellia. q̃ populo diuidebãt.uelina aũt tribus dicta eſt a uelia colle urbis palatini montis regione ut uarroni placet.q̃ ibi palatini paſtores ex ouibꝰ uel

Vellera lere lanã ſint ſoliti.ex quo uellera dicunť.Priſci.n.ante tonſuræ uſum lanam uellebãt.Pli.li.8.ca.47.in fi.In ea regiõe cũ publiꝰ ualeriꝰ publicola ædes ædificaſſet & penatiũ deoꝝ domos.ne ſuſpectꝰ haberet regni af-

fectati diruisse tradit. nō mō ut liui⁹ scri. Plano ædes. sed colli subiiciēs.
a Publius. hoc pnomine liberū ac quiritem esse ostēdit. quia id ppri um est nomen maxime ciuiū romanorū neq; publii alii uocabant q̄ romani. Idemq; liberi ut dixi in epl'a. Cice. li. 13. Verū nō hāc corpis libertate; ad sapientiā satis esse declarat. Publius. Aulus. Titus. Caius. Quintus. Gneus. Lucius. Marcus & huiusmodi pnomina erant. de quib⁹ dixi i epl'a.

Publius[a] emeruit[b]: scabiosum[c] tesserula[d] far[e].
Possidet. heu steriles[f] ueri. qbus una qritem[g]
Vertigo[h] facit. hic dama ē[i]. nō tressis[k] agaso[l].

1. Cice. li. 10. Hora. li. Quinte puta aut publii gaudēt prenoie

Publi⁹. Aulus. Titus. Caius. Quītus Gneus. Lucius. Marcus Prim⁹. pnomē

molles Auriculæ. Moris. n. erat. ut cū aliqs ciuis roman⁹ ostendendus esset significaretur aut prenomine suo aut a noie aut a cognomine aut a tribu in qua censeretur aut a curia aut a censura. auctor pedianus.
b Emeruit. emeriti dicunt qui honesta cā a munere militiæ remittunt. Iuue. saty. 6. Emeritaq; cessat acu. i. quæ iā officio suo & munere functa est. Trangl. in Calligula. Cæterorū increpita cupiditate: cōmoda emeritæ militiæ ad. 60000. summā rescidit. Papinius in syluis Cæsar ab emerito iubeat discedere bello. c Scabiosū. an ut rē magis iminuat scabiosum quasi corruptū & putre frumentū dicit: an uero ad glumā aristāq; grani respexit quorū iuolucris tanq̄ corpus scabie granū operit. Ciuibus eni romanis frumentū publice per tessaras dabat gratis in singulos modios. P. Clodii. bñficio: Cū antea ut scri. Pedia. senis æris in singulos modios daret. d Tesserula. a tessera mēsuræ genere diminutiuū tesserula fit. quæ interdū & simbolū bellicū est: qd in aciē pdeuntib⁹ dabatur. ne qua cōfusio inter milites oriret. Virg. li. 7. Classica iāq; sonāt ut bello tessera signū. Iuue. saty. 7. Sūmula ne peat qua uilis tessera uenit frumēti ē ptērea. tessera quattuor laterū talus quo ad aleā ludebāt. Mart. li. 13. Epig. 1. Non mea magnanimo depugnat tessara talo. tesserula ergo. i. signo quo frumentū accipiebāt. Eius tessere sæpe cōmemit tranquillus in augusto. & in domitiano. Et qa pars maior reru; intra popularia deciderat qnquagenas tessaras i singulos cuneos equestres ac senatorii ordinis pnūciauit. e Far. farris ideo meminit qa ut scri. uerius uixerūt romani farre trecētū ānis. Pli. li. 18. ca. 7. ante med. f Heu steriles. i. ignari ueritatis qui putatis stati per manumissionē factos liberos. quasi alii dñi nō psint & iparēt uob. a cupiditatib⁹ ergo & uitiis solutos liberos esse significat. g Quiritē. abusiue. sicut pr̄ cōscriptus. sed hic licentia poetica. h Vertigo. i. per ptorem facta liberatio facit ne aliquē an

Tessara

Far.

tea seruū:liberū ac quietū uideri.possidet ne uerā libertatē qui sic corpis
uertigo seruitutē exuerit. Vertigo igiť a uertendo.dn̄s enim seruū liberatur⁹ &
manumittens eū ad ptorem ducēs dextra apphendebat atq̄ ad se cōuer
tebat:iposita eius capiti manu.qđ significare uideť eu ꝫ ita liberū esse ut
Libera- in quācunq̄ ptem migrare liceat dicebat.n.se eū libertate donare. Tūc
tio. ptor uindicta eū tangens seruitio liberabat ille postea raso capite in tē-
plo feroniæ libertoꝝ deæ pileū assumebat.cui⁹ rei in amphitriōe plau.
meminit.qđ utinam ille faxit Iuppiter ut raso capite porte pilleū. Ap
pia.li.4.de bellis ciui. Persius supra saty.3.uersus fi. Hesterni capite in
duto subiere quirites. i Hic dama ē. Cum interrogatōe hoc est puta
bis ne hunc qui uilis seru⁹ & neq̄ est quia dn̄s eū liberarit statim liberuꝫ
factū esse. & nō seruū nequissimū.ut ostēdat manumissionē eam nō eē
quæ libertatē donet sed eam animi magnitudine censeri.Dama aūt no-
men serui fuit nequissimi abiectissimi & fœdi hois.Hora.in satyra.7.li.
scđi sermo. Tu cum piectis insignib⁹ annulo equestri.Romanoq̄ habi
Dama. tu prodis ex iudice. Dama turpis odoratuꝫ caput obscurāte lucerna.&
Alibi li. Tu ne siri damæ:aut dionisii fili⁹ audes deicere e saxo ciues.
Est ergo sensus.hic dama hic seru⁹ fœdus & turpis qualis fuit dama erit
ne statim liber & ciuis romanus quia manumissus sit: & nō agaso.q.d.
erit quidē agaso.i.uilissimus seruus.Neq̄ erit Marcus.i.ciuis roman⁹q
Agaso. per pnomē ut diximus ostendebať. k Nō tressis.i.triū assium precii.
Tressis. l Agaso. serui nomē.Hora.li.2.sermo.saty.8.Si patinam pede lapsus
frangat agaso.Agaso.n.diciť ille qui nō solū asinoꝝ sed oium iumento
rum alendorum curam agit.ut scripsi in dictionario. Plini.li.35.ca.11.
circa med.Et in una tabella qua maxie inclaruit agasonē cū equo pinxit.

Vappa a Vappa.ui nū qđ iteruꝫ sponte defer- buit saporēq̄

Vappa[a] & lippus[b] & i tenuí farragie[c] mēdax[d].

amisit uappæ nomē accepit.qđ Plini.teste.li.14.ca.20.circa med.Pro-
brosum.quoq̄ hoibus est eū eorū aius degenerauit.uappa itaq̄ pro uili
& ignauo & nugatore accipiť.Hora.in s̄mo.saty.1.li.pri. Nō ego aua-
rū Cū ueto te fieri uappā iubeo aut nebulonē.Mar.li.12. Epig.47.Et
Lippus uaticani perfida uappa cadi. b Lippus. prauis morib⁹ fraudulentus
& uitiosus. c Tenui farragine. i.minima re.ob paruā utilitateꝫ.Inter
pabularia cōnumeranť.farrago.ozimū.uitia.fœnum.farrago ex recre-
mētis farris ut seri. Pli.li.18.ca.16.pdensa seriť.i affrica fit ex ordeo. ea
a farre denoiata est.ipsum aūt far ut testať uarro.aut q̄ ferro sit cæsum
aut q̄ in farratia segete seri sit cæptū. d Mēdax. qui mēdaciis utiť sui

iuris nõ est. Et si sub specie libertatis per quã tesserulã suã farris obtinuit mendax tamen est; quia cum liber appareat uitiis & turpitudini seruit. a Verterit. permissio est. i. esto ut a dño dãma manumittaẽ: statim ne liber erit & ciuis roman⁹. b Hunc. seruũ qui liber efficiẽ. c Momẽto. putas tu tam breui tpis articulo dãmã hoc est seruũ factum esse Marcũ i. ciuem romanũ. qui per p̃nomẽ a seruis distinguebaẽ. Nam seruis pre nomie uti nõ licebat. d Exit marc⁹. qui paulo añ cũ seruus eẽt dãma uocabatur. mox a domino manumissus momẽto tpis Marcus dãma diciẽ qđ uiri romani p̃nomẽ est ꝓprio eni nomĩ prisciano auctore p̃nomen p̃ferebaẽ. uel differẽtie causa ut alter ab altero nosceretur uel ꝙ cũ sabinos in urbẽ recepe rũt ad cõfirmandã cõiunctionẽ illorum noia suis noibus p̃posuerũt: & inuicẽ sabini romanoꝝ. atq; ex eo tẽpore seruatũ est: ut nemo roman⁹ p̃noie careret. Itaq; persi⁹ Publiũ Marcũq; dicendo quiritẽ factũ esse demõstrat. e Pape. interiectio est admirãtis per ironiã. Terẽ. in eunu. Pape superat ipsam thaidem. f Marco. Respondẽtis loqtur uerbis. libertũ esse: qm̃ & pro alio spondere & tabulas subscribere possit qđ seruis negatu3 est. g Credere. aliis. s. marco spondẽte & fideiubente. h Hec mera. Respõdet poeta in manumissione merã libertatẽ nõ cõsistere. sed decora ꝓnũciatione hic uersus legẽdus est. dicendo censes hãc uerã esse & purã certissimãq; libertatẽ quæ p manumissionẽ paraẽ. q. d. eã nõ esse. i Hanc. libertatẽ. k Pilea. pileu3 capite assumebat. qui a dño manumittebaẽ. libertatis. n. id signum erat. Appia. li. 2. de bellis ciui. Ex hiis quidã pileũ in hasta p̃ferebãt libertatis signũ uniuersosq; ad ciuilitatẽ & patriã uocabat. legiẽ & in annalibus ueterũ. Qu. Terentiũ culeonẽ affricani superioris currũ triumphãtis quia capt⁹ a carthaginẽsibus ab eo fuerat. recupatus pileũ capite gerentẽ sequutũ esse ut auctori libertatis sue tanq̃ patrono accepti bñficii cõfessionẽ redderet. Pli. loquẽs de Cornelio cĩna ita ait. uocatisq; ad pileum seruis aduersarios uicit. de hoc dixi in Suet. de tiberio. l An qsq3. Tripartita rõcinatiõe se liberũ eẽ colligit. primo eni ꝓponit libertatem esse uiuere ut uelit. deide assumit licere sibi: ut uelit uiuere. Postremo cõ

Mẽdax.

p̃nomẽ

Verterit[a] hũc[b] dñs momẽto[c] tpis exit
Marc⁹[d] dama. pape[e] marco[f] spõdente recusas
Credere[g] tu nũmos. marco sub iudice palles.
Marcus dixit. ita est assigna marce tabellas.
Hæc mera[h] libertas: hanc[i] nobis pilea[k] donat.
An quisq̃[l] est alius liber: nisi ducere uitam

Pape.

Marcus

Pileus.

cludit cũ id sibi liceat liberiorẽ se bruto esse. Oẽs ergo sillogismi ptes cõplexus est qui cõstat ex ꝓpositiõe. Assumptione & cõclusiõe. hæc ergo est ꝓpositio: quã sequit assumptio cũ ait. licet ut uolo uiuere. cõclusio ẽ. a Liberior bruto. Nam si licet uiuere ut uult. restat igit ut liber sit. hinc

Brutus aperte ostẽdit hoies & si sibi liberi uident esse. tamẽ seruos esse cum eorum aius prauis cupiditatib⁹ obsideat. Brutus adeo libertatis studiosus fuit: ut expulso targnio su perbo ꝓpter Lucretiæ stuprũ: filios suos qꝫ cũ Aquiliis & uitelliis cõiurasset de reducẽdo rege: uirgis cæsos securi pcussserit.

Cui licet ut uoluit. licet ut uolo uiuere. nõ sũ
Liberior bruto[a]: mẽdose[b] colligis inquit
Stoicus[c]. hic aurẽ[d] mordaci[e] lotus aceto.
Hæc rliqua accipio: licet ut uolo[f] uiuẽ: tolle.
Vindicta[g] postq̃ meus[h] a ꝑtore[i] recessi

b Mendose. false argumentaris. hic eni falsum ꝓbatur ubi dicit libet ut uolo uiuere. qa illi nõ licet uiuere ut uult qui uitiis subiectus est. c Stoicus. bene stoicus. is. n. est qui dicit neminẽ ꝑter sapientẽ liberũ esse. ut scripsi in Hora. Epl'a. 17. li. pri. Ne ue putes aliũ sapiente bonoqꝫ beatum. d Hic lot⁹ aurẽ. hic. i. hoc argumento. sinedoche est. i. aurẽ habens lotã. Virgi. li. 1. æne. Nodoqꝫ sinus collecta fluentis. e Mordaci aceto. i. acri & urgenti dicto. ut sic intel-

Acetuꝫ ligas stoici aures hoc qdẽ argumento & dicto offensas esse. Hora. li. At græcus postq̃ est italo perfusus aceto. stoicus eniꝫ habet aures aceto lotas beneqꝫ purgatas & eruditas & quæ nullis argumẽtationib⁹ decipi antur. Cum aũt acris & uehemens aceti natura sit. eoqꝫ pulsus & nature & tpa & aures excitent: qđ sensuum erat ad ingenii scientiam transtulit. f Ut volo tolle. Assumptionẽ non probat. qua ille asserebat licere sibi ut uellet uiuere. ostẽdit aũt neminẽ uiuere ut uult ꝑter eum qui recta se quit. cui uiuendi uia cõsciderata atqꝫ ꝑuisa sit. probat ergo hic eũ liberũ nõ esse: quia ei nõ liceat facere quæ uult. Ordo ẽ. Tolle illud licet ut uolo. i. cõcedo qdem illũ liberũ esse cui licet uiuere ut uult. at tibi non licet uiuere ut uis. ergo seru⁹ es. g Vindicta. Laborat rursus ille manumissus ostendere se quãdo quidẽ libertate donat⁹ sit a ꝑtore oia libere facere

Vidicta posse quæ uelit & iõ se liberũ esse. dicẽs postq̃ me liberum ꝑtor fecit cur negas licere mihi qđcunqꝫ libuerit facere. hiis exceptis quæ legib⁹ prohibent. uindicta uero uirga est qua serui a ꝑtore in libertatẽ asserebant. dicta a uindicio seruo. qui cõiuratos uolentes in urbẽ recipere targnos prodidit. de qua dixi in Curgulione Plauti. Liui. li. 2. ab urbe con. Præ-

miſſū uidici pecunia ex ærario: libertas & ciuitas data. Ille primū dr̄ uidi cta liberat⁹. & poſt illū obſeruatū eſt ut q ita liberati eſſent in ciuitatē ac cepti uiderent. h Receſſi me⁹. i. mei iuris & liber qui aliis nō ſeruiam. i At ptore. ueteres oēm magiſtratū cui pareret exercit⁹: ptorem appel larūt. unde & ptoriū tabernaculū eius dicit. & in caſtris porta ptoria. & pfectus ptorio nūcupat. Sed patres quo tēpore. Seſtius primus ex plæ be cōſul creatus ē. Fuſiū Camillū Marci filiū primū ptorē urbanū qui in urbe ius diceret creauerūt. Mox unico ptore nō ſufficiēte: quod multi pegrini in ciuitatē uenirēt. alius creat⁹ eſt pegrinus: quia pegrinis ius diceret appellat⁹. pcedēte deīde tpe alii ptores creati ſunt q & in puīcias mittebant: dictus uero ptor eſt ut uar. placet qui iure piret. Eius magrā tus iſignia trabea ueſtis ſella currulis litoreſq; ſex cum facibus extitere. Prim⁹. Pretor.

Cur mihi[a] nō liceat iuſſit qđcunq; uolūtas.
Excepto ſi quid maſuri[b] rubrica[c] uetauit.
Diſce[d]. ſec ira cadat[e] naſo: rugoſaq; ſanna[f].
Dū ueteres[g] auias[h] tibi de pulmone reuello.

a Cur mihi. ſubaudi facer quod uolo. b Maſuri. Maſuri⁹ ſabi nus eques ro manus tpib⁹ tiberii cæſariſ Iuriſcōſultus clarus eſt habit⁹ qui primus publice ſcripſit. eius frequen ter meminit Gelius in noctib⁹ att. c Rubrica. titulus legis. Nā legū capita minio notant. Iuue. ſaty. 14. Perlege rubras maiorū leges. Oui dius. Nec titulus minio nec cedro carta notet. Miniū aūt & rubrica eiuſ dem ferme coloris ſunt. quib⁹ qm̄ clariores litteras fecerūt in ſcriptura uoluminū utebant. de hac. ſupra ſaty. 1. Nō ſecus ac ſi oculo rubricā diri gat uno. ſed quia capita legū: librorūq; tituli rubrica inſcribebant rubri cam pro lege denoīauit. d Diſce. Oſtenſurus poeta eū male ſentire qui a ptore manumiſſus ſe liberū putat. monet ne dū id doceat indigne tur. quia poteſt aniles fabulas quas mittit de ſuis præcordiis trahere. maſuri⁹ Primus rubrica

e Ira cadat naſo. noli iraſci. Irati. n. quandoq; nares contrahunt. Ironi cos. tractum a canibus qui naribus in rugam cōtractis irā demonſtrāt. Ira.
f Rugoſaq;. Iuuena. ſatyra. 6. I nunc & dubita qua ſorbeat aera ſanna. Sanna diſtortio eſt oris quæ fieri ſolet in deriſum alicuius rei. Perſius ſa tyra. 1. Occipiti cæco poſticæ occurrite ſanne. g Ueteres auias. hoc eſt deliramenta quæ diu fouiſti, dum credis eum liberum eſſe qui ſub īperio alicuius non ſit. h Auias. aniles ineptias aut inueteratam ſtul titiam. ideo quia uetule deſipere ſoleant. & ineptas cōfabulationes nar rare quas pueri ex auia adiſcunt. Tibullus hæc tibi fabellas referat. Sanna. Auia.

a Nõ pretoris erat. Incipit ratione ostendere prætorem non posse inuia & acuta sapientiæ præcepta ignorantib⁹ uiris dare. & propterea ne libertatẽ quidẽ: quæ nõ nisi in sapientẽ cadit posse cõcedere. & sic ꝓbat liberũ nõ esse qui sit manumissus a ꝑtore. quia ꝑtor liberũ quẽlibet donare põt. sapiam aũt eidem quæ uera est libertas ingerere nõ potest. Ex quo apparet. ꝙ & si manumissus sit ab uno: in seruitutẽ tamẽ alteri⁹ trahi posset.

b Tenuia. i. reꝝ subtiliũ admistratio nes & subtile acumẽ sapiæ. c Rapide. celeris & cito transeuntis.

Nõ ꝑtoris[a] erat stultis dare tenuia[b] rerum
Officia: atq; usum rapide[c] ꝑmittere uitæ[d].
Sambucã[e] citius caloni[f] aptaueris alto[g].
Stat cõtra rõ[h]. & secretã gãnit[i] in aurem[k]

d Uite. i. dare ut uita q̃ celeris est utanť arbitratu: quia uitiis ita ĩseruiũt ut liberã uitã agere nõ possint. e Sãbucã. Cũ sambuca organi musici istri gen⁹ sit a quo sambucistre dñr hũc uersum multi legũt. ꝙ citi⁹ Caloni alto. i. uiro rustico & rudi musicæ rõnem tribues & musica istra pulsare docebis. q̃ ut ꝑtor stultũ hoiẽ & uitiosũ libertate cõcessa formare possit ad uirtutes. eũq; abstinere quo min⁹ uitiis obnoxi⁹ sit ueꝝ cũ Sãbuca machinæ quoq; bellice genus sit. ut in siĩtudine ac ꝙ translatione uerborũ persttet potior sensus erit. Citius Caloni seruo militari alto ac ꝓpterea rudi atq; inepto sambucã intẽdendã aptaueris. hoc est rei militaris peritiã dederis q̃ ꝑtor uitiosos libertate donauerit. Est enĩ sambuca machina bellica qua in urbiũ expugnationibus intendebãt. dicta ꝙ ut uoces in sambuca atq; organo sic funes in ea machina intendunť. est etiã sambuca ligni genus. fragilis: unde tibiæ cõponuntur. ut dixi in Sticho Plauti. f Caloni. Calones militũ serui dicebantur. a calis. i. lignis & fustibus qa dños in castra sequẽtes uallum ferebãt. Nã auctore seruio moris fuit ut miles arma ipse sibi portaret & seru⁹ uallũ. uallũ aũt dicebant Calam. ut lucilli⁹. scinde calã ut caleas. i. o puer frãge fustes & focũ fac. inde etiã calones & classem dictam uolũt. uel quia frequenter ad misteriũ aduocenť a dño dicitur calo a calo græ. qđ est uoco lat. uel ut nõ nulli putãt a calendis ꝙ ea die cibaria accipiãt. Calonẽ igiť posuit pro quocũq; rudi & ĩperito hoie. g Alto. procero. aut supbo uel ꝙ alte cinganť. h Stat cõtra rõ. i. resistit & parata est tibi tanq̃ aduersaria ratio. quæ clam ostendit non licere tibi id facere quod dum fit uiciať. uult oñdere unũquẽq; qui se liberum dicit tamẽ se facile posse cognoscere suũ: ꝙ dum puerse aliqd facit: rõnis flagello semp castigať: qa

Sãbuca

Calões. Vallũ. Classis.

eum semp conscietia sollicitat ut quis in turpi opere perseueret sentiat se errare & cupiditatib⁹ inseruire. unde seruus est. ut sit sensus. Ipsa ratio monet te seruũ esse: cũ ait in uetita haud quaq̃ facere debere. i Gánit. legit gánit & garrit. de hoc scripsi in asinaria plauti. & i Adelphi. Tere. & in Iuue. satyra. 6. Appula gánit. k In auré. i. in intimo pectore. a Uitiabit. i. uitiose aget. b Agendo. qd si agatur uitiosu₃ sit. nihil ue ro pter rectũ fieri licet. Agendo aũt. i. dũ agit actiue est. n. significatõis. Nã gerũdiis modis i actiua & passiua significatiõe licẽter uti possum⁹. in actiua. Virgi. æglo. 3. Cantando tu illum. in passiua. æglo. 8. Virgi. Frigid⁹ i pratis cãtãdo rũpitur anguis.

Gánio.

Gerundia.

Nec liceat facer̃ id qđ quis uitiabit[a] agẽdo[b].
Publica[c] lex hoĩum naturaq; cõtinet hoc fas.
Vt teneat uetitos inscitia[d] debilis actus[e]
Diluis hellebo[f] certo compescere[g] puncto[h]
Nescius examen: uetat hoc natura medẽdi[i]
Nauim[k] si poscat sibi ponatus[l] arator

c Publica. leges oẽs aut diuiæ aut humanæ sũt: humãæ morib⁹ diuiæ natura cõstãt. Fas diuia ẽ. lex hũana. ait ergo & diuia & hũana lege hoc cõstar̃ ut uitia fugiam⁹ neq; per ignorãtiã excusemur. uel sic. hoc qdẽ natura dat qđ & leges publicæ permittũt ut qui stultus sit stulte agar. d Ut inscitia. i. ut etiã inscii ac rudes a qbus debeãt abstinere cognoscant. uel quia ignorãtia q̃ ratione nõ regit mortales ĩbecilles ac debiles cõtra cupiditates reddit. e Uetitos act⁹. i. phibita. f Diluis hellebo. distẽperas. & aliis herbis admisces. aut diluis. i. lauas. qm̃ lauatur hellebo ut acrimonia læta li carere possit. & pronunciatiue legenda sunt. pbat per exẽpla eu₃ qui stultus sit oĩa stulte agere. nec e stulto sapientẽ fieri posse. uel pbat simi litudine: insipienti non licere ut uelit uiuere: neq; ei libertatem cõcedere queq̃ posse. queadmodũ medicinæ ac nauigatiõis iexpto neq; pharma co cõfectio: neq; nauis gubernatio permitter̃. de hoc dixi in. 3. tuscul. Cice. & in Pseudolo Plauti. hellebori aũt duo genera sunt. Nigrum qđ purgat per inferiora. Cãdidũ qđ uomitõe causas morborum extrahit. g Cõpescere. cohercere tẽperare in rebus pensandis. h Puncto. unciarũ. s. 3. &.). i Nã medẽdi. i. ars & ratio medicinæ. k Nauim. Ali ud exemplũ pfert quo oñdat opportere stultũ oĩa stulte administrare. si uelit inqt uir rusticus nauim gubernare: qui nec syderũ rõnem nec ma ria cognoscit: exclamet melicerta nullu₃ esse in rebus humanis pudorẽ. l Peronatus. i. perone calciatus. est eni pero genus calciamẽti rustici

Lex.

Fas.

Dilluo.

Exẽplũ.

Hellebo rum.

Exẽplũ.

Pero.

ex crudo corio:cõtra îbres niuesq; ac frigora paratum. Iuue. saty. 3. Nil uetitũ fecisse uolet quẽ nõ pudet alto per glaciẽ perõe regi. Virg. li. 7. Priscos latinos perone in bellis usos ostẽdit. uestigia nuda sinistri instituere pedis crudus regit altera pero. a Luciferi. uiri. s. uel arator rudis. luciferi stellæ & nauigationis ignarrus. quũ uel eam stellã quæ cunctis innotescat ignoret. lucifer sane idẽ qđ hesperus est. sed cũ plurimũ distet a sole,

Lucifer.

scã uicina occidẽtalibꝰ plagis exacta ꝓpe modũ nocte apparens lucifer: quia tunc maxime

Luciferi[a] rudis[b]:clamet melicerta[c] perisse[d]
Frontẽ[e] de rebus:tibi recto uiuere talo[f]:
Ars dedit[g]. & ueri spẽm[h] dignoscere calles[i].
Ne qua[k] suberato[l] mẽdosum[m] tinniat[n] auro.

Eoes.

luceat appellaẽ. hesperi uero nomẽ accepit ꝙ in eois uespere post occasum solis appareat. b Rudis. potes cõiũgere cũ arator: nõ cũ luciferi. ut sit arator rudis. c Melicerta. Nautaꝝ deus clamitãs cõgraẽ. Melicerta uero Inois & Athamantis regis thebarũ filius pr̃em: cũ matre fugiẽs se una ꝓcipitauit in pelagus. ambo uero in deos marinos miseratione deoꝝ cõuersi sunt. Ino in matrẽ matutã. quæ & leucothoe dr̃. Melicerta uero in portunũ qui & palæmon etiã dicit. hic a romanis inter deos colebaẽ. Nautæ quoq; eũ uenerabanẽ. Virg. in geor. li. 1. Votaq; seruati soluẽt in littore nautæ. Glaucoq; & Panopeæ & Inoe Melicertæ. d Perisse. interisse. e Frontem. i. pudorẽ oẽm & uerecundiã quæ maxime in frõte dignoscitur: interiisse. uñ illud antiquũ dictu3. Perfricuit frontẽ. i. deposuit pudorẽ. Iuue. saty. 13. in fi. Eiectũ semel attrita de frõte ruborẽ. Mar. li. 11. Epig. 31. Aut cũ perfricuit frõtẽ posuitq; pudorẽ. Quinti. Perfrica frontẽ & dic te digniorẽ qui ꝑtor fieres. nã templũ pudoris frons est. f Recto talo. nõ claudo sed recto itinere & uia. aut recta uia & rõne. qđ a talo calcis translatũ est. Talis. n. & cruribꝰ nõ obtortis recte incediẽ. g Ars dedit. i. ratio. Irrisio est in eũ quem docet & sapientia & libertate carere. unũ eni pẽdet ex alio. Nã in quo sapia nõ est: is ex stoici sñia seruus est. sensus est igiẽ. Cu3 alii stulte uiuãt: qđ oĩno est serui. ipa rõ tibi recte uiuẽdi uiã demõstrauit. sicq; per ironiã ꝓnũcianẽ. h Speciẽ ueri. apparentiã. deriuatũ est a specio qđ in simplicitate non iueniẽ. i Calles. Nosti. & tũc duplici scribiẽ. ll. k Ne qua. subaudi species. l Auro suberato. i. sub se es habẽte. cũ aurũ extra appareat es intus existẽs. i. ea es prudẽtia ut es auro coopertu3 etiã sonitu dignoscas. ut solẽt mẽsarii. Alegoricos hic dicit cũ uitia uelamento quodã uirtutis

Ino.
Mr̃ matuta.
Leucothoe.
Melicerta.
Portunus.
palemõ
Frons.

Calleo.

obuoluta & uerbis decoris ornata cognoscere. hocq; sapiẽtis est qui uera libertate fruitur. Horati. lib. Verbisq; decoris obuoluis uitium. m Mẽdosum. falsum. n Tinniat. tinnitu suo ostẽdat. Tinnitus enĩ est ꝓpriũ metallorꝫ. a Queq; sequẽda. in passiua significatiõe dixit. sic. Oui. phili sequẽdus erã. b Uicissim. scis quæ sequẽda sint & quæ respuenda. c Illa. s. quæ sequenda & bona sunt. d Creta. i. colore albo & bẽigno Prisci. n. fuit moris q̃ bõa & cõmẽdatione digna erãt creta alba notare. quæ uero mala signa re carbõe. unde Hora. i satyra 3. li. scđi. Sani creta an carbone notandi. Iuue. saty. 3. Maneãt qui nigrũ in candida uertunt. e Mox hec. s. quæ uitanda sunt. f Carbone. nigro colore ac subinde noxio. g Es modic[o]. Modici desiderii: quod sapiẽtis & liberi est hois. h Presso lare. i. humili parua & modesta domo. & nõ in luxũ magnifice extructa. Lar domesticus deus qui pro ipsa domo interdũ ponit. Hora. li. 1. sermo. saty. 2. Qui patriũ mimmæ donat fundũq; lareq;. i Iã nũc. i. modo Nosti quãdo parsimonia & quãdo munificẽtia & liberalitate utendũ sit. & quando large uiuendũ. & est Ironia. Quantũ debes & potes qbus decet ipartire. k Granaria. loca in horreis sunt seruandis seminũ granis parata. ut frumẽti. pomaria uero pomorꝫ & carnaria carniũ. l Inq; luto. hinc ostẽdit ai liberi esse auaritia nõ laborare. Imitatio est. Hora. Epl'a. 17. li. pri. Quo melior seruo quo liberior sit auarus in triuiis fixũ cũ se demittit ob assem. m Fixuʒ. a pueris. s. cõsuetis risus captandi gratia transeuntes decipe. nummũ filo alligantes in lutũq; humi defigẽtes. & si qs eum colligere uult per filum occultatũ ad se trahũt illius auaritiæ illudẽtes. uel potius turpe lucrum ex sordido questu partũ intelligit. n Nummũ. i. sordidũ lucruʒ spernis. o Nec gluto. a gluriendo. & a gulosis tractũ qui uilis delicatis cibis saliuã glutiũt. Nã a gula gluto & gulosus dicit & sorbere ad nimiã gulositatẽ refert. Ipsa quoq; saliua in ore est quam pro lucri cupiditate per translationem posuit. Nec cum magna anxietate lucro inhiare. p Mercurialẽ. Mercuri[9] lucri deus putat. & a mercibus denoiatus. unde cum sacello depingit. & a negociatorib[9] plurimũ colit. Persius saty. 2.

Quæq; sequẽda[a] forẽt & q̃ uitãda uicissim[b].
Illa[c] prius creta[d] mox[e] hæc carbõe[f] notasti.
Es modicus[g] uoti ꝓsso[h] lare. dulcis amicis.
Iã nũc[i] astrigas: iã nũc granaria[k] laxes.
Inq; luto[l] fixum[m] possis trãscẽdere nũmum[n].
Nec gluto[o] sorbere saliuam mercurialem[p].

Tinnit[9]. Creta. Albus. Carbo. Lar. Granaria. Poma/rium. carnaria. Pueri. Nũm[9]. Gluto. Mercurius.

Mercuriūq; accersis fibra. Hora. li. 2. sermo. saty. 3. Mercarier unus cum lucro norā unde frequētia mercuriale iposuere mihi cognomē cōpita. a Hec mea sūt. Cū huius moderationis & sapiētiæ fueris: qualē descripsi tunc te liberū & sapientē esse dixero. quæ eni dicta sunt quandā animi sapiam & libertatē arguūt. Ordo est. Esto liber & sapiens cū dixeris hæc mea sunt teneo hæc sūt mea q̄ dicta sunt & quæ sapiēs sequi debet. b Teneo. sub audi: &. ut sic itelligas hæc sunt mea & teneo. idest possideo. c Pretoribꝰ. humano diuinoq; iure concedētibꝰ. uel

Hæc mea sūt[a] teneo[b]: cū uere díxerís: esto.[c]
Líberq; ac sapiēs. p̄toríbus[c] ac íoue dextro.
Sín tu cū[d] fuerís nr̄æ paulo ante faríne[e]
Pellículā[f] ueterē retínes & fronte polítus[g]
Astutā[h] uapído[i] seruas sub pectore uulpem
Quæ dederā[k] supra repeto: funēq;[l] reduco.

sic. tunc ai & corpis seruitute solutꝰ eris. Nam cū ait p̄toribus ad eam libertatē respicit. quæ seruitutis conditione uacat. Ioue uero ad libertatē animi. i. sapientiā. d Sin tu cū. Sensus est. si aūt uitiis & cupiditatibꝰ ex quibꝰ pēdet hois seruitꝰ detineris de quibꝰ paulo ante diximꝰ: te nullomodo liberū nec sapientē dixero. Ordo est. Repeto quæ supra dederam & reduco finē si retines ueterē pelliculā & politꝰ fronte seruas astutam uulpem sub uapido pectore cum fueris farinæ paulo ante nostræ.

Farina. e Nostre farine. i. uitæ uitiis inuolutæ. apte farinā uitiis cōparauit. ita eni uitiis: hoiu; uita: ut farina reliq̄ cōspergi dn̄r. f Pelliculā ueterē. antiquū uitiū qd̄ exteriore pte occultas. sumptū ab hiis qui corpis uitia uestiū pulchro tegūt uelamento. Multi. n. cū intus uitiis laborent summā tamē p̄seferunt bonitatē. ac ideo liberi putari uolūt & sapiētes cum oino uitiorū serui sint & stulti. g Frōte politꝰ. per ea quæ extrinsecus conspiciuntur p̄ te fers speciē boni uiri: intrinsecus plenus dolorum es. h Astutā vulpē. uersutias fraudē. & fallacias q̄les uulpi attribuūt ad decipiēdū callide. de qua Pli. li. 8. ca. 28. 58. i fi. & li. 10. ca. 63. 74. añ med. & li. 11. ca. 49. in prin. ca. 50. in fi. & li. 23. ca. 9. & li. 28. cap. 10. quater.

Vapidū i Uapido. i. astuto a uapore. qui eni calidiore sanguine sunt igenio & astutia magis ualēt. & uapidū appellamus multi uaporis. uapido ergo pectore. i. ueterū uitioꝝ pleno. & fraudibꝰ redolente. ut ifra. exhalet uapida lesū pice sessil' obba. & saty. 6. Et signū in uapida naso tetigisse lagena. de hoc dixi in Suet. de Augusto. k Que dederā. hoc ad illud refertur Esto liberq; ac sapiens p̄toribus ac ioue dextro. sensus ergo est cū oi

no uitiis labores: repeto a te libertatē quam tibi concesseram ac p hoc te seruū dico. l Funēq; reduco. i.habenis iteru; te coerceo & in seruitutem redigo.cū paulo antea : si careres hiis uitiis libertatē cōcesserim. sumptū est ab equis qui remissis habenis liberius uagantur. ergo libertatē quā tibi cōcesseram adimo.& habenas licentiæ quas eleganti⁹ dederam traho.

> Nil tibi cōcessit[a] rō:digitū[b] exere.peccas.
> Et qd tā[c] puū est:sed nullo thure[d] litabis
> Hereat i stultis breuis[e] ut semūcia recti[f].
> Hæc miscere[g] nefas,nec cū[h] sis cætera[i] fossor[k]

a Nil tibi cō. hoc illud spectat qd' dictū est supius stat contra ratio. sensus est enī hoies ita insanos esse ut rōne nihil oīno faciāt ne minimū quidē. ergo serui qui stulti sunt(.Nihil.enī sui sapientia pmissit illis habere) insani sunt. quare nūq̄ illis ratio dederit ut uitiis seruiētes liberi sint. b Digitū exere. extēde ostende aperte profiteare. te uictū esse a uitiis.q.d.nullā rem tā paruam ab eo fieri posse quin peccet.unde seqtur in stultis ne semūciam q̄dem rōnis habitare.cōpositū est aūt exere ab ex & sero a quo frequentatiuū exerto.tractū uero est a pugnantib⁹ & gladiatorib⁹ pollicis erectione se uictos fatentib⁹.& a pplo ueniā postulātib⁹. c Et qd tā. separatim cū interrogatiōe pnuncia.Respondētis.n.uerba sunt admirātis simul & sciscitātis cur ob tam parua uitia libertate carere putādus sit.parua.n.res est digiti exertatione peccare. d Sed nullo thure. i.nullo unq̄ sacrificii genere & nullis donis a diis ipetrari poterit. ut in quib⁹ uitiositas est & stultus sit.uirtutis quidē pars aliqua ac ppterea ne libertas quidē esse possit. ut aliqd recte & sapiēter gerat. qui ergo sapiēter & cū rōne res nō gerit seruus est. e Breuis. hoc significat ne semunciam quidē rōnis apud stultos esse.ut sit sensus nihil prsus esse.breuis autem ntūs est. semūcia uero media uncia est a semis qdē qd' mediū significat deriuata.ut selibra.semodiū. f Recti. i.rōnis ea enī recte fieri dicunt. quæ cū rōne fiūt. g Hec miscere. licitū quidē nō est homini stulto cū rōne & sapiētia quicq̄ gerere.ut sit sensus fieri nō posse quodammodo fas esse ut sapia stulticiæ cōmisceatur:& sil' habitēt qd' sequentib⁹ confirmat summa idignatiōe exemplū afferēs cum dicit. h Nec cū sis. hæc eni per indignationē inferunt & ita cōcitate legēda sunt ut poeta oīno uideat uelle pbare hoiem stultū penit⁹ rōne carere.nec quicq̄ sapienter admistrare posse.ergo seru⁹ est qui sapiēs nō est. i Cetera aut cætera uacat aut deest p ut sit fossor per cætera.i.per reliquas res & ad ultimū

Exero.

Pollex.

Semuncia.

rudis & iperitus. Teren. in echira. Côicito cætera. i. per cætera. côcludit deniq; stulto nô côcedi ut sapiaȝ sequaẗ. sensus est eni. Nüq̃ efficies ut cũ sis rudis & agrestis discas saltare ad sonos & cãtus batylli pantomimi.

Fossor. k Fossor. queádmodũ fossores iepti & agrestes hoies imitari mimos nulla in parte sciunt. sic uitiis dediti nequeũt exercere uirtutes. fossor is diciẗ qui agros fodit. hic aũt poniẗ pro homine rudi imperito & stulto.

a Ad nũeros. i. ad rithmos carminum. b Satyri. i. saltatorũ. Nã satyri dii sunt siluestres petulãtes lasciui

Trís tñ ad nũeros[a] satyrí[b] moueare batyllí[c]
Lib ego[d]. uñ datũ hoc[e] sumis tot subdíte reb[9]
An dñm[f] ígnoras nisi quẽ uidícta relaxat[g]
I puer[h]. & strígiles[i] crispini[k] ad balnea deffer

Satyri. & saltatores qui in antiqs comediis itroducebanẗ. quoꝝ personas i theatro mimmi pleruq; assumebãt. & ab imitatiõe lasciuie eoꝝ satyri appellabanẗ. Virg. æglo. 5. Saltãtes satyros imitabiẗ alphesibeus. c Batylli.

Batyll[9]. Batyllus pantomim[9] Neronis a uo Iaculator ac saltator eximius fuit. Iuue. saty. 6. Molli saltãte batyllo tuscia uesicæ nõ iperat. Batyllus item fuit puer ab Anacreonte poeta dilectus ut scri. Apuleius. Hora. li. Epodon. Ode. 14. Nõ aliter samio dicunt arsisse batyllo Anacreonta teium Batylli itẽ populi sũt septẽtrionales auctore ptholomeo. Pli. li. 13. ca. 1. in prin. Batyllus itẽ instrumentũ ferreũ quo utimur ad usũ ignis. Hora. saty. 5. li. pri. ser. Pretexta & latũ clauũ prũæq; batyllũ. d Liber ego. uerba aduersarii pbantis uel asseuerantis se liberꝝ. e Unde datũ. Persii uerba rñdentis. unde habes: uñ colligis. unde tibi libertatẽ audes assumere cũ tot uitiis subdit[9] sis. & nihil arbitrio tuo sed uitioꝝ iussu efficias. f An dñm. putas ne aliũ dñm non esse pter eũ a quo te ptor liberauit & qui seruũ manumittit. qbus uerbis ostẽdit hoiem pluribus modis seruũ esse: cũ uitiis subiectus sit. liberꝝ uero esse qui uitiis nõ seruiat. g Relaxat. segregat liberat. h I puer. Seruitutem corpis nõ tam arctam q̃ animi esse ostẽdit. pbans hoies uitiosos oino seruos esse nec sui

Puer. iuris. pulchra utẽs argumẽtatione. Sensus est eni si illud acre seruitiũ eẽ cẽses: cum a dño acerbe & cõtumeliose icreparis: si quid ab eo facere iussus sis. qđ tm̃ est corpis. quãto grauior illa seruit[9] existimãda est qua animus obsideẗ. nã itrinsec[9] uitiis seruiens uehemẽtius angiẗ q̃ q metu uerberum hero paret. sicq; ostendit eos magis suos esse qui uitiis obnoxii sũt q̃ q sub ipio sũt hois. Ordo ẽ. seruitiũ acre nihil te ipellit: si icrepuit. I puer & deffer strigiles ad balnea crispini: cessas nugator. puer aũt pro

seruo ponit. Hora. in sermo. saty. An hic peccat sub nocte qui puer uuam furtiua mutat strigili Teren. in andria. Heus puer dic sodes. Cice. in. 4. rheto. no. Pueri tui nũc me pulsarunt. i Strigiles. stringere est radere & tergere. unde strigilis instr̃m est ferreũ quo sudãtes radebã tur in balneis ad detergendũ sudorẽ. & fricandũ & poliendu3 corpus. a stringendo dictũ. i. tergẽdo & radendo. Pli. Iunior i ep̃la. 1. ultra med. dum distringit tergiturq; audiebat aliqd aut dictabat. Tranqllus tradit augustũ læsisse cutem nimio strigilis usu. Strigiles græ. Stlẽgites dixer. & quæ e corpe radunt strigmẽta. de qbus Pli. li. 28. ca. 4. uersus fi. Pergamus ex asia has misit. Marti. li. 14. dist. 51. Pergam⁹ has misit curuo distringere ferro. Iuue. saty. 3. Et sonat unctis strigib⁹. dñr etiã strigiles ca uelaria uñ athlete post laborem tegunt. de hoc dixi in Persa Plauti. Strigil.

k Crispini balnea. tpibus neronis duos inuenio fuisse crispinos. quorũ alter eques roman⁹. dignitate senatoria & quondã claudio iperante p̃fectus p̃torii & cõsularib⁹ insignib⁹ donatus. neroni inuisus q̃ poppeam quondã matrimonio tenuerat. ab eo crimine coniurationis in sardiniam exactus est qui accepto iusse mortis nũcio semet interfecit. De hoc poeta intelligere uidetur. Alter uero neronis priuignus poppea nat⁹: quem impuberem adhuc; quia ferebat ut scribit trangl. ducatus & imperia ludere: mergendũ mari: dum piscaretur seruis suis demandauit. crispin⁹

Si icrepuit[a]: cessas nugator[b]: seruitiũ[c] acre
Te nihil ipellit[d] neq̃q̃[e] extrinsecus intrat
Q̃d neruos agitet[f]. sed si it⁹[g] & i iecor[h] ægro
Nascunt dñi[i] qui[k] tu impunitior[l] exis

a Si icrepuit. subaudi dñs. b Cessas nu. cessat desidio sus requiescit defessus. c Seruitium. cũ iterrogati one legendũ. quæ affirmationis uim habet. Cesso. Requiesco.

d Impellit. urget angit. e Neq̃q̃. i. nõ Persi⁹ saty. 2. Neq̃q̃ fundo suspiret nũm⁹ in imo. licet aliqñ frustra significet. Virg. li. 2. æne. Arma diu senior desueta tremen tib⁹ euo circundat neq̃q̃ humeris. sensus est. Imperiũ dñi qđ extrisecus est etiã ais seruorũ sollicitudinẽ infligere. & interrogatiue p̃nunciatur. Neq̃q̃.

f Agitet. si minæ mentẽ tuã nõ extermināt. g Sz si itus. Cõclusio est. eos nõ minori suitio urgeri qui uitiis subiecti sunt; q̃ qui imperio dñi. h Et i iecore. uitiis corrupto. i Nascũt dñi. dños itellige. i. ai uitia ut auaritiã libidinẽ ambitionẽ & hmõi. quia qui facit pc̃m̃ seruus est peccati. & tot dominorũ quot peccatorũ k Qui. pro qũo. Terẽ. i qui scis. l Impunitior. nõ affectus pari seruitio. quasi dicat etiam maiori. Qui.

Atq. a Atq3 pro quã. Ex horatio sumpsit li. Quid tu ĩpunitior: illa quæ paruo sumi nequeũt obsonia captas. quidã pro cur & quare legunt: ut q fit Mæcenas. atq; uero pro q̃ cõparantis aduerbio ponit. Hora. 1. fmo. saty. Nõ se pei⁹ cruciauerit atq; hic. b Scutica. flagellũ. scytos. græ. Scutica pellis latine dr̃. uñ scutica genus uerberis e loris facti deducit. & scuta. Scuta. quia nõ sine pellibus sunt. c Mane piger. Ostẽdit eos qui auaritia laborãt seruos esse. Et ponit altercatione3 inter se auaritie ac luxurie quarũ utrius qui obtemperat nullo pacto liber esse potest.

Atq3[a] h quẽad strigiles scutica[b] & met⁹ ægit he
mãe piger[c] stertis. surge[d] iqt auaritia. eya[e] rilef
Surge: negas: instat: surge inqt: nõ q̃o. surge.
En qd[f] agã: rogitas[g]: en sapda[h]: aduehe ponto
Castoreũ[i]: stuppas: hebenũ[k]. tus: lubrica[l] coa[m]

Stuppa

d Surge. Inducit dormiẽtẽ ab auaritia excitari & ab ea obiurgari. e Eya. hortantis aduerbiũ est. Hora. 1. sermo. saty. Eya quid statis. f En qd agã. uerba auari. uel desidis dubitatio quid si surgat En. agendũ sit. g Rogitas. i. dicis qd ages. Admirantis nõ rogantis uerba auaritiæ sunt & admonentis eũ quid facere debeat. h Saperdam. Sapda. En. & ecce ostendẽtis aduerbia sunt. & sepatim a reliquis en hoc in loco debet pnũciari. saperda uero pessimi piscis genus est. aut salsamenti qd ex pisce fit. i Castoreũ. Fiber & castor ponticu3 aĩal idẽ est. Pli. li. 8. Castoreum. ca. 30. in fi. Sibi testiculos amputãs. Iuue. saty. 12. Imitatus castora q se Fiber. eunucũ ip se facit cupiẽs euadere dãno testiculi. Virg. li. 1. geor. Virosaq; pontus: castorea. k Hebenũ. nigra arbor est quã Virg. lib. 2. geor. hebenũ Peculiarius celebrãs nusq̃ alibi nasci q̃ in india pfessus est. Diuise arboribus patriæ sola india nigrũ fert hebenum. Herodo. li. Eam anthiochie intelligere malluit. tributi uice regibus persidis e materia eius cẽtenas phalãgas tertio quoq; anno pensitasse æthiopas cum auro & ebore pdendo. Rome aucto. Pli. li. 12. ca. 4. in fi. Eã magn⁹ põpe⁹ in triũpho mitridatico oñdit. l Lubrica. q; ut sentit Hora. li. 2. ser. saty. 4. Vẽtrẽ molliãt. m Coa. uina aluũ soluẽtia. uel quæ sine palati aspitate potent Cous. ob eoꝝ lenitatem. Cos uel cous isula est in caria. denoiata teste higino a coo filia merop is cuiusdã quæ ibi regnauit. tota fertilis est. Pli. li. 5. cap. 31. circa med. Et queãdmodũ chius & lesbos optimo uino habũdãs. auctor est Stra. li. Vinũ Coũ Cato apud nos quoq; ex Italico faciendi rõnem demõstrauit. super cætera in sole triduo maturandũ pcipiens. uinũ albũ esse dicit Hora. Si durabit aluus. Mitilus & uiles pellẽt ob

stātia cōche. Et lapathi breuis herba. sed albo nō sine coo. a Tolle pip. Primū dixit. qa min⁹ plærūq; lucranť qui in mercib⁹ emēdis postremi sunt. b Sitiente. sitim. n. quatriduo tollerāt. ī plenť cū bibēdi occasio fuerit & in pteritum & in futurū deturbata cōculcatione prius aqua. aliter potu nō gaudēt. c Camelo. Praeproperā negociatoris festinationem ostēdit. Camelos inter armēta pascit oriens quoq; duo genera Bactriæ & Arabiæ differunt q̄ illi bina habent tubera i dorso hii singula. & in pectore alteru; cui incūbunt. Pli. li. 8. c. 18.

Piper.

Turbatio.

Camel⁹

Tolle^a recēs primū pip: e sitiēte^b camelo^c.
Verte aliqd^d. iura^e sed iuppit^f audiet. heu heu^g
Vare^h regustatū digito terebrare^i salinum.
Contēptus pages^k si uiuere cū ioue^l tendis.
Iā pueris^m pellē succīct^{9n}: & oenopho^o aptas

Salinū.

d Uerte aliqd. speciē pro specie cōmuta. uolue & negociare. e Iura. pecuniā falsitate auge. uel iurā. quo citius ac melius uēdas. Horati. li. 2. eplāru; . epl'a. 2. Laudat uenales qui uult extrudere merces. hinc exp̄ssit nimia auaritia hoīes ad omne scelus induci. Virgi. li. 3. æne. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames. f Sed iuppit audiet. uerba adolescentis iouē si ita iurauerit auditurū Statius li. 1. Prim⁹ in orbe deos timor fecit. Illud respexit hoīes metu deoꝝ nō honestatis rōne plerūq; nō peccare. cōtra Hora. epl'a. 17. li. pri. Oderūt peccare boni uirtutis amore. Oderūt peccare &c̄. g Heu heu. risu & capitis cōcussione legēda sunt. q. d. si ex deoꝝ pceptis uiuere uolueris & deoꝝ metu tenearis. auaritia te admonet pauperē semp futurū cū inopia & rerū ægestate. h Uare. aliqui uaro legūt. i. recuruo. sed uersus nō stat. uocatiu⁹ ē. ut sit o stulte qui rem nō recte percipis. sumptū ab hiis qui cruribus uariis introrsum obliq̄ incedūt. Marti. li. 7. Epig. 33. Vara nec infecto cero mate brachia tendis. Nā qui in exteriorē ptem crura obtorta habēt uari appellanť. Var. lib. 2. de re ru. scribēs de canib⁹. Crurib⁹ rectis ac potius uarris q̄ uacuis. i Terebrare. Perforare. ut dixi in bacchid'. Plauti. i fi. k Perages. deest uitā. l Cū ioue. ex deoꝝ pceptis. Luca. li. 8. Ius & fas multos faciūt ptolæmeæ nocentes. m Iam pueris. Hæc ex poetæ persona dnr ostendētis illu; auaritiæ iam parere uelle & seruire. cum lucri studio nauigationē paret. pueris uero. i. seruis. Teren. in andria. Etiam puerū inde abiens cōueni chremis. n Succinct⁹. iā expeditus. o Oenophoꝝ. uas uinariū oenos. n. græ. uinū lat. & phero porto. Hora. saty. 6. li. pri. sermo. Te pueri lasanū portātes oenophorumq;

Vari.

Iuppit

Puer.

Oenophoꝝ.

Iuue.saty.7.Stantib⁹oenophoꝝ tripodes armaria cistas.Et saty.6.Oenophoꝝ sitiens plena qđ tendit urna. Mar.li.6.Epig.89.Reddidit oenophori pondera pleá sui. a Ocyus. ab okis græco uerbo.qđ cito significat:ocius & ocissime aduerbia & ocior & ocissimus noia deriuanť. b Nihil obstat. iam oia parata sunt ad nauigationeȝ. c Trabe uasta. i.naue. d Aegeū.dictū ab insulis ut uarroni placet qđ in eo mari scopuli uocátur a silitudine caprarū aeges. e Nisi sollers. hinc ostendit homines uario seruitutis genere teneri.cū & auaritiæ seruiāt & luxuriæ: luxuria ergo sollers.ideſt ingenioſa contra auaritiæ adornationes.alias.n.deses & lauta est.nam luxuria nimia rerum profusio ac supra pudorē est.unde luxuriosos in re familiari prodigos & solutos dicimus.Luxa etiá mēbra e suis locis mota & soluta dňr.a quo etiá luxuriosus.Luxuria itaqꝫ est oium moꝝ solutio. f Seductū. seorsum ductuȝ alias deceptū.Persi⁹ saty.2.Quæ nisi seductis nequeas cōmittere diuis. Terē.in Etiā nūc me seducere hiis dictis postulas. g Quo deide. rephendit eū luxuria qui ob auaritiá nauigatur⁹ sit. uel adhortātis luxuriæ uerba sunt.ne auaritiæ dedit⁹ perpetuis cruciatib⁹ torqueať.sed domi ociose degens genio suo indulgeat. h Quid tibi. quā rē cupis periculosum mare petens. i Calido. ideſt nimia indignatione accenso. k Sub pectore. nimia auaritiæ & luxuriæ sollicitatiōe fatigatus & icertus utri pareat more serui indignať & itumescit. l Mascula. magna & ualida cupido & qualis masculo sexui cōuenit. ut dixi i pænulo Plau. m Bilis. Colera.quæ in irato itumescit. n Urna cicute. ab illo uerbo.calido sub pectore.usqꝫ hic.per parenthesim legi possunt. & poetæ attribui.ait.n.ꝑpter luxuriæ rephensionē contra auaritiæ tuæ cupiditatem:quæ iubet ut nauigādi sniam mutes.ita irascеris ut non solū obolo aut dragma cyatho ue aut acetabulo. sed ne urna qdē cicutæ ab ira eiusmodi purgari possis. cicuta uero licet hoi acre uenenū sit ut inqt lucre. lib. ad mltos tñ usus ac pserti ad refrigerandū stomachū ualet. Itaqꝫ euȝ bilis ardore itumuisse poeta dixerit.ut medicinæ artis perit⁹ cicutā in remedio posuit. o Tun. pro tunc. p Torta canabe. i. tela & mā-

Ocyus[a] ad nauē.nihil obstat[b] qn trabe[c] uasta
Aegeū[d] rapias:nisi sollers[e] luxuria ante
Seductū[f] moneat:quo deide[g] isane ruis:quo.
Quid[h] tibi uis.calo[i] sb pector[k] mascula[l] bil[m]
Intumuit:quā nō extixerit urna cicutæ[n]
Tun[o] mare trāsilias tibi torta canabe[p] fulto[q]

Marginalia: Ocyus. / Aegeū. / Solers. / Luxuria / Seduco / mascula Bilis. / Cicuta.

tili crassiore. Ná canabis est ferulacei generis. uilissima funibus optima alabandica plagarũ pcipue usibus. Pli. li. 19. ca. 9. q Fulto. ornato. & strato. a Transtro. Trãstra scãna sunt nautarũ remigantiũ. Virg. lib. 3. æne. Cõsedite trãstris. b Veientanũ. dictũ auctore Pli. li. 14. ca. 2. post princi. a genere uitiũ quas rubellas rubente materia appellauerũt. uinũ fuisse uilissimũ pessimi saporis e ueientano æthruriæ agro & oppido. s. nõ lõge aburbe oñdit Hora. saty. 3. li. secũdi sermo. Qui ueientanũ festis potare dieb⁹ Cãpana solitus trulla. Marti. li. 1. Epig. 131. Et ueientani bibit fex crassa rubelli. de hi dixi in princi. Galbæ. Suet. & in. 2. rheto. no. Cice. & in Luca. li. 7. Fabula nomẽ erit Gabios ueiosq́ &c. c Rubellũ. aũt a rubro colore dimi-nutiuum est qm̃ ueientanum uinum rubeat. d Exhalet. effundat.

Coena sit in trãstro[a]: ueientanũq́[b] rubellum[c]
Exhalet[d] uapida[e] læsum pice sessilis[f] obba[g].
Quid petis[h] ut nũmi quos hi qncũce[i] modesto
Nutrieras[k]. pagant auidos[l] sudare[m] deunces[n]

canabis
Trãstra
Veiẽtũ.

e Vapida. quæ odorẽ & uaporẽ indat uino. Nã ad uasa uino condendo antiq pice utebant. Sed si ea fumidũ uirus aut adustionẽ acorẽq́ sentiret uina nõ parũ ledebant. Pli. li. 14. ca. 20. ante med. f Sessilis. qa lati fundi ut sedere uideat. oĩa. n. quæ in latitudinẽ diffundunt sessilia appellant. unde & lactuce sessiles dñr quæ p terrã late diffundunt. Pli. 19. ca. 8. in princi. g Obba. poculi lignei gen⁹ lati & depssi fundi ex spartho facti. h Quid petis. uide ut luxuria & auaritia hoiem in seruitutẽ suã trahãt. sensus est. Melius quidẽ esset hic securũ cũ paruo lucro uiuere q̃ ob magnũ q̃stum periculis maris exponi. i Quicũce. modestiore ac tẽperatiore lucro. As libra erat cui⁹ ptes erant. ℥. 12. sextans ab eo qđ sexta pars assis. sicut quadrãs qđ quarta. & triẽs tertia pars. Quincũx gn q̃. ℥. a numero. semis. i. dimidiũ assis. septũx a septem &. ℥. conclusum. Reliqua obscuriora sunt qđ a diminutiõe & ea quæ diminuunt ita sunt ut extremas sillabas habeãt: ut a decẽ una dempta. ℥. deunx. Dextans dẽpto sextãte. Dodrãs dẽpto quadrãte. Bes ut olides dẽpto triẽte. i. ℥. 8. Suet. i ex asse reliqt heredẽ. i. ex sũma cẽsus. & sic ex deũce heredẽ relictum dicim⁹ qui extra. ℥. unã totam hereditatẽ adit. Iuue. saty. 1. unciolam pculeius habet. sed gilo deuncẽ. ergo quincũce modesto. quincũx n. minor est numer⁹ nam quintam ptẽ assis significat: cũ deunx totũ asse m ut dictũ est dẽpta dumtaxat. ℥. una. k Nutrieras. negociando. s. l Auidos. id dedit nũmis qđ auari hois erat. m Sudare. reddere su-

Vapidũ
Pix.
Sessilis.
Obba.
Vncia.
As.
Vncia.
Sextans
q̃drans.
qncunx
Semis.
septũx.
Deunx.
Dextãs.
Dodrãs
Bes.

ptum ab hiis qui nimio æstu sudorẽ emittũt. qui eni maiori lucro inhiant: maiores quoq; labores periculaq; suscipiũt ꝓpter qđ sudare quasi cũ maiore sudore discriminecq; parare dixit. n Deunces. deunx undeci uncias cõtinet. quasi una. ʒ. ex asse dempta. a Indulge genio. genialia curare dicit̃ qui lautius uiuit. Iuue. saty. 4. Genialis agatur iste dies. Virg. li. 1. geor. Inuitat genialis hyems. unde & genialis lectus dicit̃ qui nuptiis sternit & conuiuiis. i. honore genii quẽ deum appellabant qui uim obtineret rerum gignendarum.

Deunx. Genius

Indulge genio[a]. carpam⁹[b] dulcia: nostrũ est[c]
qđ uiuis[d]: cinis[e] & mães[f]: & fabla fies. idẽ ẽ[l]
Viue[g] mẽor læti[h]: fugit hora[i]. hoc qđ loquor[k]

Aufustius inquit. Genius est deorum filius & parens hoium ex quo hoies gignunt. Et ꝓpterea genius meus noiatur qa me genuit. Alii geniũ esse putauerũt uniuscuiusq; loci deũ. ergo qui indulgent genio suo. memores sunt uitã humanã non esse diuturnã & iõ nõ defraudandam. Terẽ. in phormione. Suum defraudans genium.

Carpo. b Carpamus. i. fruamur deliciis & rebus dulcib⁹ & delectis. ut dixi in Adelphi. Teren. Vnũquodq; qđ erit bellissimũ carpam. c Nostrũ ẽ. In uoluptate corpis bonũ ponit. cum ex nobis post obitũ nihil restet: & ita prudẽter oñdit auaritiã & sordidã uitã fugiendã esse. d Qđ uiuis. Viuo. uiuere dñr qui ocio mentis & animi relaxãdi operam dant. Marti. li. 7. Epig. 48. Viue uelut rapto fugitiuaq; gaudia carpe. Perdiderit nullũ uita reuersa diem. e Cinis. corpa eni mortuoꝝ cremabant̃. & cineres collecti condebant̃ urnis. Hora. li. Ibi tu calentẽ debitã sparges lachrima fauillã uatis amici. f Manes. Hora. li. 1. Car. Ode. 4. Iam te pmet nox fabulæq; manes. Manes. g Viue memor. Arguta suasio. quis eni memor mortis nõ uacet ocio & uoluptati. Hora. li. 2. saty. 6. Dum licet in rebus iocũdis uiue beat⁹. uiue memor. q̃ sis æui breuis. Marti. li. 2. Epi. 50. Ipse iubet mortis te meminisse deus. h Leti. i. mortis ab obliuione dictũ quã græci lithin uocant. Alii uero a leo deductum putant qđ est destruo ut dixi. in Ode. 3. Hora. li. 1. Car. Vnde cõpositũ est deleo. q; oia mors deleat. i Fugit hora. Columella. Tacito nã tpa gressu diffugiunt nulloq; sono cõuertit̃ annus. k Hoc qđ loquor. hoc. s. tẽpus tam cito quidẽ tẽpora diffugiunt ut etiã hoc ipsum tẽpus quo tecũ loquor iam fugiat. Horatius libro prio. Car. Ode. 11. Dum loquimur fugit inuida ætas. Carpe diem q̃ nimiũ credula postero. ergo uiuite læti dum fata finunt. l Idem est. idest ex fuga pendet & celeri lapsu.

Letum. Leo. Deleo.

a En qd agis. hac interrogatione ostendẽs eum & auaritiæ & luxuriæ seruũ. sciscitat̃ poeta utrã sequat̃ cum alterutrã sectari oporteat q̃uis pes sima & diuersa inter se mala abhorreat. b Hamo duplici. gemina ser uiture. translatio est a piscib⁹ qui hamo capiunt̃. c Hũccine. cũ inter rogatione legendũ est. d An hunc. Cice. in tuscul'. 5. Cum huic obse quutus sis illi est repugnandũ. e Subeas altern⁹. sensus est. oportet te alternis uicibus mõ auaritiæ mõ luxuriæ suire. Virgilius in bucco. æglo. 3. Alternis di cetis amãt alt na camenæ. f Ancipiti. ablatiu⁹ est ca sus. dubio cũ dubitet utri magis seruiat & pareat.

En qd agis[a]: duplici i diuersũ sciderís hamo[b]
Hũccine[c]. an hũc[d] seq̃ris. subeas alternus[e] op;
Ancipiti[f] obseqo. dños[g] alternus oberres.
Nec tu cũ[h] obstiteris semel instãtiq; negaris
Parere iperio: rupi[i] iam uincula dicas.
Nã luctata[k] canis nodũ arripit. ast tamẽ illi
Cũ fugit: a collo trahit̃ ps[l] lõga cathenæ.
Daue cito[m] hoc credas iubeo[n] finir̃ dolores[o].
Preteritos[p]: meditor: crudũ cherestrat[q] ũguẽ
Abrodens ait hæc, an siccis[r] dedecus obstẽ

Altern⁹ Canis. Dauus. Vnguis

g Dominos. auaritiam & luxuriam. h Nec tu cũ. sensus est. Nolito te liberũ putare. & te omni seruitutis uinculo exutũ. quia aliquando dominatũ luxuriæ & auaritiæ fugeris. & oppugnaueris. i Rupi. p̃teritum est actiui. ordo est. Nec tu dicas rupi iã uincula. k Nã luctata. bene hoiem seruũ cõparauit cani. sensus est. queãdmodũ nec canis si cathenæ nodu; luctando abruperit q̃uis fugiat libera est qa magnã partẽ cathenæ a collo trahit qua iterũ post paulo capiat̃ sic tu si semel atq; iterũ uitiis obstiteris nõ ꝑpterea te ab eis liberũ esse putes. cum ab illis nõ multo post iterũ illigeris. l Trahit̃ pars. prudẽter ostẽdit nõ statim penitus seruitutẽ amitti. m Daue cito hoc. ꝑponit nũc exemplũ ꝙ nõ suæ potestatis sit qui amat. hoc totũ comicũ est. Cherestratũ autem amicã chrysidem relinquere meditantem orta inter eos dissensione cu; dauo seruo loquentẽ inducit. qd ex menandri poetæ & Teren. in eunu. fabula sumptũ est. Ordo est. cherestrat⁹ abrodens crudũ unguẽ ait hæc. Daue iubeo cito credas hoc. n Iubeo. uolo. Virgi. li. 2. æne. Infandum regina iubes renouare dolorẽ. o Finire dolores. emulatio horatii. li. An prius mediter finire dolores. p Preteritos. quos ante hac ꝑpessus fuerat. q Cherestrat⁹. nomẽ fictũ. r Siccis. i. sobriis.

Dauus. Iubeo. Cherestratus.

Hora.li.1.Epſa.20.Forũ putealq; libonis mandabo ſiccis.Ipſe enim ſe mox ebriũ appellabit. s Obſtem. an frugi & ſobriis affinib⁹ uel cognatis turpiſſime uiuẽs dedecus afferã. a Cognatis. Cognati e matris Agnati e latere patris ſunt. b Rem patriã. hæreditatẽ a pr̃e mihi dimiſſam. c Limen. dicif q; ingredientibus & exeuntib⁹ tranſuerſum ſit.Nã limis obliquũ & tranſuerſum ſignificat. d Ad. in domo meretricia.

cognati agnati. Limen. Limis.

Apud. Ad. Fores.

Ad & apd̃ ac cuſatiue ſunt ꝓpoſitiones. ſed apud ſem per in loco ſignificat.ad & in loco ut ſu; ad ignẽ: & ad locũ ut ad urbem ꝓpero.

Cognatis[a]. an rem patriam[b] rumore ſiniſtro
Limẽ[c] ad[d] obſcenũ[e] frangã[f]:dũ chriſidis[g] udas[h]
Ebrius ante fores extincta[i] cũ face canto.
Euge[k] puer[l].ſapias[m]. diis depellẽtibus[n] agnã
Percute[o].ſed cẽſen[p] plorabit daue relicta[q].
Nugaris[r].ſolea[s] puer obiurgabere[t] rubra.

e Obſcenũ. deductũ eſt a ſcena: q; ibi oia turpia fierẽt & & dicerenẽ ut uarro inqt.ut põpei⁹ uero ſcri.ab oſcis qbus frequentiſſimus fuit uſus libidinũ ſpurcaq;. unde & uerba ipudẽtia appellanẽ obſcena.quæ dictio.b.tamẽ recipit euphoniæ cauſa. f Frangã. abſumã.di lapidem. g Chriſidis. nomẽ meretricis. h Udas fores. meretricis ſordib⁹.ſ.uel ꝓpter unguẽta quæ ſpargebant amicæ poſtibus amatores uigiliis & cantu ante ianuã earu; tranſigentes. i Extincta. ſine aliquo lumine ne a tranſeuntib⁹ cognoſcaẽ.uel lõgiorẽ morã ſignificat cum tantũ ad amicæ limina pnoctarit ut etiã fax tota cõſumpta ſit. Hora.li. Ebrius & magnũ qđ dedecus ambulet ante noctem cũ facibus. k Euge. Interiectio eſt oſtẽdentis leticiã letatur.n.dñm ſuum conſcilium cape de meretrice relinquẽda. l Puer. Obſeruandũ eſt filios & ſeruos ab antiqs pueros eſſe appellatos.a.7.ad.14.ãnos ut dixi.i Ode.12.Hora.li.1.Car. Eſt igiẽ ſenſus.lætare puer.i.qui mõ ſenſus eras.uel ſunt uerba daui heri cõſiliũ approbantis atq; ut diis hunc morbum depellentib⁹ agnã feriat adhortantis. m Sapias. ſapiens qdem eris & ideo liber.Nam ut ſtoicoq; eſt ſentẽtia nemo p̃ter ſapientem liber eſt. n Depellẽtib⁹. qui te inde pellẽt.uel a te mala cohercẽt. & ab hoc turpi dãnoſoq; meretricis amore diſcedere cogãt. o Percute. ſacrifica diis. p S; cẽſen. morẽ amãtiũ exꝓſſit qui qđ mõ dãnarũt idẽ rurſus laudãt. ex quo inuit amantẽ ſuiture nõ carere. Chereſtrat⁹.n.q ab idignatione ad cõmiſatione momẽto tpis uertiẽ.dauũ iterrogat an chriſis a ſe relicta deſtũ amorẽ ſit defletura. q Relicta. chriſis.ſ. r Nugaris. nũc dño ſer

Obſcenum. Chriſis. Fax. Ebrius. Euge. Puer.

uus est sapiẽtior qa non amat. Nugatoris ergo dixit qa eum a ꝓposito declinare uidet. uel sunt uerba poetæ sub pſona daui fore eum sub ipe= rio chrisidis ostendẽtis. f Solea rubra. hoc loco solea ea dicit quæ so= lo pedib⁹ subducit. de qua dixi in Nerone Suet. Et in Iuue. saty. 6. Et so Solea. lea pulsare nates. Et in Cassina Plauti. Est etiam solea genus piscis Item materia robustea: super quã paries craticius extruit. t Obiurgabere. Obiur= pulsabere. sed ꝓprie obiurgari est post factũ turpe castigari. moneri ue go. ro est ante cõmissum. Emulatio est teren. in eunucho. Eludet ubi te ui= Moneo ctum esse senserit. Iuue. satyra. 6. Et solea pulsare nates. hoc ex re ipsa de ductũ est. dñæ. n. qñq; amatores suos pcutiũt: cũ sibi deuictos itelligũt.

a Ne velis. noli tãta animi cõcussio= ne moueri in amittẽdo scõ to. Irridet ser uus eũ qui tã= ta ai alacrita= te pollicet se relicturũ meretricẽ cũ amor res sit quæ rõne regi nõ põt.

Ne[a] trepidare[b] uelis. atq; arctos roder[c] casses[d]
nũc fer[9] & uiolẽs[e]. at si uocet[f]. had mora[g] dicas
qdnã igit[h] faciã ne nũc cũ[i] accersior & ultro
Supplicet accedã: si totus[k] & iteger illinc Vltro.

b Trepidare. ne uelis festinare hũc amorem in cassu3 abscindere cũ ser= uus illi⁹ sis. trepidare. n. festinare interdũ significat. Virg. 4. æneí. Du3 trepido trepidant alii saltusq; indagine cingunt. c Rodere. sumptũ est a fe ris quæ irretite & plagis cõphensæ dentib⁹ casses rodunt festinãter ut effugere inde possint. Casses uero retia sunt. unde & cassum pro inani & uano. & incassum aduerbiũ. i. frustra. quasi absq; cassibus sine qbus ue Incassũ. natio si est inanis deducit. d Arctos casses. spissa retia in qbus iclusæ Cassis. feræ dum ea trahũt aut rodũt magis iplicantur. satis apte amorẽ retib⁹ comparauit. e Uiolens. quasi turpem amorem respuis cõtemnis. f Uocet. solita oblectatiõe te alliciens. g Haud mora. absq; ulla mo ra & tarditate. h Quid nam igit. pro deinde. expſſio. n. est amãtis q secũ multa disputat si ad eã expulsus accedere nõ ualui neq; uocatus acce dam. hoc totũ comicũ est. sumptũq; ex eunucho terẽ. pmenone dicẽte. seruo exclusum se a thaide. ad illã etiã si se obsecret nõ reuersurũ. Imita= tio est hora. in saty. li. i Ne nunc cum. aliq legunt. num nũc cũ interrogatione ut uideat dubitare an redeat. Aliqui uero ne nunc: qđ si ita accipias: sermo erit affirmatiu⁹ & ne pro nõ intelliges ut sit imitatio hora. li. saty. Ne nũc cũ me uocet ultra accedã. k Si tot⁹ & iteger. si te totũ ex amore penit⁹ subtraxeris & ab huiusmodi seruitute ai libe= raueris. ut turpi amore post posito etiã de oibus uitiis emergas tũc te sa

pientem uereq; liberū iudicabo & fatebor.nō autē eum qui manumissione libertatē accipit a dño & uindicta ptoria. a Exieris. nec aio quidem apud meretricē remanēs. b Querim⁹. ideo quia a stoicis diu qsitū est quē suæ ptātis possent dicere. c Hic est. sapiēs.s. d Nō i festu.

Festuca i.hic quidē liber est qui huiuscemodi cupiditates fugit.Nō aūt is qui festuca.i.uindicta liberat̃ a ptore. cum ptoris nō sit animi libertatē hoib⁹ dare. de hac dixi in Milite Plauti.

Exíerís^a nūc nūc híc híc:quē querímus^b híc ē^c
Nō í festuca^d:líctor^e quē íactat^f íneptus.
Ius habet^g ílle suí palpo^h quē ducít^i híantem^k
Cretata^l ābítío^m: uígila^n & cicer^o ígere large.

e Lictor ine. epitheton est lictoꝝ. i.non aptus & iposens a seruitute aium liberare. f Jactat. ostēdit pplō in manumissione tactu uirge ita iubente ptore. g Jus habet. Ambitiosos eos etiā qui bonoꝝ cupiditate agunt̃.seruos esse ostēdit.& sui ptātem nō habere ac bonoꝝ cupiditatib⁹ inseruire.Hora.li. Hæc est uita solutoꝝ misera ambitiōe grauiq;.cū interrogatiōe legendū est ut sit.Ille quidē ptātem sui nō habet.Ecōtrario ab interrogatiōe quædā incipiunt qui nimis irascunt̃. ut Teren.comedia prima.Hoccine est humanū factū.Item hoccine ē credibile aut memorabile.Nā persius in uitia mira fert̃ excādescentia & indignatione. h Jlle palpo. emphasim habet cū cōtemptu dictū:nam

Palpo. qui dignitates & iperium querūt honoris cupiditate populo blādiunt̃. palpones igit̃ dicunt̃ adulatores & eblanditores a palpādo.i.blandiendo.ut dixi in amphitr. Plauti.& in Mercatore.& i Pseudolo. Lucil.Hic ubi me uidet sublandit̃ palpat̃ caput scabit. Hora .lib. 2. sermo.saty.1. Cui male si palpare recalcitrat undiq; tutus.Iuue.saty.1. Quem munere palpat. i Ducit. trahit. k Hiantem. honoris cupidū anxiū & so-

Hio. licitū facile ferun dicas. l Cretata. i.candidata. Iuue.saty.10. Duc in

Creta. capitolio magnū creatūq; bouē.i.candidum.Marti.li.12. Epig.32.De hermogene fure.Cretatā ptor cum uellet mittere mappā. Nā sūmos honores petituri in campū martiū candidati sine toga ciues descēdebāt cuius rōnem sic tradit cato.An forte ne ciues largiēdo.corrumpant:argentū sinu ferētes.an illud magis q iperio dignos nō genere non diuitiis nō gloria sed uulnerib⁹ ac cicatricib⁹ iudicabāt. quæ ut ab hiis quos ambiēdo phensabāt cōspicerētur.sine toga ad petendū descēdebāt. An queadmodū in accipiendo rogando se oibus submittendo.sic corp⁹ nudando ac se ipos abiiciendo populū captabāt.ut dixi in Suet. de uita cæ

faris. m Ambitio. in animo est. ambitus in actu. Nam qui pter modum cupit aut honores aut laudē ambitiōe peccat. qui uero dilargit̄ pecuniam suā: aut pplo munerib⁹ ludisq̄ blandit̄: aut cæteris artib⁹ quæ legitime nō sunt ad publicos honores tēdit ambitū cōmittit. ut dixi in luca. li. 1. Lætalisq̄ ambit⁹ urbi. Ambitus ab ambio uenit. siue q̄ is qui nō suæ uirtuti cōfidit nō recte graditur. sed per circuitū. siue q̄ Romani q̄ honores peterēt singulos circuibāt. phensantes rogātesq̄ ut se in suffragiis iuuarent: siue q̄ pro adipiscendis honorib⁹ solliciti sunt cū rogant exordio quodā longiore qui uerbo℞ circuitu utunt̄. hæc oia quæ ambitus facit: ambitio facere compellit. aqua ambitiosi dr̄ non ab ambitu. Ambitio.

n Uigila. uerba ambitiosi rogantis amicos uti pro se in adipiscēda dignitate uigilēt. Ex quo ostendit̄ qui ambitiosus sit seruū esse. o Cicer. uenustiores ædiles legumina pplo floralib⁹ ludis dabant. Hora. saty. 3. li. scdi. sermo. In cicere & faba bona tu pdas atq̄ lupinis. Lætus ut in circo spatieris. Nam ut refert uar. li. 1. de re ru. Robigū & florē deos agricolarū ueteres maxime coluerūt. quib⁹ adiutorib⁹ frumēta atq̄ arbores rubigine nō cōsumerent̄ & tēpestiue florerēt. Itaq̄ Robigini feriæ robigalia: & floræ: ludi maio mēse sunt instituti. in q̄bus ludis missio quædam fiebat leguminum in ipsum pplm ab hiis qui honores peterēt ad plæbis fauorē promerendū. unde Suetoni⁹ de Domitiano. Omne genus rerū missilia sparsit. & q̄a pars maior intra popularia deciderat quinquagenas tesseras in singulos cuneos equestris ac senatorii ordinis pronunciauit. Cicer. robigo. Florus.

Rixanti[a] populo: nr̄a ut floralia[b] possint

a Rixāti po. studio coligē do℞ missiliū.

b Nostra floralia. Attende q̄ seruus sit qui gloriæ cupiditate mouetur. Hora. saty. 3. lib. scdi. sermo. Scilicet ut plausus quos fert agrippa feras tu. Eadē dicunt̄ popularia sacra a martiale. li. 10. Epig. 42. In pculeia3. Et populare sacrū bis milia dena tulisset. Sacrū autē populare ideo appellatū esse putatur q̄ ppl's per eos dies maiori licentia lasciuiret. Nā flores cū arte meretricia opes imensas cōparasset pplm ro. moriens heredē reliquit cū magna pecunia ex cuius annuo fœnore suus natalis dies celebraret̄ editione ludo℞ quos appellāt floralia. sed cū senatui flagitiosum uideret̄ ab ipso noie argumentū sumi placuit ut pudendæ rei q̄dam dignitas adderet̄. deamq̄ finxerūt esse quæ florib⁹ psit. eāq̄ oportere placari ut fruges cū arborib⁹ aut uitib⁹ bene psperecq̄ florescerent. Eū colorē sequut⁹ i fast. Oui. li. nō ignobilē niphā fuisse narrauit. q̄ sit cloris uocitata; eāq̄ zephiro nuptā quasi dotis loco id accepisse mu- Pplare. Flores. Cloris. zephir⁹

neris a marito ut haberet oium florum potestatē. Celebrant ergo illi ludi cū omni lasciuia cōuenietes memoriæ meretricis. nam pter uerborum licentiā qbus obscenitas ois effundit exuunt etiā uestibus pplo flagitante meretrices. ut scri. Lactantius in. 1. Et dixi in Galba Sueto. Et in Iuue. saty. 6. Dignissima prius florali matrona tuba. & in princi. Mart.

a Aprici senes.

Apric⁹. i. locis apricis gaudentes & qui apricatione delectantur in sole sedere consueti.

Aprici[a] meminisse[b] senes: qd pulchrius[c]. at cū
Herodis[d] uenere dies: unctaq; fenestra[e]

Aprica quoq; dicuntur loca calentia & soli aperta. & frigoris horrore carētia. quæ sunt opacis & obditis cōtraria. Virg. lib. Duceret apricis in collib⁹ uua colorē. Et hora. epl'a. 6. li. pri. Quicquid sub terra est in apricū pferet ætas. & epl'a. 14. Multa mole docend⁹ aprico parcere prato. de hoc dixi in. 5. tuscul'. Cice. apricos dicim⁹ locis apricis gaudētes. a græco. phrici. i. sine horrore uidelicet frigoris. uñ ēt putat aphrica appellari. ide ē apricor & apricatio. b Meminisse. Virg. li. 1. æne. Nostrosq; hui⁹ meminisse minores. c Quid pulchrius. yronice a poeta prolatū est. quasi turpe sit per summā ambitionem honores quærēdo in fuitutē trahi. uel sunt uerba ambitiosi dicētis nihil pulchrius esse q̄ pplo placere. d At cū herodis. i. cū sabbata & alia iudeorum festa celebrant & dies supstitiosi. Iudeos captis hyerosolymis pfugos assidue romæ tumultuātes nouæ religionis cultu ipulsore chresto urbe expulit Claudi⁹. Nero etiā suppliciis affecit. Ab hiis etiā domitian⁹ tributum acerbe exegit. Multi tamē erāt qui eorum ritus sequerent & ut tranqllus scri. ueluti pfessi iudaicam intra urbē uiuerent uitā. hos insectat poeta docēs eorum uitam liberā nō esse cum supstitionib⁹ teneant iudeorum. herodis aūt ideo meminit qa ut scri. Stra. eum Pōpeius sacerdotio iudeorum pfecit qui postea tm̄ supiores omnes ciuilitate & romanorum cōsuetudine pstitit. ut rex fuerit cōstitut⁹. Antonio primū: postea cæsare augusto ptātem ei cōcedente. Antipatris aūt ascalonitæ filius fuit matris Ciprides arabicæ. cui⁹ filii post eū regnauerūt usq; ad nouissimā Hierosolimorum captiuitatē. Is aūt ut Eusebi⁹ tradit. hircanū qui olim iudeorū sacerdos fuerat de captiuitate pthica regressum & filium qui sacerdotio pris successerat iterfecit. sororē quoq; eius uxorē suā cum duobus propriis filiis iam adolescētib⁹. & mrem uxoris occisæ socrū suam crudelissime necauit. Ad qd scelus etiā hoc addidit. uirum sororis suæ solome interemit. Et cū eam alii tradidisset uxorē etiā hūc necat. Scribas quoq; & in

Marginal notes: Apric⁹. — aphrica — herodes

terptes diuinæ legis simili scelere. Et cum xpi natiuitatem magorũ in‑ditio cognouisset uniuersos Bethleem paruulos iussit interfici. morbo deinde intercutis & scatentibus toto corpore uermibus mirabiliter sed digne moritur. e Uncta fenestra. eorum ritum in sacris enumerando irridet. Nam iudei accenso candelabro utebãtur. quod uiolis adornatũ ad fenestramq; positum dicit: inunctam oleo candelabri lucernarum.

Dispositæ pĩgues[a] nebulã uomuere lucerne.
Portãtes uiolas[b]: rubrũq; amplexa[c] catinũ[d].
Cauda[e] natat thinni: tumet[f] alba[g] fidelia uino
Labra[h] moues[i] tacit[9][k] recutitaq;[l] sabbã[m] palles[n]

a Pingues. qbus in sacris utuntur. b Uiolas. q bus ornabantur cãdelabra c Amplexa. ut breuitatẽ catini ostẽderet. d Catinũ. uas fictile. e Cauda natat. sensus ẽ. ubi sabbata uenere. qui dies ieiunio a moyse in oẽ æuum ut scri. Trogus li. 37. sancit[9] est. & appositũ est prandiũ. statim adhuc ieiunus. pces ad de‑os effundis. dicit hoc in cõtemptũ dapum eo℞. Nã cauda thinni ut scri. Pli. li. 9. ca. 15. Vilissima est qa caret pigui. ut dixi in Mar. li. 10. Epi. 48. Thinni partus cordilla appellaẽ. qui fœtas redeũtes in mare autũno co mitaẽ. Cybium uero cõcisa pelamis uocaẽ. Pli. li. 32. cap. 7. circa med. f Tumet. plena uino. g Alba. argentea. h Labra. de qbus dixi ĩ æglo. 2. Virgi. Nec te peniteat calamo triuisse labellũ. & supra. Nec fon te labra prolui caballino. & in epl'a. 17. Hora. li. 1. i Moues. preces emittis. k Tacitus. quia tacite murmurantes iudei pces effundunt. l Recutita. Recutiti dñr qbus noua cutis restituta est. Marti. li. 9. Epi. 60. Nec ruptæ recutita colla mulæ. recutiti itaq; appellanẽ iudei a circũ cisa penis cute. Marti. li. 7. Epig. 31. Nec recutito℞ fugis inguina iudeo rũ. Nã ex ueteri supstitiõe sacerdotũ ut Stra. scri. lib. Circũcisiões isti tutæ sunt. Iuue. saty. 14. Mox & pputia ponũt. Eos cognoiauit Hora. li. 1. sermo. saty. 5. in fi. Appellas quasi sine pelle. Credat iude[9] appella. Sidoni[9]. Fert recutito℞ primordia iudeo℞. m Sabbata. quæ a iude‑is circũcisis celebrabanẽ. lingua iudeo℞ sabbatũ reqem significat. Nam Moyses damascena patria antiqua repetita montẽ sinay occupauit: quo septẽ die℞ ieiunio per deserta arabiæ cũ ppl'o suo fatigatus cũ tandẽ ue‑nisset septimũ diẽ more gentis sabbatũ. i. diem quietis appellatũ in oẽ æuũ ieiunio seruauit. qm̃ illa dies famẽ eis errorẽq; finierat. Trangllus de eo ieiunio ita scri. Et rursus ne iude[9] quidẽ mi tiberi tã diligẽter sabba tis ieiuniũ seruat ut ego hodie seruaui. n Palles. times. qa eo die iu‑

Viola. Catinũ. Thinn[9] Labrũ. recutit[9] appella Sabba‑tum.

dei thinnũ mãducabant. a Tunc nigri. Alio supstitiõis genere quosdam ita uexari oñdit ut suæ ptãtis esse nõ possint. hæc aũt cum supioribus nõ coniungit. est. n. sensus. Te tunc demonib⁹ & aliis infestari putabis: si es sacerdotũ pcepto te ipsuʒ allio gustato mane nõ lustraueris. sicq̈ docet supstitiosos suæ ptãtis non esse cum semp timoris sint serui. Et ordo est. Tunc nigri lemures & picula rupto ouo. & tunc grãdes galli icussere deos inflantes corpa. Tunc ergo ubi pteritis per cõtumaciam qđ a sacerdotib⁹ fuerit pdictum. psuadebant. n. alii degustatione morbos & alia mala inhiberi.

Tunc nigri[a] lemures[b]. ouoq̈ picula[c] rupto
Tũc grãdes[d] galli[e] & cũ sistro[f] lusca[g] sacerdos[h]

Lemures. Manes. Geniũ. Larue. Lares. Parẽtalia. remulia

b Lemures. demones & umbras quasdã diuinitatem habẽtes. scri. Apulei⁹ in libro de demonio socratis. manes aĩas dici: melioris meriti: quæ in corpe nr̃o genii dicunt. Corpi renũciantes lemures. cũ domos icursionib⁹ infestarẽt laruas appellari. cõtra si bone fuerint lares familiares. Vmbræ igit hoĩum uagantes ante diem mortuoꝝ lemures quasi remules dictæ sunt a Remo cui⁹ occisi umbrã cum romulus frater placare uellet. parentalia quedã instituit remulia appellata quæ mense maio per triduum celebrabãtur. lemurum Horatius in epistola ultima prope finẽ. meminit. Nocturnos lemures portentaq̈ thessala rides.

Oua.

c Ouoq̈ picula. credidit stulta antiquitas & superstitiosa ouum in igne are impositum si rupto putamine efluxisset periculũ portẽdere ei pro quo expiatio & ea obseruatio facta fuisset a sacerdotib⁹. Adhibita aũt fuisse oua in expiationib⁹ ostẽdit. Ouidi. in arte. Et ueniat quæ lustret anus lectũq̈ locũq̈ pferat & tremula sulphur & oua manu. Apuleius itẽ scri. in ultimo metamorphoseos sacerdotes Isidis in lustratiõibus teda ouis & sulphure uti solitos unde lucianus in dialogo qui scribit tyrãnus oua appellauit lustralia. Iuue. saty. 6. Metui q̈ iubet septembris & austri aduentum nisi se centum lustrauerit ouis.

Mr̃ deũ Dindimea. Cibele. Pessinũtia.

d Tũc grãdes. pingues sacrificiis. qa ppotentes primi & cæteris sacerdotibus honoratiores quondã erãt. Nam ut stra. memit lib. Cæteros sacerdotes ob deæ reuerentiã pcedebãt. Iuue. saty. 6. Et ingẽs semi uir obsceno facies reuerenda minori. Mollia qui rapta secuit genitalia testa. ipsa autẽ mater deũ & dindimea & cibele & pessinuncia dicta est.

Galli. Sãgaris

e Galli. sacerdotes mr̃is deũ. scri. Pli. li. 5. ca. 32. circa med. appellatos eẽ gallos a Gallo fluuio phrigie quẽ accolũt & eius aquã potãtes i furorem uersi samia testa sibi uirilitatẽ amputant. Pli. li. 35. cap. 12. in fi. Hii aũt castrati molles sunt de qbus ita scri. M. Fuluius cõsul sangariũ amnẽ

trãgressus põte pfecto pter ripam euntibus gallis. matri magnæ a pes-sinunte occurrere cũ insignibus suis uaticinãtes phanatico carmĩe. deã romanis uiã belli & uictoriam dare imperiũq; eius regionis. eosdẽ scri. Scepsius esse Curetes. Corybãtes qui in mr̃is deo℞ sacrificiis armati sal tantes. casti & puri sunt assumpti. ideo aũt corybantes appellari qa iter saltãdũ capita iactẽt qđ corryptin dr̃ quos betarmonas uocat homer⁹. li. 8. Odis. Euge age pheacũ betarmones egregii adsint. hinc qui capita saltando iactant & numine aspiranẽ & furiis agitanẽ coribantiare dici-mus. Sunt qui dicant ideos dactilos eos appellari primos sub idæ radi-ce habitatores. de iis multi multa fabulanẽ dubia dubiis accumulantes. uariis & differẽtibus noĩbus utẽtes. In hoc tamẽ uniuersi tradũt quosdã spiritibus afflatos & bachicos. inq; armo℞ agitatiõe tumultuosa & cũ strepitu ac fragore: cimbalisq; ac timpanis & armis. itẽ etiã tibiis uocife rationibus intersacrificandũ stupefaciẽtes inq; ministro℞ habitu publi ca modo quodã sacra factitantes. f Cũ sistro. Sistrũ cornu incuruũ est quod ipsa dea gestabat manu dextra. aspide cincta comas. cuius motus nili accessus recessusq; significat. Situla uero quã sinistra retinet affluen tiam ostẽdit lachrimarũ oĩum. auctor est seruius. Id aũt erat neq; tuba neq; qđ spiritu sonũ ederet. sed iactatione concussum resonabat multis crepitaculis depẽdentib⁹. unde. Oui. Tinnula sistra appellauit. Papini⁹ in siluis. Ecce multisono puppẽ mareotida sistro. Et irata dr̃ sistro feri-re peierãtes. & in primis oculos ledere. unde Iuue. saty. 13. Decernat qđ cunq; uolet de corpe nr̃o Isis & irato feriat mea lumina sistro. Dum mo do uel teneã cæcus: quos abnego nummos. Luca. li. 10. Terruit illa suo si fas capitolia sistro. Virg. li. 8. in fi. Regina ĩ mediis patrĩ uocat agmi na sistro. g Lusca. uel animi uitio uel corporis. solent enim mulieres deformes & aliqua corporis parte mancæ ad deo℞ ministeria se cõfer-re cum maritos nõ inueniunt. similiter & uiri. h Et sacerdos. sacerdo-tem Isidis ĩtelligit cuius sacra ex ægipto trãslata romæ colebãtur. Io. n. Inachi filia. ut flacc⁹ argonauticõ. 4. refert. cũ post lõgos errores ĩ ægi ptum tandem uenisset iouis cõmiseratione e uaca in deam conuersa: at q; in cælum recepta: isis postea dicta est. hæc maximo in honore diuersis in partibus orbis fuit: romæq; templũ iuxta ouilia meruit. cuius sacer-dotes sistrum gerebant: ueste linea amicti. & raso capite. unde Ouidius. lib. Nunc dea lunigera colitur celeberrima turba. Marti. li. 12. Epig. 32. Linigeri fugiũt calui: sistrataq; turba. De sacris isidis & sacerdotibus scribunt Diodorus. Apuleius Lactantius & herodotus. Seneca de uita beata. Et dixi in Lucano libro. 8. in fine.

Curetes. Corybã tes. Betar-mones. Ydei da ctili. Sistrũ. Luscus. Isis. Io.

a Incussere deos. Metũ deorum miro horrore persuasere corpa uariis morbis inflantiũ. nam prim⁹ in orbe deos fecit timor. Statius libro. i. b Inflantes. hydropisim imittentes hoībus. & malũ futurũ denũciantes. c Gustaueris. Diocles alliũ hidropicis cũ centaurea aut in fico du

Allium plici ad euacuandã aluũ dandum cẽsuit. dicunt eni si allium ieiuni gustauerint cõtra artẽ magicam remediũ esse. d Dixeris. Ostensum ẽ eos qui aliquo uitio laborant ex stoicorum snia seruos eẽ qđ qa imperitis & rudibus incredibile uidetur. & pter communem

Incussere deos[a] inflãtes[b] corpora: si non
Preditum ter mane caput gustaueris[c] allí.
Dixeris[d] hæc inter uaricosos[e] cẽturiones[f].
Cõtinuo crassum[g] ridet uulphernius[h] ingens
Et centũ[i] græcos curto[k] centusse[l] licetur[m].

uulgi opinionẽ ideo ait. si hæc dixeris. & quæ ad uerã libertatem pertinent iter militares uiros & rudes ac stultos. statim irrideberis tu. & hæc illico tanq̃ falsa & ridicula ducẽtes risu cõcutienť. cõtemnẽtq; phos stoicos. qui hæc sentiũt. e Uaricosos. i. laboriosos & duros. uarices. n. in hoie. uenæ sunt eminẽtiores quæ tumescẽtes interdũ stantib⁹ nimiũq;

Varices laborantibus in crurib⁹ oriunť. nec solũ in crurib⁹. sed etiã in toto corpe cõspiciunť. Cor. cel. Præterea hoc euenit in quorundã uentrib⁹ uarices sint. quarũ qa nulla alia curatio est q̃ quæ in crurib⁹ esse cõsueuit. Et idẽ alibi. Cũ qd innatũ est. ut in uesica calculus. cũ quid icreuit ut uena quæ intumescẽs in uaricẽ cõuertitur. nimio labore id euenire putať. Scribit Pli. li. Nõ nunq̃ in hiis qui diu steterũt. unde illud est uatinii in Ciceronẽ uaricosum cu3 gloriareť humeris italiæ se reportatũ esse ab exilio uñ ergo. inqt tibi uarices. Quo circa psuasit sibi Pli. auctore Fabio Ciceronẽ toga demissa ad calceos usq; solitũ uelanda⁊ uaricũ gr̃a. qđ fabius nõ probat: cũ hoc amictus gen⁹ in statuis eo⁊ quoq; qui post ciceronẽ fuerũt appareat. f Centuriones. Milites absolute appellauit. Persius saty. 3. Hic aliqs de gente hircosa cẽturionu3. Centuriæ dicũtur quæ sub

cẽturio. uno cẽturione sunt. quo⁊ cẽtenarius iustus est numerus. g Crassum.

Crassu3 i. crasse. & stulte uehemẽter ac multũ ridet. nomẽ pro aduerbio posuit. morem ridentis exprimẽdo. h Uulphernī⁹. nomẽ fictum a poeta. i Centũ grecos. i. phos stoicos. k Curto. nõ penitus integro pro exiguo pcio ponit. quia parui æstimat centũ phos. l Centusse. i. uix centum assibus integris. q. d. ne singulis qdem assibus singulos phos æstimat. hunc ego locũ aiaduerti simpl'r accipiendũ nõ esse. Nam hoc signi

ficat. Pluris inqt faciunt unu3 bouē q̄ cētum pħos. Nā ut scri. Festus &
Gelius. Bos æstimat̃ cētussibus. ouis uero decussib⁹. Sicq; poeta osten- Bos.
dit ab iperitis uirtutē floccipendi. Multa aūt Pli. & Varrone auctorib⁹ Ouis.
pecuniæ signata sunt uocabula æris & argenti. hæc uidelicet. As. ab ære As.
Dipondus a duob⁹ ponderib⁹. Assipondius ab uno pondere dicebatur Dipōd⁹
id ideo ꝙ as erat libra. pondus deinde ab numero reliquū dictū usq; ad Assipō-
centussis: ut as singl'i numero. Ab tribus assibus tressis. & sic ꝓportio dius.
est usq; ad nonussis. In denario numero hoc mutat qd' primū est ab de Tressis.
cem assib⁹ decussis. secundū a duobus decussibus Bicessis qd' dicit̃ solū Bicessis
a duob⁹ bicessis. reliqua cōueniunt qd' est ut tricessis ꝓportione usq; ad tricessis
centussis quo maius æris uocabulū nō est. m · Licetur. æstimat tāti fa decusis.
cit. Nam licitare est p̃cium ponere. Inueniunt̃ liceor & licitor. quorum cētusis.
utriusq; uerbi significatio est p̃cium ultro deferre in auctione facienda. Liceor.
hoc est in uenditiōe quæ publice fit cum in rebus emēdis alius alio ma- Licitor.
ius p̃cium pollicet̃. uñ Cice. li. 3. officioꝝ. Nō licitatorē uēditor: nec cō- Auctio
tra se qui liceat̃ emptor apponet. hinc unū compositū fit polliceor. nō Pollice-
multū a primitiua significatiōe dissidens. Est enim polliceri aliqd ultro or.
ꝓmittere. ita qui licent̃ aut licitant̃: ultro pro re emenda p̃ciū alius alio
maius pollicet̃: ut sibi potius q̄ alteri uenalia addicant̃. Nam tali modo Addico
uendere addicere est. Inde & addicti apud ueteres dicebantur. qui p̃to- Addicti
ris ꝓnunciatiōe ac iussu cum soluendo nō essent creditorib⁹ uendebant̃.

a Dmouit iā. Mediocritatē seruatur⁹ in eos auaros & amētes in
uehit̃. qui ut grande p̄rimoniū heredibus suis relinquāt. aua-
a ritiæ intēti sordide parce ac duriter uiuūt inedia ꝓpe modum
se cōficientes. cū interrogatiōe legenda sunt. rogat. n. bassum
amicu3 nū in
sabino iā ue-
nerit & iā ali-
qd scribat. &
ad lirā modu

Satyra Sexta.

a Dmouit iā [a] brūa [b] foco [c] te basse [d] sabino [e]

letur. b Bruma. a breuitate dieꝝ dicta. βραχος. n. breuis interp̃tat̃. Bruma
&. ημέρα. dies. qntodecimo decēbris die ichoat: quo fit in capricorno
hyemale solsticiū. a qua brumales dies qui circa brumā sunt cognoiant̃.
c Foco. Poetæ ut per quietē possint scribere solitudines petebant. qd
Corneli⁹ ostēdit. Adiice inqt qd' poetis si modo dignū aliqd elaborare
& efficere uelint relinquēda cōuersatio amicorū. & iocūditas urbis dese
renda. cætera officia utq; ipsi dicūt in nemora & lucos. i. in solitudine re
cedendū est. Hora. Epl'a. 2. li. scd'i. Scriptoꝝ chorus ois amat nem⁹ & fu
git urbē. d Basse. Quatuor bassos eodē fere tp̃e fuisse cōperio quo-

Bassus. rum unus fuit Saleius Bassus quingētis sesterriis a uespasiano donat⁹. cuius ita memit tacitus. Quis saleiū nr̄m egregium poetā. uel si hoc honorificentius est. p̄clarissimū uatem deducit aut salutat aut p̄sequit̄. Et paulo inferi⁹ laudamus nuper inqt & miram & eximiā uespasiani liberalitatē qđ qngēta sextertia Basso donasset. Eiusdē memit. Quint. li. uehemētius inqt & poeticū igeniū & Salei bassi fuit. nec ipsum senect⁹ maturauit. de hoc intellexit. Iuue. saty. 7. Et sarrano tenuiq̃ saleio Gloria q̄talibet. Alter Bassus tragædiarū scriptor tpibus domitiani quē ut malū poetā irridet Marti. li. 5. Epig. 55. Colchida quid scribis qđ scribis amice thiesten. Tertius fuit Iulius Bassus: qui sub uespasiano accusat⁹ tandē absolutus iudicatusq̃ est a domitiano deinde relegatus a nerua reuocatus est. bithiniāq̃ sortitus rediit reus. Nam fuerat in' p̄uincia eadē q̄stor qdam a p̄uincialibus ut amicus accepat. Hæc accusatores furta & rapinas. ipse munera uocabat. tandē absolutus fuit. Quart⁹ cæsius bassus poeta lyricus Neronis tēpestate. de quo ita scri. Fabius li. At lyricoꝝ idem Hora. Fere solus legi dignus. Nā & insurgit aliqñ & plen⁹ est iocūditatis & gr̄æ & uariis uerbis & figuris felicissime audax. Si quem adicere uelis. is Cæsius Bassus erit. quē nuper uidim⁹. De hoc intelligere poetā illud declarat qđ sequitur. Iam ne lyra & tetrico uiuūt tibi pectine corde: hunc igit̄ ut amicū alloquit̄. c Sabino. Sabini pp'li sunt

Sabini. inter latinos & umbros. gens qdem antiq̄ssima. angustā admodū regionē icolit a tiberi. nomētū usq̃. Ager eoꝝ egregiæ oliuetis & uinetis p̄dit⁹ ē. auctor est Stra. li.

Iā ne lyra[a] & tetrico[b] uiuūt tibi pectie corde.

a Iā ne lyra. lyra instr̄m ē

Lyra. musicū: qđ erathostene poeta græ. testāte. Mercuri⁹ prim⁹ ex testudie fecit. quā postea orpheo fert̄ tradidisse. de quo higini⁹ m̄lta. A lyra lyrici dicti sunt poetæ q uersus ad lyrā decātando s cōponebāt. unde auctore, Stra. li. Poetica ad demōstrationes usa est cantibus. hoc. n. erat. oda.

Oda. s̄mo. s̄. modulat⁹ unde & Rapsodiā & Tragædiā & comædiā ueteres dictitarūt. Lyricoꝝ duo tm̄ apud latinos aucto. Fabio ut dixim⁹ claruere. Horatius & Cæsius Bassus. Apud græ. uero nouē. Stersichor⁹. Bacchilides. Hibicus. Anacreō. Pindar⁹. Simonides. Alchmā. Alceus. Sapho. Addūt quidā decimo Corynnā mulierē. de qua Pa pini⁹ in siluis epicedion in p̄rem suū sic ait. Tu pandere doctus carmia Bacchilide: latebrasq̃ licophronis atri. Sophronaq̃ ip licitū. tenuisq̃ archana corynne. sensus est igit̄. Ad lyrā ne carmina scribis. b Tetrico. seuero & graui stilo. carmina scribis. Allusit aūt ad montē tetricū. dans id carmini qđ est

montis. est. n. tetricus mons in sabinis asperim⁹. unde tetricos hoies tristes seuerosq́ dicim⁹. Virg. li. 7. Qui tetrice horrẽtis rupes montẽq́ seuerũ. Casperiáq́ colũt. a Mire opifex. o mirande artifex uarietate numerorum qui de metris græcis excerpis & masculos sonos latinis aptas carmibus. Ordo est mire opifex intẽdisse numeris. b Numeris. rithmis uersibus ut alibi saty. I. Scribim⁹ inclusi numeros ille hic pede liber. & erit datiu⁹ casus. c Ueterꝝ vocũ qbus primũ apud mortales carmina cantabanẽ. uñ Cor. Tacitus. Ceterꝝ fœlix illud. & ut more nostro loquar aureũ sæculũ & oratorꝝ & criminũ impos poetis & uatibus habũdabat qui bene facta canerẽt. nõ qui male admissa defenderẽt. Tetric⁹ Nũer⁹. Versus.

Míre opífexᵃ nũerísᵇ ueterꝝᶜ priordíaᵈ uocum.
Atq́ᵉ marẽ strepítũᶠ fídísᵍ intendísseʰ latíneⁱ.

d Primordia. i. carmina. quæ añ orõnem solutã fuisse & latini & græci testanẽ. Stra. dicẽte li. Primũ ante oĩa apparatio ipsa poetica ꝓcessit in mediũ & approbata cõplacuit. de hinc illam imitari: cũ metrũ soluissent reliquis poeticæ seruatis partib⁹ rem scriptis cõmendarũt. Cadmus uidelicet & pherecides & hecatheus. Nã cadmus auctore Pli. li. 7. ca. 56. ultra med. Prim⁹ prosaicã orationẽ condere instituit. Cornelius etiam tacit⁹ de claris oratoribus. hæc inquit eloquentiæ primordia: hæc penetralia. hæc primum habitu cultuq́ commoda mortalibus in illa casta & nullis contacta uitiis pectora influxit. sic oracula loquebantur. e Atq́z. expositiue positũ est pro. idest. f Marem strepitum. i. masculum & uirilẽ sonum fortẽq́ & nõ muliebrẽ: quo certamina & pugilũ & equorũ canis. Maiori. n. strepitu hæc a poetis cantanẽ. expssit ergo materiã lyricorꝝ. a qbus & pugiles & certamina equorꝝ cantari solẽt. Virg. li. 9. Cui carmina semp & cithare cordi: numerosq́ itẽdere neruis. semp equos atq́ arma uirũ pugnasq́ cãebat. Hora. li. poet. Musa dedit fidib⁹ diuos pucrosq́ deorꝝ. Et pugilẽ uictorẽ. & equũ certamine primuz. & iuuenũ curas & libera uina referre. g Fidis. chorda cithare fides est. & eius ntũs est fides fides nõ fidis ut credit priscian⁹. hac re decept⁹ q̃ si fides faceret in ntõ fidicula nõ dicereẽ sed fidecula: non intelligẽs rõnẽ analogiæ fidicula dicendũ est. a fides. sicut ædicula ab edes: sedicula a sedes. cædicula a cædes. nõ cædecula ædecula sedecula. sed aliqñ bon⁹ dormitat homerus. ergo fides dicendũ est. cui⁹ diminutiuũ est fidicula. uel parua cithara uel chordula. Nã fides sm Festuz genus est citharæ dictæ q̃ tm̃ inter se chorde eius q̃tũ inter hoies fides cõcordet. In plurali uero tortorꝝ instrm̃ ex duobus ut nõ nulli putauere obliquatis lignis cõpa-

Atq́. Fides.

ctum. uel ab extorquēda fide ac ueritate: uel a neruis: funibus: uinculisq̄
Intēdo. gbus hoies torquēdi alligant. h Intendisse. intēsione neruo᷑ īseruis-
se. Virg. in. 9. Cui carmina semp. Et citharæ cordi numerosq̄ itendere
neruis. i Latine. bene latinæ ne græcus putaretur. Nam a græcis car
men lyricum sumpsit initium. & ut dixim⁹ in eo plures claruere græci.

Mox. a Mox. pro deinde ponitur. q̄ mox uero q̄ cito significat. b Iuuenes.
q̄ mox.

Mox ᵃ iuuenes ᵇ agitare ᶜ iocos. & pollice ᵈ hōesto
Egregios ᵉ lusisse ᶠ senes. mihi nūc ᵍ ligus ora ʰ
Intepet ⁱ. hibernatq; ᵏ meū mare ˡ. qua ᵐ lat⁹ igēs ⁿ

i. iuuenū amores scribere & curas & libera uina. qd̄ pprium est lyrico᷑.
ut scri. Hora. li. Et iuuenu᷒ curas & libera uina referre. c Agitare.
amantiū sollicitudinē exp̄ssit. d Pollice hōesto. decenti & ornato sti-
Pollex. lo ppter fides quæ pollice agitantur. ut sonos edant sicut & plectro.
Ludo. e Egregios. i. facta senum egregia. f Lusisse. scripsisse. Virgi. li.
æglo. 1. Ludere quæ uellem calamo permisit agresti. g Mihi nūc. lo
cum describit quo ut per quietē aliquid scriberet secesserat. eūq; dicit eē
portū lunæ. h Ora ligus. Ad dextrā italiæ sub alpib⁹ ad macrā flumē
Macra. usq; liguria est. sunt ergo ligures ppl'i inter amnes uarū & Macrā: hetru
Liguria scis inherētes. ab hiis macra separati. i Intepet. i. hyemali tpe tēperatū
aerē mihi pbet. Ouidi⁹ li. Cum tamē aura tepet medio defendimur
histro. hoc dicit se ab urbe per hyemē secessisse inter confines liguriæ &
hetruriæ. qua parte est luna oppidum hetruriæ. k Hibernatq;. duo si
Hiber- gnificat. tēpus esse hyemale. & ibi oīa tēperata esse aeris clemētia. hiber
no. nare dicit pelagus cū nauigari per hyemē neqt. qm̄ tunc naues in port⁹
ut milites in hiberna secedūt. l Meū mare. i. hetruscū. Nam in hætru
ria patriā suā habuit uolateras. s̄m Eusebiū libro tēpo᷑. Ipse uero cum
se iuuenē in portu degere ligusticūq; pelagus suū esse: ut qui inde traxe-
Persius. rit genus dicat suam pfecto p̄riam liguriā esse significat. a uicinitate se
Volater appellās ligurē: dicet quispiā: an uero credendū est. cum lunæ port⁹ uo
ra. laterris distet stadia circiter septingenta. se ligurē pro tuscho appellauis
se. Mare. n. qd̄ uolaterrana abluit nō ligusticū sed tuscū dicit. An igitur
Eusebiū putas. Nullus tēporū scriptor est in tā longa p̄sertim serie qui
Ennius. nō labi qn̄q; possit. Quin ipse idē Enniū tarentinū appellat. quē rudiis
Rudiæ. ortū sillius italicus li. 12. auctor est. ut Rudiæ genuere uetuste. Nūc Ru
diæ solo memorabile nomē alūno. qd̄ & pōponi⁹ melas scri. Post Bari
um & gnatia & ennio ciue nobiles rudiæ. m Qua. luna primū est op
Luna. pidū hetruriæ uenientis ex liguria cū portu nobili eiusdē nois. græci. n.

& portũ & urbem selenes.i.lunæ appellãt.urbs quidem haud sane magna.maxim⁹ uero & pulcherrim⁹ portus est multos intra se port⁹ amplectens magne ꝓfunditatis uniuersos:usq; adeo ut oium qui maris teneãt iperiũ facile fieret receptaculũ.Celsis uero mõtib⁹ portus ipse circũcludit̃ qui ꝓspectũ lõge pelagi pbeant.Nã & sardiniæ & magna utriusq; lictoris pars cernit̃.auctore.Stra.in.5. n Lat⁹ ingẽs. quia multos ĩtra se portus cõplectit̃.quia lunæ quondã:spediæ nũc port⁹ natura loci munitissim⁹ insulã uel scopulũ potius e regione paruo admodũ iterual lo disiunctũ habet ambit⁹ stadioꝝ.40.qua parte latus ingens scopulos dare dicit.Nã a ueneris ꝓpinquo oppidulo per hoc angustum latus in portũ spediæ nauigatur. Selenes Spediæ

Dãt scopuli[a] & multa littus se ualle[b] receptat[c]
Lunai[d] portum opere[e] est cognoscere ciues
Cor iubet[f] hoc enni:postq̃ destertuit[g] esse

a Dãt scopu. idest montes celsi qb⁹ portus circunclu ditur ingẽs littus ponto obiiciũt.& inclusas intra se aquas naualib⁹ portum efficiũt. b Multa valle. ꝓpter port⁹ magnitudinẽ. c Receptat. recuruat̃.lunæ ergo portus ab utroq; latere altis montib⁹ cinctus.in arcusq; intẽti formã curuat⁹ multa se ualle insinuat. d Lunay portũ. ope pcium est ut hunc portũ questus gr̃a cognoscatis.huc.n.cũ plurimi negociatores lucri cã nauigabãt.nimiã romanoꝝ cupiditatẽ repħendens hunc portũ ironice cognoscendũ demõstrat.quẽ Ennii testimonio pulcherrimũ esse declarat.est.n.hic uersus poetæ Ennii.ut ille apud Virgi. li. Vnus qui nobis cunctando restituit rẽ.quem ideo suis inseruit ut eius auctoritate atq; antiqtate solum patriũ cõmendaret.uerũ ne qs dubitet (ductus) sil̃itudine nois:eodẽ in loco:portũ & urbẽ esse putaret.lunæ port⁹ ab urbe alto mõte seiungit̃.urbs in hetruria ad macre flumis hostia sita est.Portus autem in liguria posit⁹ ab ea distat circiter stadia.80.de quo Mar.li.13.dist.30.Et pli.li.11.ca.42.& li.3.ca.5.post prin. e Est ope. deest pcium.sumptũ a mercenariis qbus post laborem suaue est capere mercedẽ suã.uel est sensus.Iocundũ quidẽ est & delectabile o ciues portũ lunæ inspicere.& cognoscere. f Cor iubet.i.enniana prudẽtia.cor dati.n.sapiẽtes dnr̃.qa enni⁹ illud carmẽ in annalib⁹ suis scripsit in pri. de portu lunæ.Ennius eni nat⁹ Rudiæ appulie oppido a Catone qsto re Romã trãslatus habitauit in mõte auentino parco admodũ sumptu cõtentus & uni⁹ ancillæ ministerio.Septuagenario maior ut scri.Cice. articulari morbo periit.sepultusq; in scipionis prioris monumẽto uia appia intra primũ ab urbe miliariũ.cuius statuã scipio.ut scri.Pli.li.7. Luna. Macra. Rudiæ. Ennius.

ca.30.& Solinus ĩponi sepulchro iussit. g Postq̃ destertuit. scribit Ennius in principio annaliũ suorum. somnio se admonitũ quod s̃m pithagore dogma aĩa homeri in suũ corp⁹ uenisset. ad qd' respexit persi⁹ Illic. Nec in bicipiti sõniasse parnaso Memini. ergo postq̃ destertuit esse. i. postq̃ excitatus e somno cæpit esse homer⁹. hæc.n. particula de in cõpositiõe plærunq; cõtrarium significat. ut dedisco desuesco. contraria enim sũt hiis uocibus disco & assuesco. destertere ergo. est cessare a somno.

De.

a Mæonides.

Refert lib.8. laerti⁹. pithagoram dicere

Mæonídes[a] qntus pauone[b] ex pythagoreo.

solitũ se aliqñ Aethalidẽ. Mercurii filiũ fuisse. qui longo post tpe in euphorbũ deinde in hermotinũ postea in pirrhũ nouissime in pithagorã cõmigrauit. Ad hunc igit alludẽs persius enniũ: quintũ ab homero eẽ significat. Meonides.n. homerus dicit. patronomicũ nomẽ est a Meone p̃re. nõ aũt ut multi putauere a meonia regione. Nã aristote. in li.3. de poetica dicit. In ionia: insula quo tpe heleus Codri fili⁹ Coloniam in ioniã deduxit puellã quandã indigenẽ a deo qui musarum cõsuetudine utebat fuisse cõpressam quæ cũ grauida facta esset infamiã uerita in locum Abiit qui Aegina dicebat. ibi a latronib⁹ capta. ac smyrnã q̃ tũc lydorum tenebat ĩperio abducta mæoni lydorum regi amico ab eis dono data est. Ille uero puellæ uenustate captus eã duxit uxorẽ quæ cum postea iuxta Meletem forte spaciaret. partus subitis occupata dolorib⁹ homerũ apud flumẽ enixa est. Quẽ suscipiẽs Mæon pro suo educauit: matre statim post partũ mortua. uel. a Mæone p̃re qui neptẽ criteidã uitiatã filiam appellis f̃ris grauidã fecit. ex qua natus est homer⁹. ut Ephor⁹ scri. Mæonidẽ igit itelliges dictũ siue a uitrico. siue a p̃re. b Quint⁹ pauone. uarias opiniones sequunt poetæ. Alii.n. scribũt pithagorã se pauonem fuisse deinde ex pauone aĩam suã in euphorbũ transisse. tũ in homerum eandẽq; ab homero fert in ipsum translatã. tum demũ in Enniũ peruenisse. ut sic accipias Enniũ quintũ fuisse a pauone in cui⁹ corpe habitauit anima pithagoræ. heraclides uero pontic⁹ aucto. Plutarcho. refert hũc de se dicere solitũ quod fuisset aliqñ Aethalides Mercuriiq; fili⁹ putat⁹ eẽt. Mercuriũq; monuisse illũ ut peteret p̃ter imortalitatẽ qd uellet. petiisse igit ut uiuẽs & uita functus oĩu3 quæ cõtingerẽt memoriã haberet. Ita quod in uita meminisse oĩum eandemq; memoriã & post mortẽ reseruasse longoq; post tpe in euphorbũ uenisse. atq; a menelao fuisse uulneratũ. unde. Ouidi. li.15. meth. Pantholides euphorbus erã: cui pectore quõndam hæsit in aduerso grauis hasta minoris Atride. Euphorbus autẽ di-

homer⁹ Meonia Ionia. Aegina smyrna Pauo. euphorbus. homer⁹ Pythagora. Ennius.

xit se æthalidẽ fuisse. atq; a mercurio pro munere hoc accepisse ut aïa illius iugi circuitione uagaret̃. & in quas uellet arbores uel animãtes cõmigraret. Postea uero q̃ euphorb⁹ diem obiit: ingressam in hermotinũ ipsius aïam: qui & ipse cũ fidem uellet facere. brãchidas petiit ingressus apollinis phanũ ostẽdit clipeũ quem illic. Menelaus affixerat. Ait enim illũ cum ex troia remeasset apollini sacrasse scutũ iam putrefactũ solãq; perdurare eburneã faciẽ. ubi aũt & hermotinus uita functus est rursus in pirrhũ delium piscatorẽ migrasse. illũq; oïa memorasse ut. s. primũ Aethalides fuerit postea euphorb⁹ deinde hermotinus ac post modum pirrh⁹ effectus sit ac deinceps post pirrhũ factũ esse pythagorã oiumq; memisse quæ prædiximus. hermotinus. Pirrhus Pythagoras

Hic[a] ego securus[b] uulgi: & qd p̃paret[c] auster.
Infœlix[d] pecori[e] securus & angulus[f] ille.

a Hic. apud liguriam.

b Securus. negligens & contemptor. Virg. I. æneí. Securus amorum germane. Luca. lib. 6. Vocisq; meæ secura megera. uel secur⁹ subaudi sum. i. remot⁹ a strepitu uulgi. nõ anxius nõ sollicitus de iudicio uulgi uulgariq; existimatiõe. quia nec populi laudib⁹ subleuor nec uituperatione demittor. & ideo secur⁹ satyrico. n. more iam flectit̃ ad auaritiã suoꝝ tẽpoꝝ carpẽdã. sensus est. ego inq̃t huc cõcedẽs. & uulgi strepitũ fugi. & austrũ inimicũ pecori ñ timeo nec iuida moueor felicitate uicini. ut sic ostẽdat ab omni aï affectu se remotũ esse. Secur⁹.

c Et qd p̃paret. ostendit se auaritiæ nõ intentũ imo remotũ ab omni aï cupiditate & sollicitudine quæ inimica solet esse scribẽtibus. unde Sappho. Vacuæ carmina mentis opus. Auster uero uentus est meridionalis. qui & nothus dicit̃. autũnali tamẽ tpe spirans uarios morbos excitat. & eo flante decidũt ibres. pecori maxime noxii. Virgi. li. I. geor. Arborib⁹ satisq; nothus pecoriq; sinister. Horati. li. Plumbum austrũ appellauit. Nec mala me ambitio pdit. nec plũbeus auster. de hoc dixi in saty. 2. Hora. li. 2. sermo. & in Medea Sene. & I Iuue. saty. 4. Velut urgeat Auster. & in Luca. lib. 8. in fi. & in æglo. 2. Virgi. in fi. Auster.

d Infelix. inimicus & nõ p̃pitius. unde cõtra fælix p̃pitiũ. Virg. li. I. æneí. Sis fælix nostrũq; leues q̃cunq; laborẽ. Infælix

e Pecori. i. nec damno pecoris: nec detrimẽto rei familiaris frãgor.

f Secur⁹ & angul⁹. Ordo est & sum secur⁹ quia ille angulus uicini sit pinguior nr̃o. Inuidia se nõ moueri ostẽdit fælicitate aliena. qa uicin⁹ se ditior sit. qd̃ est auari & improbissimi hoïs. Ouidi. li. I. amoꝝ. Fertilior seges est alienis semper in agris. uicinũq; pec⁹ grãdius uber habet. Pli. li. 12. ca. 18. Tanta mortas

libus suarũ rerũ sacietas est alienarũq; auiditas. Iuue. saty. 14. Maiorq; ui det & mulier uicina seges. a Uicini. quia dixit Horati. ep'la. 2. li. pri. Inuidus alterius macrescit rebus opimis. b Pinguior. nec angor i uidia si uicini mei ager fœcũdus sit cũ me⁹ sit steril'. c Et si adeo. Adeo multũ & ualde significat. ut dixi in li. 1. geor. Multa adeo melius gelida se nocte dedere. & in Eunu. Terẽ. Adolescentẽ adeo nobilẽ. Nunq̃ ergo inq̃t dolorẽ se nesciam. q; humili loco nati præcedãt me opib⁹. q̃q̃ oẽs peiorib⁹ orti parẽtibus & ipsi quoq; deterrimi ditiores in dies fiant.

Adeo.

Vícíní[a]. nr̃o q̃a pínguíor[b]: & si adeo[c] omnes
Dítescãt[d]: ortí[e] peíoribus. usq;[f] recusem[g]
Curu⁹[h] ob íd míuí senío: aut cænarẽ síñ uncto[i]
Et sígnũ[k] ín uapída[l] naso tetígisse lagena.
Díscrepet[m] hiís[n] alí⁹[o]. geíos[p] horoscope[q] uaro[r]

d Ditescãt. locupletent'. e Orti peiorib⁹. i. humilioribus nati. f Usq;. particula hæc absolute posita cõtinuationẽ significat. i. semp. g Recusem. recusauero ditiorib⁹ iuidendo. nec sibi mortẽ acceleraturũ nec geniũ suũ defraudaturũ ꝓmittit. h Curuus. i. nec si humiliũ nati steterint locupletiores idcirco minui senectutẽ desiderem. solent. n. sibi optare mortẽ hii qui minorũ substantiã augmẽtari uident ne quos oderũt fœlices uideant. i Sine uncto. sine delitiis: nisi adsint cibaria lauta & opipara. Magnũ. n. est inuidiæ signũ ita fœlicitatẽ alienã ægre ferre ut lautioribus cibis abstineas. ut sit sensus. Ego tanto dolore alienæ felicitatis nõ cõficiar ut nolim mihi parari lauta obsonia. i. non ita rũpar ut geniũ meũ defraudẽ. nec mihi mortẽ accelerabo ditioribus iuidendo parceq; ac nimis sordide uiuendo. k Et signũ. recusabo inq̃t bibere nisi pocula adsint capacissima. ut non facile uno haustu siccet'. nã tetigisse signũ in poculo dũ bibis. significat uas paruũ esse ut facile totum bibas. idq; est auaritiæ indiciũ. per signum ergo fundũ poculi designauit ubi imagines sculpi solent. uel est tractũ de cõsuetudine sordidorũ atq; auarorũ. qui uel usq; ad fecẽ uini ne quid in cado supersit potant. l Uapida. nimii uaporis. Persius saty. 5. Astutam uapido seruas sub pectore uulpẽ. & Exhalet uapida læsum pice sessilis obba. m Discrepet. satis lepide descẽdit ad rẽphendendos auaros discrepet ergo pro discrepabit. & dissentiet hiis rebus a me qui uolo mediocriter uiuere. uel aliũ a suis moribus discrepantẽ sordideq; uiuentẽ demõstrat. n Hiis. deest ab. ut sit ab hiis q̃ dixi. q. d. ali⁹ contra fœlicitate aliena mirũ in modũ angetur. o Alius. ut prodigus aut auarus qui uult tenuiter uiuere.

Vsq;.

Vapida

p Geminos. mirandũ ostēdit nõ esse si in tanta holu; multitudine sint diuersæ uolũtates & studia. cũ sepe gemini dissimillimi studii generenť cõtraria ergo diuersaq; natura eadē hora orti pducunť. q Horoscope. horoscop⁹ genesis est ispectator. Nã astrologiæ dediti id tpis momētũ quo quisq; nascit horoscopũ appellauere. quasi hore notationē & inspe ctionē. ea.n. hora a mathematicis considerať. ab hora & scopos qď est cõsideratio siue notatio & ispectio. ut dixi i Suet. de Augusto. hoc aũt Persius dicit cõtra possidoniũ stoicũ multum astrologiæ deditũ qui pu tauit eadē cõstitutione astrorũ natos eadēq; conceptos oib⁹ in rebus si miles esse. quod a diuo augustino multis rõnibus & facile confutatur. r Uaro. dissimili & diuerso fato, uel intorto. ut fallit pede regľa uaro. supra saty. 4. Horoscopus.

Producis genio[a]. solis natalibus[b]: est qui
Tingat olus siccũ muria[c] uafer in calice ēpta.

a Genio. uaria & dissimili natura. geni⁹ pro natura cui⁹ est deus accipitur. quem genium nobis nascentib⁹ putauit antiquitas deum dari ad nr̃am custodiã. b Solis natalib⁹. sui tēporis auaritiã notat. & exprimit sordes auari. qui tm̃modo dieb⁹ festis caules oleo unctos putans delitias comedit. etiã in natalib⁹ in qbus largius & habundanti⁹ uiuitur. c Muria. liquamen malum. aut liquaminis fex. salsugoq; ex liquore pisciũ facta muria est. ut scri. Pli. li. 31. cap. 8. Quã cũ in calice paruo admodũ poculo emptã dicat hois auaritiã declarauit: Tria aũt erant genera liquamis qď ex piscib⁹ fiebat. sed illud in primis laudatissimum hēbať qď ex scõbris fiebat garũq; appellabať. eo clazomene. laudantur. Alterũ erat muria: quæ ex thynno conficiebať. Tertiũ qď Alex dicebať uel Alec uitiũ gari habebať. nec aliud q̃ collata fex. Ait igiť Persius auarum nõ garo sed muria cibaria cõdire. Garũ autē pcio suis fuisse muria docet martialis li. 13. dist. 103. Antipolitani fateor sum filia thynni. Essem si scombri nõ tibi missa forē. Et idē li. 13. dist. 102. Expirãtis adhuc scombri de sanguine primo Accipe fastoq; munera cara garũ. Muriam tamen cato docet fieri hoc modo. Amphorã defracto collo purã ipleto aquæ puræ in sole ponito ibi fiscellã cũ sale populari suspēdito & quassato suppletoq; idētidē. Id aliquotiens in die facito usq; adeo donec sol desierit tabescere biduu; id signi erit menam aridam uel ouum demittito si natabit ea muries erit. uel carnem uel caseos uel salsamenta quo condas. Porro muriam in tabella uel in patina in sole ponito & usq; adeo in sole habeto donec concreuerit. Inde flos salis fiet.

Varo. Genius Vafer. Calix. Muria. Garus. Alec.

a Ipse. emphrasim habet. i. nõ alius quisq̃. b Irrorãs. leuiter tenuiterq̃ inspergens & more roris infundẽs. c Patine. uas est mensarium. a patulo nomẽ accepit. uñ & patella p diminutionẽ. d Sacrũ pip. yronice. q. d. tali gestu pip infundit ut res sacras ptractare uideatur. uel qa sacrum pip putat & æstimat. Hora. de auaro. li. i. sermo. saty. i. Saccis idormis inhians & tanq̃ parcere sacris cogeris. e Hic. i. alius. hoc ait quosdã cõtra esse qui p pdigalitate; oia prima iuuẽtute bona consumant. f Peragit. absumit laute uiuẽdo. contrarium superiori adducit bona sua prodigaliter consumentẽ. g Puer. i. prima iuuentute adhuc pueritiam non egressus.

Patina.

Piper.

Ipẽ[a] sacrũ irrorãs[b] patine[c] pip[d] hic[e] bona dẽte
Grãdia magnanim⁹ pagit[f] puer[g] utar ego[h] utar
Nec rũbos[i] ideo libertis ponere lautus[k]
Nec tenuẽ[l] sollers turdo℞[m] nosse saliuam.

h Utar ego vtar. se modũ seruaturũ pollicet poeta. Cum alii auare. alii prodige uiuãt. ego utar absolute dictũ. i. nõ abutar sed moderate uiuã. & cũ mediocritate nec minores delicias clientib⁹ apponã. i Nec rũbos. Nõ rũbos libertis apponã qd pdigalitatis nimiæ nota est. Rumbus. n. apud maiores in pcio fuit psertim rauennæ captus. qui nõ priuatis sed diuitiarũ mensis inseruit. sunt. n. Rumbi peculiares pisces maris plani: ut solea & passeres qui a rũbis situ tm̃ corpo℞ differũt. dexter resupinatus est illis. passeri leuus. Laute gule oñdit esse Hora. li. i. sermo. saty. 2. Num esuriens fastidis oia pter pauonẽ & Rumbũ. tacite ergo obiectioni occurrit. quasi quis dixerit nũquid rumbos & turdos libertis tuis apones. & ipse neget. Monetq̃ ita uitandã esse auaritiã ut in prodigalitatẽ nõ incurrat. Aemulatio est hora. lib. Nec sicut simplex Neuius unctã cõuiuiis pbebit aquam uitiũ hoc quoq̃ magnũ. k Ideo laut⁹. nec tamẽ ob eam rem. i. qa auarus noli esse: ero ita splendid⁹ ut ponam rũbos libertis. l Tenuẽ saliuã. Nec se gulosum futurũ dicit. ut tenuẽ saporẽ turdo℞ & q̃cunq̃ suauiora palato sunt discernẽ calleat. saliua. n. ppter saporẽ ad gulositatẽ transfertur: tenuis enim & optimus sapor in deglutienda saliua sentit. Luxuriose uero gulæ & artis coquinariæ habetur rerũ sapores cognoscere. unde Hora. li. Nec cænarũ quis temere arroget artẽ. Ni prius exta tenui rõne saporũ. m Turdo℞. Turdorũ gloriã esse primi saporis iter aues asseuerat Mart. li. 13. dist. 91. 51. Inter aues turd⁹ si quis me iudice certet Inter quadrupedes gloria prima lepus. Hora. li. i. ep la℞ ep la. 16. Cum sit obeso nil melius turdo. de

Rũbus.

Saliua.

Turd⁹.

hoc dixi in Tiberi Suet. de hoc etiã uarro. in. 3. de re rustica. Columella li. 9. de agricul. Hora. li. Pene macros arsit du3 turdos uersat ĩ igne. a Messe. uitam ducẽs iuxta re℞ tuarum facultatẽ & copiã. i. pro qualitate & cõditiõe prouentus tui: ꝓpriis uiue. satyrica rephẽsiõe insurgit in auarũ monẽs ut pro qualitate rerũ suarũ uiuat. b Tenus. ꝑpositio est ꝓpinquitatẽ significans quæ interdũ actõ coniungit. Flaccus in argonau. Et tñ tenus inmẽso descẽdit ab euro. sed cu3 pluratiuo ad iungit nũero gtũm reqrit.

Messe[a] ten[b] ꝓpa uiue. & granaria. fas ẽ[c]: ba ẽ.
Emolle: qd metuis[d]: occa[e]: en seges[f] alta ĩ her
Ast uocat[g] officiũ[h]. trabe rupta[i] brutia[k] saxa.

ut Virg. li. 3. geor. Et crurũ ten⁹ a mẽto palearia pendẽt. cũ singl'i nũero abltm ut Virg. li. 2. æne. Capulo ten⁹ abdidit ensem. semperq; cõtra naturã ꝑpositionis postponitur. significatio aũt est: usq; ad: ut mẽto ten⁹: usq; ad mentũ. Niloten⁹ usq; ad nilũ. Aliqñ etiã pro nõ ultra ut gessit cõsulatũ titulo ten⁹. i. nõ ultra q̃ titulo. c Fas est. licitu3 quidẽ est quæ terra ꝓducit cõsumere. cũ sit cultura repabile uel cũ iam alter fructus in terra sit & succrescat. d Quid metuis. Adhortat ne honeste cõsumere id metuat: qđ terra parens benigne post paulo sibi reddet. e Occa. i. frãge cõsume & utere. quæ exupant tibi ipi cõminuẽs paupib⁹ diuidas. Mox. n. eadẽ reparabis. In translatiõe aũt uerbo℞ agresti similitudine ꝑmanet metaphorã sumẽdo ab agricol', qui glæbas frangunt. & bñ ab agricolis. Nã de re agresti loqt. Occare. n. & Occator ab occidẽdo dicit. q; grandes terræ cædat globos. i. occidat & cõminuat. Var. li. 1. de re ru. Vineas nouellas fodere aut arare & postea occare & deinde cõminuere ne sit glæba dura. qđ ita occidũt occare dicũt. & Occator dicit qui ita occidit. f En seges. suadet auaro futura metui nõ debere cum iam altera frumẽta resurgãt in agris. g Ast vocat. Nõ satis erat oñdisse auaritiam fugiendã esse in uictu nisi & in alios cõferendã esse liberalitatẽ subdidisset. sensus est igit. Inopi & egenti si'quẽ uideris subuenito. qa nõ hiis mõ quæ ex ꝓuẽtibus superãt sed substãtiis ꝓpriis amici subleuandi sũt. h Officiũ. lex pietatis hũanitatis & liberalitatis exercẽdæ. i Trabe ru. i. naui. quæ ex trabib⁹ nectit. Iuue. saty. 14. Nocte cadet fractis trabibus Naufragiũ factũ ostẽdit. k Brutia saxa. i. scopulos. Brutii cõtermini sunt lucano℞ ĩfero mari appositi. Brutiũ. n. littus Italiæ sup lucaniã est & ad Euripũ usq; siculũ ꝑtinet stadio℞ spatio. 1350. de hiis Pli. li. 3. ca. 5. uersus fi, & dixi in Tragædia. 3. Sene. Fuere aũt Brutii lucano℞ pasto-

Tenus.
Occa.
Occo.
Trabs.
Brutiũ.

res a quibus qm̃ transfugerũt. brutii sunt appellati. Luc. inde brutios fugitiuos atq; rebelles uocat. li. a Surdaq; vota. qm̃ a diis nõ exaudiuntur. Dicim⁹. n. surdũ qui nõ audit & qui nõ audit. Iuue. satyra. 13. Et surdo uerbere cedit. i. qd nõ audit. Constat nãq; in auctorib⁹ multa iuueniri per cõtrariũ significãtia. Virg. li. 1. æneı. Memorẽ iunonis ob iram i. nõ quæ meminit. sed quæ est in memoria. Terẽ. in Exprobratio est immemoris. bñficii. i. cui⁹ nemo meniit sic dicim⁹ hominẽ cæcum qui nõ uidet & locũ cæcuʒ in quo qd occultat. Virgi. li. 2. æne. Includũt cæco lateri.

Surdus

Prehẽdít amic⁹ ínops: rẽq; oẽm surdaq; uota[a]
Cõdídít[b] íonío: íacet[c] ípse ín líttore. & una
Ingentes[d] de puppe deí. íamq; obuía[e] mergís
Costa ratís laceræ: nũc & de cespíte[f] uíuo
Frãge[g] alíqd: largíre íopí ne píctus[h] oberret.

b Condidit. In ionio mari naufragium passus est & rẽ oẽm amissit. Ioniũ aũt pelag⁹ duplex est. Alteꝝ a ionia regiõe græcoꝝ atq; colonia appellatũ in extremitate asiæ minoris. Media ut Pli. scri. li. 5. ca. 29. iter Icariã & lydiã quã a caria ut ait Solin⁹ Meãder fluui⁹ diuidit. Accepitq; nomẽ aucto. uitruuio a duce ionio. quẽ athenicses cũ ex apolinis delphici oraculo i asiã tredeci colonias uno tpe misissent. his singl'os duces cõstituerũt. quos sũmã ĩperii hr̃e iusserũt. Hic appellati sũt iones ppl'i. & ide mare ioniũ. qd numeroso ambitu littoꝝ flexũ ab ægeo: ad adriaticum mare ptinet. Alterũ pelag⁹ & altera ionia in Italiæ finib⁹ ab ione naulachi uel inachi filia ab hercule ĩterẽpta. qa pcaciter uiis ĩsideret. ut solin⁹ autumat nomẽ traxit. c Jacet ipse. amic⁹ inops. d Ingẽtes. iocose in deos maris dictũ quoruʒ numinũ simulachra i nauib⁹ gestari solẽt. aut i puppib⁹ picti a nautis. Virg. li. Arma deosq; parãt comites. quæ pstrata cũ iaceãt: neq; sibi neq; inopi illi pfuerint. e Jãq; obuia. iure costã ratis mergis obuiã factã dicit. Clamore eni suo. tẽpestatẽ denũciantes e medioq; mari ad littus euolantes obuia ratũ fragmẽta offendũt. Virg. in geor. li. 1. Iam sibi tũ curuis male tẽperat unda carinis. Cuʒ medio celeres reuoluãt ex æquore mergi. Clamorẽq; ferũt ad littora. Mergus uero q; se in aquã cibum captans ĩmergat cognoĩatur. Auis est aquatica in arborib⁹ nidificat ĩcipiẽte uere. de hac Pli. li. 10. ca. 32. in fi. & dixi i li. 5. æne. Virgi. Et apricis statio gratissima mergis. f Cespite. cespes pprie est herba cũ terra euulsa. sed hic methaphoricos pro cẽlu domestico posuit. & pr̃imonio. ergo aliqd de patrimonio minuẽs amico iopi largiaris, & naufrago. g Nũc frãge. Satyri

Ionia.

Merg⁹.

Cespes.

ca idignatione monet paupi subueniendū. sic Hora. li. Cur eget indi gnus quisq̄ te diuite. quare tēpla ruūt antiqua deū: cur iprobe caræ non aliqd patriæ tanto emitteris aceruo. h Ne pict⁹. Solebāt naufragi in tabella pendēte a collo casum suū naufragii circunferre pictū: quo stipē aliquā mēdicātes corrogarēt. Iuue. saty. 14. Mersa rate naufrag⁹ assem: Dū rogat & picta se tēpestate tuet. supra saty. 1. Cātas cū te fracta in tra be pictu3. Ex hūero portas. a Cerulea. qa in ea mare pictu3 est qd̄ coloris est cæ rulei. ad colo rē ergo pela-

Cærulea[a] in tabula. sed cænā[b] funeris hæres
Negliget iratus: qd̄ rē curtaueris[c] urnæ[d]
Ossa[e] iodora[f] dabit: seu spirēt[g] cinama[h] surdū[i]
Seu ceraso[m] peccēt[k] casiæ[l] nescire paratus.

gi respexit. b S3 cenā. sub auari psona poeta loq̄t. si amicis ppria bo na diuiseris irat⁹ hæres fun⁹ & epulū negliget. qa hæreditatē largiendo diminueris. uel est irrisio poetæ excusantis auarū. q. d. ei ignoscendū eē qa ab hærede cæna feralis nō poneret si piis officiis rem iminuisset. Nā in mortuo℞ solatiū diis manib⁹ ifert cæna q̄ silicerniū appellat. ꝙ eā si lētes cernāt umbræ hoc ē possideāt. Iuue. saty. 5. Ponit exigua feralis cæ na patella. Pli. li. 10. ca. 10. de miluis. Notatū i hiis rapacissimā & fameli cā sp alitē nihil esculēti rape unq̄ ex funerū ferculis. Festa aūt diis mani bus sacrata feralia a ferēdis epulis uel a feriēdis pecudib⁹ sunt appellata. — Silicernium. Feralia.

c Curtaueris. minueris. d Urne. i. sepulturæ. e Ossa. hoc inuidio se & satyrice. corpa. n. mortuo℞ ungebant. Iuue. satyra. 4. uersus fi. Et Et matutino sudās crisp in⁹ amomo quantū uix redolēt duo funera. Pli. li. 12. ca. 19. Beatū arabia fecit hoiem etiā in morte luxuria quæ diis itel lexerat genita adhibens urēdis defunctis. Et paulo ifra. Aestimētur po stea toto orbe singl'is annis tot funera. &c. f Inodora. sine odore & si ne unguentis. aut inhonora. i. honore mortis carentia. sine sepultura. — Funus.

g Spirent. fragrent. & acutū odorē reddant. h Cinnama. i. unguē ta ex cinnamo facta. Cinnamū aūt nascit in æthiopia troglodītis cōnu bio pmixta. Pli. li. 12. ca. 20. i Surdum. surde spirare ac reddere dicit cui⁹ odor uix sentit. uel est sensus. Hæres offensus iminuta hereditate quā expectabat paruifaciet unguēta bona ne sint an uitiata. k Peccēt. adulteratæ sint. multis. n. mōis unguēta uitiabant ut scri. Pli. li. 13. ca. 1. m Ceraso. q̄ a. l. lucullo post uictoriā mithridaticā e ponto in Italiā ad uecta est. Pli. li. 15. ca. 25. in prin. l Cassie. Cassiā ut cinnamomū fru tex est. Pli. li. 12. ca. 20. uersus fi. Et ipsa cæraso mixta odoratū unguētū — Cinnamus. Cerasa. Cassia.

facit. Mortuorum uero cadauera diuersis unguentis condiebantur.
a Tu ne bona. uerba hæredis tu rem familiaré ad me defluxurã minu-
es. b Sed bestius. hæres ut bestius. in phos græcos culpã reicit. qsi im
Bestius probos qui hoies ad auaritiã fugiendã & liberalitaté exercendã instruãt
uel potius pdigalitaté & gulositaté. nã tẽporib⁹ poetæ diuisi erant phi
& i cõtẽptu. expellebãturq; sæpe ex urbe. uñ ita scri. seneca ad lesbiã ma
tré Apici⁹ nra
Apici⁹. memoria ui-
xit ea urbe ex
qua philoso-
phi uelut cor
ruptores iu-

Tu ne bõa[a] icolumis minuas: sed besti⁹[b] urget[c]
Doctores[d] graios. ita fit[e]: postq̃ sape[f] urbi[g]
Cũ pipe[h] & palmis[i] uenit nrm[k] h⁹ maris exps[l]

uétutis abire iussi sunt. uel quia poeta quæ supra posita sunt tanq̃ ab aua
ro prolata dixit. qđ sequit ab eodẽ auaro in phos dicit. Besti⁹ uero a be-
stia deriuat. Imitatio est Hora. li. Diceret urendos correptus bestius
idem. c Urget. accusat damnat. d Doctores. i. phos. e Ita fit. or-
do est. Ita fit. fenisecæ uitiarũt pultes crasso unguine postq̃ hoc nrm sa-
pere expers maris cũ pipere & palmis uenit urbi. ergo ita fit cum indi-
gnatione legunt. & in cõtemptũ disciplinæ græco℞ qui ita liberalitaté
hoibus exercendã persuasere. ut nõ tm diues. sed & uilissim⁹ quisq; laute
& luxuriose uiuat. sicq; poeta auaritiã & luxũ epularũ sui tpis notat. qa
auarus dicit rem iminui postq̃ luxuria & græco℞ phica disciplina ad li
bertaté adhortãs in urbe uenit. qđ apud maiores parco assuetos agen-
disq; rebus magis q̃ phio℞ doctrinis intẽtos nõ cõtigebat. f Sapere.
Sapere. a sapore deducit cuiusmodi apud Hora. li. 2. sermo. saty. 4. Fecundi le-
poris sapiés sectabit armos. uel sapere. i. sapia. uerbũ pro noie. Persi⁹ sa-
ty. 1. Nostru3 istud uiuere triste aspexi. Et saty. 3. Papare minutũ poscis
&c. Oui. epla. 13. Vix illud potui dicere triste uale. g Urbi. pro in ur-
bem. hoc est postq̃ luxuries tanta increuit. ut dixi in Iuue. saty. 3. Adue-
Piper. ctus romã quo pruna & coctana uento. h Cũ pipere hic locus nõ sim
pliciter accipiend⁹ est. Nã illos auctore lactãtio notat qui sapiam a prin
cipio fuisse noluerũt. sed nuper a phis iuentã ut lucretius. Deniq; natu-
ra hæc rerũ ratioq; repta est. Nuper & hanc primũ cum primis ipse rep
tus. Nunc ego sum in patrias qui possum uertere uoces. Et seneca non-
dũ sunt inqt mille anni ex quo initia sapiæ nata sunt. qđ persius irridet
tanq̃ sapiam cum saporis mercib⁹ inuentã. cum pipe. ergo ad luxũ epu
larum ptinẽt hæc. Pipere cibaria cõdire primũ Catiũ inuenisse scri. Ho
ra. li. 2. sermo. saty. 4. Primus & inueni pip albũ cũ sale nigro incretum
Primus puris circũposuisse catillis. i Et palmis. Duplex est palma ut testatur.

Stra li. ulti. Cariota & reliqua thebaica durior: suauior gustu. dicta cariota a cara qđ significat caput. nã ex ea fiebãt uina iniqua capiti. Ea dono mittebãt kalendis ianuarii. Mart. li. 13. dist. 27. Aurea porrigit iani cariota kalendis. Oui. li. fast. Quid uult palma sibi rugosaq; carica dixi. k Hoc nostrũ. cũ cõtẽptu philosophiæ dictu; quasi quæ male doceat nouosq; mores in urbẽ itroduxerit. l Expers maris. hæc nr̃a sapia nauigii ante ignara quæ per mare ad nos ptrãsiuit. i. anteq̃ trãsmarina in gulæ usũ aduehereñt. hoc in inuidiã dicit græcorũ philosophorũ. ostẽdit. n. mores urbis ita delitiis corruptos esse ut spõte sua romani nõ peragrata græcia mores tamẽ græcorũ didicerint: ergo expers maris. i. q̃uis in græciam non nauigauerimus ad capessenda philosophorũ præcepta. tamẽ hic ex philosophorũ sentẽtia uiuimus: qui nos docent sordidam uitam fugiendã. unde illud satyra. 5. uersus fi. Indulge genio carpamus dulcia &c. Palma Cariota

Fenísecæ[a] crasso uitiarũt[b] unguíne[c] pultes[d].
Hæc cínere[e] ulterior metuas[f] at tu meus[g] hæres
Quísqs eris: paulũ a turba seductior[h] audi[i].

a Fenisecæ. postq̃ agrestes hoies cæpunt unctius uiuẽ. exaggeratio ẽ satyrica. q. d. lautioribus epulis ne paup qdẽ abstinet. ita romanorũ luxus icreuit. uñ Iuue. saty. 11. Ipse foris breuibus ponebat oluscula: quæ nũc squallidus in magna fastidit cõpede fossor. Qui meminit calide sapiat qd uulua popinæ. Fænisecæ cõpositũ a fæno & seco. b Uitiarũt. cõdiuerũt. c Crasso vnguie. hoc est lautis cõdimẽtis. unguẽ aũt ab uncto uenit. ẽ uero unctũ pigue i suis dorso. d Pultes. i. cibaria. puls antiqtus farina aqua indita tñ fiebat. & ita incõditus panis erat quo romani añ usũ panis diu uixerũt. P li. li. 18. ca. 8. Pultes postea excogitatæ sunt multis cõdimẽtis. ouo caseo melle additis sine uncto tamẽ cõfecta est. pulsq; punica appellata ẽ a catone. e Hæc cinere. Ad auari obiecta rñdet psius se prius nõ uictu rũ quo magnificẽtius post humeт. Et rephendit eum qui ideo inopi largiri nõ audet. quia uereт ne ea sibi post mortẽ nõ fiant ab hærede q̃ aliis mortuis fieri solent ergo cinere ulterior. i. ultra & post mortẽ & postq̃ factus fueris cinis. qđ cõtrariũ est citra mortẽ. i. uiuens. Interrogat etiã nũ timeat q̃ post mortẽ casura sũt. f Metuas. nũqd times postq̃ sepultus fueris ne sine odoribus hæres tibi faciat sepulturã. g At tu. Mira urbanitate dũ ofidit qd ipse sit facturus aliis uiã & modũ pscribit uiuẽdi. & canẽs auarũ de hærede sollicitũ: ad eum se uertit qui suus quãdoq; hæres futurus sit. h Seductior. semotus & segregatus. i Audi. dissimilis

Fænisecæ. Vnguẽ Puls.

esto ab istius cupidi hæredis snia. a O bone nũ. sensus est. o tu q hæres meus eris. Ob calligulæ uictoriã de germanis paria centu3 mactare uolo in quo magnã ipensam futurã ostẽdit. Nunciatũ quidẽ est a cæsare superatos esse germanos q̃obrem sacrificiu3 paro in tantæ uictoriæ gratulationẽ: nunquid hoc audes uetare. b Missa est. dubitari posset de quo Cæsare diceret. nisi de Cæsonia mentione3 fecisset. a cæsare igit intellige calligula. q ut scribit Trãqllus. expeditionis germanicæ ipetum cæpit neq3 distulit. sed legionib⁹

Caligula

O bõe nũ[a] ignoras: missa[b] est a cæsare laurus[c]
Insignẽ ob cladẽ germane pubis. & aris[d]
Frigidus excutit cinis: ac iã postibus[e] arma
Iã chlamydes[f] regũ. iã lutea[g] gausapa[h] captis[i]

& auxiliis undiq3 excitis delectib⁹ undiq3 acerbissime actis confecit tã festinãter & rapide ut ptoriãæ cohortes cõtra morẽ signa iumẽtis iponere & ita subseq cogerent. qua de re scripsit pcuratorib⁹ triũphũ apparanrẽt quã mima sũma. sed quãt⁹ nũq̃ fuisset. qñ in hoiu3 oium bona ius haberet: quo tamẽ triũpho omisso uel dilato ouãs urbẽ natali suo igressus est de senatu prius cõquestus iter cætera fraudatũ se dicẽs iusto triũpho quũ ipse paulo ante ne qd de honoribus suis ageret etiã sub mortis pæna denũciasset. hic est. c. cæsar germanici & agrippine filius qui caligula dictus est post tiberiu3 iperans. unicam tm̃ expeditionẽ suscepit in qua nihil memoria dignũ gessit. uerũtamẽ magnificas lr̃as romam misit. pter barbaros transfugas & captiuos galliarũ pcerissimum quẽq3 legit quos in põpa cathenatos adduceret. c Laurus. Romani iperatores supatis hostibus romã laurũ ut uictoriæ nũciam mittebãt. in cuius rei fidem scri. Pli. li. 15. ca. ulti. Laurus est pacifica ut quã ptendi etiam iter armatos hostes quietis sit indiciũ &c. d Et aris remouet inqt cinis uetus ut sacrificia parent. Virg. li. Impositũ cinerem & sopitos suscitat ignes. Cum. n. uictoribus supplicatiões decernebant. ad aras templaq3 deũ sacrificabãt. qd nunc fieri ait lr̃is a cæsare de germanica clade missis. e Ac iã postib⁹. parat supple cæsonia uxor principis: ad splẽdorẽ triũphi. hæc cũ distinctione legẽda sunt ut arma & clamydes regũ postibus adiũgas. gausapa uero captis. postibus ergo tẽpli. s. ubi hostium spolia suspendi solent. Virgi. li. Captiui pẽdent currus curuæq3 secures. f Iã clamydes. uestis genus clamis est quã aliqui militarẽ existimãt pparat igit uestes nobiles. g Lutea. crocea. sic. n. captiui in pompam ducebant triũphi. Luteus uero crocinus color a luteo pratẽsi flore ac si

Laurus.

Clamis

Luteus.

ne usu cognoiatur. per filis aũt colore ex floribus genistarum & croco. Virg. li. buco. ægl. 4. Iam croceo mutauit uellera luto. h Gausapa. genus strãmẽti militaris uillosi quo in castris utunt. uilẽ etiã fuisse uestẽ ostẽdit. Oui. li. Gausapa si sumpsit gausappa sumpta ꝓba. Est etiã genus pilei gausape quo captiuoꝝ capita induebant. i Captis. in bella uꝫ. i. captiuis. Gausap pa.

Essedaq[a]. igẽtesq[b] locat[c] cæsonia[d] rhenos[e].
Diis igit[f] genioq[g] ducis[h] centũ[i] paria ob res

a Essedaq. uehicula gallorum britãnorumq sũt ex hostib⁹ capta quæ in triũphi magnificẽtia uehebant. inde essedari⁹. i. auriga. Virgi. i geor. li. 3. Belgica uel molli melius feret esseda collo. Properti⁹. Esseda cælatis sista britãna iugis. de hoc dixi in August. Suet. & in Mar. li. 1. Epig. 132. & li. 12. Epig. 24. b Ingẽtes. ex historia pendet. Nã caligula cõuersus ad curã triũphi. ꝓter captiuos & transfugas barbaros galliarũ quoq ꝓcerissimũ quẽq ac nõ nullos ex principibus legit. ac se posuit ad pompã. coegitq nõ tm̃ rutilare & sũmittere comã: sed & sermonem germanicũ addiscere & noia barbarica ferre. c Locat. disponit & parat. qa captiuos in cõspectu triũphantis incedere faciebat in ordine. Esseda.

d Cesonia. satyricæ dixit cæsoniã triũphi pompã parare: tanq̃ taliũ rerũ peritã. Nã ut scri. trãql. eã quis luxuriæ & lasciuiæ ꝑdite caligula uxorem duxit. ac ita ardẽtissime & cõstanter amauit. ut sæpe chlamyde peltaq & galea ornatã & iuxta adeqtantẽ militib⁹ ostẽderit. Cæsones autẽ & cæsares a cæso corpe m̃ris sunt noiati. Cæsões. e Rhenos. Ingẽtes accolas rheni dicit. s. germãos & gallos quos a rheno flumie quẽ accolũt denoiauit. uel qa etiã fluminũ simulachra i triũphis ꝑferebant. Rhenus. n. ẽ fluuius. qui ortũ habẽs ex lepõtiis alpiũ incolis. galliã diuidẽs & disterminans a germanis in occeanũ britãnicũ defluit. Rhen⁹. f Diis igit. sacrificium ducentarũ uictimarũ ꝓmittit in honorẽ deoꝝ & pricipis adulationem ob uictoriã reportatã ex hostib⁹ sic. n. in principũ grãm multa fiebant. g Genioq. natali. n. suo urbẽ ouãs intrauit. hoc in inuidiã magisq̃ in principis laudẽ dictũ est. Is. n. ut tradit tranqllus multos honesti ordis deformatos prius stigmatũ notis ad metalla & munitiões uiaꝝ aut ad bestias cõdẽnauit. aut bestiarum more ut quadrupedes cauea coercuit. aut medios serra dissecuit. Nec oẽs grauib⁹ ex causis. uerũ male de munere suo opinatos. uel ꝙ nunq̃ per geniũ suũ peierassent. Persi⁹ igit uelut pricipis geniũ ueneratur⁹ in ei⁹ honorẽ sacrificium se factuꝝ dicit. h Ducis. caligulæ Imꝑatoris. i Centũ paria. duplicem hecatõbem.

a Induco. ad sacrificandū.s. b Quis vetat. minæ persii ad heredē nisi assenserit. ut sciat se malū habiturū si de largitate conqueraᵗ. c Aude. supbe enūcia.i.audeto uetare. & obstare mihi ne hæc faciā. d Ue nisi. nisi assenserit minitaᵗ.cōniuere.n.est oculos claudere. qđ sepe faciūt an nuentes. Cice.in pisonē. Ne cōniuere. quidē te. qđ ipsum eēt scelus sed etiā hilarioribꝰ oculis q̄ solitus eras intuente. Pli.li.10.cap.3.post med. Et si cōueniētem flētemꝙ aīaduertit pci pitat e nido. e Oleū quo ungebātur in balneis & palestra.

Conniueo.

Popellꝰ

Egregie gestas induco[a]:qs uetat[b]:aude[c].
Ve nisi[d] cōniues.oleū[e] arctocreasꝙ[f] popello
Largior[g].an ꝓhibes[h].dic clare[i]:ñ audeo[k] iqs.
Exossatus[l] ager iuxta ē[m]:age si mihi[n] nulla
Iā reliq̄ ex amitis[o]. patruelis[p] nulla ꝓneptis[q]

Arctocrea.

f Arctocreas. genus cibi ex pane & carne fiebat ut cōpositio docet. ab arctos quod est panis & creos quod est caro. g Largior. sensus est. omnia populo ex pendam. ostendit igiᵗ hæreditatem testatoris non heredis dn̄io subiacere. h Anꝓhibes. hæredē interrogat. i Dic clare. uisus est hæres ægro aīo id tulisse. ac ꝓpterea frontē cōtraxisse aliquantulū. ob qđ eum clarius atqꝫ aptius loq iubet. k Nō audeo. uerba hæredis quē secū inducit persius loquentē. & hoc dicit nō audeo ꝓhibere quo minꝰ ex sn̄ia tua ui uas ne saxis cedat quoꝗ plenus ager ꝓpinquus est. ut innuat ægre se ferre. quo dicto ꝑsius idignatus subicit. l Exossatus. q.d.cum iā te uideā nolle me uiuere meo mō. & iā mihi ager sit optimꝰ & ꝓximus urbi aliū mihi hæredē iueniā cui ipse ager deᵗ. exossatꝰ aūt.i.e lapidatus. nā lapides ossa terre dn̄r. ut scri. Oui.li. meta. Lapides in corpe terræ ossa reor dici. Exossare ergo est ossa eximere & purgare. unde Terē. in adelphis. de pisce ait. Cū rediero exossabiᵗ. Plau.in amphitr. Exossatū os eē oportet quē &c̄. m Iuxta ē. uicinus urbi. n Age si mihi. tacite ob iectioni respōdet. Nā dicere potuisset. si p̄rimoniū dissolues ꝓpinquuꝫ hæredē nō inuenies. Ait ergo qui suā hæreditatē adeāt nō defuturos. & sic ostēdit eos stulte facere qui hæreduꝫ metu timēt arbitrio suo uiuere. cū liceat aliunde hæredes iuenire. sensus est igiᵗ. si mihi hæres meus obstiterit quominꝰ mihi liceat ex uolūtate mea uiuere: ego certe spero aliquem qui nullo generis uinculo aut longinquo mihi cōiūctus sit rerꝫ mearū hæredē relinquā. o Ex amitis. Amita p̄ris mei soror. quia filr tertia a me sit: atqꝫ auia uideri pōt. dicta ex eo ꝙ ab antiqoribus auita sit uocitata. siue amita dicta est, quia a p̄re amata est. Nā plus sorores a fratri-

Ossa terre

Exossare

Amita.

bus q̃ fratres diligi solent. uidelicet ꝓpter dissimilitudinẽ psonarũ quæ ideo min⁹ habẽt dissensionis quo minus æmulatio. p Patruelis. patrueles dicũt filii patrui mei. q Proneptis. filia nepotis. a Patrui. grũs est casus. ut sit nulla patruellis & nulla ꝓneptis patrui mei. patru⁹ dicit̃ frater p̃ris ꝙ f̃ris filioꝝ sit tanq̃ p̃r. b Matertera. mater matura m̃rimoniũ materfamiliæ m̃rterra matrices. materiæ d̃ctæ uidentur auctore uerino quia sunt bõa qualia.s. sunt quæ sũt maturausi potius a m̃re q̃ ẽ originis grã. Est igit̃ m̃tera soror m̃ris meæ quasi mater altera. c Auia. mater p̃ris aut matris. d Accedo bouillas. Bouillæ uicus inter urbẽ romã & Aritiã ad undecimũ lapidẽ. in uia appia: Clodii cæde nobilitat⁹. Asconi⁹ pro Milõe. Postera die occurrit circa horã nonã. Clodius paulo ultra bouillas rediens ab aritia. Græci. & mutilato corpe illic mẽdicabãt. Marti. li. 2. Epig. 20. Debet aricino cõuiua recũbere cliuo. Iuue. saty. 4. Dign⁹ aricinos q mẽdicaret ad axes. de hoc scripsi in dictionario. e Cliuũq;. i. Aritiã. Diana. n. reuocatũ ab inferis hyppolitũ in Aritia. niphæ ægeriæ comendauit. ubi uirbi⁹ uerso noĩe q̃si bis uir est appellat⁹. uel est cliu⁹ uirbius ꝓximus in urbe ciprio uico ubi dianiũ fuit trib⁹ milliarib⁹ ab urbe quo iter est ad aritiã. ut dixi in Augusto Suet. & in. 7. æne. Virg. & in Iuue. saty. 4. & in Luca. li. 6. & in ep̃la. 4. Oui. & in saty. 5. Hora. li. 1. sermo. Egressum magna me cæpit aritia roma. & in dictionario. Illic liui⁹ est auctor li. cũ Tullia iterfecto seruio p̃re Tarqniũ maritũ prima regẽ salutasset domũq; se recipet. uiso p̃ris corpe mulione euitante sup ip̃m corpus carpentũ agere: ꝑcepit. Illic mẽdici sedebãt. f Presto ẽ. i. adest. nã p̃sto sum idẽ qđ adsum nec alteri fere uerbo coheret. Cice. pro Murena Ius ciuile didicit. multũ uigilauit laborauit p̃sto multis fuit. sensus est;. Mani⁹ qui quidẽ ꝓgenies terræ d̃r a me ut maior auũcul⁹ hæres me⁹ scribet̃ satis lepide oñdit poeta iure origis oẽs hoĩes cognatos eẽ. g Mani⁹. Allusio ẽ ad illũ maniũ quẽ germani ut scri. Tacit⁹ antiqs carmib⁹ r̃citãt cælebrãdo. qd unũ apud illos mẽoriæ & ãnaliũ gen⁹ ẽ filiũ fuisse Tuistonis dei tra editi: eũq; originẽ gẽtis & cõditorẽ. Alteri⁹ Manii eqtis romani meminit uar. quẽ duoꝝ t̃m cubitoꝝ fuisse tradit. Mani⁹ aũt p̃nomẽ dictũ ẽ ab eo ꝙ mane qs nat⁹ sit. ut luci⁹ q luce. h Progenies. ci⁹. n. prin

Nulla manet patrui[a] sterilis matertera[b] uixit
Deq; auia[c] nihilũ supest: accedo[d] bouillas.
Cliuũq;[e] ad uirbi. p̃sto[f] est mihi mani[g]⁹ hæres.
Progenies[h] terræ. q̃re[i] ex me qs mihi quartus

Patruel' Patru⁹. Mr̃tera Auia. bouillæ Hyppolitus. Arricia Virbi⁹. Presto. Mani⁹. Lucius.

cipio generis nō repto e terra ortus appet. i Quere ex me. tacite obiectioni rn̄det poeta. posset.n. dicere hæres per legē fieri nō posse. æquū aūt nō esse ut aliū q̄ iure cōsanguinitatis cōiunctū hæredē relinquas. ait igit̄ persius. & Maniū iā iure cōsanguinitatis & originis hæredē suū scribi posse quādo & sui maiores originē habeāt a terra queadmodū & Manius. Nā ex me si q̄ras quis abauus mihi sit haud tibi facile dixerim. q̄ si attauū tritauūq̄ addideris ad unū tādē deuenies cui⁹ parēs ignoret̄ atq̄ ob id fili⁹ terræ iudicetur. a Ꝓauꝰ ꝓmpte. quasi difficile sit longo tpis interuallo genus suū reminisci. Ostēdit

Sit pr̄. haud ꝓmpte[a] dicam. tn̄ adde[b] etiā unū
Vnū etiā: terræ[c] est iam filius. & mihi ritu
Manius[d] hic generis ꝓpe maior[e] auūcul⁹ exit[f]
Qui prior es[g]: cur me ī d̄cursu lāpada poscis

ergo persius mira urbanitate sexto generis gradu se quoq̄ a terra originē ducere. & iō se Manii iure generis & origis cognatū eē. est .n. sensus. si uoles inqt querere ex me qs sit mihi ꝓauus nō facile tibi dicā neq̄ eni noia maiorū meoꝝ possum recordari. illud tn̄ certo scio. si ad ꝓauū duos etiā addideris eū originē a terra ducere. ut ītelligas persium sexto gradu gen⁹ suū ducere a terra. Nā ut uult illos duos priores a terra natos & ab iis quartū patrē genitū. i. proauū suū. b Tn̄ adde. i. si duos addideris. Ita hæc intulit ut q̄uis nō teneat noia maioꝝ suoꝝ. tamē certo sciat originē suā sexto gradu duci a terra. c Terre est. subaudi pr̄ quartus.

Aūcul⁹. d Hic mani⁹. quē dixi ꝓgeniē terræ. e Maior auūcul⁹. i. auiæ frater habita ergo rōne generis est mihi ueluti maior auūculus. nā auctore festo maior auūculus dicit̄ aui & auiæ auūculus. f Exit. bene exit quasi ex terra orit̄. Ordo est. Et hic mani⁹ exit mihi ꝓpe maior auunculus ritu generis. g Qui prior es. Insultat auaro hæredi. cū grandior nat⁹ sis cur meā captas hæreditatē cū tuā expectare potius debeā. hoc de cursoribus palestre tractū est a græcis. nā in palestra exhibebant̄ qui ad extremā usq̄ lassationē currerēt cū facibus ardentib⁹: qui prim⁹ fuisset ut defatigatus cursor integro facē dabat. hoc sic Cice. in rhetoricis nouis scripsit. Nō.n. queadmodū in palestra qui tædas ardētes accipit celerior est in cursu cōtinuo q̄ ille qui tradit. ita melior īperator nou⁹ q accipit exercitū q̄ ille qui decedit. ꝓpterea q̄ defatigatus cursor dat integro facem. hic pitus īperator īperito exercitū tradit. sensus est igit̄. Cuȝ tu auare & ætate & diuitiis me an̄cedas cur est q̄ a me hereditatē expectes. cū æqus sit me a te hæreditatē accipere: ut min⁹ ætate grauatū queadmodū cur-

sor integer.i.nō fatigatus in cursu a priore facē accipit ut lasso.uel ē tra ctum hoc de cōsuetudine græcorꝝ qui ut herodot⁹.8.meminit uulcano facē per uices ferre cōsueuerūt. uel de thædiferis cereris qui cū facib⁹ad extremā lassationē currebāt. a Sum tibi. mercurius. satyrice dictū in ꝓfundā hoīum auaritiā q ad rē adeo anxii sunt ut hæreditatis quā expe ctant. nihil minui oino uelint.cū contēti esse deberēt quātacunqꝫ pte re licta. sum ergo mercuri⁹ tibi.i.oīo moriens suꝫ tibi lucrū q̄tūcunqꝫ fuerit. Nā mercuriū lucri deū fabulata est antiqtas.huic idib⁹

Sū tibi[a] mercuri⁹.uenio de⁹ huc ego: ut ille
Pingit[b].an renuis:uin tu gaudere[c]relictis[e].
Deest aliqd[f] sūmæ.miui[g] mihi:sed tibi totū ē
Quicqd id ē:ubi sit fuge[h] q̄rer qd mihi quōdam
Legarat stadi⁹neu dctā[i] repone pr̄na.
Fœnoris[k]accedat merces.hic[l] eximie sūptus.

Mercurius.

maiis sacrificabāt merchatores ut scri. Macro. nā eo die nat⁹ dr̄.Mar.li. 12.Epig.68.Mayæ mercuriū creastis idus. b Ut ille pingit. Nā & cuꝫ sacello pecunia pleno lucri mercatorꝝ deus pigebat Diodo.teste.li. & Macro.li. c Renuis. forte q̄ tibi offero spnis. d Uin tu gaudē. uis ne libenter assumere quicqd reliquerim: qui pro mercurio tibi sum diuitiarꝝ lucriqꝫ deo. e Relictis. i.hiis q̄ tibi dimitto. f Deest aliqd. uerba hæredis cōquerētis ꝙ iminuta sit hæreditas uel pr̄imoniū:uel nū quid e sūma desit iterrogantis. g Minui. uerba psii rn̄dentis sibi ipsi qdcunqꝫ deest iminuisse.uerū si ei qd supest relinqt.desistat q̄rere qd oli sibi a statio legatū sit fœnoris. h Ubi sit fuge. ne requras qd mihi a stadio per legatū dimissum est.imoderatā hæredis libidinē hn̄di rephēdit. qui etiā de alienis legatis & hæreditatib⁹ rationem sibi reddi postulat. i Neu dicta. Noli inqt more pr̄no a me rei admistratæ rōnem poscere.& discutere.Nā reponere cū in uarias accipiat significatiōes hic pro repare & ueluti renouare ponit.ut sit. noli in me iisdē uerbis uti quib⁹ solet pater in filiū.cū administratæ pecuniæ rōnem exigit.sic.n.repantur uerba pr̄na.uñ Marti.li.12.Epig.20.Ingēti fruor iproboqꝫ somno Et totū mihi nūc repono.qcqd terdenos uigilās per annos surgentē focus excipit.de hoc dixi in prin.Iuue.Semp ego auditor tm̄ nunq̄ ue reponā.& in Hora.li.1.Car.Ode.9. Dissolue frigus ligna sup foco large reponēs.& in psa Plauti.in prin.& i.2.geor.Virg. k Fenoris. uerba hæredis qui rōnē sibi postulat reddi fœnoris.Fœnus ꝓprie appellat naturalis terræ fætus,ob quā cām & nūmorꝝ fætus fænus est uocatuꝫ.uel

Fænus.

sunt dicta parentũ ad filios cũ admonent ne p̄rimoniũ minuãt. sed integra semper sorte ex mercede fœnoris sũptus faciãt. l Hinc. ex p̄rimonio. a Quid reliquũ est. cũ iterrogatione legendũ est & superbe. b Reliquũ. nõ interrogantis sed indignantis & irascentis. naturale.n. est ut cum irascimur ultima aduersarii uerba repetam⁹. Cum.n. hæres iterrogasset quid reliquũ foret. ille indignãs famulũ lautiore copiosioremq; uictu;
parare iubet. statuit. n. geniũ suũ nõ defraudare quo luxuriosi⁹ hæres uiuat. c Nũc nũc. Indignat⁹ &

Quid reliquũ e[a]. rliquũ[b]. nũc nũc[c] ĩpẽsi⁹ ũge.
Vnge puer[e] caules: mihi festa[e] luce coquatur
Vrtica[f]. & fissa[g] fumosu;[h] sinciput[i] aure.
Vt tuus[k] iste nepos olim satur anseris extis[l]
Cũ[m] morosa[n] uago[o] singlutiet[p] iguine[q] uena[r]

Extra.

offensus auiditate hæredis cõputantis qd reliquũ esset exclamat minãs se lautius & sumptuosius uicturũ. per qđ monet poeta nemĩne dũ studet posteros hæreditate iuuare: sordide uiuere debere. d Unge puer. æmulatio est. Hora. li. Vngere si caules oleo meliore caputq; cœperis ipexa fœdũ prurigine. e Mihi festa. sen'us est. ego igr parce & sordide uiuã ut multa relinquã filio tuo nequissimo. qui oia ad omnẽ libidinẽ p̄fundat. cum indignatiõe legenda sunt. f Urtica. urticam posuit pro uilissima quaq; herba. g Fissa aure. qua suspensum fuit.
h Fumosum. ad fumũ fuatũ & ad fumariũ appẽsũ. i Sinciput. añrior pars capitis est aures tpaq; cõplectens. Neq; uero in porco solũ: sed & in hoie dicit. Apollinaris ad ualeriũ maioranũ ptemq; cerebri hic galee cum pte rapit. fortiq; lacerto disiicit ancipiti miserabile sinciput ense. Iuue. saty. 13. Comedã inqt flebile nati sinciput elixi. sincipita tamẽ uerina lautæ gulæ fuisse scri. Pli. li. 8. ca. 51. in fi. k Ut tuus. Ad seipsũ; in secũda p̄sona cũ indignatione maiore loqtur. uel etiã respõdet ut tu⁹ nepos. i. fili⁹ tu⁹ neqssim⁹. Nã nepotes luxuriosæ & p̄digæ uite homies appellant. p̄pterea q; sub auo educati solutiore delicatioreq; uitam degũt. Hora. Epodo. 1. Discinct⁹ aut pdam nepos. ul' p̄pterea q; nõ magis iis rei suæ familiaris cura est q̃ hiis qbus pater auusq; uiuũt. æmulatio ẽ Hora. l. Filius aut etiã hæc libert⁹ ut ebibat hæres. Diis inimice senex custodis. l Anseris extis. i. anserino iecore. qđ iter delicatas dapes habebat. Pli. li. 10. ca. 22. post princi. Hora. li. Pinguib⁹ & ficcis pastũ iecur anseris albi. m Cum. cũ mõ aduerbiũ est tpis. nõ autẽ p̄positio. n Morosa. id motioni dedit qđ est hois in amore uetita & negata pe

Vrtica.

sinciput

Nepos.

Anser.
Iecur.

tentis. o Uago. rem turpē honesto uocabulo cōtegens maronianum illud expressit. Iam primu; satis hic libidinosus alternis eūdo & exeūdo porta te faciet patētiorem. p Singultiet. rem pudendā expressit a singultiēte sumptum est. qui dū singultit toto corpe mouet. q Inguine. ab inguinis uicinitate inguen pro mēbro uirili ponit. al's Inguē sūma coxæ pars dicit ut scripsi in saty. 1. Iuue. Partes quisq; suas ad mēsuram inguinis hæres. & in æglo. 6. Virg. Candida succinctā latrātib⁹ inguina mōstris. r Uena. cum ꝑprie uena sit per quā sanguinis riu⁹ meat. ga tū per penē quoq; genitura trāscurrit. genitalis semis iter in īguine uenam denominat. qd' plane per singultum expressit. Nam ut singultiūt fauces. ita quoq; genitura fluente singultire uidetur penis. singltō Inguē. Vena.

Patritie[a] imeiat uuluæ: mihi trama[b] figuræ[c]
Sit reliqua. ast illi tremat omēto[d] popa[e] uēter

a Patritie. cu; generosa & nobili fœia coeat. Iuue. saty. 3. Vt semel atq; iteꝝ sup illā palpitet. Et saty. 11. Aurib⁹ atq; oculis cōcepta urina mouet. Hora. li. 2. sermo. saty. 7. Ne ditior aut formæ melioris meiat eodē. b Mihi trama. sensus est. ut ego parcius uiuēs emacream. eo luxu pinguescente. sibi. n. tramā hoc est uilliora obsonia reliqua dicit. lepida translatio sumpta a tela: cui⁹ filum qd' intra stamē currit trama appellat a tranādo. Staminis aūt fila ꝓciosiora sunt q̄ tramæ. Terē. i heauton. Tramā subtegmen dixit. Anus subtegmē nebat. Virg. 3. æne. Fert picturatas auri subtegmine testes. erit ergo sensus. ego eius maciletiæ fuero ut costæ & reliqua ossa quæ corpis tm̄ texturā præbēt. mihi relinquantur. & is obesissimo sit uentre. c Figure. formæ & speciei corpis. d Omento. pinguedine. Omentū mēbrana tenuis est quæ itestina cōtegit. e Popa vēter. Popa a persio accipit pro pingui. a quo deducti sunt popinones. i. hii quos nūc dicimus tabernarios uel luxuriosos q se popinis dedūt. Nā popinæ dicunt taberne ubi publica parant obsonia & unctiora cibaria uendunt. Tranqllus in nerone. Interdictū ne qd in popinis cocti ꝓter legumina aut olera ueniret. cum antea nullū non obsonii gen⁹ ꝓponeret. Hora. li. 2. sermo. saty. 4. Quin oia malit quæcunq; īmundis feruēt allata popinis. Iuue. saty. 8. Sed in magna togatū q̄re popina. Suet. in Tiberio. dixi & in pēnulo plauti. in ꝓlogo. & in Mart. li. 5. Epig. ultimo. Quod aūt a quodā scribit popam panem esse quō sacerdotes uel eoꝝ ministri uescebant & ipinguabant. unde & popeanu; unguentū dicit: fide caret. Popeanū. n. unguentū a popea neronis uxore appellat. de qua Pli. li. 11. ca. 41. & li. 28. ca. 10. ante med. Hiis quoq; Trama Stamē. Subtegmen. Figura. Omētū popa. Popina

Iuue.acccedit:saty.6. Aut pinguia popeana spirat:& hinc misi uiscant labra mariti. a Uende aiam. hæc non sine stomacho dñr offenso nimia & imoderata hæredis cõcupiscẽtia.utpote quẽ uideat auaritiæ suæ finẽ nullũ facere.exclamat etiã excãdescit irasciturq; cõtra dementẽ qui ut pñmoniũ grande relinqueret multos labores periculaq; pertulerit. b Lucro. periculis te oppone lucri cã. ut gladiatores faciunt q studio lucrandi aias morti opponunt. c Excute. mercis mutandæ gratia

Vẽde aïa,[a] lucro[b].mercare atq; excute[c]solers
Omne latus[d] mũdi:ne sit præstantior[e]alter[f]
Cappadocas[g] rigida pigues pauisse[h]catasta[i].

Mũdus Cosmõ ac pecuniæ cõduplicandæ uniuersos recessus mũdi pcurre. d De lat[9]. quẽ cosmon græci noĩe ornamẽti appellauere eum & nos a pfecta absolutaq; elegãtia mundũ. e Ne sit pstãtior. Hora.li. Ne sit te ditior alter. f Alter. mercatorũ. g Cappadocas. Ne alter quẽ alium maiorẽ

Serui. seruorũ gregẽ possideat. Diuites Romani auctore Pli.li. ca. Tot seruos alebãt ut eorũ iustos.& itegros ppe exercitus domi haberent. Et quo plures alebãt eo potẽtiores habebant. Iuue.saty.3. Protinus ad centum de morib[9] ultima fiet qstio. Quot pascit seruos quot possidet agri

cappadotia. Syria. iugera. Cappadotia aũt finitima est armeniæ (unde serui mittebant ut e Syria. Marti.li.10.Epig.75.Ciuis nõ syrie ue parthiæ uæl. Nec de cappadocis æques catastis) euphrate diuisa. Luca.li.3.Cappadoces duri populꝰ nõ cultor amani. pontica regio. hæc læuo utrasq; armenias cõmagenẽq; tangẽs: dextro multis asie ppl'is. circũfusa ad thauri iuga & solis ortus attollit. solino auctore. Appianus uero minoris armenie partẽ. Ptolomeus ipsam minorẽ armeniã esse scribũt. Est igit asiæ regio.& regnũ Ariobarzanis ut dixi in epistola.6. Cice.libro.3.& in dictionario. h Pauisse. aluisse. gladiatores significat qui uenales in catasta ponebãtur. ut in eis possent mẽbra cõspici. uel qa cappadoces dicebant habere studium naturale ad falsa testimonia perferenda. qui nutriti in tormentis a pueritia eculeũ sibi facere dicunt ut in eo seinuicẽ torquerẽt. & cu3 in pena perdurarẽt ad falsa testimonia se bene uindicarẽt. i Catasta.

catasta. Catastæ loca sũt ubi serui uenales exponebant. a catistao græ. qd' est expono. Marti.lib.9.Epig.59. Inspexit molles pueros. oculisq; comedit. Non hos quos priæ prostituere casæ. Sed quos archanæ seruant tabulata catastæ. Tibullus li.2. Regnũ ipse tenet. quẽ sæpe coegit Barbara gipsatos ferre catasta pedes. Illic seruorũ garritu ingẽs erat strepitus. Martia.li.9.Epig.32. Heu quæ lingua silet, nõ illã mille catastæ uincebant,

Papinius in siluis. Nō te uersabat barbaricę turba catastæ. Pli. li. 35. ca. 18. Talē in catasta uidere chrisogonu3 syllæ. a Rē duplica. Irrisorie & satyrice iterū exclamat in auarū. b Iā duplex. Improbitas auari ostēditur. qui coaceruādæ rei finē non inuenit. Iuxta Iuue. saty. 14. Crescit amor nūmi q̄tum ipsa pecunia crescit. hoc eni dicit auarus rē decies cōduplicaui nec tñ adhuc cupiditati modū inueni meæ.

Rem duplica[a] feci iā duplex[b] iā mihi quarto
Iā decies redit[c] in rugas[d]: depīge[e] ubi [f] sistam
Inuentus[g] chrisippe[h] tui finitor[i] acerui.

Finis.

c Iā redit. Respexit ad illd' opus chrisippi qd' scripsit de cōduplicato uel connexo. iā rem decies geminaui. neq; tñ cupiditati modū adhibui. d In rugas. allegoricos dictu3 a uestib⁹ quæ ad rugā plicant. e Depinge. ostēde. designa. & pone modū cremēto substātiæ. & dic quousq; substātiam augeā. satis. n. lepide ipsum auarū inducit ut nescientē auaritiæ sue terminū iponere a chrisippo petere: ut sibi modū q̄rende rei p̄finiat rogādo quo tandē in numero diuitiarū cōsistat. f Ubi. i. in quo diuitiarū loco iuuētus sistam. hoc est pedē figā. ac si dicat tantā esse suam cupiditatē ut nullo pacto ei finē ex se reperire queat. sicq; poeta cupiditatē auari insatiabilē esse ostēdit. g Inuentus. i. ostende designa mihi. h Chrisippe. Chrisippus solensis. uel ut alii Tarsensis fuit. Apollonii fili⁹. Zenonis siue cleantis discipulus. ut uale- chrisippus.
rius uero tradit Cleantis p̄ceptor. uir igeniosus. & acutissim⁹ in oī genere orationis & subtilitate disputādi adeo acer. ut nō illepide quidā dicerent si apud deos usus esset dialeticæ nō temere aliā futurā q̄ chrisippeā
hūc scri. Valeri⁹. 80. anno uolumē cœptum. 40. exactissime subtilitatis 80.
absoluisse. Cōstat. n. 75. uolumina scripsisse. adeo ut ualerius tradat ad 40.
ea quæ scripsit cognoscēda. lōga uita opus esse. q̄uis laerti⁹ referat. 311. 75.
uolumina eū in logicis scripsisse. in quib⁹ oīa ad eam artem spectātia & 311.
coaceruitatē diligenter absoluit. Eum tradit hermippus a discipulis ad 5.
sacrificium uocatum dulce merū hausisse ex quo quinta die defunct⁹ est 73.
cum. 73. uixisset annos. in quo miror ab hoc ualeriū maximū dissentire Merum
de ætate cū scribat. 80. anno uolumē perfecisse. & ille. 73. mortē obiisse Sunt qui dicāt risu cōpræhensum expirasse. Nā ut testat̃ Laer. Cum asinus māducaret ficus; aniculæ dixisse uinū asino sorbendū daret. nimio- Risus.
q; risu detentū exhalasse aīam. unde auarus ita eū alloquitur. ut dicat. O chrisippe finitor tui acerui; hoc est tui libri in quo tāta cumulasti depin

ge ubi sistam. de hoc Stra. li. 14. & dixi in Iuue. saty. 2. Quanq̃ plena oia gypso chrisippi inuenias. & in saty. 13. Chrisippus nõ dicet idem. & in Hora. saty. 3. li. scdi. Cecũ agit insanũ chrisippi porticus. & in. 1. tuscul'. Cice. uersus fi. i Finitor. terminator. illius. s. argumẽti soritæ qui q̃s-
Sorita. uis longo ordine ꝑduceret: tamen aliq̃n cõclusionis modo cludebatur terminabaturq; Marcianus. Chrisippꝰ cumulet ꝓpriũ cõsumat aceruũ. k Tui acerui. hoc est dialecticoꝝ libroꝝ cumuli finitor. Nisi referas ad argumẽtationes quas græci soritas dicũt: Cicero Aceruales interp̃tat: in hortẽsio. dum lubricas & periculosas esse tradit: sic. quod bonũ est id optabile est. qđ optabile expetendũ. quod expetendum laudabile, qđ laudabile honestum, quod honestum bonum.

FINIS.

Incipit Tabula.

Io. Petri Valeriani Bellunensis In Auli Flacci Persij Satyras Periocha.

Prima leues carpit uates mollemq; Neronem.
Altera spes uanas: & inania uota: precesq;.
Tertia cessantem circa præclara iuuentam.
Censores quarta insanos: & facta Neronis.
Quinta hominum in uanis diuersa negocia rebus.
Duriter impransos sexta insectatur auaros.

Eiusdem Ad Scipionem Persii Interpretē Tetrastichon.

Abdita perplexis Auli iam sensa latebris
Scipio das medio splendidiora die.
Sic solitus tantum gressus ductare seniles
Scipio: nunc iuuenes duxerit: atq; senes.

Cum Gratia & Priuilegio Ob Inuētionem. Ordinem. Modum. Industriam. Tabulā. Postillas. & Quotationes Auctoritatū.

Antonij Seripandi ex Iani Parrhasij testamento.

VA1
1552057